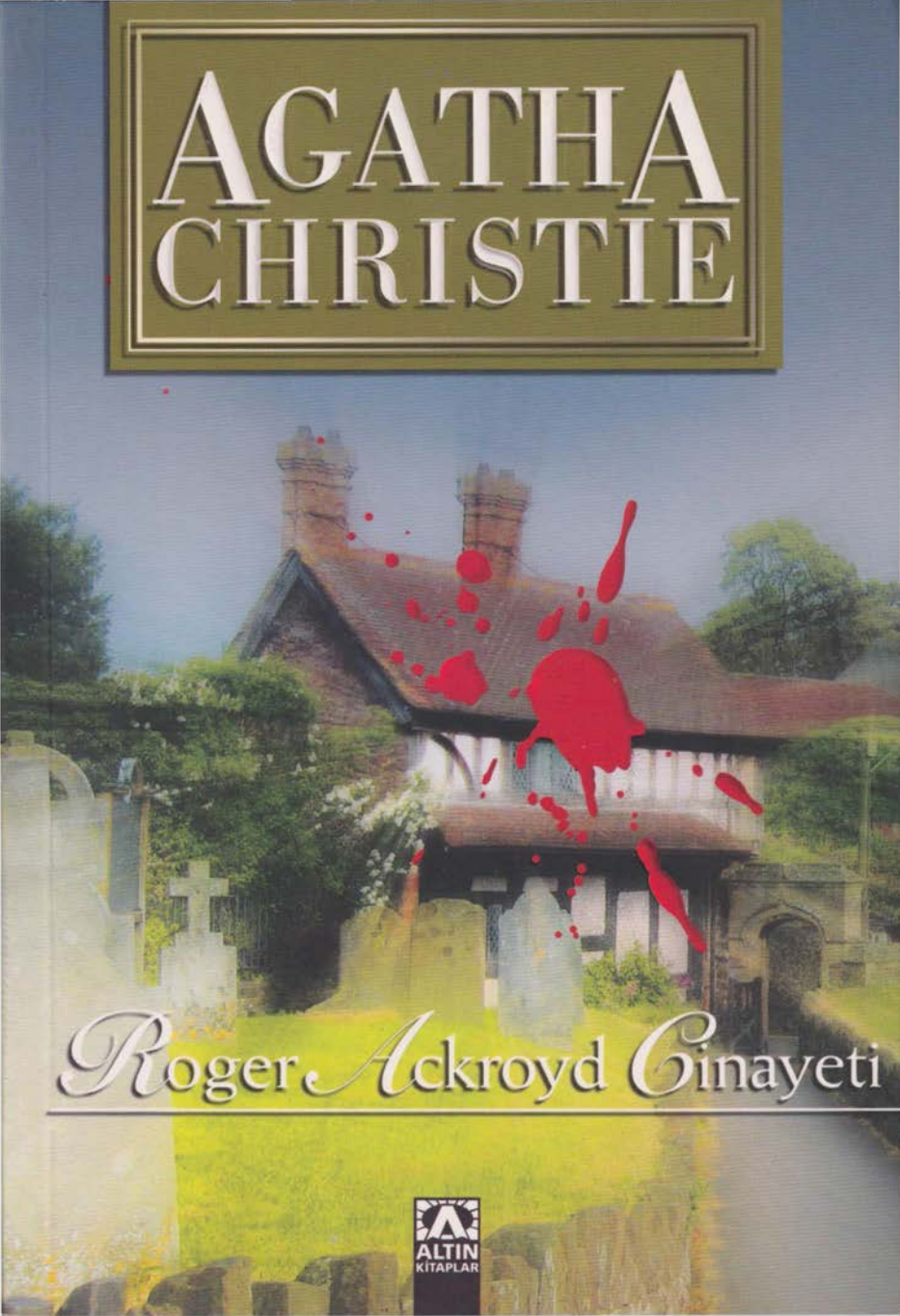
AGATHA CHRISTIE

Roger Ackroyd Cinayeti

ALTIN KİTAPLAR

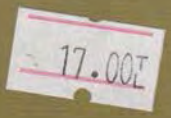
King's Abbot Köyü'ndeki sakin yaşam bir anda altüst olur. Dul bir kadının şüpheli intiharı asılsız dedikodulara yol açar. Köy, ilk kocasını öldürdüğünü bilen biri tarafından kadına şantaj yapıldığı ve Roger Ackroyd'un onun gizli âşığı olduğu söylentileriyle çalkalanmaktadır. Fakat Ackroyd cinayete kurban gidince, tüm şüpheler ev halkının üstüne odaklanır. Kendini emekliye ayıran ve sebze yetiştirmek için King's Abbot Köyü'ne yerleşen Hercule Poirot, istemeden de olsa cinayete el koyar. Şeytani bir zekâya sahip katili yakalamaya çalışır.

Agatha Christie

ISBN 975-21-0296-4

9 789752 102965

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

THE MURDER OF
ROGER ACKROYD

YAYIN HAKLARI

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAERPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

SELÇUK ÖZDOĞAN

BASKI

5. BASIM / MAYIS 2011
AKDENİZ YAYINCILIK TİC. AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 0296 - 4

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul

Tel: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Roger Ackroyd Cinayeti

TÜRKÇESİ
GÜLDEN ŞEN

Cinayet, soruşturma ve sırayla herkesin zanlı olduğu klasik dedektif hikâyelerinden hoşlanan Punkie'ye.

İçindekiler

1. Dr. Sheppard Kahvaltı Sofrasında 9
2. King's Abbot'ta Kim Kimdir 15
3. Sakız Kabağı Yetiştiren Adam 24
4. Fernly'de Akşam Yemeği 37
5. Cinayet 54
6. Tunus Hançeri 69
7. Komşumun Mesleğini Öğreniyorum 78
8. Müfettiş Raglan Çok Emin 94
9. Kırmızı Balıklı Havuz 106
10. Orta Hizmetçisi 117
11. Poirot Bir Ziyarette Bulunuyor 134
12. Masanın Etrafında 143
13. Kaz Tüyünden Kalem 153
14. Bayan Ackroyd 161
15. Geoffrey Raymond 173

16. Mah Jong Oynanan Bir Akşam 184
17. Parker 195
18. Charles Kent 209
19. Flora Ackroyd 216
20. Miss Russell 227
21. Gazetedeki Haber 238
22. Ursula'nın Hikâyesi 246
23. Poirot'nun Küçük Toplantısı 255
24. Ralph Paton'ın Hikâyesi 268
25. Bütün Gerçek 273
26. Ve Yalnızca Gerçek 281
27. Özür 285

Bölüm 1

Dr. Sheppard Kahvaltı Sofrasında

Bayan Ferrars 16 Eylül Perşembe'yi 17'ye bağlayan gece öldü. 17 Eylül Cuma sabahı sekizde beni çağırdılar. Yapacak bir şey yoktu. Öleli birkaç saat olmuştu.

Tekrar eve döndüğümde dokuzu biraz geçiyordu. Ön kapıyı anahtarımla açtım ve bilinçli olarak holde birkaç dakika oyalandım. Şapkamı ve sabah serinliğine karşı tedbir olarak aldığım hafif paltomu astım. Doğruyu söylemek gerekirse, oldukça huzursuz ve kaygılıydım. O anda gelecek birkaç hafta olacakları öngördüğümü iddia edecek değilim. Bunu yapmadığımı vurgulamalıyım. Ancak, önsezilerim çalkantılı günlerin yaklaşmakta olduğunu bildiriyordu.

Sol tarafımdaki yemek odasından fincan, tabak şıngırtıları ve kardeşim Caroline'in kısa kısa, kuru öksürüğü duyuluyordu.

"Sen misin, James?" diye seslendi.

Gereksiz bir soruydu; başka kim olabilirdi ki? Doğruyu söylemek gerekirse, birkaç dakikalık gecikmemin sorumlusu da karde-

şimi Caroline'di. Bay Kipling'in dediğine göre, orman faresi ailesinin ilkesi "Git ve Öğren" imiş. Caroline bir arma benimseyecek olursa, koşan bir orman faresi resmi önereceğim. İlkenin ilk kısmını da atlayabilir. Caroline evde sakin sakin otururken bile her türlü şeyi öğrenebilir. Bunu nasıl yapıyor bilmiyorum, ama öyle. Hizmetkârlarla satıcılardan oluşan bir haberalma teşkilatı olduğundan şüpheleniyorum. Dışarı çıktığında da bu bilgi toplamak için değil, yaymak için oluyor. O işte de inanılmaz derecede uzmanlaşmış.

Bana bu kararsızlık acılarını yaşatan da işte bu sonuncu özelliğiydi. Caroline'e Bayan Ferrars'ın ölümüyle ilgili söyleyeceğim her şey bir buçuk saat içinde bütün köy tarafından bilinecekti. Profesyonel bir kişi olarak hedefim tabi ki gizliliği korumaktır. Bu nedenle, her türlü bilgiyi kardeşimden mümkün olduğunca saklama alışkanlığını edinmişimdir. Genelde o yine de öğrenir, ama hiç olmazsa benim suçum olmadığını bilmenin memnuniyetini yaşarım.

Bayan Ferrars'ın eşi öleli bir yıldan biraz fazla olmuştu ve Caroline en ufak bir gerekçesi bile yokken, sürekli onu eşinin zehirlediğini iddia ediyor.

Benim, Bay Ferrars'ın fazla alkol almasının da etkisiyle akut gastritten öldüğü konusundaki hatırlatmalarıma burun kıvırıyor. Gastritle arsenik zehirlenmesinin belirtilerinin pek farklı olmadığını kabul ediyorum, ama Caroline suçlamasını oldukça farklı nedenlere dayandırıyor.

"Kadına bir bakman yeter," dediğini duymuştum.

Bayan Ferrars gençlik tazeliğinde olmasa da çok çekici bir kadındı. Giysileri sade olmakla birlikte, kendisine her zaman pek yakışırdı. Yine de, pek çok kadın giysilerini Paris'ten alıyor ve bu nedenle mutlaka kocalarını zehirlemeleri gerekmiyor.

Holde tereddüt içinde durur, bütün bunları düşünürken Caroline'in sesi, bu kez daha sert bir ifadeyle duyuldu.

"Orda ne yapıyorsun, James? Neden gelip kahvaltını etmiyorsun?"

Hemen, "Geliyorum, canım," dedim. "Paltomu asıyordum."

"Bu kadar sürede yarım düzine paltoyu asabilirdin."

Çok haklıydı. Asabilirdim.

Yemek odasına girdim, her zamanki gibi Caroline'in yanağına bir öpücük kondurdum ve jambonlu yumurtayı yemek için oturdum. Jambon biraz soğumuştu.

Caroline, "Erkenden çağrılmışsın," dedi.

"Öyle," dedim. "King's Paddock'a. Bayan Ferrars."

"Biliyorum," dedi kardeşim.

"Nerden bildin?"

"Annie söyledi."

Annie evin hizmetçisi. İyi bir kız, ama çok geveze.

Bir duraklama oldu. Jambonumu ve yumurtalarımı yemeye devam ettim. Kız kardeşim bir şeyle ilgilendiğinde ya da heyecanlandığında hep olduğu gibi, ince uzun burnunun ucu hafifçe titriyordu.

"Eee?" diye sordu.

"Hazin bir hikâye. Yapacak hiçbir şey yok. Uykusunda ölmüş olmalı."

Kardeşim yine, "Biliyorum," dedi.

Bu kez sinirime dokundu.

"Bilemezsin," diye terslendim. "Oraya varana dek ben bile bilmiyordum ve henüz hiç kimseye söylemedim. Eğer Annie denen o kız biliyorsa, kâhin olmuş demektir."

"Bunu söyleyen Annie değildi. Sütçü söyledi. Ferrarsların aşçısından duymuş."

Dediğim gibi, Caroline'in haber toplamak için dışarı çıkmasına gerek yok. Evde oturuyor ve bütün haberler ona geliyor.

Kardeşim sözlerine devam etti.

"Neden ölmüş? Kalpten mi?"

Alaycı bir ifadeyle, "Sütçü onu söylemedi mi?" diye sordum.

Caroline dalga geçmekten hiç anlamaz. Her şeyi çok ciddiye alır ve ona göre cevap verir.

"Bilmiyordu," diye açıkladı.

Ne de olsa, er geç duyacaktı. Benden de duyabilirdi.

"Aşırı dozda veronal'den öldü. Son zamanlarda uykusuzluk sorunu için alıyordu. Çok fazla almış olmalı."

Caroline hemen, "Saçma," dedi. "Bilerek almıştır. Hiç bana anlatma!"

Gariptir ki, insanın itiraf etmek istemediği gizli bir inancı olduğunda, bunu başkasının ağzından duymak çok sinirlenip inkâr etmesine yol açar. Ben de hemen alınıp konuşmaya başladım.

"İşte yine başladın," dedim. "Hiçbir mantığa dayanmadan konuşup duruyorsun. Bayan Ferrars neden intihar etmek istesin ki? Dul bir kadın, hâlâ oldukça genç, varlıklı, sağlıklı ve hayatın tadını çıkartmaktan başka yapacak hiçbir işi yok. Saçma."

"Hiç de değil. Son zamanlarda ne kadar farklı göründüğünü sen bile fark etmişsindir. En az altı aydır böyle. Çok perişan görünüyordu. Hem uyuyamadığını az önce sen de söyledin."

Soğuk bir tavırla, "Teşhisin nedir?" diye sordum. "Talihsiz bir aşk ilişkisi herhalde?"

Kardeşim başını iki yana salladı.

Büyük bir keyifle, *"Vicdan azabı,"* dedi.

"Vicdan azabı mı?"

"Öyle. Sana onun kocasını zehirlediğini söylediğimde bana inanmamıştın. Artık her zamankinden çok eminim."

"Hiç mantıklı değilsin," diye itiraz ettim. "Herhalde cinayet gibi bir suç işleyen kadın, bu yaptığının meyvelerini pişmanlık gibi zaaflar göstermeden toplayacak kadar soğukkanlı olur."

Caroline başını salladı.

"Öyle kadınlar vardır herhalde, ama Bayan Ferrars onlardan değildi. O sinir içindeydi. Karşı koyamadığı bir dürtüyle kocasından kurtuldu, çünkü o hiçbir acıya katlanamayacak tipteki kadınlardandı. Ashley Ferrars gibi bir adamın karısının herhalde epeyce çile çektiğine hiç kuşku yok..."

Başımla onayladım.

"O günden beri de yaptığını unutamadı. Ona acımamak elde değil."

Caroline'in Bayan Ferrars hayattayken onun için hiç üzüldüğünü sanmıyorum. Artık (büyük bir olasılıkla) Paris kıyafetlerinin hiç giyilemeyeceği bir yere gittiğine göre, Caroline de merhamet ve anlayış gibi daha yumuşak duygular sergilemeye hazırdı.

Ona sertçe bütün bunların saçmalık olduğunu söyledim. İçten içe bazı sözlerine katıldığım için, daha da sert davrandım. Ancak Caroline'in gerçeğe önsezilere dayalı tahminlerle varması yanlıştı. Bunu teşvik edecek değildim. Köyde her yerde görüşlerini açıklayacak ve herkes de bu tahminlerini benim verdiğim tıbbi verilere dayandırdığını sanacaktı. Hayat çok zor olabiliyor.

Caroline de benim azarlarıma karşılık, "Saçma," dedi. "Göreceksin. İddiaya girerim ki her şeyi itiraf eden bir mektup bırakmıştır."

Sertçe, "Hiçbir mektup bırakmadı," dedim. Bu sözlerin beni nereye götüreceğini görememiştim.

"Oh!" dedi Caroline. "Demek bunu sordun, öyle mi? Bence James, sen de içinden benim gibi düşünüyorsun. Sen tatlı ve iflah olmaz bir yalancısın."

Hiç istifimi bozmadan, "İnsan intihar olasılığını her zaman düşünmeli," dedim.

"Soruşturma olacak mı?"

"Olabilir. Bakalım. Eğer aşırı dozda ilacın kazayla alındığından kesinlikle emin olduğumu beyan edebilirsem, soruşturma yapılmayabilir."

Kardeşim kurnazlıkla, "Peki kesinlikle emin misin?" diye sordu.

Yanıt vermedim, ama sofradan kalktım.

Bölüm 2

King's Abbot'ta Kim Kimdir

Benim Caroline'e ve onun da bana neler söylediğini anlatmaya devam etmeden önce, bizim yerel coğrafya hakkında biraz fikir vermem iyi olabilir. Köyümüz King's Abbot sanırım diğer köylere benzer. Kasabamız otuz kilometre uzaktaki Cranchester'dir. Büyük bir tren istasyonumuz, küçük bir postanemiz, iki de rakip marketimiz var. Eli ayağı tutan erkekler erkenden burayı terk ederler, ama zengin bekâr hanımlarımızla emekli subaylarımız pek boldur. Hobilerimiz ve dinlence tercihimiz tek bir sözcükle özetlenebilir: "Dedikodu."

King's Abbot'ta önemli iki ev vardır yalnızca. Birisi Bayan Ferrars'a kocasından kalan King's Paddock. Diğeri de, Roger Ackroyd'un sahip olduğu Fernly Park. Ackroyd hiçbir taşra beyefendisinin olamayacağı kadar taşra beyefendisi olduğu için dikkatimi çekmiştir hep. İnsana her eski müzikal komedide, birinci perdenin başlarında köy meydanında beliren o kırmızı yüzlü avcıları hatırla-

tır. Genelde Londra'ya gitmekle ilgili bir şarkı söylerler. Bu günlerde artık revüler var ve müzikallerdeki taşra beyefendisi modası da geçti gitti.

Tabi Ackroyd gerçek bir taşra beyefendisi değil. O son derece başarılı bir vagon tekerleği üreticisi (sanıyorum). Elli yaşlarına yakın, kırmızı suratlı ve güler yüzlü bir adam. Rahiple pek samimi; kiliseye cömertçe yardım ediyor (gerçi söylentiler kişisel harcamalarında son derece cimri olduğu yönünde); kriket maçlarını, gençlik kulüplerini ve malul askerler enstitülerini destekliyor. Aslını söylemek gerekirse, bizim sakin King's Abbot köyünün candamarı o.

Roger Ackroyd yirmi bir yaşındayken kendinden beş, altı yaş büyük bir hanıma âşık olup evlenmiş. Hanımın adı Paton'mış ve tek çocuklu bir dulmuş. Evlilik kısa ve acılı olmuş. Açıkça söylemek gerekirse, Bayan Ackroyd bir alkolikmiş. Evlendikten dört yıl sonra içkiden ölmüş.

Sonraki yıllarda Ackroyd ikinci bir evlilik serüvenine girme niyetinde hiç bulunmamış. Eşinin ilk evliliğinden olan çocuğu annesi öldüğünde ancak yedi yaşındaymış. Halen yirmi bir yaşında ve Ackroyd, onu her zaman oğlu olarak kabul edip öyle de yetiştirdi. Ancak çocuk biraz sorunlu çıktı. Üvey babası için sürekli bir dert ve endişe kaynağı oldu. Yine de, King's Abbot'ta Ralph Paton'ı hepimiz severiz. Her şeyden önce, çok yakışıklı bir delikanlıdır.

Daha önce de söylediğim gibi, köyümüzde dedikodu yapmaya pek hazırızdır. Ackroyd'la Bayan Ferrars'ın pek güzel geçindiklerini herkes en başından beri fark etti. Bayan Ferrars'ın eşinin ölümünden sonra bu samimiyet daha da belirgin bir hal aldı. Ortalıkta hep beraber görünüyorlardı ve matem süresi bittikten sonra Bayan Fer-

rars'ın Bayan Ackroyd olacağı açıkça konuşulur olmuştu. Gerçekten de bunun pek uygun olduğu hissediliyordu. Roger Ackroyd'un eşinin içkiden öldüğü biliniyordu. Ashley Ferrars da ölmeden önce yıllarca ayyaş olarak yaşamıştı. Alkol düşkünlüğünün bu iki kurbanının daha önceleri eski eşlerinden çektiklerini birbirlerine unutturmaları pek uygundu.

Ferrarslar köye geleli daha ancak bir yıl olmuştu, ama yıllardır Ackroyd'u çevreleyen bir dedikodu halesi vardı. Ralph Paton büyüyene dek yıllarca Ackroydların evini bir dizi kâhya hanım yönetmiş ve her biri de Caroline ile ahbapları tarafından şüpheyle karşılanmıştı. En az on beş yıldır bütün köyün Ackroyd'un kâhyalarından biriyle evlenmesini beklediğini söylemek yanlış olmayacaktır. Kâhyaların sonuncusu olan Miss Russell saygıdeğer bir hanımdı ve seleflerinin hepsinden daha uzun bir süre; beş yıl boyunca tek başına hüküm sürmüştü. Bayan Ferrars gelmeseydi, Ackroyd'un bu sefer asla kurtulamayacağına inanılıyordu. Gerçi dul kalmış bir yengeyle kızının beklenmedik bir şekilde Kanada'dan çıkagelmelerinin de etkisi olmuştu. Ackroyd'un yaramaz küçük kardeşinin karısı Bayan Cecil Ackroyd Fernly Park'a yerleşip Miss Russell'ı ait olduğu yere göndermişti.

"Ait olunan yerin" tam olarak neresi olduğunu bilmiyorum, ama kulağa soğuk ve tatsız geliyor. Miss Russell'ın dudaklarını büzmüş, ancak acı diyebileceğim bir gülümsemeyle dolandığını ve "kocasının ağabeyinin eline bakan zavallı Bayan Ackroyd'a acıdığını söylediğini biliyorum: Merhamet ekmeği ne acıdır, değil mi? Eğer kendi hayatımı kazanamasaydım, ben de çok mutsuz olurdum."

Ferrars olayı su yüzüne çıktığında Bayan Cecil Ackroyd'un neler düşündüğünü bilmiyorum. Ackroyd'un bekâr kalmasının onun

çıkarına olduğu kesindi. Bayan Ferrars'la karşılaştıklarında her zaman fazlasıyla içten olmasa da, çok hoş davranırdı. Caroline bunun hiçbir şeyi kanıtlamayacağını söylüyor.

Son birkaç yıldır King's Abbot'taki uğraşılarımız işte bunlardı. Ackroyd'la yaşadıklarını her açıdan tartıştık. Bayan Ferrars'da sahnedeki yerini aldı.

Şimdi olaylar yeni bir şekle büründü. Olası düğün hediyelerini tartışırken bir trajedinin tam ortasına düştük.

Bu ve başka olayları aklımdan geçirirken hasta kontrollerimi mekanik bir biçimde sürdürdüm. Bakmam gereken özellikle ilginç vakalar yoktu ve belki böylesi daha iyiydi; çünkü aklım tekrar tekrar Bayan Ferrars'ın ölümüne gidiyordu. Kendi canına mı kıymıştı? Eğer öyle yaptıysa, neler düşündüğünü belirten bir not bırakmaz mıydı? Benim gördüğüm kadarıyla kadınlar intihar etmeye karar verdiklerinde genelde bu son harekete yol açan düşüncelerini ortaya dökmek isterler. Sahne ışıklarını ararlar.

Onu en son ne zaman görmüştüm? Bir haftayı geçmişti. Her şey düşünülecek olursa, davranışları normaldi.

Sonra birdenbire, konuşmasak da onu daha dün görmüş olduğumu anımsadım. Ralph Paton'la yürüdüğünü görünce şaşırmıştım, çünkü Ralph'in King's Abbot'ta olduğu hakkında hiçbir fikrim yoktu. Üvey babasıyla sonunda şiddetli bir kavga ettiklerini sanıyordum. Altı aydır onu buralarda gören olmamıştı. Bayan Ferrars'la baş başa vermiş, yan yana yürüyorlardı ve kadın içtenlikle bir şeyler anlatıyordu.

Sanırım işte o anda içimde gelecekle ilgili bir kaygı hissettim. Henüz elle tutulur bir şey yoktu, ama işlerin gidişatıyla ilgili belli

belirsiz bir önseziye kapıldım. Ralph Paton'la Bayan Ferrars arasındaki önceki günkü bu samimi görüşme hiç hoşuma gitmedi.

Roger Ackroyd'la yüz yüze geldiğimde hâlâ bunu düşünüyordum.

"Sheppard!" diye bağırdı. "Tam da görmek istediğim adam. Bu çok korkunç bir şey."

"Duydunuz demek?"

Başıyla onayladı. Onun için büyük bir darbe olduğunu görebiliyordum. Kocaman, kırmızı yanakları sanki çökmüştü ve her zamanki o neşeli, sağlıklı adam yıkılmış gibiydi.

Yavaşça, "Bildiğin gibi değil," dedi. "Baksana Sheppard, seninle konuşmam gerekiyor. Şimdi benimle gelebilir misin?"

"Çok zor. Hâlâ görmem gereken üç hastam var ve on ikide de dönüp muayenehanemdeki hastalarımı görmeliyim."

"Öğleden sonra o halde... hayır, daha da iyisi, akşam yemeğe gel. On dokuz otuzda. Sana uygun mu?"

"Evet, olabilir. Sorun nedir? Ralph mi?"

Neden öyle söylediğimi bilmiyorum; belki de çoğu zaman sorun Ralph olduğu içindir.

Ackroyd sanki hiç anlamamışım gibi boş boş baktı bana. Bir yerlerde gerçekten büyük bir sorun olması gerektiğini düşündüm. Daha önce onu hiç bu kadar huzursuz görmemiştim.

Dalgın dalgın, "Ralph mi?" dedi. "Oh! Hayır, Ralph değil. Ralph Londra'da. Lanet olsun! İhtiyar Miss Gannett geliyor. Şu berbat işi onunla konuşmak zorunda kalmak istemiyorum. Bu akşam görüşürüz, Sheppard. On dokuz otuzda"

Başımla onayladım ve o da beni merak içinde bırakıp alelacele uzaklaştı. Ralph Londra'daydı demek? Ama önceki gün öğleden

sonra King's Abbot'ta olduğu kesindi. Dün gece ya da sabah erkenden şehre inmiş olmalıydı, ama Ackroyd'un tavırları bambaşka bir izlenim veriyordu. Sanki Ralph aylardır buraya gelmemiş gibi konuşmuştu.

Konu üzerinde daha fazla kafa yoracak vaktim olmadı. Miss Gannett bilgi açlığı içinde üstüme geldi. O da kardeşim Caroline'in tüm özelliklerini taşır, ancak Caroline'in manevralarına bir ulviyet kazandıran, sonuçlara varmaktaki o hatasız isabetlilik kendisinde yoktur. Miss Gannett nefes nefese ve sorgulayıcıydı.

Zavallı Bayan Ferrars'a olanlar çok hazin, değil miydi? Çoğu kimse onun yıllardır ilaç kullandığını söylüyordu. İnsanların böyle şeyler söylemeleri ne kötüydü. Yine de, en kötüsü de, bu inanılmaz iddialarda genelde bir gerçek payının bulunmasıydı. Ateş olmayan yerden duman çıkmazdı! Bay Ackroyd'un bu durumu öğrendiğini ve nişanı bozduğunu söylüyorlardı; çünkü nişan olmuştu gerçekten. O, Miss Gannett, bunu kesinlikle kanıtlayabilirdi. Tabi ben her şeyi biliyor olmalıydım -doktorlar hep bilirlerdi- ama hiç anlatırlar mıydı?

Bütün bu konuşmalar, bu önerilere nasıl tepki vereceğimi gözleyen boncuk gözlerin keskin bakışları altında oluyordu. Neyse ki Caroline'le uzun beraberliğimizin verdiği alışkanlık sayesinde hiç renk vermeden dinleyip tarafsız bazı sözlerle yetindim.

Bu sefer Miss Gannett'ı kötü niyetli dedikodulara katılmadığı için kutladım. İçimden de şık bir karşı saldırı olduğunu düşündüm. Onu ne diyeceğini bilemez bir halde bıraktım ve kendini toparlamasına fırsat vermeden yürüdüm.

Eve vardığımda düşünceliydim. Muayenehanemde birkaç hastam beni bekliyordu.

Sonuncuyu da gönderdiğimi sanıp öğle yemeğinden önce biraz bahçeye çıkmayı düşünürken, beni bekleyen bir hasta daha bulunduğunu gördüm. Şaşkın dururken kalkıp bana doğru yaklaştı.

Neden öyle şaşırdığımı bilemiyorum, ama Miss Russell'ın demir gibi sert bir yanı, tensel hastalıkları aşmış bir havası vardır.

Ackroyd'un kâhyası uzun boylu, güzel, ama asık suratlı bir kadındır. Sert bakışlarını ve o sımsıkı kapattığı dudaklarını görünce eğer hizmetçi olsaydım, onun geldiğini duyar duymaz kaçıp canımı kurtarmaya bakardım diye düşünürüm.

"Günaydın, Dr. Sheppard," dedi Miss Russell. "Dizime bir bakarsanız size minnettar kalırım."

Baktım, ama doğruyu söylemek gerekirse, pek bir şey göremedim. Miss Russell'ın sözünü ettiği belirsiz ağrılar öylesine inandırıcılıktan uzaktı ki, onun kadar sağlam karakterli birisi söz konusu olmasa numara yapıyor olduğundan şüphe ederdim. Bir an için Miss Russell'ın dizindeki bu ağrıyı beni, Bayan Ferrars'ın ölümü konusunda sorgulamak için uydurduğunu da düşünmedim değil. Ancak en azından o konuda yanıldığımı hemen fark ettim. Trajediye yalnızca şöyle bir değinip geçmekle yetindi. Öte yandan, oyalanıp sohbet etmeye hazırmış gibi bir havası vardı.

Sonunda, "Bu losyon için size çok teşekkür ederim, doktor," dedi. "Gerçi en ufak bir yararı olacağına inanmıyorum."

Ben de inanmıyordum, ama görevim gereği itiraz ettim. Ne de olsa zararı dokunmazdı ve insan mesleğinin itibarını korumalıydı.

Miss Russell küçümseyen bakışlarını dizi dizi ilaç şişelerimin üzerinde gezdirerek, "Ben bu ilaçlara hiç inanmam," dedi. "İlaçların zararı da pek çok. Şu kokain alışkanlığına bakınız."

"O konu aslında..."

"Yüksek sosyetede pek yaygın."

Miss Russell'ın yüksek sosyete konusundaki bilgisinin benimkinden çok fazla olduğuna eminim. Onunla tartışmaya kalkmadım.

"Şunu söyleyin bana, doktor," dedi Miss Russell. "Uyuşturucunun kölesi olsanız, tedavisi var mıdır?"

İnsan bunun gibi bir soruyu öylesine hemen cevaplayamaz. Ona konuyla ilgili kısa bir ders verdim ve beni dikkatle dinledi. Hâlâ Bayan Ferrars'la ilgili bilgi toplama peşinde olduğundan kuşkulanıyordum.

"Şimdi, veronal örneğin..." diye devam ettim.

Ancak, gariptir ki, veronal'le pek ilgilenmiyor gibiydi. Bunun yerine konuyu değiştirdi ve bana araştırmacıları şaşırtacak kadar ender bazı zehirler bulunduğunun doğru olup olmadığını sordu.

"Ah!" dedim. "Polisiye hikâyeler mi okudunuz?"

Okuduğunu itiraf etti.

"Bir polisiyenin püf noktası ender bir zehir; mümkünse Güney Amerika'dan, hiç kimsenin duymadığı bir zehir almaktır. Bilinmeyen kabilelerin oklarının ucuna sürdükleri bir zehirdir bu. Ölüm anında gelir ve Batı bilimi bunu ispatlamakta aciz kalır. Bunun gibi bir şeyden mi söz ediyorsunuz?"

"Evet. Öyle bir şey gerçekten var mıdır?"

Esefle başımı salladım.

"Korkarım hayır. Bir tek *curare* var tabi."

Ona curare hakkında pek çok şey anlattım, ama yine ilgisini yitirmiş gibiydi. Bana zehir dolabımda bundan bulunup bulunmadığını sordu ve olumsuz yanıt verince onun gözünde saygınlığımı biraz yitirdim gibi geldi.

Artık dönmesi gerektiğini söyleyince onu muayenehanemin kapısına kadar geçirdim. Tam o sırada öğle yemeği için gong çaldı.

Miss Russell'ın polisiye hikâyeleri seveceği hiç aklıma gelmezdi. Kâhya odasından çıkıp kabahat işleyen bir hizmetçiyi azarladıktan sonra dönüp rahat rahat, *Yedinci Ölümün Esrarı* türü bir şeyi okumak için oturması gözlerimin önüne gelince pek hoşuma gitti.

Bölüm 3

Sakız Kabağı Yetiştiren Adam

Öğle yemeğinde Caroline'e akşama Fernly'ye yemeğe gideceğimi söyledim. Hiç itiraz etmedi, aksine, "Mükemmel," dedi. "Her şeyi öğrenirsin. Bu arada, Ralph'in sorunu nedir?"

Şaşkınlıkla, "Ralph'in mi?" diye sordum. "Bir sorunu yok ki."

"O halde neden Fernly Park yerine Three Boars Oteli'nde kalıyor?"

Caroline'in Ralph'in köyün otelinde kaldığı yolundaki beyanını bir an için bile sorgulamadım. Bunu Caroline'in söylemiş olması yeterliydi benim için.

"Ackroyd, bana onun Londra'da olduğunu söyledi," dedim. O anki şaşkınlığım içinde asla bilgi vermeme yolundaki değerli kuralımı bozmuştum.

Caroline, "Oh!" dedi. Bunu düşünürken burnunun seyirdiğini görebiliyordum.

"Otele dün sabah gelmiş," dedi. "Hâlâ da orda. Dün gece bir kızla çıkmış."

Bu beni hiç şaşırtmadı. Ralph'in hemen her gece bir kızla çıktığını söyleyebilirim. Ancak, bu alışkanlığını hareketli başkent yerine King's Abbot'ta sürdürmeyi tercih etmesine şaşırmadım değil.

"Barmen kızlardan biriyle mi?" diye sordum.

"Hayır. Sorun da bu. Kızla buluşmak için dışarı çıkmış. Kim olduğunu bilmiyorum."

(Caroline'in böyle bir şeyi itiraf etmek zorunda kalması pek acıydı.)

"Ama tahmin edebilirim," diye sözlerini sürdürdü benim usanmaz kardeşim.

Sabırla bekledim.

"Kuziniydi."

Şaşkınlık içinde, "Flora Ackroyd mu?" diye bağırdım.

Tabi Flora Ackroyd, Ralph Paton'ın akrabası filan değil ama Ralph'e o kadar uzun zamandır Roger Ackroyd'un oğlu gözüyle bakıldı ki, onlar da kuzen olarak kabul edildiler.

"Flora Ackroyd," dedi kız kardeşim.

"Ama eğer onu görmek istediyse neden Fernly'ye gitmedi?"

Caroline çok büyük bir zevkle, "Gizlice sözlenmişler," dedi. "İhtiyar Ackroyd bunu duymak bile istemiyor ve o yüzden bu şekilde buluşmak zorunda kalıyorlar."

Caroline'in teorisinde pek çok hata gördüm, ama bunları ona belirtmekten kaçındım. Yeni komşumuz hakkında masum bir söz konuyu değiştirdi.

Yanımızdaki "Larches" villasını bir yabancı tutmuştu. Caroline'in onun hakkında, yabancı olduğundan öte hiçbir şey öğrenememiş olması canını sıkıyordu. İstihbarat örgütü çuvallamıştı. Adam

anlaşılan herkes gibi süt, sebze, et ve ara sıra da deniz ürünleri alıyordu. Ancak, bunları ona satan insanlardan hiçbiri herhangi bir bilgi edinememişti. Anlaşılan, ismi Bay Porrott idi; garip bir gerçekdışılık duygusu uyandıran bir isimdi bu. Onun hakkında bildiğimiz tek şey, kabak yetiştirmekle ilgilendiğiydi.

Öte yandan, bu kuşkusuz Caroline'in istediği türden bir bilgi değildi. O adamın nereden geldiğini, ne iş yaptığını, evli olup olmadığını, eşinin nasıl biri olduğunu, çocukları olup olmadığını, annesinin kızlık soyadını,... bilmek istiyordu. Pasaportlardaki soruları da herhalde Caroline'e pek benzeyen biri ortaya atmış olmalı.

"Sevgili Caroline," dedim. "Adamın mesleğinin ne olduğu hakkında hiçbir kuşku yok. Emekli bir berber. Şu bıyığına baksana."

Caroline itiraz etti. Adam eğer berber olsaydı, saçları düz değil, dalgalı olurdu, dedi. Bütün berberlerin dalgalı saçları vardı.

Bizzat tanıdığım, dümdüz saçlı birkaç berberi saydım, ama Caroline ikna olmadı.

Kaygılı bir sesle, "Onu hiç anlayamıyorum," dedi. "Geçen gün birkaç bahçe aletini ödünç istedim. Çok kibar davrandı ama ağzından hiç laf alamadım. Sonunda Fransız olup olmadığını açıkça sordum ve olmadığını söyledi, ama nedense ona başka soru sormak gelmedi içimden."

Gizemli komşumuza daha çok ilgi duymaya başladım. Caroline'i susturup Saba Melikesi gibi eli boş geri gönderebilen bir adam hatırı sayılır bir karakter olmalıydı.

Caroline, "Bence onda o yeni elektrik süpürgelerinden bir tane var..." dedi.

Gözlerindeki pırıltıdan yine ödünç bir şey isteyip yeni bilgiler edinebilme olasılığını düşündüğünü anladım. Bunu bahçeye kaç-

mak için bir fırsat olarak gördüm. Bahçeyle uğraşmayı severim. Karahindibaları sökmekle meşgulken, çok yakında bir yerden bir uyarı çığlığı yükseldi. Ardından, ağır bir nesne vızıldayarak kulaklarımın dibinden geçip iğrenç bir ezilme sesiyle ayaklarımın dibine düştü. Bu bir kabaktı!

Öfkeyle başımı kaldırdım. Sol tarafta, duvarın tepesinde bir yüz belirdi. Kısmen inanılmaz derecede simsiyah saçlarla kaplı, yumurta biçimli bir kafa, iki tarafa uzanan kocaman pala bir bıyık ve bir çift keskin göz. Gizemli komşumuz Bay Porrott'tu bu.

Derhal özür dilemeye girişti.

"Sizden binlerce kez özür dilerim, mösyö. Hiçbir mazeretim yok. Aylardır kabak yetiştiriyorum. Bu sabah birdenbire tepem attı. Onları gezmeye gönderdim; heyhat! Yalnızca zihnen değil, fiziksel olarak da. En büyüğünü yakaladım. Duvarın üstünden savurdum. Mösyö, çok mahcubum. Önünüzde yerlere kadar eğiliyorum."

Böylesine içten özürler karşısında öfkem geçer gibi oldu. Ne de olsa o lanet kabak bana çarpmamıştı. Ancak, duvarların üstünden kocaman sebzeler fırlatmanın yeni dostumuzun hobisi olmadığını umuyordum. Komşusu olarak böyle bir alışkanlıktan hoşlanmamız beklenemezdi.

Ufak tefek yabancı sanki düşüncelerimi okumuştu.

"Ah! Yok," diye bağırdı. "İçiniz rahat etsin. Bu bir alışkanlık değil. Ancak siz de bilirsiniz, mösyö; insan belirli bir amaç için çalışabilir, belirli bir dinlence ve uğraş için çok çaba harcayabilir. Ardından da, aslında o eski meşgul günlerini ve sevinerek terk ettiğini sandığı o eski işini aradığını görebilir, değil mi?"

Ağır ağır, "Evet," dedim. "Bunun sık karşılaşılan bir durum olduğunu tahmin ediyorum. Ben kendim de belki buna örnek sayı-

labilirim. Bir yıl önce bana bir miras kaldı; bir düşümü gerçekleştirmeme yetecek orandaydı. Hep seyahat etmek, dünyayı görmek istemişimdir. Ancak, dediğim gibi bu bir yıl önceydi ve ben hâlâ burdayım."

Ufak tefek komşum başıyla onayladı.

"Alışkanlığın zincirleri. Bir hedefe varmak için çalışırız ve vardıktan sonra da günlük çabalarımızı özlediğimizi fark ederiz. Üstelik, benim işim çok ilginç bir işti, mösyö. Dünyanın en ilginç işiydi."

"Öyle mi?" diyerek devam etmesi için teşvik ettim onu. Bir an içimde Caroline'in ruhunu pek güçlü bir biçimde hissettim.

"İnsan doğasının incelenmesi, mösyö!"

Nazikçe, "Demek öyle," dedim.

Emekli bir berber olduğu belliydi. İnsan doğasını kim bir berberden daha iyi bilebilirdi ki?

"Bir de, bir dostum vardı; yıllardır yanımdan hiç ayrılmamıştı. Ara sıra insanı ürküten bir aptallığa sahipti gerçi, ama yine de benim için çok değerliydi. Düşünün ki, onun aptallığını bile özlüyorum. *Saflığı,* dürüst bakışı, üstün armağanlarımla onu şaşırtıp sevindirmenin keyfi; bütün bunları size anlatabileceğimden çok daha fazla özlüyorum."

Anlayışlı bir şekilde, "Öldü mü?" diye sordum.

"Hayır. Yaşıyor ve çok iyi, ama dünyanın öbür ucunda. Arjantin'de şimdi."

Güney Amerika'ya gitmeyi hep istemişimdir. İç çektim, sonra başımı kaldırdığımda Bay Porrott'un sevimli bir şekilde beni süzdüğünü fark ettim. Anlayışlı bir küçük adama benziyordu.

"Oraya gideceksiniz, değil mi?" diye sordu.

İç çekerek başımı iki yana salladım.

"Gidebilirdim," dedim. "Geçen yıl. Ama aptallık ettim; hatta aptallıktan da beter, açgözlülüktü benimkisi. Bir gölge için özü riske attım."

"Anlıyorum," dedi Bay Porrott. "Spekülasyona mı giriştiniz?"

Kendimi tutamayarak kederli kederli başımı salladım. İçten içe eğleniyordum. Bu komik küçük adam öylesine ciddiydi ki.

Birdenbire, "Porcupine Petrol Yatakları olmasın?" diye sordu.

Bakakaldım.

"Onları da düşündüm aslında, ama sonunda Avustralya'nın batısında bir altın madenine yatırım yaptım."

Komşum bana kestiremediğim, garip bir ifadeyle bakıyordu.

"Kader," dedi sonunda.

Canım sıkılarak, "Kader nedir ki?" diye sordum.

"Porcupine Petrol Yatakları'nı ve Batı Avustralya Altın Madenleri'ni ciddi ciddi düşünen bir adama komşu olmam. Söyleyin bana, kızıl saçlardan da hoşlanır mısınız?"

Ağzım açık bakakaldım, o da bir kahkaha patlattı.

"Hayır, hayır, ben deli değilim. İçiniz rahat etsin. Size sorduğum aptalca bir soruydu, çünkü aslında sözünü ettiğim arkadaşım genç bir adam, bütün kadınları iyi ve çoğunu da güzel olarak görüyor. Ancak siz orta yaşlı bir erkeksiniz, doktorsunuz, şu hayattaki pek çok şeyin boşluğunu ve anlamsızlığını bilirsiniz. Eh işte, biz komşuyuz. Şu en güzel kabaklarımı kabul edip kız kardeşinize takdim etmenizi rica ediyorum."

Eğildi ve havalı bir hareketle dev bir kabağı uzattı. Ben de aynı nezaketle kabul ettim.

Küçük adam neşeyle, "Aslında bu sabah hiç de boşa geçmedi," dedi. "Bazı bakımlardan uzaktaki arkadaşıma benzeyen bir beyle tanıştım. Bu arada, size bir soru sormak istiyorum. Siz bu küçücük köyde herkesi tanırsınız kuşkusuz. O simsiyah saçlı ve gözlü, yakışıklı genç adam kimdir? Hani dudaklarında bir gülümseme, başını arkaya atıp yürüyen?"

Bu tanım beni hiç kuşkuda bırakmadı.

Yavaşça, "Yüzbaşı Ralph Paton olmalı," dedim.

"Onu daha önce buralarda görmemiş miydim?"

"Hayır, bir süredir burda değildi. O Fernly Park'ın sahibi Bay Ackroyd'un oğlu ya da daha doğrusu üvey oğludur."

Komşum sabırsızlığını gösteren bir hareket yaptı.

"Tabi, tahmin etmeliydim. Bay Ackroyd ondan çok söz etti."

"Bay Ackroyd'u tanır mısınız?" diye sordum. Biraz şaşırmıştım.

"Bay Ackroyd, beni Londra'dan; orda çalıştığım zamanlardan tanır. Ondan buralarda mesleğimden hiç söz etmemesini rica etmiştim."

Bu züppelik beni biraz eğlendirmişti. "Anlıyorum," dedim.

Küçük adam o ukalaca gülümsemesiyle devam etti.

"İnsan tanınmamayı tercih ediyor. Adım duyulsun heveslisi değilim. İsmimin yerli versiyonunu düzeltmeye bile kalkışmadım."

Ne diyeceğimi bilemeyerek, "Sahi mi," dedim.

Bay Porrott, "Yüzbaşı Ralph Paton," diye söylendi. "Demek Bay Ackroyd'un yeğeni olan sevimli Miss Flora'yla nişanlandı."

Çok şaşırmıştım. "Size kim söyledi?" diye sordum.

"Bay Ackroyd. Bir hafta kadar önce. Çok memnun. Anladığım kadarıyla böyle bir şeyin olmasını uzun zamandır arzuluyormuş.

Hatta genç adama biraz baskı yaptığını bile sanıyorum. Bu hiç akıllıca değil. Genç bir erkek kendi isteğiyle evlenmeli; bazı beklentiler içinde olduğu üvey babasını hoşnut etmek için değil."

Zihnim allak bullak olmuştu. Ackroyd'un bir berbere açılıp üvey oğluyla yeğeninin evliliğini onunla konuşacağını hiç düşünemiyordum. Ackroyd esnaf sınıfı için iyi bir müşteri olsa da, kendi vakur konumunun pek bilincindedir. Porrott'un aslında bir berber olamayacağını düşünmeye başladım.

Düşüncelerimin karmaşıklığını gizlemek için aklıma gelen ilk şeyi söyledim.

"Ralph Paton'da dikkatinizi çeken nedir? Yakışıklılığı mı?"

"Hayır, yalnızca o değil. Gerçi bir İngiliz için olağanüstü yakışıklı biri; sizin hanım romancılarını deyişiyle bir Yunan ilahı gibi. Hayır, o genç adamda benim anlamadığım başka bir şey vardı."

Bu son cümleyi bende anlatılmaz bir etki bırakan, düşünceli bir ses tonuyla söyledi. Sanki delikanlıyı benim paylaşmadığım özel bir bilginin ışığında tartıyor gibiydi. O anda kız kardeşim evden bana seslenince bu izlenim aklımda kaldı.

İçeri girdim. Caroline'in şapkası başındaydı. Anlaşılan köyden yeni gelmişti. Lafı uzatmadan konuya girdi.

"Bay Ackroyd'a rastladım."

"Evet?" dedim.

"Onu durdurdum tabi, ama çok acelesi var gibiydi ve bir an önce gitmek istiyordu." Öyle olduğundan hiç kuşkum yoktu. Caroline'e karşı duyguları sabah Miss Gannett'a hissettiklerinden pek farklı olamazdı; belki daha bile güçlüydü. Caroline'i savmak daha da zordur.

"Ona hemen Ralph'i sordum. Çok şaşırdı. Oğlanın burda olduğundan haberi yoktu. Yanıldığımı bile söyledi. Ben! Yanılacağım!"

"Çok saçma," dedim. "Seni daha iyi tanıması gerekirdi."

"Sonra bana Ralph'le Flora'nın nişanlandıklarını söyledi."

Mütevazı bir gururla, "Onu da biliyorum," diye sözünü kestim.

"Sana kim söyledi?"

"Yeni komşumuz."

Caroline birkaç saniye, iki sayı arasında takılıp kalan bir rulet topu gibi gözle görülür bir şekilde bocaladı. Sonra oltaya gelmeyi reddetti.

"Bay Ackroyd'a Ralph'in Three Boars Oteli'nde kaldığını söyledim."

"Caroline," dedim. "Her şeyi böyle pat diye söyleme alışkanlığının çok zarar verebileceğini hiç düşünmez misin?"

"Saçma," dedi kız kardeşim. "İnsanlar bazı şeyleri bilmeliler. Onlara söylemeyi görev bilirim. Bay Ackroyd, bana minnettar kaldı."

"Pekâlâ," dedim. Devamının da olduğu apaçıktı.

"Sanırım doğruca otele gitti, ama öyleyse bile Ralph'i orda bulamamıştır."

"Bulamamış mıdır?"

"Hayır. Çünkü ben korudan geçip dönerken..."

"Korudan geçip mi döndün?" diye sözünü kestim.

Caroline'in yüzü kızardı.

"Çok güzel bir gündü," dedi. "Ufak bir tur atmayı düşündüm. Bu mevsimde korunun sonbahar renkleri pek güzel."

Caroline hiçbir mevsimde ağaçlara hiçbir şekilde aldırış etmez. Normalde ağaççıkları da insanın ayaklarının ıslandığı, başına her türden tatsız şeyin düşebileceği yerler olarak görür. Hayır, onu bizim koruya götüren esaslı bir iz sürme içgüdüsüydü. Burası King's Abbot köyünün yanında, kimseye görünmeden genç bir kadınla konuşulabilecek tek yerdi. Fernly Park'a bitişikti.

"Peki, devam et," dedim.

"Dediğim gibi, tam korudan çıkarken sesler duydum."

Caroline durdu.

"Evet?"

"Bir tanesi Ralph Paton'dı... hemen tanıdım. Diğeri bir kız sesiydi. Tabi amacım dinlemek değildi..."

"Tabi ki değildi..." diye alay ettim, ama Caroline anlamadı bile.

"Ama elimde olmadan kulak misafiri oldum. Kız tam olarak duyamadığım bir şey söyledi ve Ralph cevap verdi. Çok öfkeli gibiydi. 'Kızım, ihtiyar bana bir kuruş bile bırakmamayı düşünüyor, anlamıyor musun?' dedi. 'Şu son birkaç yıldır sabrı tükendi artık. Bardağın taşmasına az kaldı. Ama paraya ihtiyacımız var canım. İhtiyar cızlamı çekince çok zengin bir adam olacağım. O çok hasis biri ama aslında para içinde yüzüyor. Gidip vasiyetnamesini değiştirmesini istemiyorum. Sen bana bırak, hiç kaygılanma.' Aynen böyle söyledi. Çok iyi hatırlıyorum. Ne yazık ki, tam o anda kuru bir dala bastım, onlar da seslerini alçaltıp uzaklaştılar. Tabi peşlerinden koşturamadığımdan, kızın kim olduğunu da göremedim."

"Çok can sıkıcı olmalı," dedim. "Ama sanırım hemen otele gittin, fenalaştın ve bir kadeh brendi içmek için bara girdin. O saye-

de barda çalışan kızların hangisinin işinin başında olmadığını gördün, değil mi?"

Caroline hiç duraksamadan, "Bardaki kızlardan biri değildi," dedi. "Aslında Flora Ackroyd olduğundan nerdeyse eminim, yalnız..."

"Yalnız, bir anlamı yok," diye katıldım, ona.

"Ama eğer Flora değilse, kim olabilir?"

Kardeşim çabucak civarda yaşayan genç kızların isimlerini saydı ve lehlerine ya da aleyhlerine bolca gerekçeler sıraladı.

Soluklanmak için durduğunda hastam var diye bir şeyler mırıldanıp sıvıştım.

Otele gitmek niyetindeydim. Ralph Paton herhalde artık oraya dönmüş olmalıydı.

Ralph'i çok iyi... belki de King's Abbot'ta herkesten iyi tanıyordum, çünkü daha önce annesini de tanırdım ve bu nedenle onda başkalarını şaşırtan pek çok şeyi ben anlıyordum. O da bir ölçüde kalıtım kurbanıydı. Annesinin içkiye olan ölümcül düşkünlüğünü almasa da, yine de bir zaafı vardı. Bu sabahki yeni ahbabımın dediği gibi, olağanüstü yakışıklıydı. Bir seksenin biraz üstünde, kusursuz oranlara sahip bir atlet kadar zarif, annesi gibi esmer; güneş yanığı yakışıklı yüzü her an gülümsemeye hazırdı. Ralph Paton başkalarını kolayca ve hiç uğraşmadan büyülemek için doğan insanlardandı. Şımarık ve savurgandı, dünyada hiçbir şeye saygısı yoktu, ama yine de sevimliydi ve arkadaşlarının hepsi ona bayılıyorlardı.

Oğlanla bir şey yapabilecek miydim? Öyle sanıyordum.

Otelde sorduğum zaman Yüzbaşı Paton'ın yeni geldiğini söylediler. Geldiğimi haber vermeden odasına çıktım.

Bir an duyduklarımı ve gördüklerimi hatırlayınca nasıl karşılanacağımdan kuşkuya düştüm, ama endişelerim yersizdi.

"Sheppard gelmiş! Sizi gördüğüme sevindim."

Beni karşılamak için yaklaştı, elini uzattı, sevimli bir gülümseme yüzünü aydınlattı.

"Bu berbat yerde görmekten memnun olacağım tek kişi."

Kaşlarımı kaldırdım.

"Burası sana ne yaptı?"

Sinirli sinirli güldü.

"Uzun hikâye. İşler benim için pek iyi gitmedi, doktor. Ama bir içki içer miydiniz?"

"Teşekkür ederim, içerim," dedim.

Zile bastı, sonra gelip kendini bir koltuğa attı.

Kasvetli bir ifadeyle, "Doğruyu söylemek gerekirse, başım büyük belada," dedi. "Aslında, ne yapacağımı hiç bilemiyorum."

"Sorun nedir?" diye yakınlık gösterdim.

"Şu lanet üvey babam."

"Ne yaptı?"

"Henüz bir şey yapmadı, ama bir şey yapacak."

Kapı vuruldu ve Ralph içkileri söyledi. Adam gittiğinde koltuğunda öne doğru eğilip kaşlarını çattı.

"Gerçekten, ciddi mi?" diye sordum.

Başını salladı.

Ciddi ciddi, "Bu kez gerçekten başım dertte," dedi.

Sesindeki alışılmadık ciddiyet gerçeği söylediğini belirtiyordu. Ralph'in ciddi olması kolay değildi.

"Aslında, önümü göremiyorum..." diye devam etti. "Görebiliyorsam ne olayım."

"Bir yardımım olabilirse..." diye önerdim.

Başını kararlı bir şekilde iki yana salladı.

"Çok iyisiniz, doktor. Ama sizi bu işe karıştıramam. Kendi başımın çaresine bakmalıyım."

Bir an sustu, sonra farklı bir ses tonuyla hafifçe tekrarladı:

"Evet, kendi başımın çaresine bakmalıyım..."

Bölüm 4

Fernly'de Akşam Yemeği

I

Fernly Park'ın ön kapısını çaldığımda on dokuz otuza birkaç dakika vardı. Uşak Parker kapıyı hemen açtı.

Öylesine güzel bir akşamdı ki, yürüyerek gelmeyi tercih etmiştim. Geniş, kare şeklindeki hole girdim ve Parker paltomu aldı. Tam o sırada Ackroyd'un sekreteri olan Raymond isimli hoş bir adam elleri evrakla dolu bir halde Ackroyd'un çalışma odasına gitmek üzere holden geçiyordu.

"İyi akşamlar, doktor. Yemeğe mi geldiniz? Yoksa mesleki bir ziyaret mi?"

Bu son sözler meşe sandığın üstüne koyduğum siyah çantama atıfta bulunuyordu.

Her an bir doğuma çağırılmayı beklediğimi söyledim. Bu yüzden acil durumlara hazırlıklı gelmiştim. Raymond başını sallayıp yoluna devam ederken, omzunun üstünden seslendi.

"Siz salona geçin. Yolu biliyorsunuz. Hanımlar birazdan inerler. Ben bu evrakı Bay Ackroyd'a götürmeliyim, geldiğinizi de ona söylerim."

Raymond belirince Parker çekilmişti. Holde yalnız kalmıştım. Kravatımı düzelttim, duvarda asılı büyük aynaya bir göz attım ve karşımdaki salonun kapısına yöneldim.

Tam kapının kolunu çevirirken içeriden gelen bir sesi fark ettim. Bir pencerenin kapatılmasına benziyordu. Oldukça mekanik bir şekilde fark ettiğim bu sesi o anda hiç umursamadım.

Kapıyı açıp içeri girdim. Tam o sırada, az daha dışarı çıkmakta olan Miss Russell'la çarpışacaktım. İkimiz de birbirimizden özür diledik.

İlk kez kendimi kâhyayı inceler ve bir zamanlar ne kadar güzel bir kadın olduğunu düşünürken buldum. Gerçekten de, hâlâ öyleydi. Siyah saçları hiç kırlaşmamıştı ve şu dakikada olduğu gibi yüzü pembeleştiğinde, yüz hatlarının sertliği de pek belli olmuyordu.

İçimden, dışarı mı çıkmış olduğunu merak ettim. Sanki koşmuş gibi nefes nefeseydi.

"Korkarım birkaç dakika erken geldim," dedim.

"Oh! Sanmıyorum. Saat on dokuz otuzu geçti, Dr. Sheppard." Bir an durup devam etti: "Ben... bu akşam yemeğe geleceğinizi bilmiyordum. Bay Ackroyd hiç söz etmedi."

Orada yemek yememin bir şekilde hoşuna gitmediği izlenimini edindim, ama nedenini bilemiyordum.

"Diziniz nasıl?" diye sordum.

"Hep öyle, teşekkür ederim, doktor. Artık gitmeliyim. Bayan Ackroyd her an inebilir. Ben... ben buraya yalnızca çiçeklere bakmak için gelmiştim."

Hemen salondan çıktı. Orada bulunduğu için neden mazeret göstermeye çalıştığını merak ederek pencereye yaklaştım. O anda tabi eğer dikkat etmiş olsaydım, başından beri bileceğim bir şeyi fark ettim: Terasa açılan pencereler pencere değil, camlı kapılardı. Bu nedenle duyduğum ses kapatılan bir pencere sesi olamazdı.

Öylesine, ama özellikle de acı veren düşünceleri zihnimden uzaklaştırmak için o sesin nereden kaynaklanmış olabileceğini düşünerek oyalandım.

Ateşteki kömürler olabilir miydi? Hayır, hiç de öyle bir ses değildi. Kapatılan bir masa çekmecesi? Hayır, o da değildi.

Sonra gözüm sanırım gümüş sehpa dedikleri, kapağının kalkıp camdan içindekileri görebileceğiniz mobilyaya ilişti. Yanına gidip içindekileri inceledim. Bir, iki parça eski gümüş, Kral Birinci Charles'a ait bir bebek ayakkabısı, birkaç yeşim Çin biblosu ve Afrika'dan gelme bir sürü ilginç ıvır zıvır vardı. Yeşim biblolardan birini daha yakından incelemek arzusuyla kapağı kaldırdım. Parmaklarımın arasından kayıp düştü.

Duymuş olduğum sesi hemen tanıdım. Yavaşça ve dikkatle kapatılan bu kapak olmalıydı. Tatmin olmak için hareketi birkaç kez tekrar ettim. Sonra kapağı kaldırıp içindekileri daha dikkatle incelemeye başladım.

Flora Ackroyd salona geldiğinde hâlâ açık gümüş sehpanın üzerine eğilmiş duruyordum.

Flora Ackroyd'dan hoşlanmayan çok kişi vardır, ama herkes elinde olmadan hayranlık duyar ona. Arkadaşlarına karşı pek de sevimli olabilir. Onda insanı ilk etkileyen, olağanüstü sarışınlığıdır. İskandinavlara özgü, çok açık sarı saçları vardır. Gözleri bir Norveç

fiyordunun suları kadar mavi, cildi de krem ve gülpembesi renktedir. Bir oğlan gibi kare omuzları, daracık kalçaları vardır. Görmüş geçirmiş bir tıp adamı için böylesine kusursuz bir sağlık görüntüsü pek iç açıcıdır.

Basit, sade, dosdoğru bir İngiliz kızıdır. Eski kafalı olabilirim ama, bence bu kadar gerçeğini bulmak da kolay değildir hani.

Flora gümüş sehpanın başına, yanıma geldi ve Kral Birinci Charles'ın o ayakkabıyı hiç giymemiş olabileceği yolundaki kuşkularını dile getirdi.

"Hem zaten bir şeyleri vaktiyle birisi kullanmış ya da giymiş diye bu kadar önemsemek bana çok saçma geliyor," diye devam etti. "George Eliot'ın *Floss Nehri'ndeki Değirmen*'i yazarken kullandığı o kalem mesela -işte onun gibi şeyler- ne de olsa bir kalem yalnızca. George Eliot'a bu kadar bayılıyorsak neden *Floss Nehri'ndeki Değirmen*'in ucuz bir baskısını alıp okumuyoruz?"

"Siz herhalde öyle eski kitapları hiç okumazsınız, değil mi Miss Flora?"

"Yanılıyorsunuz, Dr. Sheppard. Ben *Floss Nehri'ndeki Değirmen*'i pek severim."

Bunu duyduğuma memnun olmuştum. Genç hanımların bugünlerde okuyup hoşlandıklarını söyledikleri şeyler beni hayrete düşürüyor.

Flora, "Henüz beni tebrik etmediniz, Dr. Sheppard," dedi. "Duymadınız mı?"

Sol elini uzattı. Yüzük parmağında çok zarif bir inci yüzük vardı.

"Ralph'le evleniyorum biliyorsunuz," diye devam etti. "Amcam çok memnun oldu. Aileden kopmayacağım yani."

İki elini de avuçlarımın içine aldım.

"Umarım çok mutlu olursunuz, canım," dedim.

Flora o sakin sesiyle devam etti: "Bir ay kadar önce nişanlandık ama daha ancak dün açıklandı. Amcam Cross-stones'daki evi elden geçirtip bize verecek, biz de çiftçilik oynayacağız. Aslında bütün kış ava çıkacağız, mevsiminde şehre ineceğiz, sonra da yatla geziye çıkarız. Denize bayılıyorum. Ve tabi cemaatin işleriyle de ilgilenip anneler kermesi gibi toplantıları da hiç kaçırmayacağım.

Tam o sırada Bayan Ackroyd geciktiği için özürler dileyerek içeri daldı.

Üzülerek söylemeliyim ki, Bayan Ackroyd'dan nefret ediyorum. Baştan aşağı zincirlerle süslü, kemikli, iri dişleri olan, son derece tatsız bir kadın. Küçücük, soluk renkli, kaçamak bakışlı mavi gözleri var ve ne kadar tatlı sözler söylerse söylesin, o gözler her zaman soğuk ve hain bakar.

Flora'yı pencerenin önünde bırakıp annesinin yanına gittim. Yüzüklerle dolu kemikli elini sıkmam için uzattı, sonra durmaksızın konuşmaya başladı.

Flora'nın nişanlandığını duymuş muydum? Her bakımdan ne kadar uygundu. Sevgili gençler ilk görüşte âşık olmuşlardı birbirlerine. Ne kusursuz bir çiftti, biri esmer, öteki bu kadar sarışın.

"Anne kalbimin ne kadar ferahladığını size anlatamam, Dr. Sheppard," dedi.

Bayan Ackroyd anne kalbiyle bir iç çekti, ama bakışları kurnazca beni süzüyordu.

"Merak ediyordum. Siz sevgili Roger'ın çok eski bir dostusunuz. Sizin görüşlerinize ne kadar güvendiğini biliyoruz. Zavallı Cecil'in dul eşi olarak benim için çok zor. Ama cansıkıcı öyle çok şey var ki... Veraset işleri, biliyorsunuz. Roger'ın Flora'ya birtakım hediyeler yapmaya niyetli olduğunu biliyorum ama, o paraya birazcık fazlaca düşkün. Bu huyun ileri gelen sanayiciler arasında pek olağan olduğunu duydum. Merak ediyordum da, acaba bu konuyu ona açar mısınız? Flora sizi pek sever. Sizi yalnızca son iki yıldır tanıyor olmamıza rağmen, eski bir dost gibi hissediyoruz."

Bayan Ackroyd salon kapısının bir kez daha açılmasıyla sözlerine ara verdi. Bu, içimi rahatlattı. Başkalarının işlerine karışmaktan nefret ederim ve Ackroyd'a Flora'nın çeyizinden söz etmeye de hiç niyetim yoktu zaten. Bir dakika daha geçseydi, Bayan Ackroyd'a da böyle söylemek zorunda kalacaktım.

"Binbaşı Blunt'ı tanıyorsunuz, değil mi doktor?"

"Evet, tabi," dedim.

Pek çok kimse Hector Blunt'ı en azından ismen tanır. En olmayacak yerlerde ondan çok yabani hayvan vurmuş bir başkası daha yoktur sanırım. Ondan söz açıldığında insanlar şöyle derler: "Blunt mı, şu büyük avcıdan söz ediyorsun, değil mi?"

Ackroyd'la arkadaşlığı beni hep biraz şaşırtmıştır. İkisi birbirlerinden öyle farklılar ki. Hector Blunt, Ackroyd'dan belki beş yaş küçüktür. Erken yaşlarda arkadaşlık kurup sonradan yolları ayrılsa da, arkadaşlıkları hâlâ devam ediyor. Blunt yaklaşık iki yılda bir gelip Fernly'de on beş gün kalır; kapıdan girer girmez karşınıza çıkan, inanılmaz boynuzlarıyla sabit bakışlarını dikmiş sizi seyreden dev hayvan kafası da bu dostluğun yadigârıdır.

Blunt kendine özgü o garip kararlı, ama yumuşak adımlarıyla salona girdi. Orta boylu, sağlam yapılı ve tıknaz biridir. Yüzü neredeyse abanoz rengine bürünmüş ve özellikle ifadesizdir. Gri gözleri insana hep uzaklarda olup biten bir şeyleri seyrediyormuş hissini verir. Az konuşur; söylediklerini de kısa kısa, sanki sözcükler dudaklarından istemeyerek dökülüyormuş gibi söyler.

Blunt her zamanki sert tavrıyla, "Nasılsın Sheppard?" diye sordu. Ardından da şöminenin tam önünde dikilip sanki Timbuktu'da olup biten ilginç bir şeyleri seyrediyormuş gibi, donuk bakışlarla başlarımızın üstünde bir yere bakmaya başladı.

Flora, "Binbaşı Blunt," dedi. "Bana şu Afrika biblolarından söz etmenizi isterdim. Ne olduklarını eminim biliyorsunuzdur."

Hector Blunt'ın kadınlardan nefret ettiğini söylerlerdi, ama telaşlı bir şekilde gümüş sehpanın başında duran Flora'nın yanına gittiğini gördüm. Birlikte sehpanın üzerine eğildiler.

Bayan Ackroyd'un tekrar çeyizlerden söz etmeye başlamasından korktuğum için yeni ıtırşahi çiçeğinden söz etmeye başladım. Bu sabah *Daily Mail'*de yeni bir türünün bulunduğunu okumuştum. Bayan Ackroyd çiçekçilikten hiç anlamaz, ama gündemdeki konular hakkında bilgili görünmeyi seven bir kadındır ve o da *Daily Mail* okur. Ackroyd ile sekreteri aramıza katılana dek ilginç bir sohbete daldık ve az sonra da Parker yemeğin hazır olduğunu bildirdi.

Sofradaki yerim Bayan Ackroyd'la Flora'nın arasındaydı. Bayan Ackroyd'un öteki tarafında Blunt, yanında da Geoffrey Raymond oturuyordu.

Akşam yemeği pek neşeli geçmedi. Ackroyd'un dalgın olduğu belliydi. Çok mutsuz görünüyordu ve hemen hemen hiçbir şey ye-

medi. Sohbeti Bayan Ackroyd, Raymond ve ben sürdürdük. Flora da amcasının can sıkıntısından etkilenmiş gibiydi ve Blunt da her zamanki suskunluğuna gömüldü.

II

Yemekten hemen sonra Ackroyd koluma girdi ve beni çalışma odasına götürdü.

"Kahvemizi getirdikten sonra artık rahatsız etmezler," dedi. "Raymond'a baş başa kalmamızı sağlamasını söyledim."

Onu belli etmeden inceledim. Çok heyecanlı olduğu belliydi. Birkaç dakika odada aşağı yukarı dolandı, sonra Parker elinde kahve tepsisiyle içeri girerken şöminenin önündeki koltuğa çöktü.

Çalışma odası rahat bir yerdi. Bir duvarı boydan boya kitaplıktı. Koltuklar büyük ve koyu mavi deri kaplıydı. Pencerenin önündeki büyük yazı masası düzenli bir şekilde toparlanıp dosyalanmış evrakla doluydu. Yuvarlak bir masanın üstünde de dergilerle spor gazeteleri duruyordu.

Ackroyd sakin bir sesle, "Yemekten sonraki o ağrılarım yine başladı," dedi. "Senin o tabletlerden yine versen iyi olur."

Tıbbi bir sohbet yaptığımız izlenimini vermeye hevesli olduğunu sezdim. Ben de ona uydum.

"Ben de öyle düşünmüştüm. Yanımda getirdim biraz."

"Güzel. Hemen veriver."

"Holdeki çantamda. Gidip alayım."

Ackroyd, beni durdurdu.

"Sen zahmet etme. Parker getirir. Doktorun çantasını getirir misin, Parker?"

"Pekâlâ, efendim."

Parker çekildi. Tam bir şeyler söyleyecektim ki, Ackroyd elini kaldırdı.

"Henüz değil. Bekle. Ne kadar sinirli olduğumu görmüyor musun? Kendimi zor tutuyorum."

Bunu açıkça görebiliyordum. Ben de çok huzursuzdum. İçimden her türlü kötü his geçiyordu.

Ackroyd neredeyse hemen konuştu.

"Lütfen pencerenin kapalı olup olmadığına bakar mısın?" diye sordu.

Biraz şaşırmıştım. Kalkıp pencereye gittim. Camlı kapılardan değil; sıradan bir pencereydi. Ağır mavi kadife perdeler kapanmıştı, ama giyotin pencerenin tepesi açıktı.

Ben pencerenin yanındayken Parker elinde çantamla geri geldi.

Perdelerin arkasından çıkarak, "Tamam," dedim.

"Kelepçeyi de taktın mı?"

"Evet, evet. Senin neyin var Ackroyd?"

Kapı Parker'ın arkasından kapanmıştı, yoksa bu soruyu sormazdım.

Ackroyd cevap vermeden bir an bekledi.

Ağır ağır, "Cehennemdeyim," dedi. "Hayır, o lanet tabletlerle uğraşma. Onu yalnızca Parker duysun diye söyledim. Hizmetkârlar çok meraklı oluyor. Buraya gel ve otur. Kapı da kapalı, değil mi?"

"Evet. Kimse duyamaz, rahat ol."

"Sheppard son yirmi dört saat içinde neler yaşadığımı kimse bilemez. Hayatta bir insanın evinin başına yıkılması diye bir şey varsa, benimki başıma yıkılmak üzere. Ralph'in şu işi bardağı taşıran son damla oldu. Ama şimdi bundan söz etmeyelim. Asıl öteki... öteki... ne yapacağımı bilemiyorum. Üstelik, hemen kararımı vermeliyim."

"Sorun nedir?"

Ackroyd birkaç dakika ses çıkarmadı. Nedense konuşmaya pek isteksiz görünüyordu. Konuştuğunda da sorduğu soru beni çok şaşırttı. Beklediğim en son şeydi.

"Sheppard, Ashley Ferrars'a en son hastalığında sen bakmıştın, değil mi?"

"Evet, ben baktım."

Bir sonraki sorusunu sormakta sanki daha da zorlandı.

"Hiç kuşkulandın mı; yani, zehirlenmiş olabileceği hiç aklına geldi mi?"

Birkaç dakika sustum. Sonra ne diyeceğime karar verdim. Roger Ackroyd, Caroline değildi.

"Sana doğruyu söyleyeceğim," dedim. "O zamanlar hiçbir kuşkum yoktu. Bu fikri aklıma ilk getiren kardeşimin öylesine konuşmaları oldu. O zamandan beri de hiç aklımdan çıkartamadım. Ama dikkatini çekerim, bu kuşkumun hiçbir dayanağı yok."

Ackroyd, "O zehirlenmiş gerçekten," dedi.

İfadesiz, ağır bir sesle konuşuyordu.

Sertçe, "Kim tarafından?" diye sordum.

"Karısı."

"Nerden biliyorsun?"

"Kendisi söyledi."

"Ne zaman?"

"Dün! Tanrım! Dün! On yıl önceymiş gibi geliyor."

Bir dakika bekledim, sonra devam ettim.

"Tabi bu konuşmanın ikimiz arasında kalması gerektiğini anlıyorsun, Sheppard. Kimseye söylenmemeli. Sana akıl danışmak istiyorum; bu yükü tek başıma taşıyamam. Demin dediğim gibi, ne yapacağımı bilemiyorum."

"Bana her şeyi anlatır mısın?" dedim. "Hâlâ hiçbir şey bilmiyorum. Bayan Ferrars, sana neden bu itirafta bulundu?"

"Şöyle oldu: Üç ay önce Bayan Ferrars'a evlenme teklif ettim. Reddetti. Sonra tekrar teklif ettim, kabul etti, ama matem süresi olan bir yıl dolmadan nişanımızı açıklamamızı istemedi. Dün ona uğradım, kocasının ölümünden bu yana bir yıl ve üç hafta geçtiğini hatırlatarak nişanımızı açıklamaya artık hiçbir itirazının olamayacağını söyledim. Birkaç gündür tavırlarının pek garip olduğunu fark etmiştim. O sırada, birdenbire, hiçbir uyarıda bulunmadan, kendini kaybetti. O... o bana her şeyi anlattı. O zalim kocasına duyduğu nefreti, bana karşı artan sevgisini ve... ve uyguladığı korkunç yöntemi. Zehir! Tanrım! Soğukkanlılıkla işlenmiş bir cinayetti."

Ackroyd'un yüzündeki tiksintiyi, dehşeti görebiliyordum. Bayan Ferrars da görmüş olmalıydı. Ackroyd sevgisi uğruna her şeyi affedebilecek büyük âşıklardan değildi. O, temelde iyi bir vatandaştı. O itiraf anında, dürüst ve yasalara saygılı kişiliğiyle kadından tiksinmiş olmalı.

Alçak, monoton bir sesle, "Evet," diye devam etti. "Her şeyi itiraf etti. Anlaşılan olan biteni başından beri bilen ve ona şantaj yapan birisi varmış. İşte bunun sıkıntısı kadını nerdeyse çıldırtmıştı."

"Kimmiş o adam?"

Birdenbire gözlerimin önünde yan yana duran Ralph Paton'la Bayan Ferrars'ın hayali belirdi. Kafa kafaya vermişlerdi. İçimde bir endişe sızısı hissettim. Belki de... ah! Ama bu kuşkusuz mümkün olamazdı. Ralph'in o akşam beni gördüğündeki içten selamını hatırladım. Çok saçma!

Ackroyd ağır ağır, "Bana adını söylemedi," dedi. "Aslında bir erkek olduğunu da söylemedi. Ama tabi..."

"Tabi," diye katıldım, ona. "Erkek olmalı. Kuşkulandığın kimse yok mu?"

Ackroyd cevap olarak inledi ve başını ellerinin arasına aldı.

"Olamaz," dedi. "Böyle bir şeyi düşünmek bile delilik. Hayır, aklımdan geçen o çılgın şüpheyi sana bile itiraf edemem. Ancak şu kadarını söyleyeyim. Bayan Ferrars'ın söylediği bir şey bana söz konusu kişinin benim ev halkımdan biri olduğunu düşündürdü. Ama olamaz. Onu yanlış anlamış olmalıyım."

"Ona ne dedin?" diye sordum.

"Ne diyebilirdim ki? Tabi benim için ne korkunç bir şok olduğunu gördü. Bir de şu soru vardı: Bu konuda görevim neydi? Beni de gerçeğe ortak etmişti. Bunu sanırım benden önce fark etti. Ben öylece donakalmıştım. Benden yirmi dört saat istedi, o sürenin sonuna dek hiçbir şey yapmayacağıma söz verdirdi. Ona şantaj yapan alçağın adını söylemeyi de kesinlikle reddetti. Sanırım doğruca gidip onunla yüzleşeceğimden korkuyordu. O zaman da kendisinin başı derde girecekti. Bana yirmi dört saat dolmadan kendisinden haber alacağımı söyledi. Tanrım! Sana yemin ederim, Sheppard ne yapmayı düşündüğü aklımın ucundan bile geçmedi. İntihar! Üstelik, onu buna ben sürükledim."

"Hayır, hayır," dedim. "Olanları abartma. Onun ölümünden sen sorumlu değilsin."

"Soru şu ki, şimdi ne yapmalıyım? Zavallı kadın öldü. Olmuş bitmiş sorunları neden deşmeli?"

"Sana katılıyorum," dedim.

"Ama bir şey daha var. Onu kendi elleriyle öldürmüşçesine ölümüne sürükleyen o alçağı nasıl bulacağım? İlk suçu biliyordu ve iğrenç bir akbaba gibi kadına musallat oldu. Cezasını da kadın ödedi. O alçak böylece kurtulacak mı?"

Ağır ağır, "Anlıyorum," dedim. "Onu bulmak mı istiyorsun? İş ayyuka çıkar, biliyorsun."

"Evet, onu düşündüm. Kafamda iyice değerlendirdim."

"Suçlunun cezalandırılması gerektiği konusunda sana katılıyorum, ama işin bedelini de düşünmeli."

Ackroyd kalktı ve aşağı yukarı yürümeye başladı. Sonra yeniden koltuğa yığıldı.

"Bak Sheppard bu işi burda bıraksak. Bayan Ferrars'dan ses çıkmazsa artık kurcalamayız."

Merakla sordum: "Ondan ses çıkmazsa derken ne demek istiyorsun?"

"İçimde güçlü bir sezgi var; bir şekilde, bir yere benim için bir mesaj bırakmış olmalı, gitmeden önce. Bunu tartışamam, ama öyle işte."

Başımı iki yana salladım.

"Hiç mektup ya da haber bırakmadı mı?" diye sordum.

"Sheppard, bırakmış olduğunu sanıyorum. Üstelik, bile bile ölümü seçerek bütün olan bitenin ortaya çıkmasını istediğini düşü-

nüyorum. Yalnızca onu bu çaresizliğe sürükleyen adamdan intikam almak için bile olsa. Sanırım onu o zaman görebilseydim, bana adamın adını söyler ve elimden geleni yapmamı isterdi."

Bana baktı.

"Sen sezgilere inanmaz mısın?"

"Ah, evet, bir bakıma inanırım. Eğer, dediğin gibi, ondan bir ses çıkacak olursa..."

Sustum. Kapı sessizce açıldı ve Parker içinde birkaç mektup bulunan gümüş bir tepsiyle içeri girdi.

Tepsiyi Ackroyd'a uzatarak, "Akşam postası, efendim," dedi.

Sonra kahve fincanlarını alıp çekildi.

Bir an için dağılmış olan dikkatimi yeniden Ackroyd'a yöneltim. Taş kesilmiş gibi, uzun, mavi bir zarfa bakıyordu. Diğer mektupları yere düşürmüştü.

"Onun el yazısı," diye fısıldadı. "Son gece çıkıp postaya vermiş olmalı, hemen önce..."

Zarfı yırtarak açtı ve içinden kalın bir kâğıt çıkardı. Sonra sertçe başını kaldırıp baktı.

"Pencereyi kapattığından emin misin?" dedi.

Şaşırmıştım. "Eminim," dedim. "Niçin?"

"Bu akşam kendimi hep izleniyormuşum gibi hissettim. Nedir şu..."

Sertçe döndü. Ben de. İkimiz de kapı kolunun hafifçe oynadığını duyduğumuz izlenimine kapıldık. Gidip kapıyı açtım. Kimse yoktu.

Ackroyd kendi kendine, "Sinirden," diye mırıldandı.

Kalın kâğıtları açtı ve alçak sesle okumaya başladı.

" 'Sevgili, çok sevgili Roger. Cana karşı can. Bunu görüyorum. Bugün öğleden sonra senin yüzünde gördüm. Bu yüzden, önümde bana açık tek yolu izliyorum. Geçen yıl boyunca hayatımı cehenneme çeviren insanın cezalandırılmasını da sana bırakıyorum. Öğleden sonra sana adını söyleyemedim, ama sanırım şimdi yazabilirim. Korumam gereken çocuğum ya da hiçbir akrabam olmadığından, adımın çıkmasından korkmuyorum. Eğer mümkünse Roger, sevgili Roger, sana karşı az daha yapacak olduğum hatamı bağışla, çünkü zamanı geldiğinde yapamadım...' "

Ackroyd parmağıyla kâğıdın arkasını çevirmek üzereyken durdu.

Sesi titreyerek, "Sheppard, kusuruma bakma, ama bunu yalnız başıma okumalıyım," dedi. "Bu yalnızca, ama yalnızca bana yazılmış."

Mektubu zarfına koyup masanın üstüne bıraktı.

"Sonra, yalnızken okurum."

"Hayır," diye bağırdım. "Şimdi oku."

Ackroyd şaşkın şaşkın bana baktı.

Yüzüm kızararak, "Özür dilerim," dedim. "Bana yüksek sesle oku demek istemedim. Ama ben hâlâ burdayken oku."

Ackroyd başını iki yana salladı.

"Hayır, beklemeyi tercih ederim."

Ancak, kendim de bilmediğim bir nedenden dolayı, ısrar etmeyi sürdürdüm.

"En azından adamın adını oku," dedim.

Ackroyd aslında inatçı biridir. Onu bir şeye ne kadar teşvik ederseniz, yapmamak konusunda o denli kararlı olur. Bütün ısrarlarım boşunaydı.

Mektup saat yirmi kırkta getirilmişti. Yanından ayrıldığımda yirmi elliydi ve hâlâ okunmamıştı. Elim kapının kolunda tereddüt ettim, arkama bakıp eksik bıraktığım bir şey var mı diye düşündüm. Aklıma hiçbir şey gelmiyordu. Başımı sallayıp çıktım ve kapıyı arkamdan çektim.

Hemen önümde Parker'ı görünce şaşırdım. Mahcup görünüyordu ve belki de kapıyı dinliyor olabileceğini fark ettim.

Adamın şişman, pişkin, yağlı bir yüzü vardı. Kaçamak bakışları olduğu da kuşkusuzdu.

Soğuk bir ifadeyle, "Bay Ackroyd özellikle rahatsız edilmek istemiyor," dedim. "Size söylememi istedi."

"Peki, efendim. Ben... ben zil çaldı sanmıştım da."

Bu öyle bariz bir yalandı ki, cevap verme zahmetine bile katlanmadım. Parker önüme düştü, holde paltomu tuttu ve gece karanlığına çıktım. Hava bulutlu, her şey pek karanlık ve hareketsiz görünüyordu.

Bahçe kapısından çıkarken kilisenin saati çaldı. Saat yirmi birdi. Sola, köye doğru döndüm ve karşı yönden gelen bir adama az kalsın çarpıyordum.

Yabancı boğuk bir sesle, "Fernly Park'a burdan mı gidiliyor, bayım?" diye sordu.

Ona baktım. Şapkasını gözlerine kadar indirmiş, paltosunun yakasını kaldırmıştı. Yüzünü hemen hemen hiç göremiyordum, ama genç birine benziyordu. Sesi kaba ve eğitimsizdi.

"Burası bahçe kapısı," dedim.

"Teşekkürler, bayım." Durdu, sonra gereksiz yere ekledi: "Buraların yabancısıyım da."

Yoluna devam etti ve ben dönüp bakarken kapılardan içeri girdi.

Garip olan, sesinin bana tanıdığım bir sesi anımsatmış olmasıydı. Ama kimdi, hatırlayamıyordum.

On dakika sonra eve dönmüştüm. Caroline neden bu kadar erken döndüğümü merak ediyordu. Onu memnun etmek için akşamla ilgili bir şeyler uydurdum ama numara yaptığımı fark ettiğini sanıp huzursuz oldum.

Saat yirmi ikide kalktım, esnedim ve yatmayı önerdim. Caroline kabul etti.

Cuma gecesiydi. Cuma geceleri saatleri kurarım. Her zamanki gibi bu işi yaptım ve Caroline de hizmetkârların mutfağı doğru dürüst kilitleyip kilitlemediklerini kontrol etti.

Yirmi iki on beşte yukarı çıktık. Tam merdivenlerin tepesine ulaşmışken aşağıda, holdeki telefon çaldı.

Caroline hemen, "Bayan Bates," dedi.

"Korkarım odur," diye hayıflandım.

Koşarak inip telefonu açtım.

"Ne?" dedim. *"Ne?* Tabi, hemen geliyorum."

Yukarı koştum, çantamı kaptım ve içine fazladan birkaç gazlı bez daha tıktım.

Caroline'e, "Arayan Parker'dı," diye seslendim. "Fernly'den. Roger Ackroyd öldürülmüş."

Bölüm 5

Cinayet

Hemen arabayı çıkardım ve hızla Fernly'ye gittim. Arabadan atlayıp sabırsızlıkla zili çaldım. Evdekiler kapıyı açmakta gecikince bir daha çaldım.

Sonra bir zincir şıngırtısı duydum ve Parker her zamanki ifadesiz yüzüyle kapıyı açtı.

Onu itip hole girdim.

Sertçe, "Nerde o?" diye sordum.

"Özür dilerim efendim?"

"Efendin. Bay Ackroyd. Orda durup bana bakmasana. Polise haber vermediniz mi?"

"Polis mi, efendim? Polis mi dediniz?" Parker sanki hayalet görmüş gibi bana bakakaldı.

"Senin neyin var, Parker? Eğer dediğin gibi efendin öldürüldüyse..."

Parker nefesini tuttu.

"Efendim mi? Öldürülmek mi? İmkânsız, efendim!"

Bakakalma sırası bana gelmişti.

"Daha beş dakika önce bana telefon edip Bay Ackroyd'un öldürüldüğünü söylemedin mi?"

"Ben mi, efendim? Oh! Hayır, efendim. Böyle bir şeyi aklımdan bile geçirmem."

"Yani hepsi bir numara mıydı? Yani Bay Ackroyd'un hiçbir şeyi yok mu?"

"Özür dilerim, efendim, ama arayan kişi benim adımı mı verdi?"

"Sana duyduğumu tam olarak tekrarlayayım: *'Dr. Sheppard'la mı görüşüyorum? Ben Parker, Fernly'nin uşağı. Lütfen hemen gelebilir misiniz, efendim? Bay Ackroyd öldürüldü.'*"

Parker'la boş boş bakıştık.

Sonunda çok incinmiş bir ses tonuyla, "Çok acımasızca bir şaka, efendim," dedi. "Bunu da nerden çıkarmışlar?"

Birdenbire, "Bay Ackroyd nerde?" dedim.

"Hâlâ çalışma odasındadır sanırım, efendim. Hanımlar yatmaya gittiler, Binbaşı Blunt'la Bay Raymond da bilardo odasındalar."

"Onu görmeliyim," dedim. "Rahatsız edilmek istemediğini biliyorum, ama bu tatsız şaka beni huzursuz etti. Onun iyi olduğundan emin olmak istiyorum."

"Peki, efendim. Ben de huzursuz oldum. Kapıya kadar size eşlik etmeme bir itirazınız olmazsa efendim?..."

"Hiç olmaz," dedim. "Gel sen de."

Peşimde Parker sağdaki kapıdan geçip küçük hole geldik. Buradan birkaç basamak merdivenle Ackroyd'un yatak odasına çıkılıyordu. Çalışma odasının kapısını vurdum.

Cevap gelmedi. Kapı kolunu çevirdim, ama içeriden kilitliydi.

"İzninizle, efendim," dedi Parker.

Onun yapısındaki bir adama göre çok çevik bir hareketle diz çöktü ve anahtar deliğinden baktı.

"Anahtar yerinde takılı," diyerek kalktı. "Bay Ackroyd kapıyı içerden kilitlemiş ve herhalde uyuyakalmıştır."

Eğilip Parker'ın söylediklerini doğruladım.

"Sorun yok gibi görünüyor," dedim. "Ama yine de Parker, ben beyefendiyi uyandıracağım. İyi olduğunu kendi ağzından duymadan içim rahat edip eve gidemem."

Böyle diyerek kapı kolunu sarsmaya ve, "Ackroyd, Ackroyd, bir dakika," diye seslenmeye başladım.

Ama yine ses çıkmadı. Omzumun üzerinden bir bakış fırlattım.

"Ev halkını telaşlandırmak istemiyorum," diye tereddüt ettim.

Parker gidip büyük holün kapısını kapattı.

"Sanırım artık sorun yok, efendim. Bilardo odası evin öteki tarafında. Mutfak ve hanımların yatak odaları da."

Başımla onayladım. Sonra kapıyı bir kez daha şiddetle vurdum ve eğilip anahtar deliğinden içeri bağırdım:

"Ackroyd, Ackroyd! Ben Sheppard. Bırak gireyim."

Sessizlik devam ediyordu. Kilitli odada hiçbir yaşam belirtisi yoktu. Parker'la bakıştık.

"Baksana Parker," dedim. "Ben bu kapıyı kıracağım. Daha doğrusu, biz kıracağız. Sorumluluğu ben üstleniyorum."

Parker biraz kuşkuyla, "Siz öyle diyorsanız, efendim," dedi.

"Öyle diyorum. Bay Ackroyd için ciddi bir biçimde endişelendim."

Küçük hole bakındım ve ağır meşe bir iskemle gördüm. Parker'la ikimiz birer yanından tutup saldırıya geçtik. Bir, iki, üç kez kapıya vurduk. Üçüncü darbede kapı kırıldı ve sendeleyerek odaya daldık.

Ackroyd kendisini bıraktığım gibi, şöminenin önündeki koltukta oturuyordu. Başı yana düşmüştü ve ceketinin yakasının hemen altında bükülmüş metalden parlak bir şey açıkça görünüyordu.

Parker'la yaklaşıp yatan adamın tepesinde dikildik. Kâhyanın sertçe nefesini tuttuğunu duydum.

"Sırtından bıçaklanmış," diye mırıldandı. "Korkunç!"

Nemli alnını mendiliyle sildi, sonra çekinerek hançerin kabzasına elini uzattı.

Sertçe, "Ona dokunmaman gerekir," dedim. "Hemen gidip karakolu ara. Onlara olanları anlat. Sonra Bay Raymond'la Binbaşı Blunt'a haber ver."

"Pekâlâ, efendim."

Parker bir yandan hâlâ terli alnını silerek aceleyle uzaklaştı.

Yapılması gereken pek az şeyi yaptım. Cesedin duruşunu değiştirmemeye ve hançere el sürmemeye dikkat ettim. Cesedi kıpırdatmak için bir neden yoktu. Ackroyd'un bir süredir ölmüş olduğu belliydi.

Sonra genç Raymond'ın sesini duydum. Hem dehşet içinde, hem de olanlara inanamıyor gibiydi.

"Ne diyorsun? Ah! İmkânsız! Doktor nerde?"

Telaşla kapıda belirdi, sonra yüzü bembeyaz, öylece kalakaldı. Bir el onu kenara çekti ve Hector Blunt yanından geçip odaya daldı.

Arkasından Raymond, "Tanrım!" dedi. "Doğru o halde."

Blunt dosdoğru koltuğun başına geldi. Cesedin üstüne eğildi ve Parker gibi onun da hançerin kabzasını tutacağını sandım. Bir elimle onu geri çektim.

"Hiçbir şeye dokunulmaması gerek," dedim. "Polis onu aynen şu anda olduğu gibi görmeli."

Blunt hemen anlayıp başını salladı. Yüzü her zamanki gibi ifadesizdi, ama o katı maskenin altında duygu belirtileri gördüğümü sandım. Geoffrey Raymond da şimdi aramıza katılmış ve Blunt'ın omzunun üstünden cesede bakıyordu.

Alçak sesle, "Bu korkunç bir şey," dedi.

Kendini toplamıştı, ama sürekli taktığı gözlüğünü çıkarıp camlarını silerken ellerinin titrediğini gördüm.

Masaya doğru gitti.

Ağır ağır, "Sizce hırsızlık mı?" diye sordum.

"Başka ne olabilir ki? İntihar söz konusu değil sanırım."

Kendimden emin bir şekilde, "Kimse kendini bu şekilde bıçaklayamaz," dedim. "Bir cinayet olduğu kesin. Ama amaç ne?"

Blunt sessizce, "Roger'ın hayatta hiçbir düşmanı yoktu," dedi. "Soygun olmalı. Ama hırsız neyin peşindeydi? Hiçbir yer dağıtılmamış gibi görünüyor."

Çevresine bakındı. Raymond hâlâ masanın üstündeki kâğıtları düzenliyordu.

"Hiçbir şey kaybolmamış gibi ve görünürde çekmecelerin de hiçbiri kurcalanmamış," dedi sonunda. "Çok gizemli."

Blunt başıyla hafif bir hareket yaptı.

"Orda, yerde bazı mektuplar var," dedi.

Yere baktım. Üç, dört mektup hâlâ orada, Ackroyd'un akşam düşürdüğü yerde duruyordu.

Ancak Bayan Ferrars'ın mavi zarflı mektubu kaybolmuştu. Tam bir şeyler söylemek için ağzımı açacakken, zil sesi evin içinde yankılandı. Holde telaşlı mırıldanmalar oldu, sonra Parker yanında bizim müfettiş ve bir polis memuruyla belirdi.

Müfettiş, "İyi akşamlar, beyler," dedi. "Olanlara çok üzüldüm! Bay Ackroyd gibi iyi bir beyefendi. Uşak cinayet olduğunu söylüyor. Kaza ya da intihar olma olasılığı yok mu, doktor?"

"Hiç yok," dedim.

"Ah! Berbat bir iş."

Yaklaşıp cesedin başında durdu.

Sertçe, "Hiç hareket ettirildi mi?" diye sordu.

"Yaşayıp yaşamadığını anlamanın ötesinde -ki zor değildi- cesede hiçbir şekilde dokunmadım."

"Ah! Ve her şey katilin paçayı kurtardığını gösteriyor. En azından şimdilik. Şimdi, bana her şeyi anlatın. Cesedi kim buldu?"

Olan biteni dikkatle anlattım.

"Bir telefon mu dediniz? Uşaktan mı?"

Parker içtenlikle, "Benim hiç göndermediğim bir mesaj," dedi. "Bütün akşam telefonun yanından bile geçmedim. Diğerleri de bunu doğrulayabilir."

"Çok garip. Parker'ın sesine benziyor muydu, doktor?"

"Fark ettiğimi pek söyleyemem. Öyle kabul ettim yani."

"Doğal olarak. Buraya geldiniz, kapıyı kırdınız ve zavallı Bay Ackroyd'u bu halde buldunuz. Sizce öleli ne kadar olmuştu, doktor?"

"En azından yarım saat, belki daha da fazla."

"Kapı içerden kilitliydi demek? Ya pencere?"

"Akşam Bay Ackroyd'un arzusu üzerine ben kendim kapatıp sürgülemiştim."

Müfettiş pencereye gidip perdeleri açtı.

"Şimdi açık ama," dedi.

Gerçekten de pencere açıktı ve alt kanadı sonuna kadar kaldırılmıştı.

Müfettiş cebinden bir fener çıkarıp pencerenin pervazına tuttu.

"Burdan çıkmış *ve* girmiş. Bakın."

Fenerin parlak ışığında belirgin birkaç ayak izi görünüyordu. Topuklarında lastik parçalar olan ayakkabılarınkine benziyordu. Bir tane çok belirgin iz içeri doğru, hafifçe üstüne basan bir başkası da dışarı doğruydu.

Müfettiş, "Gün gibi açık," dedi. "Kaybolan değerli bir şeyler var mı?"

Geoffrey Raymond başını iki yana salladı.

"Görebildiğimiz kadarıyla yok. Bay Ackroyd bu odada pek değerli şeyler tutmazdı."

Müfettiş, "Hmm," dedi. "Adam açık bir pencere bulur. İçeri girer, Bay Ackroyd'un orda oturduğunu görür. Belki de uyuyakalmıştır. Adam, onu arkadan bıçaklar, sonra cesaretini yitirir ve kaçar. Ama izlerini pek belirgin bırakmış. Pek zorlanmadan yakalarız herhalde. Buralarda hiç kuşku uyandırıcı yabancılar gördünüz mü?"

Birdenbire, "Oh!" dedim.

"Ne var, doktor?"

"Bu akşam bir adamla karşılaştım. Tam kapıdan çıkarken. Bana Fernly Park'ın yolunu sordu."

"Saat kaçta?"

"Tam yirmi birde. Kapıdan çıkarken saatin çaldığını duydum."

"Onu tarif edebilir misiniz?"

Elimden geldiğince tarif ettim.

Müfettiş, uşağa döndü.

"Bu tarife uyan kimse kapıya geldi mi?"

"Hayır, efendim. Bu akşam eve hiç kimse gelmedi."

"Ya arka kapı?"

"Sanmıyorum efendim, ama sorarım."

Kapıya doğru gitti, ama müfettiş iri elini kaldırdı.

"Hayır, sağ ol. Ben kendi soruşturmamı yaparım. Ama her şeyden önce saati daha kesin belirlemek istiyorum. Bay Ackroyd'u en son kim gördü?"

"Herhalde ben gördüm," dedim. "Burdan ayrıldığımda -bir bakayım- saat yirmi elliydi. Bana rahatsız edilmek istemediğini söyledi, ben de Parker'a aktardım."

Parker saygıyla, "Aynen öyle, efendim," dedi.

Raymond, "Bay Ackroyd yirmi bir otuzda kesinlikle hayattaydı," diye söze girdi. "Burda konuşurken sesini duydum."

"Kiminle konuşuyordu?"

"Onu bilmiyorum. Tabi, yanındakinin Dr. Sheppard olduğunu sanmıştım. Ona üzerinde çalıştığım bazı belgeler hakkında bir soru sormak istedim, ama sesleri duyunca Dr. Sheppard'la görüşürken rahatsız edilmek istemediğini söylediğini hatırladım ve uzaklaştım. Ama anlaşılan doktor gitmişti bile."

Başımla onayladım.

"Aşağı yukarı yirmi bir on beşte ekndi evimdeydim," dedim. "O telefon gelene dek de bir yere çıkmadım."

Müfettiş, "Peki, saat yirmi bir otuzda yanındaki kim olabilir?" diye merak etti. "Siz değil miydiniz Bay... şey..."

"Binbaşı Blunt," dedim.

Müfettiş saygılı bir ses tonuyla, "Binbaşı Hector Blunt mı?" diye sordu.

Blunt yalnızca başını sallamakla yetindi.

Müfettiş, "Sanırım sizi daha önce de burda görmüştüm, efendim," dedi. "Bir an için sizi tanıyamadım, ama geçen yıl mayıs ayında da Bay Ackroyd'a gelmiştiniz."

Blunt, "Haziran," diye düzeltti.

"Öyle, hazirandı. Şimdi, ne diyordum, bu akşam yirmi bir otuzda Bay Ackroyd'un yanındaki siz değil miydiniz?"

Blunt başını iki yana salladı.

"Yemekten sonra onu hiç görmedim," dedi.

Müfettiş tekrar Raymond'a döndü.

"Konuşmaları hiç duymadınız, değil mi beyefendi?"

Sekreter, "Bir parça duydum," dedi. "Ve Bay Ackroyd'un yanındakini Dr. Sheppard sandığım için de, duyduklarım bana çok garip geldi. Hatırlayabildiğim kadarıyla, sözcükler pek gergindi. Bay Ackroyd konuşuyordu. 'Son zamanlarda benden öyle çok para isteyen var ki...' diyordu. 'Korkarım bu talebinizi karşılamam olanaksız...' Hemen uzaklaştım tabi ve daha sonrasını duymadım. Ama merak ettim, çünkü Dr. Sheppard..."

"Ne kendine borç ister, ne de başkaları için para," diye sözlerini tamamladım.

Müfettiş düşünceli düşünceli, "Para talebi," dedi. "Bu çok önemli bir ipucu olabilir." Uşağa döndü. "Parker, bu akşam kapıdan kimsenin gelmediğini söylüyorsunuz, değil mi?"

"Öyle dedim, efendim."

"O halde yabancıyı Bay Ackroyd kendisi içeri almış olmalı. Ama nedenini anlamıyorum..."

Müfettiş birkaç dakika düşüncelere daldı.

Sonunda kendini toparlayarak, "Bir şey açık," dedi. "Yirmi bir otuzda Bay Ackroyd hayatta ve iyiydi. En son o zaman yaşadığını biliyoruz."

Parker kibarca öksürünce müfettiş hemen ona baktı.

Sertçe, "Nedir?" dedi.

"Beni bağışlarsanız, efendim, Miss Flora, onu daha sonra gördü."

"Miss Flora mı?"

"Evet, efendim. Saat yirmi bir kırk beş olmalı. Sonra bana, Bay Ackroyd'un bu gece bir daha rahatsız edilmek istemediğini söyledi."

"Sana bu mesajı Bay Ackroyd mu gönderdi?"

"Pek değil, efendim. Elimde tepsiyle viski soda kadehini getirirken Miss Flora da bu odadan çıkıyordu, beni durdurdu ve amcasının rahatsız edilmek istemediğini söyledi."

Müfettiş, uşağa o zamana dek olduğundan daha büyük bir dikkatle baktı.

"Sana Bay Ackroyd'un rahatsız edilmek istemediği zaten söylenmişti, değil mi?"

Parker kekelemeye başladı. Elleri titriyordu.

"Evet, efendim. Evet, efendim. Öyle, efendim."

"Ama sen yine de rahatsız mı edecektin?"

"Unutmuştum, efendim. Yani, en azından hep o saatte viski sodasını getirirdim, efendim ve başka bir arzusu olup olmadığını sorardım. Sandım ki... hiç düşünmeden her zamanki gibi yapıyordum."

Tam o anda Parker'ın bu kadar paniğe kapılmasının pek kuşku verici olduğunu fark ettim. Adam baştan aşağı titriyor ve her tarafı oynuyordu.

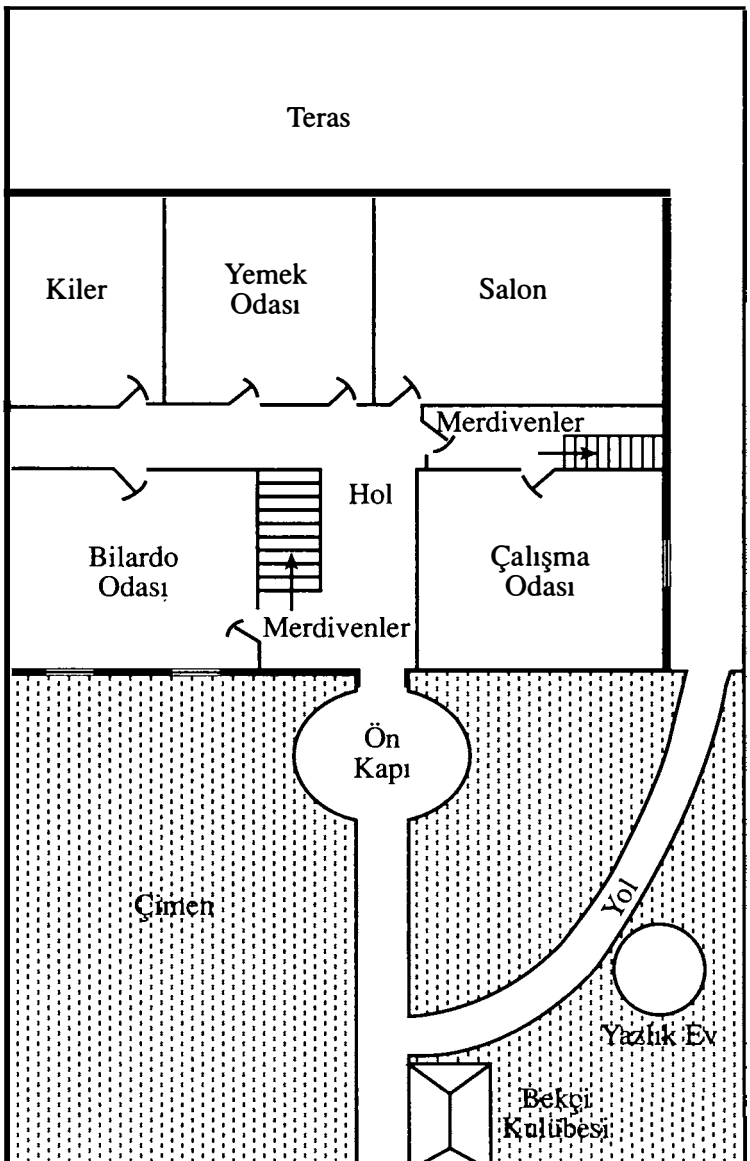
Müfettiş, "Hmm," dedi. "Hemen Miss Ackroyd'u görmeliyim. Şimdilik bu odayı olduğu gibi bırakacağız. Miss Ackroyd'un söyleyeceklerini dinledikten sonra buraya dönebilirim. Yalnızca, önlem olarak pencereyi kapatıp sürgüleyeceğim."

Bu önlem de alındıktan sonra hole doğru yürüdü ve biz de onu izledik. Bir an durup küçük merdivenden yukarı baktı, sonra omzunun üstünden memurla konuştu.

"Jones, sen en iyisi burda kal. O odaya kimse girmesin."

Parker saygıyla araya girdi.

"Özür dilerim, efendim. Eğer büyük hole açılan kapıyı kilitleyecek olursanız, bu kısma kimse geçemez. Merdiven yalnızca Bay Ackroyd'un yatak odasına ve banyosuna çıkar. Evin diğer bölümleriyle bağlantısı yoktur. Bir zamanlar arada bir kapı vardı, ama Bay Ackroyd onu ördürdü. Kendi dairesinin tümüyle özel olmasından hoşlanırdı."

Teras
Kiler
Yemek Odası
Salon
Merdivenler
Hol
Bilardo Odası
Çalışma Odası
Merdivenler
Ön Kapı
Çimen
Yol
Yazlık Ev
Bekçi Kulübesi

Durumu açıklığa kavuşturmak için evin sağ kanadını kabaca çizdim. Küçük merdiven Parker'ın da dediği gibi, iki odanın birleştirilmesiyle elde edilmiş büyük bir yatak odasına ve ona bitişik bir banyoyla tuvalete çıkıyordu.

Müfettiş durumu bir bakışta kavradı. Büyük hole geçtik, kapıyı arkasından kapatıp kilitledi ve anahtarı da cebine koydu. Sonra memura alçak sesle talimat verdi ve adam gitmeye hazırlandı.

Müfettiş, "O ayak izleriyle ilgilenmemiz gerek," diye açıkladı. "Ama her şeyden önce Miss Ackroyd'la konuşmalıyım. Amcasını hayatta en son o görmüş. Henüz haberi var mı?"

Raymond başını iki yana salladı.

"Pekâlâ, beş dakika daha haber vermemize gerek yok. Amcasına olanları bilmeden benim sorularımı daha iyi yanıtlar. Ona bir hırsızlık olduğunu ve lütfen giyinip birkaç soruya cevap vermek üzere aşağı gelmesini söyleyiniz."

Raymond bu görevi üstlenip yukarı çıktı.

Döndüğünde, "Miss Ackroyd bir dakika sonra inecek," dedi. "Ona aynen sizin söylediklerinizi aktardım."

Beş dakika geçmeden Flora merdivenden indi. Açık pembe ipek bir kimono giymişti. Endişeli ve heyecanlı görünüyordu.

Müfettiş bir adım öne çıktı.

Kibarca, "İyi akşamlar Miss Ackroyd," dedi. "Korkarım bir hırsızlık girişimi olmuş ve bize yardımcı olmanızı rica ediyoruz. Bu oda neresi, bilardo odası mı? Buraya gelin ve oturun."

Flora duvar boyunca uzanan geniş kanepeye oturup müfettişe baktı.

"Pek anlayamadım. Ne çalınmış? Size ne söylememi istiyorsunuz?"

"Şöyle, Miss Ackroyd. Parker saat yirmi bir kırk beş civarında sizi amcanızın çalışma odasından çıkarken gördüğünü söylüyor. Öyle mi? "

"Çok doğru. Ona iyi geceler dilemek için gitmiştim."

"Saat doğru mu?"

"Evet, o civarda olmalı. Tam olarak söyleyemeyeceğim. Biraz daha geç de olabilir."

"Amcanız yalnız mıydı, yoksa yanında biri var mıydı?"

"Yalnızdı. Dr. Sheppard gitmişti."

"Pencerenin kapalı mı, açık mı olduğunu fark etmiş miydiniz?"

Flora başını iki yana salladı.

"Bilemem. Perdeler kapalıydı."

"Öyle. Amcanız her zamanki gibi sakin miydi?"

"Sanırım."

"Bize aranızda tam olarak neler geçtiğini söyler misiniz?"

Flora bir an sanki hatırlamak ister gibi durdu.

"İçeri girdim ve, 'İyi geceler, amca,' dedim. 'Artık yatıyorum. Bu akşam çok yorgunum.' Homurdandı ve ben de gidip onu öptüm. Elbisemin pek yakıştığı gibi bir şeyler mırıldandı, sonra bana meşgul olduğunu, gitmemi söyledi. Ben de çıktım."

"Rahatsız edilmek istemediğini özellikle söyledi mi?"

"Oh! Evet, unuttum. Dedi ki: 'Parker'a söyle, bu akşam başka bir şey istemiyorum, beni rahatsız etmesin.' Parker'a kapının hemen dışında rastladım ve amcamın mesajını ilettim."

"Öyle," dedi müfettiş.

"Bana neyin çalındığını söylemeyecek misiniz?"

Müfettiş duraksadı ve, "Pek... emin değiliz," dedi.

Kızın gözlerinde bir telaş belirdi. Hemen doğruldu.

"Ne oldu? Benden bir şey mi saklıyorsunuz?"

Hector Blunt her zamanki sakin tavrıyla gelip kızla müfettişin arasına geçti. Kız elini uzattı, Hector, onun elini iki avucunun içine aldı, sanki küçük bir çocukmuş gibi okşadı ve Flora da sanki onun metin tavırları karşısında rahatlayıp güven duyuyormuş gibi, ona döndü.

Blunt yavaşça, "Haberler kötü, Flora," dedi. "Hepimiz için kötü haber. Amcan Roger..."

"Evet?"

"Senin için şok olacak. Mutlaka. Zavallı Roger öldü."

Flora geri çekildi, gözbebekleri korkuyla büyüdü.

"Ne zaman?" diye fısıldadı. "Ne zaman?"

Blunt ciddi bir ifadeyle, "Korkarım sen yanından ayrıldıktan hemen sonra," dedi.

Flora elini boğazına götürdü, ufak bir çığlık attı. Yere düşerken onu tutmak üzere atıldım. Bayılmıştı. Blunt'la onu yukarı taşıyıp yatağına yatırdık. Sonra Blunt'tan Bayan Ackroyd'u uyandırıp haberi vermesini istedim. Flora da az sonra kendine geldi ve annesini yanına getirip kızı için neler yapması gerektiğini söyledim. Sonra alelacele tekrar aşağı indim.

Bölüm 6

Tunus Hançeri

Müfettişe tam mutfağa açılan kapıdan çıkarken rastladım.

"Genç kız nasıl, doktor?"

"Kendine geliyor. Annesi yanında."

"Güzel. Ben de hizmetkârları sorguladım. Hepsi de bu akşam arka kapıya kimsenin gelmediğini söylüyorlar. O yabancıyı pek iyi tarif edemediniz. Bize daha kesin bir şeyler söyleyemez misiniz?"

"Maalesef hayır," dedim. "Karanlık bir geceydi ve adam hem yakasını kaldırmış, hem de şapkasını gözlerine kadar indirmişti."

Müfettiş, "Hmm," dedi. "Sanki yüzünü gizlemek ister gibi. Tanıdığınız biri değildi, değil mi?"

Cevabım olumsuzdu, ama pek de kesin değildi. Yabancının sesinin tanıdık olabileceği izlenimimi hatırladım. Bunu biraz duraksayarak müfettişe anlattım.

"Kaba, eğitimsiz bir ses mi demiştiniz?"

Öyleydi, ama kabalığın biraz abartılı olduğu da aklıma geldi. Eğer müfettişin düşündüğü gibi, adam yüzünü saklamak istiyor idiyse, sesini de saklamayı denemiş olabilirdi.

"Lütfen benimle birlikte tekrar çalışma odasına gelir misiniz, doktor? Size sormak istediğim birkaç şey var."

Kabul ettim. Müfettiş Davis hole açılan kapıyı açtı, biz geçtikten sonra tekrar kilitledi.

Ciddi bir ifadeyle, "Rahatsız edilmek istemeyiz," dedi. "Ve kimsenin kulak kabartmasını da istemeyiz. Şu şantaj meselesi nedir?"

"Şantaj mı!" dedim. Çok şaşırmıştım.

"Bu Parker'ın uydurması mı? Yoksa gerisinde bir şey var mı?"

Ağır ağır konuştum: "Eğer Parker şantajla ilgili bir şey duyduysa, kulağını şu kapıya yapıştırıp dinlemiş olmalı."

Davis başını salladı.

"Büyük bir ihtimalle. Parker'ın bu akşam neler yaptığı konusunda ufak bir soruşturma yaptım. Doğrusunu söylemek gerekirse, adamın tavırlarını beğenmiyorum. Bir şeyler biliyor. Onu sorgulamaya başladığımda heyecanlandı ve şantajla ilgili bir şeyler saçmaladı."

Hemen karar verdim.

"Konuyu açtığınıza memnun oldum," dedim. "Açık konuşup konuşmamak konusunda bir karar vermeye çalışıyordum. Size her şeyi söylemeye karar vermiştim, ama uygun bir fırsatını bekleyecektim. Şimdi de söyleyebilirim."

Ve oracıkta akşam olan biten her şeyi burada olduğu gibi anlattım. Müfettiş dikkatle dinledi ve ara sıra sorular sordu.

Bitirdiğimde, "Duyduğum en olağanüstü hikâye," dedi. "Mektubun ortadan kaybolduğunu mu söylüyorsunuz? Kötü, hem de çok

kötü görünüyor. Bize aradığımız şeyi sağlıyor; cinayet için bir neden var."

Başımla onayladım.

"Farkındayım."

"Bay Ackroyd'un evden birinin işe dahil olduğundan kuşkulandığını mı söylüyorsunuz? Evden biri biraz esnek bir deyiş."

"Sizce aradığımız kişi Parker olabilir mi?" dedim.

"Öyle görünüyor. Siz çıktığınızda belli ki kapıyı dinliyormuş. Sonra Miss Ackroyd, ona çalışma odasına girmek üzereyken rastlamış. Diyelim ki Flora uzaklaştığında tekrar denedi. Ackroyd'u bıçakladı, kapıyı içerden kilitledi, sonra önceden açık bıraktığı bir yan kapıya gitti. Bu nasıl?"

Ağır ağır, "Tek bir şey var," dedim. "Ackroyd düşündüğü gibi ben gider gitmez mektubu okumaya devam ettiyse, bir saat daha burda durup olan biteni düşünmüş olamaz. Parker'ı hemen çağırır, oracıkta yüzleşir ve olay çıkarırdı. Unutmayın ki Ackroyd pek asabi bir adamdı."

Müfettiş, "O arada mektuba devam edecek vakti bulamamış olabilir," dedi. "Yirmi bir otuzda yanında birinin olduğunu biliyoruz. Eğer o konuk siz gider gitmez geldiyse ve o gittikten sonra da Miss Flora iyi geceler dilemeye geldiyse, saat yirmi ikiye kadar mektubu okuyamamıştır."

"Ya o telefon?"

"Onu Parker yaptırdı; belki de kapıyı kilitleyip pencereyi açık bırakmayı akıl etmeden önce. Sonra fikir değiştirdi ya da paniğe kapıldı ve telefondan hiç haberi olmadığını öne sürdü. Böyle olmuştur, hiç kuşkunuz olmasın."

Biraz kuşkuyla, "E... evet," dedim.

"Her neyse, telefon hakkındaki gerçeği santralden öğrenebiliriz. Eğer burdan aranmışsa, Parker'dan başka kimin aramış olabileceğini bilemiyorum. Güvenin bana, aradığımız adam o. Ama henüz bir şey söylemeyelim. Bütün kanıtlar toplanmadan önce telaşlandırmak istemeyiz onu. Kaçmamasını sağlayacağım. Görünürde bütün dikkatimizi sizin gizemli yabancının üstünde toplayacağız."

Masanın arkasındaki iskemleden kalktı ve koltuktaki cesedin yanına gitti.

Başını kaldırıp, "Silah bize bir ipucu sağlayabilir," dedi. "Oldukça benzersiz bir şey... görünüşe bakılırsa pek orijinal sanırım."

Eğildi, hançerin sapını ilgiyle inceledi, memnuniyetle homurdandığını duydum. Sonra dikkatle elleriyle kabzanın altından bastırıp hançeri yaradan çekti. Hâlâ kabzasından tutmamaya özen göstererek şöminenin üstündeki porselen bir kupanın içine bıraktı.

Başını sallayarak, "Tamam," dedi. "Bir sanat eseri. Ortalıkta bunlardan çok fazla olamaz."

Gerçekten de çok güzel bir nesneydi. Dar, incelen bir bıçağı, iç içe geçmiş metal parçacıklarından özenle yapılmış bir kabzası vardı. Müfettiş bıçağın ucuna yavaşça dokunup keskinliğini kontrol etti ve takdirle yüzünü buruşturdu.

"Tanrım, ne keskin," dedi. "Bir çocuk bile bunu insana saplayabilir. Tereyağı kesmek kadar kolay. Ortalıkta bulundurmak için çok tehlikeli bir oyuncak."

"Artık cesedi inceleyebilir miyim?" diye sordum.

Başını salladı.

"Buyrun."

Cesedi uzun uzun muayene ettim.

Bitirdiğimde müfettiş, "Pekâlâ?" dedi.

"Teknik terimler kullanmayacağım," dedim. "Onu adli tıp soruşturmasına saklarız. Darbe arkasında duran, sağ elini kullanan bir adamdan gelmiş. Anında ölmüş olmalı. Ölen adamın yüzündeki ifadeden herhalde darbeyi hiç beklemediğini söyleyebilirim. Saldıranın kim olduğunu bilmeden ölmüş olabilir."

Müfettiş Davis, "Kâhyalar ortalıkta kedi gibi sessiz dolaşabilirler," dedi. "Bu cinayette pek gizemli bir yan yok. Şu hançerin kabzasına bir bakın."

Baktım.

"Herhalde siz fark etmiyorsunuzdur, ama ben oldukça açık görebiliyorum." Sesini alçalttı. *"Parmak izleri!"*

Uyandırdığı etkiyi değerlendirmek için birkaç adım geriledi.

Sakin sakin, "Evet," dedim. "Tahmin etmiştim."

Beni neden aptal yerine koyduğunu anlamamıştım. Ne de olsa ben de dedektif hikâyeleriyle gazeteleri okuyorum ve ortalama yetenekte bir insanım. Hançerin kabzasında ayak parmağı izleri olsaydı, bakın o zaman farklı olurdu. Biraz şaşırabilirdim.

Sanırım müfettiş heyecanlanmadığım için hayal kırıklığına uğramıştı. Porselen kupayı aldı ve birlikte bilardo odasına gitmeyi teklif etti.

"Bay Raymond'ın bu hançer için neler söyleyebileceğini merak ediyorum," dedi.

Dış kapıyı tekrar arkamızdan kilitleyip bilardo odasına gittik ve Geoffrey Raymond'ı bulduk. Müfettiş elindekini kaldırdı.

"Bunu daha önce hiç gördünüz mü, Bay Raymond?"

"Sanırım... Binbaşı Blunt'ın Bay Ackroyd'a verdiği bir hediye-

ye benziyor. Fas'tan, hayır Tunus'tan gelme. Demek suç onunla işlenmiş. Ne olağanüstü. İmkânsız görünüyor, ama birbirinin aynı iki hançer de olamaz. Binbaşı Blunt'ı çağırayım mı?"

Yanıt beklemeden aceleyle gitti.

Müfettiş, "Hoş bir genç adam," dedi. "Dürüst ve samimi bir yanı var."

Aynı düşüncedeydim. Bay Ackroyd'un sekreterliğini yaptığı iki yıl içinde Geoffrey Raymond'u hiç sinirli ya da huzursuz görmemiştim. Üstelik, çok iyi bir sekreter olduğunu da biliyordum.

Raymond birkaç dakika sonra Blunt'la birlikte geri geldi.

Heyecanla, "Haklıymışım," dedi. "Gerçekten Tunus hançeri o."

Müfettiş, "Binbaşı Blunt henüz bakmadı ama," diye itiraz etti.

Sessiz adam, "Çalışma odasına girdiğim anda görmüştüm," dedi.

"Tanıdınız o halde?"

Blunt başıyla onayladı.

Müfettiş kuşkuyla, "Hiçbir şey demediniz," dedi.

"Yanlış zamandı," dedi Blunt. "Bir şeyleri yanlış zamanda söylemek çok zarar verebilir."

Müfettişin bakışlarına sakin bakışlarla karşılık verdi.

Müfettiş sonunda homurdanıp başını çevirdi. Hançeri Blunt'a getirdi.

"Emin misiniz, efendim? Kesinlikle budur diyebiliyor musunuz?"

"Kesinlikle. Hiçbir kuşkum yok."

"Bu şey... Armağan genelde nerde bulunurdu? Bana söyleyebilir misiniz, efendim?"

"Salondaki gümüş sehpanın içinde"

"Ne?" diye bağırdım.

Herkes bana baktı.

Müfettiş, "Evet, doktor?" diye teşvik etti.

Sonra yine, "Sorun yok," dedi.

"Çok önemsiz bir şey," diye özür diledim. "Yalnız, dün gece yemeğe geldiğimde salonda gümüş sehpanın kapağının kapatıldığını duydum."

Müfettişin yüzünde derin bir kuşku belirdi.

"Gümüş sehpanın kapağı olduğunu nerden bildiniz?"

Ayrıntılı biçimde anlatmak zorunda kaldım. Yapmamayı tercih edeceğim uzun, sıkıcı bir açıklamaydı.

Müfettiş sonuna kadar dinledi.

"Sehpanın içindekilere bakarken hançer yerinde miydi?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedim. "Fark ettiğimi söyleyemem... ama tabi başından beri ordaydı belki de."

Müfettiş, "Kâhya kadını çağıralım en iyisi," dedi ve zili çaldı.

Birkaç dakika sonra, Parker'ın haber verdiği Miss Russell salona girdi.

Müfettiş sorusunu yönelttiğinde, "Gümüş sehpanın yanına gittiğimi sanmıyorum," dedi. "Ben bütün çiçeklerin taze olup olmadıklarına bakıyordum. Ah! Evet, şimdi hatırlıyorum. Gümüş sehpa açıktı... öyle olmaması gerekirdi ve geçerken kapağını indirdim."

Müfettişe sertçe baktı.

"Anlıyorum," dedi müfettiş. "Bana bu hançerin o zaman yerinde olup olmadığını söyleyebilir misiniz?"

Miss Russell sakin sakin silaha baktı.

"Emin olamam," dedi. "Durup bakmadım. Ailenin birkaç dakikaya kadar ineceğini biliyordum ve ordan çıkmak istiyordum."

Müfettiş, "Teşekkür ederim," dedi.

Sesinde sanki ona daha başka sorular sormak istermiş gibi bir duraksama vardı, ama Miss Russell bu sözlerini konuşmanın sonu olarak kabul etti ve süzülerek salondan çıktı.

Müfettiş arkasından bakarak, "Biraz sert bir kadın, değil mi?" dedi. "Bakalım. Gümüş sehpa bir pencerenin önündeydi dediniz, değil mi doktor?"

Benim yerime Raymond cevap verdi.

"Evet, soldaki pencerenin."

"Peki pencere açık mıydı?"

"İkisi de aralıktı."

"Sanırım bu konuyu daha fazla irdelememiz gereksiz. Birisi -yalnızca birisi demekle yetineceğim- hançeri istediği zaman alabilecek durumdaydı ve tam olarak ne zaman aldığının hiç önemi yok. Sabah emniyet müdürü ile geleceğim, Bay Raymond. O zamana dek o kapının anahtarı bende kalacak. Albay Melrose'un her şeyi olduğu gibi görmesini istiyorum. Yemeğe başka bir kasabaya gittiğini biliyorum ve sanırım gece de orda kalacak..."

Müfettişin kupayı almasını izledik.

"Bunu dikkatle sarmam gerekecek," dedi. "Birçok bakımdan önemli bir kanıt olacak bu."

Birkaç dakika sonra, ikimiz birlikte bilardo odasından çıkarken, Raymond hafifçe güldü.

Kolumu sıktığını hissettim ve bakışlarını izledim. Müfettiş Davis, Parker'a küçük bir cep ajandasını soruyordu.

"Fazla belli ediyor," dedi Raymond. "Demek zanlı Parker, öyle mi? Müfettiş Davis'e kendi parmak izlerimizi de verelim mi?"

Kartvizit tepsisinden iki kartvizit aldı, ipek mendiliyle sildi, birini bana uzatıp diğerini kendisi aldı. Sonra sırıtarak ikisini de müfettişe uzattı.

"Birer hatıra," dedi. "1 numara Dr. Sheppard, 2 numara bendeniz. Binbaşı Blunt'ınki de sabaha elinizde olur."

Gençlik çok gamsız. Dostunun ve patronunun zalimce öldürülmesi bile Geoffrey Raymond'ı uzun süre üzememişti. Belki de doğrusu buydu. Bilemiyorum. Ben kendim çabuk toparlanma özelliğimi uzun zaman önce yitirdim.

Geri döndüğümde çok geç olmuştu. Caroline'in yatmış olduğunu umuyordum ama boş bir umut olduğunu bilmeliydim.

Sıcak kakao yapmış, beni bekliyordu. Kakaomu içerken akşamın bütün hikâyesini öğrendi benden. Şantaj işi konusunda hiçbir şey söylemeden, ona cinayetle ilgili gerçekleri vermekle yetindim.

Ayağa kalkıp yatmaya hazırlanırken, "Polis, Parker'dan kuşkulanıyor," dedim. "Aleyhine çok delil var gibi."

Kardeşim, "Parker mı!" dedi. "Saçma! Müfettiş budalanın biri olmalı. Parker demek! Hiç anlatma."

Bu anlaşılmaz ifadeyle yatmaya gittik.

Bölüm 7

Komşumun Mesleğini Öğreniyorum

Ertesi sabah hasta ziyaretlerimde affedilemeyecek denli aceleci davrandım. Tek mazeretim, bakmam gereken pek ciddi vakalar olmamasıydı. Döndüğümde Caroline, beni karşılamaya hole çıktı.

Heyecanlı bir fısıltıyla, "Flora Ackroyd geldi," dedi.

"Ne?"

Şaşkınlığımı elimden geldiği kadar gizledim.

"Seni görmek için sabırsızlanıyor. Yarım saattir burda."

Caroline'nin peşine takılıp oturma odamıza doğru yürüdüm.

Flora pencerenin önündeki kanepede oturuyordu. Siyahlar giymiş, endişeli endişeli ellerini ovuşturuyordu. Yüzünü görünce çok şaşırdım. Bembeyaz kesilmişti. Ancak konuştuğunda, tavrı olabildiğince sakin ve kararlıydı.

"Dr. Sheppard, sizden bana yardımcı olmanızı rica etmeye geldim."

Caroline, "Tabi ki sana yardım eder, canım," dedi.

Flora'nın Caroline'in de görüşmede hazır bulunmasını gerçekten istediğini sanmıyorum. Eminim benimle özel konuşmayı tercih ederdi. Ancak bir yandan da vaktini ziyan etmek istemiyordu; o yüzden hemen konuya girdi.

"Benimle birlikte Larches villasına gelmenizi istiyorum."

"Larches'a mı?" Şaşırmıştım.

Caroline, "O komik küçük adamı görmeye mi?" dedi.

"Evet. Onun kim olduğunu biliyorsunuz, değil mi?"

"Emekli bir berber olabileceğini düşünmüştük," dedim.

Flora'nın mavi gözleri iri iri açıldı.

"Ama o Hercule Poirot! Kimi kast ettiğimi biliyorsunuz; özel dedektif. Harika şeyler yaptığını söylüyorlar, tıpkı kitaplardaki dedektifler gibi. Geçen yıl emekliye ayrılıp buraya yerleşti. Amcam kim olduğunu biliyordu, ama kimseye söylemeyeceğine söz verdi, çünkü Bay Poirot rahatsız edilmeksizin, sakin sakin yaşamak istiyordu."

Ağır ağır, "Demek oymuş," dedim.

"Onun şöhretini duymuşsunuzdur tabi."

"Caroline, bana ihtiyar bir bunak olduğumu söyler, ama adamın adını ilk kez duyuyorum."

Caroline, "Olağanüstü!" dedi.

Ne demek istediğini bilemiyorum, belki de gerçeği ortaya çıkartamamasını kast etmiştir.

Ağır ağır, "Gidip onu görmek mi istiyorsun?" diye sordum. "Niçin?"

Caroline sertçe, "Bu cinayeti soruşturmayı üstlenmesi için tabi," dedi. "Bu kadar aptal olma, James."

Aslında aptallık etmiyordum. Caroline sözü nereye getireceğimi her zaman anlamaz.

"Müfettiş Davis'e güvenin yok mu?" diye devam ettim.

Caroline, "Tabi ki yoktur," dedi. "Benim de yok."

Duyan da öldürülenin Caroline'in amcası olduğunu sanırdı.

"Peki bu işi üstleneceğini nerden biliyorsun?" diye sordum. "Unutma, aktif görevde değil."

"İşte bu yüzden onu ikna etmem gerekiyor," dedi Flora.

Ciddi ciddi, "Akıllıca bir iş yaptığından emin misin?" diye sordum.

Caroline, "Tabi ki öyle yapıyor," dedi. "İsterse ben giderim onunla."

Flora, "Sizce bir sakıncası yoksa doktorla gitmeyi tercih ederim, Bayan Sheppard," dedi.

Kız bazı durumlarda açık konuşmanın önemini biliyordu. Caroline karşısında her türlü ima boşa giderdi.

Flora açıksözlülüğünün ardından gönül aldı: "Dr. Sheppard doktor olduğundan, cesedi bulan da o olduğu için, Bay Poirot'ya bütün ayrıntıları anlatabilir."

Caroline gönülsüzce de olsa, "Evet," dedi. "Anlıyorum."

Odada bir, iki tur attım.

Büyük bir ciddiyetle, "Flora," dedim. "Sözümü dinle. Sana bu dedektifi hiç işe karıştırmamanı tavsiye ediyorum."

Flora ayağa fırladı. Yanakları pembeleşti.

"Neden böyle söylediğinizi biliyorum," diye bağırdı. "Ama tam da bu nedenle gitmek istiyorum. Korkuyorsunuz! Ama ben korkmuyorum. Ralph'i sizden daha iyi tanırım."

Caroline, "Ralph mi!" dedi. "Onun bu işle ne ilgisi var?"

İkimiz de ona kulak asmadık.

Flora sözlerine devam etti: "Ralph zayıf biri olabilir. Geçmişte aptalca -hatta kötü- şeyler yapmış da olabilir, ama kimseyi öldürmez o."

"Hayır, hayır," diye bağırdım. "O hiç aklıma gelmemişti."

Flora, "O halde dün gece amcamın cesedi bulunduktan sonra, eve dönerken neden otele gittiniz?" diye sordu.

Bir an için söyleyecek söz bulamadım. O ziyaretimin hiç fark edilmemesini ummuştum.

"Nerden biliyorsun?" diye sordum.

"Bu sabah oraya gittim," dedi Flora. "Hizmetkârlardan Ralph'in orda kaldığını duymuştum."

Sözünü kestim.

"King's Abbot'ta olduğunu bilmiyor muydun yani?"

"Hayır. Çok şaşırdım. Anlayamadım. Gidip görmek istedim. Bana dün akşam saat yirmi birde çıktığını ve geri dönmediğini söylediler. Herhalde sana da öyle söylemişlerdir."

Meydan okur gibi gözlerimin içine baktı ve sanki bakışlarıma cevap verir gibi atıldı:

"Neden olmasın ki? Herhangi bir yere gitmiş olabilir. Hatta belki Londra'ya bile dönmüştür."

Yavaşça, "Bavullarını bırakıp da mı?" diye sordum.

Flora ayağını yere vurdu.

"Umrumda değil. Basit bir açıklaması olmalı."

"Bu yüzden mi Hercule Poirot'ya gitmek istiyorsun? Her şeyi olduğu gibi bırakmak daha iyi, değil mi? Unutma, polis Ralph'den hiç kuşkulanmıyor. Bambaşka bir izi sürüyorlar."

"Ama sorun da bu işte," diye bağırdı genç kız. "Ondan kuşkulanıyorlar aslında. Bu sabah Cranchester'dan Müfettiş Raglan diye biri geldi. Sansar gibi, korkunç bir tip. Sabah otele benden önce gittiğini öğrendim. Oraya gittiğini ve neler sorduğunu anlattılar bana. Ralph'in yaptığını düşünüyor olmalı."

Ağır ağır, "Eğer öyleyse, dün geceden beri fikir değiştirmiş olmalılar," dedim. "O halde Davis'in Parker'ı suçlayan teorisine inanmıyor demek?"

Kız kardeşim, "Parker'mış," diye homurdandı.

Flora yaklaşıp elini koluma koydu.

"Oh! Dr. Sheppard, hemen şu Bay Poirot'ya gidelim. O gerçeği bulur."

Elimi onunkinin üzerine koyarak tatlılıkla, "Sevgili Flora," dedim. "Gerçeği bilmek istediğimizden emin misin?"

Bana baktı, ağır ağır başını salladı.

"Siz değilsiniz," dedi. "Ama ben eminim. Ben Ralph'i sizden iyi tanırım."

Suskun kalmakta çok zorlanan Caroline, "Tabi ki o yapmadı," dedi. "Ralph müsrif olabilir, ama tatlı bir çocuktur ve çok kibardır."

Caroline'e çok sayıda katilin kibar tavırları olduğunu söylemek geldi içimden, ama Flora'nın önünde sustum. Kız kararlı olduğundan ben de kabul etmek zorunda kaldım ve kız kardeşim en sevdiği sözcük olan "tabi"yle başlayan başka cümleler sarf edemeden hemen çıktık.

Larches'da kapıyı kocaman bir Breton kepli yaşlı bir hanım açtı. Anlaşılan Mösyö Poirot evdeydi.

Çok düzenli, küçük bir salona buyur edildik ve bir, iki dakika sonra dünkü ahbabım da yanımıza geldi.

Gülümseyerek, "Mösyö lö doktor, matmazel," dedi.

Flora'yı eğilerek selamladı.

"Dün akşam yaşanan trajediyi duymuşsunuzdur belki," diye söze başladım.

Yüzü ciddileşti.

"Ama tabi ki duydum. Çok feci. Matmazele en samimi üzüntülerimi iletirim. Size nasıl hizmet edebilirim?"

"Miss Ackroyd'un sizden ricası..."

Flora berrak bir sesle, "Katili bulmanız," dedi.

"Anlıyorum," dedi küçük adam. "Ama bunu polis yapar, değil mi?"

Flora, "Hata yapabilirler," dedi. "Sanırım şu anda hata yapmak üzereler. Lütfen Mösyö Poirot, bize yardım eder misiniz? Eğer... eğer söz konusu olan paraysa..."

Poirot elini kaldırdı.

"Hayır, çok rica ederim, matmazel. Gerçi parayı umursamaz değilim." Gözleri bir an parladı. "Oldum olası paraya önem veririm. Hayır, eğer bu işe girersem şunu çok iyi anlamalısınız: *Sonuna kadar giderim.* Unutmayın, iyi köpek bir koku aldı mı peşini bırakmaz! Sonunda işi yerel polise bırakmış olmayı dileyebilirsiniz."

Flora, onun gözlerinin içine bakarak, "Ben gerçeği istiyorum," dedi.

"Bütün gerçeği mi?"

"Bütün gerçeği."

Küçük adam sakin sakin, "O halde kabul ediyorum," dedi. "Umarım bu sözlerinizden pişman olmazsınız. Şimdi, bana olanları anlatın."

Flora, "Dr. Sheppard anlatsın en iyisi," dedi. "O benden fazlasını biliyor."

Bu çağrı karşısında dikkatle olayı anlatmaya giriştim ve önceden sözünü ettiğim tüm gerçekleri dile getirdim. Poirot dikkatle dinledi, arada sırada sorular sordu, ama çoğunlukla gözlerini duvara dikip sessizce oturdu.

Hikâyeme önceki gece müfettişle birlikte Fernly Park'tan ayrılışımızı anlatarak son verdim.

Sözlerimi bitirirken Flora, "Şimdi de ona Ralph'i anlatın," dedi.

Duraksadım, ama korkusuz bakışlarıyla beni teşvik ediyordu.

Poirot, "Dün gece eve dönerken şu Three Boars Oteli'ne mi uğradınız?" diye sordu. "Tam olarak neden?"

Bir an durup sözcüklerimi dikkatle seçtim.

"Birinin genç adama amcasının ölümünü haber vermesi gerektiğini düşündüm. Fernly'den çıktıktan sonra, onun köyde olduğundan büyük olasılıkla benimle Bay Ackroyd'dan başka kimsenin haberi olmadığı aklıma geldi."

Poirot başıyla onayladı.

"Öyle. Oraya gitmekteki amacınız buydu, öyle mi?"

Doğruldum. "Tek amacım buydu," dedim.

"Nasıl demeli... *bu genç adam* konusunda içinizi rahatlatmak değildi yani?"

"İçimi rahatlatmak mı?"

"Bence ne demek istediğimi pekâlâ biliyorsunuz, Mösyö lö doktor. Yani, anlamazlıktan gelseniz de. Bence Yüzbaşı Paton'ın bütün akşam orda olduğunu öğrenseydiniz içiniz rahatlayacaktı."

Sertçe, "Hiç de değil," dedim.

Ufak tefek dedektif ciddi ciddi başını salladı.

"Bana Miss Flora kadar güvenmiyorsunuz," dedi. "Ama önemi yok. Şuna bakmalıyız: Yüzbaşı Paton kayıp ve ortada açıklanması gereken koşullar var. Konunun ciddi göründüğünü sizden saklamayacağım. Yine de, çok basit bir açıklaması da olabilir."

Flora heyecanla, "Ben de öyle diyorum," dedi.

Poirot o konuya bir daha değinmedi. Bunun yerine, hemen polise gitmeyi önerdi. En iyisi Flora'nın evine dönmesi ve benim kendisine eşlik edip soruşturmadan sorumlu komisere onu takdim etmem olacaktı.

Bu planı uygulamaya koyduk. Müfettiş Davis'i karakolun önünde, pek sıkıntılı bir havada bulduk. Yanında Emniyet Müdürü Albay Melrose ve Flora'nın "sansar" tanımından dolayı tanımakta hiç güçlük çekmediğim, Cranchester'li Müfettiş Raglan vardı.

Melrose'u oldukça iyi tanırım. Poirot'yu ona takdim edip durumu açıkladım. Emniyet müdürünün kaygılı olduğu belliydi, Müfettiş Raglan'ın da yüzünde kapkara bir ifade vardı. Öte yandan, Davis amirinin sıkıntısı karşısında hafifçe neşelenmiş gibiydi.

Raglan, "Bu vaka çok çetin olacak," dedi. "Amatörlerin burunlarını sokmasına hiç ihtiyacımız yok. Dün gece olayların nasıl geliştiğini her budala görebilirdi, o zaman da on iki saatimizi yitirmezdik."

Zavallı Davis'e kindar bir bakış fırlattı, o da hiç istifini bozmadı.

Albay Melrose kibarca, "Tabi Bay Ackroyd'un ailesi nasıl uygun görürlerse öyle davranabilirler. Mösyö Poirot'nun ününü de duymuştum," diye de ekledi.

Raglan, "Ne yazık ki, polisler kendi reklamlarını yapamazlar," dedi.

Durumu kurtaran Poirot oldu.

"Dünyadan elimi ayağımı çektiğim doğru," dedi. "Yeni bir vaka almaya hiç niyetim yoktu. Her şeyden öte, reklamdan nefret ederim. Eğer bu sırrın çözümüne bir katkım bulunacak olursa, ismimden hiç söz edilmemesini rica etmek durumundayım."

Müfettiş Raglan'ın yüzü biraz aydınlandı.

Albay da yumuşayarak, "Olağanüstü bazı başarılarınızı duymuştum," dedi.

Poirot sakin bir ifadeyle, "Çok deneyimim oldu," dedi. "Ama başarılarımın çoğu polisin yardımıyla gerçekleşmiştir. Siz İngiliz polisini çok takdir ederim. Müfettiş Raglan kendisine yardımcı olmama izin verirse hem onur duyacağım, hem de iltifat kabul edeceğim."

Albay Melrose, beni bir kenara çekti.

"Duyduğum kadarıyla bu ufak tefek adam gerçekten inanılmaz şeyler yapmış," diye mırıldandı. "Doğal olarak Scotland Yard'ı çağırmak zorunda kalmak istemeyiz. Raglan kendinden pek emin görünüyor, ama ben onunla aynı fikirde olduğumdan emin değilim. Gördüğünüz gibi ben... söz konusu kişileri ondan daha iyi tanıyorum. Bu adam şan şöhret peşinde görünmüyor, değil mi? Bizimle dikkat çekmeden çalışabilir herhalde?"

Ciddi bir ifadeyle, "Müfettiş Raglan'ın şanı için," dedim.

Albay Melrose neşeyle sesini yükseltti: "Pekâlâ, sizi en son gelişmelerden haberdar edelim, Bay Poirot."

Poirot, "Teşekkür ederim," dedi. "Dostum Dr. Sheppard, uşaktan şüphelendiğinizden söz etti..."

Raglan hemen, "O saçmalıktı," dedi. "Bu havalı hizmetkârlar öyle telaşa kapılıyorlar ki, ortada hiçbir şey yokken şüpheli davranışlarda bulunuyorlar."

"Ya parmak izleri?" diye hatırlattım.

"Parker'ınkilere benzemiyor." Hafifçe gülümsedi ve ekledi: "Sizinki ve Bay Raymond'ınkiler de uymuyor, doktor."

Poirot yavaşça sordu: "Ya Yüzbaşı Ralph Paton'ınkiler?"

Konuyla doğrudan yüzleşmesini takdirle karşıladım. Müfettişin gözlerinde de bir saygı ifadesi gördüm.

"Lafı hiç dolandırmadığınızı görüyorum, Bay Poirot," dedi. "Sizinle çalışmanın bir zevk olacağından eminim. O genç adamın parmak izlerini de kendisini ele geçirir geçirmez alacağız."

Albay Melrose hararetle, "Yanıldığınızı düşünüyorum, müfettiş," dedi. "Ralph Paton'ı çocukluğundan beri tanırım. O asla cinayet işleyecek kadar alçalmaz."

Müfettiş ifadesiz bir sesle, "Olabilir," dedi.

"Elinizde ona karşı ne var?" diye sordum.

"Dün akşam tam yirmi birde çıkmış. Yirmi bir otuz sularında Fernly Park civarında görülmüş. O zamandan beri de onu gören olmamış. Ciddi parasal sıkıntıları olduğuna inanılıyor. Burda bir çift ayakkabısı var, kauçuk tabanlı. Birbirinin hemen hemen aynısı iki çift ayakkabısı varmış. Şimdi gidip bunları o ayak izleriyle karşılaştıracağım. Polis memuru şu an orda, kimsenin ayak izlerini kurcalamamasını sağlıyor."

Albay Melrose, "Hemen gidelim," dedi. "Siz ve Mösyö Poirot da bize eşlik edersiniz, değil mi?"

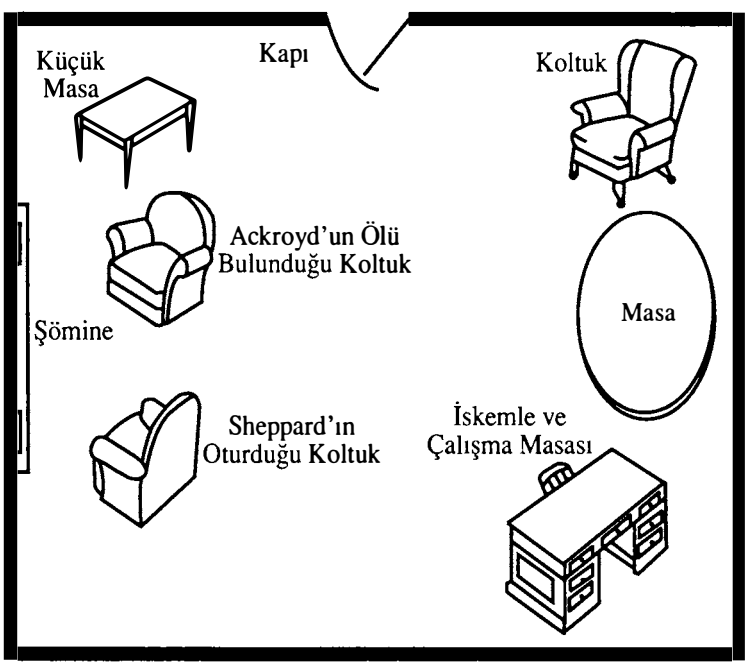
Kabul ettik ve hep birlikte albayın arabasıyla gittik. Müfettiş bir an önce ayak izlerini görmek için sabırsızlanıyordu ve bekçi kulübesinin orada inmek istedi. Bahçe yolunun yarısında sağ taraftan bir patika ayrılıyor ve dolanıp terasa, oradan da Ackroyd'un çalışma odasının önüne gidiyordu.

Emniyet müdürü, "Siz de müfettişle gitmek ister miydiniz, Mösyö Poirot?" diye sordu. "Yoksa çalışma odasını incelemeyi mi tercih edersiniz?"

Poirot ikinciyi seçti. Kapıyı Parker açtı. Tavırları kendinden emin ve saygılıydı. Önceki gecenin paniğini üstünden atmışa benziyordu.

Albay Melrose cebinden anahtarı çıkardı ve hole açılan kapıyı açıp bizi çalışma odasına aldı.

"Cesedin kaldırılmış olması dışında oda aynen dün gece olduğu gibi, Mösyö Poirot," dedi.

"Peki ceset nerde bulunmuştu?"

Ackroyd'un konumunu olabildiğince ayrıntılı tarif ettim. Koltuk hâlâ şöminenin önünde duruyordu.

Poirot gidip oturdu.

"Siz odadan çıkarken sözünü ettiğiniz o mavi mektup nerdeydi?"

"Bay Ackroyd onu sağ tarafındaki şu küçük sehpanın üzerine koymuştu."

Poirot başıyla onayladı.

"Onun dışında her şey yerli yerinde miydi?"

"Evet, sanırım."

"Albay Melrose, lütfen bir dakika şu koltuğa oturur musunuz? Teşekkür ederim. Şimdi, Mösyö lö doktor, lütfen hançerin duruşunu tam olarak tarif edebilir misiniz?"

Poirot kapıda durup bakarken tarif ettim.

"Hançerin kabzası kapıdan açıkça görünüyordu o halde."

"Evet."

Poirot sonra pencereye gitti.

"Cesedi bulduğunuzda ışık yanıyordu, değil mi?"

Onayladım ve yanına gittim. Pencerenin pervazındaki izleri inceliyordu.

Yavaşça, "Kauçuk izler Yüzbaşı Paton'ın tabanındakilerle aynı," dedi.

Sonra bir kez daha odanın ortasına geldi. Gözleri fıldır fıldır, odanın dörtbir yanını inceliyordu.

Sonunda, "Gözlem yeteneği güçlü bir insan mısınızdır, Dr. Sheppard?" diye sordu.

"Sanırım," dedim. Şaşırmıştım.

"Şöminede ateş yanıyordu tabi. Kapıyı kırıp Bay Ackroyd'u ölmüş bulduğunuzda ateş ne durumdaydı? Azalmış mıydı?"

Mahcup bir ifadeyle güldüm.

"Pek... pek bilemeyeceğim. Fark etmedim. Belki de Bay Raymond veya Binbaşı Blunt..."

Poirot hafifçe gülümseyerek başını iki yana salladı.

"İnsan her zaman bir metoda göre ilerlemeli. Size bu soruyu sormakla hata ettim. Herkesin bilgisi kendine. Bana hastanın nasıl göründüğünün ayrıntılarını verebilirsiniz; o konuda hiçbir şey gözünüzden kaçmış olamaz. Şu masanın üstündeki evrak hakkında bilgi istersem, Bay Raymond görülmesi gereken her şeyi görmüş olacaktır. Ateşi sormak için de işi bunlara bakmak olan adamı bulmalıyım. İzin verirseniz..."

Hızla şöminenin yanına gidip zili çaldı.

Birkaç dakika sonra Parker belirdi.

Duraksayarak, "Zil çaldı, efendim," dedi.

Albay Melrose, "İçeri gel, Parker," dedi. "Bu beyefendi sana bir şey sormak istiyor."

Parker saygılı bir şekilde dikkatini Poirot'ya yöneltti.

Poirot, "Parker, dün gece Dr. Sheppard'la birlikte kapıyı kırıp da beyefendiyi ölmüş bulduğunda, ateşin durumu nasıldı?" diye sordu.

Parker hiç duraksamadan cevap verdi.

"Çok azalmıştı, efendim. Nerdeyse sönmüştü."

"Ah!" dedi Poirot. Nerdeyse zafer dolu bir nidaydı. Sözlerini sürdürdü. "Etrafına bak, Parker. Bu oda aynen o zaman olduğu gibi mi?"

Uşağın bakışları etrafta gezindi, pencerelerde durdu.

"Perdeler çekilmişti, efendim. Işık yanıyordu."

Poirot başıyla onayladı.

"Başka?"

"Evet, efendim. Şu koltuk biraz öne doğru çekilmişti."

Kapının solunda, kapıyla pencere arasında duran büyük bir koltuğu işaret etti. Odanın bir planını çizdim ve koltuğun yerini de X işaretiyle gösterdim.

"Göster bana," dedi Poirot.

Uşak söz konusu koltuğu duvardan altmış santim kadar öne çekti, kapıya bakacak şekilde çevirdi.

Poirot, *"Vailà ce quiest curieux,"*(*) diye mırıldandı. "Herhalde kimse koltukta bu halde oturmak istemez. Hem onu tekrar kim geri itmiş olabilir acaba? Sen mi ittin, dostum?"

Parker, "Hayır," dedi. "Beyefendiyi o halde görünce çok üzülmüştüm."

Poirot, bana baktı.

"Ya siz, doktor?"

Başımı iki yana salladım.

Parker, "Polisle geldiğimde eski yerindeydi, efendim," dedi. "Bundan eminim."

Poirot yine, "Garip," dedi.

"Raymond ya da Blunt itmiş olmalı," dedim. "Önemli değildir herhalde?"

(*) İşte bu çok garip.

Poirot, "Tümüyle önemsiz," dedi. Yavaşça, "O yüzden bu kadar ilginç," diye de ekledi.

Albay Melrose, "Bir dakikanızı rica edeceğim," dedi ve Parker'la birlikte odadan çıktı.

"Sizce Parker doğruyu mu söylüyor?" diye sordum.

"Koltuk hakkında, evet. Aksi halde bilmiyorum. Bu tür vakalarla çok uğraştığınız zaman göreceksiniz ki doktor, hepsi bir açıdan birbirine benzer."

Merakla, "Nedir o?" diye sordum.

"Olayla ilgili herkesin saklayacak bir şeyi vardır."

"Benim de mi?" diye gülümsedim.

Poirot, bana dikkatle baktı.

Yavaşça, "Sanırım sizin de," dedi.

"Ama..."

"Bana şu Paton denen genç adam hakkında bildiğiniz her şeyi söylediniz mi?" Yüzüm kızarırken gülümsedi. "Oh! Korkmayın. Size baskı yapmayacağım. Zaman içinde öğrenirim."

Telaşımı örtmek için alelacele, "Bana metodlarınızdan söz etmenizi isterdim," dedim. "Ateşin önemi nedir, örneğin?"

"Oh! Çok basit. Bay Ackroyd'un yanından saat yirmi ellide ayrıldınız, değil mi?"

"Evet, tam olarak öyle sanırım."

"O sırada pencere kapalı ve sürgülü, kapı kilitli değildi. Saat yirmi iki on beşte ceset bulunduğunda kapı kilitli ve pencere açıktı. Kim açtı? Açıkçası bunu ancak Bay Ackroyd yapabilirdi ve iki nedeni olabilirdi. Ya oda dayanılmaz derecede sıcaktı, ama ateş sönmeye yüz tuttuğundan dün gece hava oldukça soğumuş olmalıydı,

sebep bu olamaz; ya da birini içeri aldı. Ve eğer ordan birini içeri aldıysa, iyi tanıdığı biri olmalı. Daha önceden aynı pencere konusunda huzursuz olduğunu belli etmişti.

"Çok basit görünüyor," dedim.

"Eğer gerçekleri metodik bir şekilde sıralarsanız her şey basittir. Şimdi dün gece yirmi bir otuzda yanında olan kişinin kimliğine bakalım. Her şey onun pencereden alınan kişi olduğunu gösteriyor ve Bay Ackroyd daha sonra Miss Flora tarafından sağ görülmüş olsa da, o ziyaretçinin kim olduğunu bilene dek bu sırrı çözmeyi başaramayız. Pencere o gittikten sonra açık bırakılmış ve katil ordan girmiş olabilir ya da aynı kişi geri dönmüş olabilir. Ah! İşte albay geri geliyor."

Albay Melrose heyecanlı bir tavırla içeri girdi.

"Sonunda telefonla arayanı belirlemişler," dedi. "Burdan değilmiş. Dr. Sheppard dün gece King's Abbot istasyonundaki umumi bir telefondan aranmış. Gece yirmi iki yirmi üç sularında posta treni Liverpool'a hareket etmiş."

Bölüm 8

Müfettiş Raglan Çok Emin

Bakıştık.

"İstasyonda soruşturma yapacaksınız, değil mi?" dedim.

"Doğal olarak, ama sonuçlar hakkında pek umutlu değilim. İstasyon neye benzer bilirsiniz."

Biliyordum. King's Abbot yalnızca bir köy olsa da, istasyonu önemli bir kavşaktır. Büyük ekspreslerden çoğu burada durur ve vagonlar çözülür, yeniden takılır, katarlar dizilir. İki, üç umumi telefon kulübesi vardır. Gecenin o vaktinde yirmi iki on dokuzda gelip yirmi iki yirmi üçte hareket eden kuzey ekspresini yakalamak için üç banliyö treni peş peşe gelir. İstasyon telaş içinde koşuşturanlarla doludur ve bir kişinin telefon ettiğinin ya da eksprese bindiğinin fark edilmesi olasılığı pek düşüktür.

Melrose, "Ama neden telefon etsin ki?" diye sordu. "Buna anlam veremiyorum. Hiçbir akıl mantık yok gibi."

Poirot kitaplıklardan birindeki porselen bir bibloyu özenle düzeltti.

Omzunun üstünden, "Ama bir nedeni vardı tabi," dedi.

"Ne olabilir?"

"Onu öğrendiğimizde her şey açığa çıkacak. Bu olay pek garip ve çok ilginç."

Bu sözleri söyleyiş biçiminde anlatılamaz bir şey vardı. Sanki olaya kendine özgü garip bir açıdan bakıyormuş gibiydi ve neler gördüğünü bilemiyordum.

Pencerenin önüne doğru gidip durdu, dışarı baktı.

"Kapıların önünde bu yabancıyla karşılaştığınızda saat yirmi bir mi demiştiniz, Dr. Sheppard?"

Soruyu sorarken yüzünü dönmedi.

"Evet," dedim. "Kilisenin saatinin vurduğunu duydum."

"Adamın eve ya da örneğin bu pencereye varması ne kadar sürer?"

"En çok beş dakika. Araba yolunun sağ tarafındaki patikaya saparsa iki, üç dakika."

"Ama onun için yolu bilmesi gerekirdi. Nasıl diyeyim? Yani daha önce buraya gelmiş, çevreyi bilen biri demekti."

Albay Melrose, "Bu doğru," dedi.

"Bay Ackroyd'un geçen hafta hiç yabancı ziyaretçi kabul edip etmediğini öğrenebiliriz değil mi?"

"Genç Raymond bize söyleyebilir," dedim.

Albay Melrose, "Ya da Parker," dedi.

Poirot, *"Ou tous les deux"*(*) diye gülümsedi.

(*) Veya her ikisi birden.

Albay Melrose, Raymond'ı aramaya gitti, ben de zili çalıp tekrar Parker'ı çağırdım.

Albay Melrose yanında genç sekreterle hemen döndü ve onu, Poirot'ya takdim etti. Geoffrey Raymond her zamanki gibi dinç ve neşeliydi. Poirot'yu tanıdığına hem şaşırmış, hem de sevinmiş görünüyordu.

"Tanınmadan aramızda yaşadığınızı bilmiyordum, Mösyö Poirot," dedi. "Sizi işbaşında izlemek büyük bir ayrıcalık olacak. Bu da nedir?"

Poirot kapının hemen solunda duruyordu. Sonra birdenbire yana çekildi ve benim arkam dönükken hızla koltuğu Parker'ın gösterdiği konuma çekmiş olduğunu gördüm.

Raymond neşeyle, "Kan örneği alırken koltuğa oturmamı mı istiyorsunuz?" diye sordu. "Amaç nedir?"

"Bay Raymond, bu koltuk dün gece, Bay Ackroyd ölü bulunduğunda böyle çekilmişti. Sonra birisi tekrar yerine itti. Siz mi yaptınız?"

Sekreter bir saniye duraksamadan cevapladı.

"Hayır, ben yapmadım. O konumda olduğunu bile hatırlamıyorum, ama siz diyorsanız öyledir. Her neyse, birisi onu yerine itmiş olmalı. Bu şekilde bir ipucunu mu yok etmişler? Ne kötü."

Dedektif, "Önemli değil," dedi. "Hiçbir önemi yok. Size asıl sormak istediğim şu, Bay Raymond: Geçen hafta Bay Ackroyd'u görmeye hiçbir yabancı geldi mi?"

Sekreter kaşlarını çatıp bir, iki dakika düşündü, bu arada Parker kapıda belirdi.

Raymond sonunda, "Hayır," dedi. "Kimseyi hatırlayamıyorum. Ya sen Parker?"

"Özür dilerim, efendim?"

"Bu hafta Bay Ackroyd'u görmeye gelen bir yabancı oldu mu?"

Uşak da biraz düşündü.

Sonunda, "Çarşamba günü gelen o genç adam vardı, efendim," dedi. "Anladığım kadarıyla Curtis and Troute Şirketi'nden geliyordu."

Raymond, onu sabırsız bir el hareketiyle geçiştirdi.

"Ah! Evet, hatırlıyorum, ama bu beyefendinin kastettiği öyle bir yabancı değil." Poirot'ya döndü. "Bay Ackroyd bir diktafon almayı düşünüyordu," diye açıkladı. "Sınırlı sürede çok daha fazla iş yapmamıza olanak tanıyacaktı. Söz konusu şirket temsilcisini gönderdi, ama bir şey çıkmadı. Bay Ackroyd satın almak için karar veremedi."

Poirot uşağa döndü.

"O genç adamı bana tarif edebilir misin, Parker?"

"Sarışındı ve çok kısa boyluydu, efendim. Çok düzgün, mavi yünlüden bir takım elbise giymişti. Hayattaki konumuna göre pek düzgün bir genç adamdı."

Poirot, bana döndü.

"Bahçenin dışında gördüğünüz adam uzun boyluydu, değil mi?"

"Evet," dedim. "Bir seksen civarındaydı sanırım."

Belçikalı, "O halde o değildi," dedi. "Teşekkür ederim, Parker."

Uşak, Raymond'a döndü.

"Bay Hammond az önce geldi, efendim," dedi. "Herhangi bir yardımı olup olamayacağını soruyor ve sizinle konuşmak istiyor."

Genç adam, "Hemen geliyorum," dedi. Alelacele çıktı. Poirot merakla emniyet müdürüne baktı.

Müdür, "Ailenin avukatı, Mösyö Poirot," dedi.

Mösyö Poirot, "Genç Bay Raymond bu ara çok meşgul olmalı," diye mırıldandı. "Çok becerikli birine benziyor."

"Sanırım Bay Ackroyd da onun pek becerikli bir sekreter olduğunu düşünüyordu."

"Ne kadar zamandır burda?"

"İki yılı biraz geçiyor sanırım."

"Görevlerini titizlikle yerine getiriyor. Bundan eminim. Kendini nasıl oyalıyor? *Spor* yapıyor mu?"

Albay Melrose gülümseyerek, "Özel sekreterlerin öyle şeylere pek zamanı olmaz," dedi. "Raymond golf oynuyor sanırım. Yazları da tenis oynar."

"At yarışlarına gitmiyor mu?"

"Yarışlara mı? Hayır, yarışlarla ilgilendiğini sanmıyorum."

Poirot başını salladı ve ilgisini kaybetmiş göründü. Ağır ağır odada göz gezdirdi.

"Sanırım burda görülmesi gereken her şeyi gördüm."

Ben de çevreye bakındım.

"Keşke şu duvarların dili olsa," diye mırıldandım.

Poirot başını salladı.

"Yalnız dil yetmez," dedi. "Gözlerinin ve kulaklarının da olması gerekir. Ama bu cansız şeylerin de dilsiz olduğunu sanmayın." Konuşurken kitaplığın tepesine dokundu. "Bazen benimle konuşurlar. İskemleler, masalar; onların da mesajları vardır!"

Kapıya doğru döndü.

"Ne mesajı?" diye bağırdım. "Bugün size ne dediler?"

Omzunun üstünden bir bakış fırlatıp soru sorar gibi tek kaşını kaldırdı.

"Açık bir pencere," dedi. "Kilitli bir kapı. Kendi kendine hareket eden bir koltuk. Üçüne de 'neden?' diye soruyorum ve cevap alamıyorum."

Başını iki yana salladı, oflayıp pufladı ve durup gözlerini kırpıştırarak bize baktı. Komik ölçüde kendini beğenmiş bir edayla duruyordu. Dedektif olarak gerçekten iyi olup olmadığı geçti aklımdan. Yoksa ününü bir dizi şanslı rastlantı sayesinde mi kazanmıştı?

Albay Melrose da aynı şeyleri düşünmüş olmalıydı ki, kaşlarını çattı.

Sertçe, "Görmek istediğiniz başka bir şey daha var mı, Mösyö Poirot?" diye sordu.

"Bana silahın alındığı gümüş sehpayı gösterme lütfunda bulunur musunuz acaba? Ondan sonra artık nezaketinizi daha fazla zorlamayacağım."

Salona gittik, ama komiser yolda albayın önünü kesti ve alçak sesle bir şeyler konuştuktan sonra albay izin isteyip yanımızdan ayrıldı. Poirot'ya gümüş sehpayı gösterdim. Birkaç kez kapağını kaldırıp bıraktıktan sonra pencereyi itip terasa çıktı. Peşinden gittim.

Müfettiş Raglan evin köşesinden dönmüş, bize doğru geliyordu. Yüzünde ciddi ve memnun bir ifade vardı.

"İşte burdasınız, Mösyö Poirot," dedi. "Bu olay pek uzamayacak. Ben de üzgünüm. İyi bir delikanlı yoldan çıkmış."

Poirot'nun yüzü asıldı ve kibarca konuştu.

"Korkarım size pek fazla yardımım olamayacak o halde?"

Müfettiş, "Belki bir dahaki sefere," diye teselli etti, onu. "Gerçi bu taraflarda her gün cinayet işlenmez."

Poirot'nun bakışları takdirle doldu.

"Çok dakiksiniz," dedi. "Tam olarak nasıl çalıştığınızı sorabilir miyim?"

Müfettiş, "Tabi," dedi. "Öncelikle... metot. Hep böyle söylerim... metot!"

"Ah!" diye bağırdı ötekisi. "Bu benim de prensibimdir. Metot, düzen ve küçük gri hücreler."

Müfettiş, "Hücreler mi?" diye bakakaldı.

Belçikalı, "Beyindeki küçük gri hücreler," diye açıkladı.

"Ah tabi; hepimiz onları kullanıyoruz sanırım."

Poirot, "Az çok," dedi. "Ve tabi, kalitede de farklılıklar var. Bir de suçun psikolojisi var. İnsan onu da incelemeli."

Müfettiş, "Ah!" dedi. "Siz de mi şu psikanaliz meselesine kapıldınız? Şimdi, ben basit bir adamım..."

Poirot hafifçe eğilerek bir selam verdi ve, "Eminim Bayan Raglan bunu kabul etmez," dedi.

Müfettiş Raglan da eğilerek selam verdi. Şaşırmıştı.

Kocaman gülümseyerek, "Anlamıyorsunuz," dedi. "Tanrım, dil ne kadar önemli. Ben size nasıl çalıştığımı anlatıyorum. Her şeyden önce, metot. Bay Ackroyd'u hayattayken son kez gören, saat yirmi iki on beşte yeğeni Miss Flora Ackroyd'du. Bu birinci gerçek, değil mi?"

"Öyle diyorsanız."

"Evet, öyle. Yirmi iki otuzda doktor, Bay Ackroyd'un en az yarım saat önce ölmüş olduğunu söyledi. Bunda ısrarlı mısınız, doktor?"

"Tabi," dedim. "En az yarım saat."

"Pekâlâ. Bu da bize cinayetin tam bir çeyrek saat içinde işlenmiş olabileceğini gösteriyor. Evdeki herkesin listesini yaptım ve onları sırayla ele alıp saat yirmi bir kırk beş ile yirmi iki arasında nerde olduklarını yazdım."

Poirot'ya bir kâğıt uzattı. Omzunun üstünden okudum. Düzenli bir el yazısıyla, şunlar yazıyordu:

Binbaşı Blunt Bay Raymond'la birlikte bilardo odasında (Bay Raymond doğruluyor.)

Bay Raymond bilardo odasında (bkz. Yukarki satır.)

Bayan Ackroyd 21.45'de bilardo oyununu seyrediyordu. 21.55'te yatmaya çıktı. (Raymond'la Blunt merdivenden çıktığını gördüler.)

Miss Ackroyd amcasının odasından doğruca yukarı çıktı. (Parker ve hizmetçi Elsie Dale doğruladı.)

Hizmetkârlar:

Parker doğruca mutfağa indi. (Bayan Russell da 21.47'de onunla konuşmak için inmiş ve en az on dakika kalmış.)

Miss Russell Yukarıdaki gibi. 21.45'de yukarı katta hizmetçi Elsie Dale'le konuşuyormuş.

Ursula Bourne (orta hizmetçisi) 21.55'e kadar kendi odasında, sonra Hizmetkârlar Salonu'ndaymış.

Bayan Cooper (aşçı) Hizmetkârlar Salonu'nda

Gladys Jones (ikinci hizmetçi) Hizmetkârlar Salonu'nda

Elsie Dale yukarıda yatak odasında Bayan Russell ve Bayan Flora Ackroyd, onu yukarıda görmüşler.

Mary Thripp (mutfak hizmetçisi) Hizmetkârlar Salonu'nda

"Aşçı yedi yıldır, orta hizmetçisi on sekiz aydır ve Parker bir yıldan biraz fazla süredir burda çalışıyorlarmış. Diğerleri yeni. Parker'ın kuşkulu bir yanı olması dışında diğerleri temiz görünüyor."

Poirot, "Eksiksiz bir liste," diyerek kâğıdı geri uzattı. Sonra ciddi bir ifadeyle ekledi. "Cinayeti Parker'ın işlemediğinden eminim."

"Kardeşim de öyle," diye katıldım. "Ve genelde haklı çıkar." Benim sözlerime kimse aldırış etmedi.

Müfettiş, "Bu, ev halkı konusunu hallediyor," dedi. "Şimdi çok ciddi bir noktaya geliyoruz. Bekçi kulübesinde oturan kadın, yani Mary Black dün gece perdeleri kapatırken Ralph Paton'ın kapıdan geçip eve doğru gittiğini görmüş."

Sertçe, "Bundan emin mi?" diye sordum.

"Çok emin. Onu iyi tanıyor. Hızla geçip sağ taraftaki kestirmeden terasa giden patikaya sapmış."

Hiç hareketsiz bir yüz ifadesiyle oturan Poirot, "Ne zamanmış bu?" diye sordu.

Müfettiş ciddi ciddi, "Yirmi biri tam yirmi üç geçe," dedi.

Bir sessizlik oldu, sonra müfettiş tekrar konuştu.

"Yeterince açık. Tam uyuyor. Yüzbaşı Paton yirmi biri yirmi beş geçe kapıdan girerken görünüyor; yirmi bir otuz sularında Bay Geoffrey Raymond içerde birinin para istediğini ve Bay Ackroyd'un reddettiğini duyuyor. Sonra ne oluyor? Yüzbaşı Paton aynı yoldan; yani pencereden çıkıp gidiyor. Öfkeli ve ne yapacağını bilmez bir halde terasta yürüyor. Salonun açık penceresinin önüne geliyor. Diyelim ki saat yirmi bir kırk beş. Miss Flora Ackroyd, amcasına iyi geceler diliyor. Binbaşı Blunt, Bay Raymond ve Bayan Ackroyd bi-

lardo odasındalar. Oturma odası boş. Paton gizlice içeri giriyor, gümüş sehpadan hançeri alıyor ve çalışma odasının penceresine dönüyor. Ayakkabılarını çıkarıyor, içeri tırmanıyor ve... her neyse, ayrıntılara girmem gereksiz. Sonra yine çıkıp sıvışıyor. Otele geri gitmeyi göze alamıyor. İstasyona gidiyor, ordan telefon ediyor..."

Poirot yavaşça, "Neden?" diye sordu.

Bu müdahaleyle sıçradım. Öne doğru eğilmişti. Gözleri garip bir yeşil ışıkla parlıyordu.

Müfettiş Raglan da bu soru karşısında bir an boş bulundu.

Sonunda, "Bunu tam olarak neden yaptığını söylemek kolay değil," dedi. "Ama katiller garip şeyler yaparlar. Emniyet güçlerinde olsaydınız siz de bilirdiniz. En zekisi bile bazen aptalca hatalar yapar. Ama gelin de size ayak izlerini göstereyim."

Peşinden terasın köşesinden dönüp çalışma odasının penceresinin altına geldik. Raglan bir şeyler söyledi ve bir polis memuru otelden aldıkları ayakkabıları getirdi.

Müfettiş ayakkabıları ayak izlerinin üstüne koydu.

Kendinden emin bir şekilde, "Aynı," dedi. "Yani izleri bırakan bu çift değil; onlar ayağındaydı. Bunlar yalnızca ona benzer, ama daha eski bir çift. Bakın, kabaraları nasıl aşınmış?"

Poirot, "Herhalde lastik kabaralı ayakkabı giyen pek çok insan vardır?" dedi.

"Öyle tabi. Öteki şeyler olmasaydı, ayak izlerine fazla önem vermezdim."

Poirot düşünceli bir şekilde, "Yüzbaşı Ralph Paton pek aptal bir gençmiş," dedi. " Burda peşinde pek çok iz bırakmış."

"Ah! Pekâlâ," dedi müfettiş. "Kuru, güzel bir akşamdı biliyorsunuz. Terasta ya da taşlı yolda hiç iz bırakmamış. Ama şansa bakın ki, araba yolundan gelen patikanın başında daha yeni bir pınar belirmiş. Bakınız."

Birkaç metre ötede terasa küçük, taşlı bir patika bağlanıyordu. Bir noktada, patikanın sonundan birkaç metre geride toprak ıslak ve bataklıktı. Bu ıslak yerin öte tarafında yine ayak izleri görülüyordu. Bazısı da lastik ayakkabılara aitti.

Poirot yanında müfettişle patikayı biraz izledi.

Birdenbire, "Kadın ayak izlerini fark ettiniz mi?" dedi.

Müfettiş güldü.

"Tabi. Ama burdan birkaç farklı kadın ve erkek geçmiştir. Burası eve gidişte çok kullanılan bir kestirme. Bütün ayak izlerini belirlemek imkânsız. Ne de olsa, önemli olanlar pencerenin önündekiler."

Poirot başıyla onayladı.

Araba yolu göründüğünde müfettiş, "Daha fazla ileri gitmenin yararı yok," dedi. "Buraları yeniden çakıl kaplı ve olabildiğince sert."

Poirot yine başını salladı, ama bakışlarını küçük bir eve, bir tür lüks yazlık eve dikmişti. İlerimizde, patikanın biraz soluna düşüyor ve kapısına çakıl kaplı bir yoldan gidiliyordu.

Poirot, müfettiş eve dönene dek oyalandı. Sonra bana baktı.

Gözleri parlayarak, "Sizi gerçekten de Tanrı, sevgili dostum Hastings'in yerine göndermiş olmalı," dedi. "Yanımdan ayrılmadığınızı görüyorum. Ne dersiniz, Dr. Sheppard, şu yazlık eve bir bakalım mı? İlgimi çekti."

Kapıya gitti ve açtı. İçerisi çok loştu. Bir, iki rüstik iskemle, bir kroket takımı ve birkaç katlanmış şezlong vardı.

Yeni arkadaşımı seyrederken çok şaşırdım. Ellerinin ve dizlerinin üstüne çökmüş, yerde dolanıyordu. Ara sıra sanki tatmin olmamış gibi başını sallıyordu. Sonunda dizlerinin üstünde doğrulup oturdu.

"Hiçbir şey yok," diye mırıldandı. "Belki de bir şey beklememeliydim. Ama o kadar büyük anlamı olurdu ki..."

Sustu, etrafı kokladı. Sonra elini rüstik iskemlelerden birine uzattı. Kenarından bir şey kopardı.

"Nedir o?" diye bağırdım. "Ne buldunuz?"

Gülümsedi, elini açıp avucundakini bana gösterdi. Bir parça sert beyaz kumaş.

Elinden aldım, merakla bakıp geri uzattım.

Bana dikkatle bakarak, "Buna ne anlam veriyorsunuz, dostum?" diye sordu.

Omuzlarımı silkerek, "Bir mendil parçası," dedim.

Yine eğildi ve bir tüy parçası aldı. Görünüşe göre bu kaz tüyünden bir kalemdi.

Sevinçle, "Ya bu?" diye bağırdı. "Buna ne diyorsunuz?"

Yalnızca bakakaldım.

Kaz tüyünden kalemi cebine koydu ve tekrar beyaz kumaş parçasına baktı.

Bir mendil parçası demek, diye düşündü. Belki de haklısınız. Ama şunu unutmayın: *İyi bir çamaşırcı mendili kolalamaz."*

Zafer kazanmış bir edayla başını salladı, sonra parçayı dikkatle cüzdanına yerleştirdi.

Bölüm 9

Kırmızı Balıklı Havuz

Birlikte eve döndük. Müfettişten iz yoktu. Poirot terasta sırtını eve dönüp durdu ve başını ağır ağır sağdan sola çevirdi.

Sonunda beğeniyle, *"Une belle propriété,"*(*) dedi. "Kime kalıyor?"

Sözleri beni çok şaşırttı. Garipti, ama o dakikaya kadar miras işi hiç aklıma gelmemişti. Poirot, beni dikkatle izliyordu.

Sonunda, "Bunu hiç düşünmemiştiniz," dedi. "Daha önce hiç düşünmemiştiniz, değil mi?"

Samimiyetle, "Hayır," dedim. "Keşke düşünseydim."

Yine merakla bana baktı.

Düşünceli bir ifadeyle, "Acaba ne demek istediniz," dedi. Ben tam cevap vermeye hazırlanırken ekledi: "Ah! Hayır, *inutile!*(**) Bana gerçek düşüncelerinizi söylemezsiniz ki."

(*) Çok güzel bir ev.
(**) Yararı yok.

Gülümseyerek daha önceki sözlerini tekrarladım: "Herkesin saklayacak bir şeyi vardır."

"Aynen öyle."

"Buna hâlâ inanıyor musunuz?"

"Her zamankinden de çok, dostum. Ama Hercule Poirot'dan bir şeyler gizlemek kolay değildir. O bulup çıkarıverir."

Konuşurken bir yandan da bahçe merdivenlerini iniyordu.

Omzunun üstünden, "Biraz yürüyelim," dedi. "Bugün hava pek güzel."

Peşine düştüm. Beni sol tarafta, porsuk ağaçlarının arasında uzanan bir yoldan götürdü. Ortada, çiçek tarhlarının arasında bir yürüyüş yolu, ucunda da yuvarlak, taş döşeli bir dinlenme yeri, bir bank ve kırmızı balıklarla dolu bir havuz vardı. Poirot patikanın sonuna kadar yürümek yerine ağaçlık bir yamaca doğru giden başka bir yola saptı. Bir noktada ağaçlar kesilmiş, bir bank yerleştirilmişti. Burada oturunca harika bir manzaranın yanı sıra aşağıdaki kırmızı balıklı havuz da görülüyordu.

Poirot bakışlarıyla çevreyi tarayarak, "İngiltere çok güzel," dedi. Sonra gülümsedi. Daha alçak bir sesle, "İngiliz kızları da," diye ekledi. "Şşşt, dostum, şu aşağımızdaki güzel manzarayı seyrediniz."

Tam o sırada Flora'yı gördüm. Az önce geçtiğimiz patikada yürüyor ve bir şarkı mırıldanıyordu. Yürümekten çok dans ediyor gibiydi ve siyah matem elbisesine rağmen, tavırları pek neşeliydi. Birdenbire parmak uçlarında döndü ve siyah etekleri savruldu. Aynı anda da başını geriye atıp bir kahkaha savurdu.

O sırada ağaçların arasından bir adam çıktı. Bu, Hector Blunt'tı.

Kız şaşırdı. İfadesi biraz değişti.

"Beni çok şaşırttınız. Sizi görmemiştim."

Blunt hiçbir şey demedi, ama birkaç dakika durup sessizce kızın yüzüne baktı.

Flora biraz hınzırca, "En beğendiğim tarafınız neşeli konuşmalarınız," dedi.

Blunt'ın güneş yanığı teninin kızardığını hissettim. Konuştuğunda sesi farklı gibiydi, garip bir alçakgönüllülük seziliyordu.

"Küçükken bile pek konuşmazdım."

Flora ciddi ciddi, "O pek uzun zaman önceydi herhalde," dedi.

Sesindeki gizli neşeyi ben fark ettim, ama Blunt'ın fark ettiğini sanmıyorum.

Blunt, "Evet," diye kısa bir cevap verdi.

Flora, "Metuşela kadar yaşlı olmak nasıl bir duygu?" diye sordu.

Bu kez eğlendiği apaçıktı, ama Blunt kendi düşüncelerine dalmıştı.

"Ruhunu şeytana satan tipi hatırlıyor musunuz? Onunla ilgili bir de opera var."

"Faust'u mu diyorsunuz?"

"Evet o. Garip hikâye. Bazılarımız elimizden gelse yapardık."

Flora yarı huzursuz, yarı eğlenerek, "İnsan sizi dinlerken sanki acı çektiğinizi sanır," dedi.

Blunt bir süre bir şey demedi. Sonra başını çevirip ilerilere baktı ve orada duran bir ağaçla konuşurmuşçasına, artık Afrika'ya dönme zamanının geldiğini söyledi.

"Yeni bir sefere mi çıkacaksınız? Ava mı?"

"Sanırım. Genelde ava giderim yani, bir şeyleri vurmaya."

"Holdeki o kafayı da siz vurmuştunuz, değil mi?"

Blunt başıyla onayladı. Sonra kızararak atıldı. "Güzel deriler ister misiniz? İsterseniz size bulabilirim."

"Oh! Lütfen bulun," dedi Flora. "Gerçekten bulur musunuz? Unutmazsınız, değil mi?"

"Unutmam," dedi Hector Blunt.

Birdenbire dili çözülmüş gibi, ekledi.

"Artık gitmeliyim. Bu tür hayat bana göre değil. Tavırlarım uymuyor. Ben kaba saba bir adamım, toplum içinde işe yaramam. İnsandan beklenen sözleri söylemeyi hiç beceremiyorum. Evet, artık gitsem iyi olacak."

Flora, "Ama hemen gitmeyin," dedi. "Hayır, başımız bunca dertteyken. Oh! Lütfen. Giderseniz..."

Hafifçe başını çevirdi.

Blunt, "Kalmamı mı istiyorsunuz?" diye sordu.

Üstüne basa basa, ama açıkça soruyordu.

"Biz hepimiz..."

Blunt dosdoğru, "Ben özel olarak, size sordum," dedi.

Flora yavaş yavaş önüne döndü ve gözlerine baktı.

"Ben kalmanızı istiyorum," dedi. "Eğer... eğer bir önemi varsa."

"Çok önemi var," dedi Blunt.

Bir an sessizlik oldu. Havuzun başındaki taş banka oturdular. Sanki ikisi de ne söyleyeceğini bilmiyor gibiydi.

Sonunda Flora, "Çok... çok güzel bir sabah," dedi. "Biliyor musunuz, her şeye rağmen mutlu olmamak elde değil. Sanırım bu çok korkunç, değil mi?"

"Çok doğal," dedi Blunt. "İki yıl öncesine kadar amcanızı hiç görmemiştiniz, değil mi? Pek fazla yas tutmanız beklenemez. Bunu açıkça kabul etmek en iyisi."

Flora, "Sizde insanı teselli eden bir şey var," dedi. "Her şeyi öyle basit gösteriyorsunuz ki."

Vahşi hayvan avcısı, "Kural olarak her şey basittir," dedi.

"Her zaman değil," dedi Flora.

Sesi kendi kendine kısılmıştı ve Blunt'ın dönüp ona baktığını gördüm. Bakışlarını (anlaşılan) Afrika'dan kopartmak zorunda kalmıştı. Kızın ses tonundaki değişikliği herhalde kendine göre yorumladı ki, bir, iki dakika sonra birdenbire şöyle dedi:

"Üzülmemelisiniz, biliyorsunuz. O genç adam için yani. Müfettiş aptalın biri. Herkes biliyor. Onun yapmış olduğunu düşünmek son derece saçma. Dışardan biri. Bir hırsız. Olası tek çözüm budur."

Flora dönüp ona baktı.

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsunuz?"

Blunt hemen, "Siz öyle düşünmüyor musunuz?" dedi.

"Ben... oh evet, tabi."

Yine bir sessizlik oldu, sonra Flora konuştu:

"Ben... size bu sabah neden bu kadar mutlu olduğumu açıklayayım. Beni ne kadar kalpsiz sanırsanız sanın, size söylemeyi istiyorum. Avukat Bay Hammond geldi. Bize vasiyetnameden söz etti. Roger Amca, bana yirmi bin sterlin bırakmış. Düşünün bir; yirmi bin çil sterlin."

Blunt şaşırmış göründü.

"Sizin için bu kadar önemli mi?"

"Önemli mi? Benim için her şey bu. Özgürlük, yaşam; artık entrikalar çevirmek, yalvarmak, yalanlar söylemek yok..."

Blunt sertçe sözünü kesti. "Yalanlar mı?"

Flora bir an için gafil avlanmış göründü.

Çekinerek, "Neden söz ettiğimi anlıyorsunuz," dedi. "Zengin akrabalarınızın verdiği kullanılmış çirkin şeyler için minnettar görünmek. Geçen yılki manto, etekler ve şapkalar."

"Hanımların giysileri hakkında fazla bir şey bilmem. Ben sizi hep çok şık gördüm."

Flora alçak sesle, "Bana pahalıya mal oldu ama," dedi. "Artık korkunç şeylerden bahsetmeyelim. Öyle mutluyum ki. Özgürüm. İstediğimi yapmakta özgürüm. İstemezsem..."

Birdenbire sustu.

Blunt hemen, "İstemezseniz ne?" diye sordu.

"Unuttum. Önemli değildi."

Blunt'ın elinde bir sopa vardı ve havuza sokup bir şeyleri dürttü.

"Ne yapıyorsunuz, Binbaşı Blunt?"

"Dipte parlak bir şey vardı, ne olduğunu merak ettim. Altın bir broşa benziyordu. Ama çamuru karıştırdım ve kayboldu."

Flora, "Belki de bir taçtı," dedi. "Melisande'ın suda gördüğü taç gibi."

Blunt dalgın dalgın, "Melisande," dedi. "O bir opera kahramanıydı değil mi?"

"Evet. Operaları iyi biliyorsunuz anlaşılan."

Blunt hüzünlü bir şekilde, "İnsanlar beni bazen götürürler," dedi. "Komik bir eğlence biçimi. Yerlilerin tamtamlarıyla çıkardıklarından da beter bir gürültü."

Flora güldü.

Blunt, "Melisande'ı hatırlıyorum," diye sözlerini sürdürdü. "Babası yaşındaki bir adamla evlenmişti."

Ufak bir taşı havuza attı. Sonra, birdenbire tavrını değiştirdi ve Flora'ya döndü.

"Miss Ackroyd yapabileceğim bir şey var mı? Paton hakkında yani. Çok endişeleniyor olmalısınız."

Flora buz gibi bir sesle, "Teşekkür ederim," dedi. "Yapılacak hiçbir şey yok aslında. Ralph başının çaresine bakar. Dünyanın en harika dedektifini buldum ve o her şeyi ortaya çıkartacak."

Bir süredir içinde bulunduğumuz durum beni rahatsız ediyordu. Tam olarak kulak misafiri oluyor sayılmazdık, çünkü aşağıdaki ikilinin bizi görmeleri için başlarını kaldırmaları yeterliydi. Yine de, arkadaşım kolumu sıkarak uyarmasaydı, ben orada olduğumuzu çoktan belli ederdim. Sessiz kalmamı istediği açıktı. Ancak şimdi hemen harekete geçti.

Çabucak ayağa kalkıp gırtlağını temizledi.

"Özür dilerim," diye seslendi. "Matmazelin bana bu şekilde cömertçe iltifat edip de varlığıma dikkat çekmemesine izin verememem. Kulak misafiri olanların kendileri hakkında iyi bir şeyler duymayacakları söylenir, ama bu sefer öyle olmadı. Yüzüm kızarmasın diye yanınıza gelip sizden özür dilemeliyim."

Peşinde ben, alelacele yoldan indik ve havuz başında yanlarına katıldık.

Flora, "Bu Mösyö Hercule Poirot," dedi. "Onun ününü duymuşsunuzdur herhalde."

Poirot eğilerek selam verdi.

Kibarca, "Binbaşı Blunt'ın ününü duydum," dedi. "Sizinle karşılaştığıma memnun oldum, beyefendi. Bana verebileceğiniz bazı bilgilere ihtiyacım var."

Blunt merakla baktı.

"Bay Ackroyd'u hayattayken en son ne zaman gördünüz?"

"Akşam yemeğinde."

"Ondan sonra onu ne gördünüz, ne de duydunuz, öyle mi?"

"Görmedim. Sesini duydum."

"O nasıl oldu?"

"Terasa çıkmıştım..."

"Özür dilerim, saat kaçtaydı?"

"Yirmi bir otuz civarında. Salon pencerelerinin önünde yukarı aşağı dolanıyor, sigara içiyordum. Ackroyd'un çalışma odasında konuştuğunu duydum..."

Poirot durup minicik bir bitkiyi yoldu.

"Terasın o bölümünde çalışma odasından gelen sesleri duyamazdınız herhalde," diye mırıldandı.

O, Blunt'a bakmıyordu ama ben bakıyordum ve yüzünün kızardığını görünce çok şaşırdım.

İstemeye istemeye, "Köşeye kadar gitmiştim," dedi.

"Ah! Sahi mi?" dedi Poirot.

En yumuşak tavrıyla daha fazla açıklama istediği izlenimini vermeyi başarmıştı.

"Çalıların arasında gözden kaybolan bir kadın gördüğümü sandım. Gözüme yalnızca bir beyazlık çarptı. Yanılmış olmalıyım. Terasın köşesinde dururken Ackroyd'un sekreteriyle konuştuğunu duydum."

"Bay Geoffrey Raymond'la mı?"

"Evet. O zaman öyle sanmıştım. Anlaşılan yanılmışım."

"Bay Ackroyd, ona adıyla hitap etmedi mi?"

"Oh, hayır."

"O halde, sorabilir miyim neden öyle düşündünüz?"

Blunt uzun uzun açıkladı.

"Raymond olması gerektiğini düşünmüştüm, çünkü o ben çıkmadan az önce Ackroyd'a bazı belgeleri götüreceğini söylemişti. Başka birisi olabileceğini aklıma getirmedim."

"Duyduğunuz sözcüklerin neler olduğunu hatırlayabiliyor musunuz?"

"Ne yazık ki, hayır. Oldukça sıradan ve önemsiz bir şeyler. Yalnızca birazını duydum. O sırada aklım başka yerdeydi."

Poirot, "Önemi yok," diye mırıldandı. "Ceset bulunduktan sonra çalışma odasına girdiğinizde bir koltuğu duvara ittiniz mi?"

"Koltuğu mu? Hayır, neden?"

Poirot omuz silkti, ama yanıt vermedi. Flora'ya döndü.

"Sizden öğrenmek istediğim bir şey var, matmazel. Dr. Sheppard'la birlikte gümüş sehpadaki nesnelere bakarken hançer yerinde miydi, değil miydi?"

Flora çenesini kaldırdı.

"Müfettiş Raglan da bunu sordu," dedi. "Ona da söyledim, size de söyleyeyim. Hançerin orda olmadığından oldukça eminim. Müfettiş hançerin orda olduğunu ve Ralph'in daha sonra aldığını düşünüyor. Ve... ve bana inanmıyor. Bunu Ralph'i korumak için söylediğimi sanıyor."

Ciddi ciddi, "Öyle mi yapıyorsun?" diye sordum.

Flora ayağını yere vurdu.

"Siz de mi, Sheppard! Oh, ne fena."

Poirot ustaca konuyu değiştirdi.

"Doğru mu duydum, Binbaşı Blunt? Bu havuzda parlayan bir şey mi var? Bakalım uzanabilecek miyim?"

Havuzun başına diz çöktü, kolunu dirseğine kadar sıvadı ve ağır ağır, dipteki çamurları karıştırmamaya dikkat ederek eğildi. Ancak tüm dikkatine rağmen çamur karıştı, su bulandı ve elini havuzdan çıkarmak zorunda kaldı.

Üzgün üzgün kolundaki çamurlara baktı. Ona mendilimi uzattım, teşekkürler ederek kabul etti. Blunt saatine baktı.

"Yemek zamanı gelmiş," dedi. "Eve dönsek iyi olur."

Flora, "Öğle yemeğini bizimle yer misiniz, Mösyö Poirot?" diye sordu. "Annemle tanışmanızı isterim. O... Ralph'i pek sever."

Ufak tefek adam eğilerek selam verdi.

"Zevk duyarım, matmazel."

"Siz de kalırsınız, değil mi, Dr. Sheppard?"

Duraksadım.

"Oh, kalın!"

Ben de zaten kalmak istiyordum, o yüzden daha fazla uzatmadan daveti kabul ettim.

Flora ile Blunt önde, eve doğru yollandık.

Poirot başıyla Flora'yı işaret ederek alçak sesle, "Ne saçlar," dedi. "Gerçek altın! O ve esmer, yakışıklı Yüzbaşı Paton çok hoş bir çift olacaklar, öyle değil mi?"

Ona soru sorar gibi baktım, ama o ceketinin kolundaki birkaç mikroskopik su damlasıyla ilgilenmeye başladı. Adam bazı bakımlardan bir kediyi andırıyordu. Yeşil gözleri ve titizliğiyle.

"Hiçbir işe de yaramadı," dedim. "Havuzda ne vardı acaba?"

Poirot, "Görmek ister miydiniz?" diye sordu.

Ona bakakaldım. Başını salladı.

Yavaşça ve sitemle, "Dostum," dedi. "Hercule Poirot hedefine ulaşacağına emin olmadan üstünü başını dağıtma riskine girmez. Aksi çok saçma ve gülünç olurdu. Ben hiç gülünç değilimdir."

"Ama eliniz boştu," diye karşı çıktım.

"Zaman zaman temkinli olmak gerekir. Siz hastalarınıza her şeyi, ama her şeyi söyler misiniz, doktor? Sanmıyorum. Muhterem kız kardeşinize de her şeyi söylemezsiniz, değil mi? Boş elimi göstermeden önce içindekini öteki elime geçirmiştim. Size göstereyim."

Sol elini uzatıp avucunu açtı. İçinde küçük bir altın halka duruyordu. Bir kadın alyansı.

Ondan aldım.

Poirot, "İçine bakın," dedi.

Baktım. İnce harflerle şöyle yazılmıştı:

R.'den, 13 Mart.

Poirot'ya baktım, ama o minicik bir cep aynasında üstünü başını incelemekle meşguldü. Özellikle bıyıklarına özen gösterirken bana hiç dikkat etmedi. Konuşmak istemediğini anladım.

Bölüm 10

Orta Hizmetçisi

Bayan Ackroyd'a holde rastladık. Yanında iddialı çenesi ve keskin gri gözleriyle kara kuru bir adam vardı. Adamın sanki her tarafında "avukat" yazıyordu.

Bayan Ackroyd, "Bay Hammond bizimle yemeğe kalıyor," dedi. "Binbaşı Blunt'ı tanıyorsunuz, değil mi Bay Hammond? Ve Doktor Sheppard. O da zavallı Roger'ın yakın bir dostuydu. Ve bakalım..."

Durdu, şaşkınlıkla Hercule Poirot'yu süzdü.

Flora, "Bu Mösyö Poirot, anne," dedi. "Sana bu sabah söz etmiştim."

Bayan Ackroyd dalgın dalgın, "Oh! Evet," dedi. "Tabi canım, tabi. Ralph'i bulacak, değil mi?"

Flora, "O amcamı kimin öldürdüğünü bulacak," dedi.

Annesi, "Oh! Canım," diye bağırdı. "Lütfen! Zavallı sinirlerim. Bu sabah pek bitkinim. Ne korkunç bir olay. Bir kaza olması gerek-

tiğini düşünüyorum. Roger garip nesnelerle uğraşmayı pek severdi. Eli filan kaymış olmalı."

Bu teori kibar bir sessizlikle karşılandı. Poirot'nun avukata yanaştığını ve alçak sesle bir şeyler konuştuğunu gördüm. Kenara, bir pencere girintisine çekildiler. Onlara katıldım, sonra duraksadım.

"Rahatsız etmiyorum ya," dedim.

Poirot, "Hiç de değil," diye bağırdı. "Siz ve ben bu olayı yan yana araştırıyoruz, doktor bey. Siz olmasaydınız ne yapacağımı bilemezdim. Sayın Bay Hammond'dan biraz bilgi istiyorum."

Avukat temkinli bir ifadeyle, "Anladığım kadarıyla Yüzbaşı Ralph Paton'ı temsil ediyorsunuz," dedi.

Poirot başını salladı.

"Öyle değil. Ben adalet adına çalışıyorum. Bayan Ackroyd, amcasının ölümünü araştırmamı istedi."

Bay Hammond biraz şaşırmış gibiydi.

"Yüzbaşı Paton'ın bu suçta rol oynadığına cidden inanamıyorum," dedi. "Aleyhindeki kanıtlar ne kadar güçlü olursa olsun. Paraya ihtiyacı olması gerçeği tek başına..."

Poirot hemen, "Paraya mı ihtiyacı vardı?" diye sordu.

Avukat omuz silkti.

Kuru bir ifadeyle, "Ralph Paton için bu kronik bir durumdur," dedi. "Para ellerinin arasından su gibi akardı. Her zaman üvey babasına başvururdu."

"Son zamanlarda da gelmiş miydi? Geçen yıl örneğin?"

"Bilemem. Bay Ackroyd, bana bahsetmedi."

"Anlıyorum. Bay Hammond, Bay Ackroyd'un vasiyetnamesinin şartlarını biliyorsunuz, değil mi?"

"Tabi. Bugün burda asıl işim bu."

"O halde, ben Bayan Ackroyd adına çalıştığıma göre, bana vasiyetnamenin şartlarını söyler misiniz?"

"Çok basit. Hukuki terimleri bir yana koyacak olursak, bir takım vasiyet ve bağışları da ödedikten sonra..."

Poirot sözünü kesti. "Ne gibi?"

Bay Hammond biraz şaşırmış göründü.

"Kâhya Miss Russell'a bin sterlin; aşçı Emma Cooper'a elli sterlin; sekreteri Bay Geoffrey Raymond'a beş yüz sterlin. Sonra çeşitli hastanelere..."

Poirot elini kaldırdı.

"Ah! Hayır kurumlarına yapılan bağışlar beni ilgilendirmiyor."

"Peki. On bin sterlinlik hissenin geliri yaşamı süresince Bayan Cecil Ackroyd'a ödenecek. Miss Flora Ackroyd hemen yirmi bin sterlin alıyor. Geri kalanlar, bu mülk ve 'Ackroyd ve Oğlu' şirketindeki hisseler de dahil, üvey oğlu Ralph Paton'a kalıyor."

"Bay Ackroyd'un büyük bir serveti var mıydı?"

"Çok büyük bir servetti. Yüzbaşı Paton çok zengin bir genç olacak."

Sessizlik oldu. Poirot ile avukat bakıştılar.

Şöminenin önünden Bayan Ackroyd'un yalvaran sesi geldi. "Bay Hammond."

Avukat çağrıya cevap verdi. Poirot kolumdan tutup beni pencerenin içine çekti.

Biraz yüksek bir sesle, "Zambaklara bakınız," dedi. "Ne güzeller, değil mi? Düzgün ve hoş bir görüntü."

Bir yandan da kolumu sıktığını hissettim. Alçak sesle ekledi:

"Bana yardım etmeyi, bu soruşturmada rol almayı gerçekten istiyor musunuz?"

Hevesle, "Tabi," dedim. "Hem de çok istiyorum. Ne kadar sıkıcı bir hayatım olduğunu bilemezsiniz. Olağandışı hiçbir şey olmaz."

"Güzel, o halde hepimiz meslektaşız. Sanırım birkaç dakika sonra Binbaşı Blunt da bize katılacak. O valideden pek hoşnut değil. Şimdi, bilmek istediğim bazı şeyler var ama onları bilmek istiyormuş gibi görünmek istemiyorum. Anlıyor musunuz? O yüzden soruları sormak size düşüyor."

Merakla, "Ne sormamı istiyorsunuz?" dedim.

"Bayan Ferrars'ın adını anmanızı istiyorum."

"Sonra?"

"Ondan normal bir şekilde bahsedin. Binbaşıya Bayan Ferrars'ın kocası öldüğünde burda olup olmadığını sorun. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz. O cevap verirken de belli etmeden yüzünü inceleyin. *C'est compris?*"(*)

Daha fazla konuşmaya zaman yoktu, çünkü o anda Poirot'nun da dediği gibi, Blunt birdenbire diğerlerinin yanından ayrılıp bize doğru geldi.

Terasta yürümeyi teklif ettim, o da kabul etti. Poirot geride kaldı.

Geç açan bir gülü incelemek için durdum.

"Her şey bir, iki gün içinde nasıl değişiyor," dedim. "Hatırlıyorum da, geçen çarşamba da buraya gelmiş, bu terasta bir aşağı bir

---

(*) Anlaşıldı mı?

yukarı yürüyordum. Ackroyd da yanımda ve pek neşeliydi. Şimdiyse -üç gün geçti- zavallı Ackroyd öldü. Bayan Ferras da öldü. Onu tanırdınız, değil mi? Tanırdınız tabi."

Blunt başıyla onayladı.

"Bu kez geldiğinizde onu görmüş müydünüz?"

"Ackroyd'la ziyaretine gittik. Geçen salıydı sanırım. Harika bir kadındı, ama onda garip bir şey vardı. Derinlerde... insan ne yapacağını hiç bilemezdi."

Gri gözlerine baktım. Hiçbir şey yoktu. Devam ettim:

"Herhalde onunla daha önceden tanışıyordunuz?"

"Geçen gelişimde o ve eşi de buraya yerleşmişlerdi." Bir an durup ekledi: "Garip, o zamanla şimdi arasında çok değişmişti."

"Nasıl değişmişti?" diye sordum.

"On yıl yaşlanmış görünüyordu."

Olabildiğince rahat görünmeye çalışarak, "Kocası öldüğünde de burda mıydınız?" diye sordum.

"Hayır. Duyduğum kadarıyla iyi olmuş. Zalimce belki ama, gerçek bu."

Hak verdim.

"Ashley Ferrars hiç de örnek bir eş değildi," dedim.

Blunt, "Kaba saba biriydi herhalde," dedi.

"Hayır," dedim. "Yalnızca gerekenden çok daha fazla parası olan biriydi."

"Oh! Para! Dünyadaki bütün sorunlar paraya ya da parasızlığa bağlanabilir."

"Sizin sorununuz hangisiydi?" diye sordum.

"İhtiyacım kadar var. Ben şanslı kişilerdenim."

"Gerçekten de öyle."

"Aslında şu anda pek rahat değilim. Geçen yıl bir mirasa kondum, ama aptal gibi hepsini riskli bir plana yatırmaya ikna edildim."

Ona hak verdim ve kendi benzer sorunumu anlattım.

O sırada gong çaldı ve hep birlikte yemeğe gittik. Poirot, beni biraz geri çekti.

"Eh bien?"(*)

"Bir şey yok," dedim. "Eminim."

"Rahatsız edici bir şey var mı?"

"Geçen yıl ona bir miras kalmış," dedim. "Ama neden olmasın ki? Adamın çok düzgün olduğuna yemin edebilirim."

Poirot, "Kuşkusuz, kuşkusuz," diyerek beni yatıştırdı. "Üzülmeyin."

Sanki huysuz bir çocukla konuşur gibiydi.

Hep birlikte yemek odasına doluştuk. O sofrada son oturuşumdan beri daha yirmi dört saat bile geçmemiş olması inanılır gibi değildi.

Daha sonra Bayan Ackroyd, beni bir yana çekip kanepeye, yanıma oturdu.

"İncinmemek elimde değil," dedi. Çıkardığı mendil gözyaşlarını silecek türden değildi. "Yani Roger'ın bana güvenmemesinden incindim. O yirmi bin sterlini bana bırakmalıydı, Flora'ya değil. Bir annenin çocuğunun çıkarlarını koruyacağına güvenilmeli. Ben buna güvensizlik diyorum."

(*) Pekâlâ.

"Flora'nın Ackroyd'un öz yeğeni, kendi kanından olduğunu unutuyorsunuz, Bayan Ackroyd," dedim. "Siz onun yengesi değil de kız kardeşi olsaydınız, çok farklı olurdu."

Hanımefendi mendilini hafifçe kirpiklerine dokundurarak, "Zavallı Cecil'in dulu olarak benim duygularımın da düşünülmüş olması gerektiğine inanıyorum," dedi. "Ama Roger para konularında her zaman hasis demeyelim de, pek garipti. Hem Flora, hem de benim için çok zordu. Zavallı çocuğa bir harçlık bile vermezdi. Faturalarını öderdi, ama onu bile istemeye istemeye ve her erkek gibi, bütün o ıvır zıvırın ne işe yaradığını sorduktan sonra yapardı. Ama... ne söyleyeceğimi unuttum! Ah, evet, kendimize ait bir kuruşumuz bile yoktu, biliyorsunuz. Flora buna çok içerliyordu -evet, içerliyordu- hem de çok. Amcasına pek düşkündü tabi. Ama kim olsa içerlerdi. Evet, Roger'ın para konusunda pek garip düşünceleri olduğunu söylemem gerek. Eski havluların delik deşik olduğunu söylememe rağmen, yeni yüz havluları almaya bile yanaşmazdı." Bayan Ackroyd konuşmalarında hep olduğu gibi, birdenbire bambaşka bir konuya geçti. "Ve sonra o kadar parayı... bin sterlin, düşünün bir, bin sterlin!... O kadına bıraktı."

"Hangi kadına?"

"Russell denen o kadına. Onda da garip bir şeyler olduğunu hep söylemişimdir. Ama Roger aleyhinde tek kelime bile duymak istemezdi. Onun çok güçlü karakterli biri olduğunu söyler, takdir eder ve saygı duyardı. Hep doğruluğundan, bağımsızlığından ve sağlam ahlakından söz ederdi. Sanırım onda kuşkulu bir yan var. Roger'la evlenmek için elinden geleni yaptığı kuşkusuz. Ama ben o işe

bir son verdim. Benden hep nefret etmiştir. Doğal olarak ben onun gerçek yüzünü gördüm."

Bayan Ackroyd'un sözlerini kesip kaçmanın bir yolu olup olmadığını düşünmeye başladım.

Bay Hammond veda etmeye gelince konu dağıldı. Hemen fırsatı değerlendirip kalktım.

"Şu adli soruşturma," dedim. "Nerde yapılmasını istersiniz? Burda mı, otelde mi?"

Bayan Ackroyd ağzı bir karış açık bakakaldı.

Çok kaygılı bir yüzle, "Adli soruşturma mı?" diye sordu. "Ama herhalde soruşturma filan olmayacak, değil mi?"

Bay Hammond kısa bir öksürüğün ardından mırıldandı: "Kaçınılmaz. Bu koşullar altında."

"Ama herhalde Dr. Sheppard ayarlayabilir..."

Kuru bir ifadeyle, "Benim gücümün de bir sınırı vardır," dedim.

"Sanki ölümü kazaymış gibi..."

Zalimce, "O öldürüldü Bayan Ackroyd," dedim.

Ufak bir çığlık attı.

"Hiçbir kaza teorisi bir an bile inandırıcı olmaz."

Bayan Ackroyd sıkıntıyla bana baktı. Tatsızlık çıkmasına karşı duyduğu o aptalca korkuya hiç sabrım yoktu.

"Eğer bir soruşturma olursa, ben... ben de soruları cevaplamak zorunda mı kalacağım?" diye sordu.

"Neyin gerekeceğini bilmiyorum," diye cevap verdim. "Sanırım yükün büyük kısmını Bay Raymond üstlenir. O olan bitenleri biliyor ve resmen ifade verebilir."

Avukat da başını hafifçe eğerek sözlerime katıldı.

"Gerçekten korkacak bir şey olduğunu sanmıyorum, Bayan Ackroyd," dedi. "Sizi tatsızlıklardan uzak tutacağız. Şimdi, para konusuna gelince, halen ihtiyacınıza yetecek kadar var mı?" Kadın, ona soran bakışlarla bakınca, "Yani," diye ekledi. "Hazır para. Nakitten söz ediyorum. Eğer yoksa, gereken miktarı almanızı sağlayabilirim."

Kenarda durmakta olan Raymond, "Sorun olmaz herhalde," dedi. "Bay Ackroyd dün yüz sterlinlik bir çek bozdurmuştu."

"Yüz sterlin mi?"

"Evet. Maaşlar ve bugünkü diğer ödemeler için. Paraya halen el sürülmedi."

"Para nerde? Masasında mı?"

"Hayır, parasını hep yatak odasında saklardı. Tam olarak söylemek gerekirse, eski bir yaka kutusunda. Garip bir fikir, değil mi?"

Avukat, "Sanırım ben gitmeden paranın orda olup olmadığına baksak iyi olur," dedi.

Sekreter, "Tabi," dedi. "Sizi hemen çıkartayım... Oh! Unuttum. Kapı kilitli."

Parker'a sorunca Müfettiş Raglan'ın kâhyanın odasında birkaç soru daha sormakta olduğu öğrenildi. Birkaç dakika sonra müfettiş de anahtarı alıp holdeki gruba katıldı. Kapıyı açtı, dar merdivenlerden yukarı çıktık. Merdivenlerin başında Ackroyd'un yatak odasının kapısı açıktı. Odanın içi loştu. Perdeler kapalı ve yatak aynen dün gece olduğu gibi, örtüsü açılmış duruyordu. Müfettiş perdeleri çekince, güneş ışığı içeri doldu ve Geoffrey Raymond da gülağacından şifoniyerin yanına gidip üst çekmeceyi açtı.

Müfettiş, "Parayı demek böyle, kilitsiz çekmecede tutuyormuş, düşünün bir," dedi.

Sekreter hafifçe kızardı.

Hararetle, "Bay Ackroyd'un hizmetkârlarının dürüstlüğüne olan güveni tamdı," dedi.

Müfettiş hemen, "Oh, tabi," diye atıldı.

Raymond çekmecenin arka tarafından yuvarlak deri bir kutuyu aldı ve açıp içinden şişkin bir cüzdan çıkardı.

Bir tomar banknotu çıkartarak, "İşte para burda," dedi. "Yüz sterlin olduğu gibi duruyordur, biliyorum, çünkü Bay Ackroyd dün gece akşam yemeği için giyinirken benim önümde kutuya koydu. Tabi o zamandan beri de kimse el sürmedi."

Bay Hammond tomarı ondan alıp saydı. Sertçe başını kaldırdı.

"Yüz sterlin demiştiniz. Ama burda yalnızca altmış sterlin var."

Raymond, ona bakakaldı.

İleri atılarak, "İmkânsız," dedi. Parayı avukatın elinden alıp yüksek sesle saydı.

Bay Hammond haklıydı. Toplam altmış sterlin vardı.

Sekreter şaşkın, "Ama... anlayamıyorum," dedi.

Poirot bir soru sordu.

"Bay Ackroyd'un bu parayı dün akşam yemek için giyinirken kaldırdığını mı görmüştünüz? İçinden hiç ödeme yapmamış olduğundan emin misiniz?"

"Yapmadığından eminim. Hatta dedi ki: 'Yüz sterlini cebimde yemeğe indirmek istemiyorum. Fazla şişkin olur.'"

Poirot, "O halde olay çok basit," dedi. "Ya kırk sterlini dün akşam bir ara harcadı ya da para çalındı."

Müfettiş, "İşte bu kadar," dedi. Bayan Ackroyd'a döndü. "Dün akşam buraya hizmetkârlardan kimler geldi?"

"Sanırım hizmetçi yatağı açmış olmalı."

"Kim o? Onun hakkında ne biliyorsunuz?"

Bayan Ackroyd, "Buraya geleli çok olmadı," dedi. "Ama iyi, sıradan bir köylü kızı."

Müfettiş, "Bence bu meseleyi çözmeliyiz," dedi. "Bay Ackroyd o parayı kendisi harcadıysa, suçun aydınlatılmasında etkisi olabilir. Bildiğiniz kadarıyla diğer hizmetkârlar da dürüst mü?"

"Oh, sanırım."

"Daha önce hiçbir şey kaybolmadı mı?"

"Hayır."

"İşten ayrılan filan oldu mu?"

"Orta hizmetçisi ayrılıyor."

"Ne zaman?"

"Sanırım dün istifasını vermiş."

"Size mi?"

"Oh, hayır. Benim hizmetkârlarla ilgim yok. Evin idaresine Miss Russell bakar."

Müfettiş bir iki dakika düşüncelere daldı. Sonra başını sallayarak, "Sanırım Miss Russell'la konuşsam iyi olacak," dedi. "Dale denen şu kızı da göreyim."

Poirot ile ben de kâhyanın odasına beraber gittik. Miss Russell bizi her zamanki soğukkanlılığıyla karşıladı.

Elsie Dale, Fernly'ye geleli beş ay olmuştu. Hoş bir kızdı, eline çabuk ve çok terbiyeliydi. Referansları da iyiydi. Kendisine ait olmayan bir şeyi alabilecek son kızdı dünyada.

Ya orta hizmetçisi?

"O da müstesna bir kızdı. Çok sessiz ve hanımefendi. Harika bir hizmetkâr."

Müfettiş, "O halde neden ayrılıyor?" diye sordu.

Bayan Russell dudaklarını büzdü.

"Benim rolüm yok. Anlaşılan Bay Ackroyd dün öğleden sonra onda bir kusur bulmuş. Çalışma odasını temizlemek onun göreviydi ve sanırım masanın üstündeki bazı kâğıtları karıştırmış. Bay Ackroyd çok kızdı, kız da istifasını verdi. En azından, olan biteni öyle anladım, ama belki de onunla kendiniz görüşmek istersiniz?"

Müfettiş kabul etti. Kız öğle yemeğinde servis yaparken dikkatimi çekmişti. Uzun boylu bir kızdı. Gür kumral saçlarını ensesinde topuz yapmış, dürüst bakışlı gri gözleri vardı. Kâhyanın çağrısı üzerine geldi, dimdik durdu ve bakışlarını üzerimize çevirdi.

Müfettiş, "Ursula Bourne sen misin?" diye sordu.

"Evet, efendim."

"Demek ayrılıyorsun?"

"Evet, efendim."

"Neden?"

"Bay Ackroyd'un masasının üstündeki bazı kâğıtları karıştırdım. Çok kızdı ve gitmemin iyi olacağını söyledi. Mümkün olan en kısa zamanda gitmemi istedi."

"Dün gece Bay Ackroyd'un odasına hiç girdin mi? Ortalığı filan toplamak için?"

"Hayır, efendim. O Elsie'nin işi. Ben evin o kısmına hiç gitmedim."

"Sana şunu söylemeliyim ki, kızım, Bay Ackroyd'un odasından epeyce bir para kaybolmuş."

Sonunda kızın irkildiğini gördüm. Yüzü kızardı.

"Ben para hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Eğer benim aldığımı ve Bay Ackroyd'un beni bu yüzden kovduğunu düşünüyorsanız, yanılıyorsunuz."

Müfettiş, "Seni parayı almakla suçlamıyorum, kızım," dedi. "Böyle hiddetlenme."

Kız, ona soğuk bir ifadeyle baktı.

"İsterseniz eşyamı arayabilirsiniz," diye burun kıvırdı. "Ama hiçbir şey bulamayacaksınız."

Poirot birden araya girdi.

"Bay Ackroyd'un sizi işten çıkarması ya da sizin kendi kendinizi işten çıkarmanız dün öğleden sonraydı, değil mi?" diye sordu.

Kız başıyla onayladı.

"Görüşme ne kadar sürmüştü?"

"Görüşme mi?"

"Evet. Çalışma odasında sizinle Bay Ackroyd arasındaki görüşme."

"Ben... bilmiyorum."

"Yirmi dakika mı? Yarım saat mi?"

"O kadar."

"Daha uzun değil mi?"

"Kesinlikle yarım saatten uzun değildi."

"Teşekkür ederim, matmazel."

Ona merakla baktım. Masanın üstündeki birkaç eşyayı düzenliyor, titiz parmaklarıyla dümdüz bir çizgi halinde sıralıyordu. Gözleri pırıl pırıldı.

Müfettiş, "Bu kadarı yeter," dedi.

Ursula Bourne gözden kayboldu. Müfettiş Miss Russell'a döndü.

"Ne kadar zamandır burda? Gösterdiği referansın bir kopyası sizde var mı?"

Miss Russell ilk soruyu cevaplamadan hemen oradaki bir etajere gitti, çekmecelerden birini açtı ve birbirine zımbalanmış bir tomar kâğıt çıkardı. Bir tanesini alıp müfettişe uzattı.

"Hmm," dedi müfettiş. "Tamam görünüyor. Bayan Richard Folliott, Marby Grange, Marby. Kim bu kadın?"

Miss Russell, "Kasabada yaşayan düzgün insanlar," dedi.

Müfettiş mektubu geri uzatarak, "Pekâlâ," dedi. "Ötekine bakalım. Elsie Dale'e."

Elsie Dale iriyarı, sarışın bir kızdı. Hoş, ama biraz aptalca bir yüzü vardı. Sorularımızı hemen cevapladı ve paranın kaybına pek canı sıkıldı.

Müfettiş, onu gönderdikten sonra, "Onda bir kusur olduğunu sanmıyorum," dedi. "Ya Parker?"

Miss Russell dudaklarını büzüp hiç cevap vermedi.

Müfettiş düşünceli bir şekilde devam etti. "İçimden bir ses bu adamda yanlış bir şeyler olduğunu söylüyor. Sorun şu ki, ne zaman fırsat bulmuş olabileceğini bilemiyorum. Yemekten sonra kendi işleri vardı ve bütün akşam da nerde olduğuna dair sağlam tanıkları var. Biliyorum, çünkü konuya özellikle eğildim. Teşekkür ederim, Miss Russell. Şimdilik bu işi burda bırakalım. Bay Ackroyd'un o parayı kendisinin harcamış olması da pek mümkün."

Kâhya kadın bize iyi günler diledi ve çıktık.

Poirot'yla birlikte evden ayrıldık.

Sessizliği bozarak, "Acaba," dedim. "Ackroyd'un öyle kızması için kızın dağıttığı o kâğıtlar ne olabilir? Acaba orda bir ipucu var mı?"

Poirot yavaşça, "Sekreter masanın üstünde önemli hiçbir şey olmadığını söylüyor," dedi.

"Evet, ama..." Durdum.

"Ackroyd'un böyle önemsiz bir konuda bu kadar öfkelenmesi size de garip geldi, değil mi?"

"Evet, biraz öyle."

"Ama önemsiz bir konu muydu acaba?"

"Tabi," dedim. "O belgelerin neler olabileceğini bilmiyoruz. Ama Raymond dedi ki..."

"Bay Raymond'u bir dakika bırakalım. O kız için ne düşünüyorsunuz?"

"Hangi kız? Orta hizmetçisi mi?"

"Evet, orta hizmetçisi. Ursula Bourne."

Duraksayarak, "İyi bir kıza benziyordu," dedim.

Poirot sözlerimi tekrarladı, ama benim "iyi" sözcüğünü vurgulamış olmama rağmen, o "benziyordu"yu vurguladı.

"Evet, iyi bir kıza *benziyordu.*"

Sonra, bir anlık sessizliğin ardından cebinden bir şey çıkarıp bana uzattı.

Verdiği kâğıt müfettişin hazırlayıp o sabah Poirot'ya verdiği kâğıttı. Poirot'nun parmağıyla işaret ettiği yere bakınca Ursula Bourne isminin yanına bir çarpı konmuş olduğunu gördüm.

"O zaman fark etmemiş olabilirsiniz, sevgili dostum, ama bu listede cinayet sırasında nerde olduğuna dair hiçbir tanık gösteremeyen tek bir kişi vardı: Ursula Bourne."

"Yani sizce?..."

"Dr. Sheppard, hiçbir şey düşünemiyorum. Bay Ackroyd'u Ursula Bourne öldürmüş olabilir, ama itiraf edeyim ki, hiçbir neden düşünemiyorum. Ya siz?"

Bana uzun uzun baktı. Öyle ki, kendimi huzursuz hissettim.

"Ya siz?" diye tekrarladı.

Sertçe, "Hiçbir sebep yok," dedim.

Bakışları yumuşadı. Kaşlarını çattı ve kendi kendine mırıldandı: "Şantajcı bir erkek olduğuna göre, demek ki o değil. O halde..."

Öksürdüm.

"O konuya gelince..." diye çekinerek söze başladım.

Bana döndü.

"Ne? Ne diyorsunuz?"

"Hiç, hiçbir şey. Yalnızca, açık konuşmak gerekirse, Bayan Ferrars mektubunda bir *kişiden* söz ediyordu, özellikle erkek dememişti. Ama Ackroyd'la ben, erkek *olması* gerektiğini kabul ettik."

Poirot, beni dinlemiyor gibiydi. Yine kendi kendine mırıldanıyordu.

"Ama o halde mümkün... evet, tabi ki mümkün... ama o zaman... ah! Düşüncelerimi yeniden bir şekle sokmalıyım. Metoda, düzene daha önce hiç bu kadar ihtiyacım olmamıştı. Her şeyin birbirine uyması gerek -olması gereken yerde olmalı- aksi halde yanlış yoldayım demektir."

Sustu ve yine bana döndü.

"Marby nerde?"

"Cranchester'ın arkasında."

"Ne kadar uzak?"

"Oh! Belki yirmi iki kilometre."

"Oraya gitmeniz mümkün olur mu? Diyelim ki yarın?"

"Yarın mı? Bakayım, yarın pazar. Evet, ayarlayabilirim. Orda ne yapmamı istiyorsunuz?"

"Şu Bayan Folliott'la görüşün. Ursula Bourne hakkında öğrenebildiğiniz her şeyi öğrenin."

"Pekâlâ. Ama... bu işe pek bayılmıyorum."

"Sorun çıkarmanın zamanı değil. Bir insanın hayatı buna bağlı olabilir."

"Zavallı Ralph," diye iç çektim. "Ama onun masum olduğuna inanıyorsunuz, değil mi?"

Poirot çok ciddi bir ifadeyle baktı.

"Gerçeği bilmek ister misiniz?"

"Tabi."

"O halde söyleyeyim. Dostum, her şey onun suçlu olduğu varsayımını doğruluyor."

"Ne!" diye bağırdım.

Poirot başıyla onayladı.

"Evet, o aptal müfettiş -gerçekten aptal çünkü- her şeyi onun aleyhine çevirdi. Ben gerçeği arıyorum ve gerçek de her seferinde karşıma Ralph Paton'ı çıkartıyor. Ama her taşın altına bakacağım. Matmazel Flora'ya söz verdim. O ufaklık da çok emindi. Hem de çok."

Bölüm 11

Poirot Bir Ziyarette Bulunuyor

Ertesi gün öğleden sonra Marby Grange'daki evin zilini çalarken biraz huzursuzdum. Poirot'nun neler öğrenmeyi beklediğini merak ediyordum. Bu işi bana vermişti. Neden? Binbaşı Blunt'ın sorgulanmasında olduğu gibi, geri planda kalmayı istediğinden mi? Bu ilk örnekte anlaşılır olan arzusu bana burada oldukça anlamsız görünüyordu.

Şık bir orta hizmetçisinin gelişiyle düşüncelerim bölündü.

Evet, Bayan Folliott evdeydi. Büyük bir salona alındım ve evin hanımını beklerken merakla çevreme bakındım. Kocaman, sade bir odaydı. Birkaç güzel eski porselen, birkaç güzel karakalem çizim, eski döşemeler ve perdeler. Her açıdan bir hanımefendiye ait olduğu belli olan bir salon.

Bayan Folliott salona girerken duvardaki bir Bartolozzi'yi inceliyordum. Uzun boylu bir kadındı. Dağınık kumral saçları ve çok çekici bir gülümsemesi vardı.

Tereddüt ederek, "Dr. Sheppard," dedi.

"İsmim bu," dedim. "Böyle uğradığım için özür dilerim, ama eskiden yanınızda çalışmış olan, Ursula Bourne isimli bir orta hizmetçisi hakkında bilgi isteyecektim."

O ismi duyar duymaz yüzündeki gülümseme silindi ve tavırlarındaki tüm samimiyet kayboldu. Rahatsız olmuş gibiydi.

"Ursula Bourne mu?" diye duraksadı.

"Evet," dedim. "Belki de bu ismi hatırlamıyorsunuzdur?"

"Oh, evet, tabi. Çok iyi hatırlıyorum."

"Anladığım kadarıyla burdan ayrılalı bir yılı biraz geçmiş."

"Evet. Evet, öyle. Çok doğru."

"Sizin yanınızdayken ondan memnun muydunuz? Bu arada, sizde ne kadar çalıştı?"

"Oh! Bir, iki yıl. Ne kadar olduğunu tam olarak hatırlayamıyorum. Çok, çok beceriklidir. Ondan çok memnun kalacağınızdan eminim. Fernly'den de ayrıldığını bilmiyordum. Hiçbir fikrim yoktu."

"Bana onun hakkında söyleyebileceğiniz bir şey var mı?" diye sordum.

"Onun hakkında mı?"

"Evet. Nerelidir, ailesi kimdir; onun gibi şeyler."

Bayan Folliott'un ifadesi gittikçe daha donuk bir hal alıyordu.

"Hiç bilmiyorum."

"Size gelmeden önce nerde çalışıyormuş?"

"Korkarım hatırlamıyorum."

Artık huzursuzluğunun gerisinde bir de öfke kıvılcımı vardı. Belli belirsiz tanıdık gelen bir jestle başını arkaya attı.

"Bütün bu sorular gerçekten gerekli mi?"

Şaşkınlıkla karışık, özür diler bir ifadeyle, "Hiç de değil," dedim. "Bunlara cevap vermekten rahatsız olacağınızı hiç düşünmemiştim. Çok özür dilerim."

Öfkesi geçti ve yine ne diyeceğini bilemedi.

"Oh! Rahatsız olmuyorum. Sizi temin ederim. Neden olayım ki? Ben... yalnızca bana biraz garip geldi de. Hepsi bu. Biraz garip."

Doktor olmanın bir avantajı da insanların ne zaman yalan söylediğini genelde anlayabilmenizdir. Başka hiçbir şeyden olmasa da, Bayan Folliott'un tavırlarından sorularıma cevap vermekten hem de çok fazla rahatsız olduğunu anlayabiliyordum. Çok huzursuzdu ve geri planda bir sır olduğu apaçıktı. Onun her türlü aldatmacadan uzak ve bu yüzden de, aldatmak zorunda kaldığında çok rahatsız olan bir kadın olduğu sonucuna vardım. Bir çocuk bile onun yalan söylediğini anlardı.

Öte yandan, bana başka bir şeyler söylemeye hiç niyetinin olmadığı da apaçıktı. Ursula Bourne'i çevreleyen sır her ne idiyse, bunu Bayan Folliott'dan öğrenemeyecektim.

Yenilgiye uğramış bir halde, onu rahatsız ettiğim için bir kez daha özür diledim, şapkamı aldım ve çıktım.

Birkaç hastama uğrayıp saat on sekiz civarında eve döndüm. Caroline çay servisinden kalanların başında oturuyordu. Yüzünde pek iyi tanıdığım o bastırılmış neşe ifadesi vardı. Bu ya bilgi edindiği ya da bilgi verdiği anlamına geliyordu. Hangisi olduğunu merak ettim.

Koltuğuma oturur ve ayaklarımı şöminenin insanı rahatlatan ateşine doğru uzatırken, "İlginç bir öğleden sonra geçirdim," diye söze başladı.

"Öyle mi?" dedim. "Miss Gannett çaya mı geldi?"

Miss Gannett dedikoducuların başıdır.

Caroline büyük bir gizlilik havası içinde, "Bir daha tahmin et," dedi.

Birkaç tahmin daha yürüttüm ve Caroline'in haberalma teşkilatının bütün üyelerini sıraladım. Kardeşim her tahmini bir zafer edasıyla başını sallayarak karşıladı. Sonunda kendiliğinden söyledi.

"Mösyö Poirot!" dedi. "Ne düşünüyorsun bakalım?"

Pek çok şey düşündüm, ama Caroline'e söylememeye özen gösterdim.

"Neden gelmiş?" diye sordum.

"Beni görmeye tabi. Kardeşimi bu kadar iyi tanıdığına göre, kibar hemşiresini de tanımasına izin verileceğini umut ettiğini söyledi. Senin hemşiren yani, karıştırdım, ama ne demek istediğimi anlıyorsun."

"Neden söz etti?" diye sordum.

"Bana kendinden ve ele aldığı olaylardan söz etti. Moritanya Prensi Paul'ü biliyor musun, hani şu geçenlerde bir dansözle evlenen?"

"Evet?"

"Geçen gün *Society Snippets* dergisinde onunla ilgili çok ilginç bir paragraf okudum. Kadının aslında bir Rus grandüşesi olduğunu yazıyordu. Çar'ın kızlarından biriymiş ve Bolşeviklerin elinden kaçmayı başarmış. Anlaşılan Mösyö Poirot her ikisini de ilgilendiren, çok şaşırtıcı bir cinayetin sırrını çözmüş. Prens Paul minnettarlığından ne yapacağını bilememiş."

Alaycı bir tavırla, "Ona serçe yumurtası büyüklüğünde zümrütten bir kravat iğnesi mi vermiş?" dedim.

"Hiç söz etmedi. Niçin?"

"Hiç," dedim. "Hep böyle yapıldığını sanırdım. Dedektif romanlarında böyledir en azından. Süperdedektifin odası soylu müşterilerinden gelen yakutlara, incilere ve zümrütlere boğulur."

Kardeşim sakin sakin, "Bu gibi şeyleri birinci ağızdan öğrenmek çok ilginç," dedi.

Caroline için ilginç olurdu tabi. Mösyö Poirot'nun zekâsına hayran olmamak elde değildi. Bütün örnekler arasından küçük bir köyde oturan yaşlıca bir hanımın en çok etkileneceği olayı seçmeyi başarmıştı.

"Sana dansözün gerçekten Grandüşes olup olmadığını söyledi mi?" diye sordum.

Caroline çokbilmiş bir ifadeyle, "O konuda bir şey söyleyemezmiş," dedi.

Poirot'nun Caroline'le konuşurken gerçekleri ne kadar zorladığını merak ettim. Herhalde hiç zorlamamıştı. Yalnızca kaşlarını ve omuzlarını kullanarak imalarda bulunmuştu.

"Bütün bunlardan sonra herhalde onun gözünün içine bakıyorsundur?" dedim.

"Kabalaşma, James. Bu bayağı terimleri nerden buluyorsun bilmiyorum."

"Herhalde dış dünyayla aramdaki tek bağ olan hastalarımdan. Ne yazık ki benim işim prenslerle ve ilginç Rus göçmenleriyle değil."

Caroline gözlüğünü yukarı itip bana baktı.

"Çok sinirli görünüyorsun, James. Karaciğerinden olmalı. Bence bu gece mavi haplardan almalısın."

Beni kendi evimde gören doktor olduğumu asla hayal edemez. Evde bana ve kendine ilaçları Caroline verir.

Sinirlenerek, "Karaciğerimi boş ver şimdi," dedim. "Cinayetten hiç söz ettiniz mi?"

"Doğal olarak, James. Buralarda başka ne konuşulur ki? Birkaç noktada Mösyö Poirot'yu düzelttim. Bana minnettar kaldı. İçimde doğuştan dedektiflik olduğunu söyledi. İnsan yapısıyla ilgili psikolojik önsezilerim harikaymış."

Caroline aynen tıka basa krema yemiş bir kedi gibiydi. Neredeyse mırıldıyordu.

"Bol bol küçük gri beyin hücrelerinden ve ne işe yaradıklarından söz etti. Kendisininkilerin birinci kalite olduklarını söylüyor."

Acı acı, "Öyle der," dedim. "Alçakgönüllülük kitabında yazmaz onun."

"Keşke Amerikalılara böyle korkunç derecede benzemeseydin, James. Ralph'in olabildiğince çabuk bulunmasının ve ortaya çıkıp hesap vermeye ikna edilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyor. Ortadan kaybolması soruşturmada çok kötü bir izlenim bırakacakmış."

"Peki sen buna ne dedin?"

Caroline kurumlanarak, "Onunla aynı fikirdeyim," dedi. "İnsanların daha şimdiden bunu konuşmaya başladıklarını da söyledim."

Sertçe, "Caroline," dedim. "Mösyö Poirot'ya o gün koruda duyduklarından söz ettin mi?"

Caroline sakin sakin, "Ettim," dedi.

Kalkıp dolanmaya başladım.

"Ne yaptığının farkındasındır umarım," diye bağırdım. "Ralph Paton'ın boynuna ilmeği geçiriyorsun."

Caroline istifini bozmadan, "Hiç de değil," dedi. *"Senin* ona söylememiş olmana şaşırdım."

"Söylememeye özen gösterdim," dedim. "O oğlanı severim."

"Ben de. İşte bu yüzden, saçmalıyorsun diyorum. Ralph'in yaptığına inanmıyorum, o yüzden gerçeğin ona zararı dokunamaz ve Mösyö Poirot'ya elimizden geldiği kadar yardımcı olmalıyız. Düşünsene, Ralph cinayet gecesinde büyük olasılıkla yine o kızla beraberdi. Eğer öyleyse, sağlam bir tanığı var demektir."

"Eğer sağlam bir tanığı varsa, neden ortaya çıkıp açıklamıyor?" dedim.

Caroline bilmiş bir ifadeyle, "Kızın başı derde girebilir," dedi. "Ama eğer Mösyö Poirot, onu bulursa ve görevi olduğunu anlatırsa, kendiliğinden konuşup Ralph'i temize çıkartacaktır."

"Kendine özgü bir romantik masal uydurmuşsun anlaşılan," dedim. "Çok fazla ucuz roman okuyorsun, Caroline. Sana hep söylerim."

Yine koltuğuma yığıldım.

"Poirot başka sorular da sordu mu?" dedim.

"Yalnızca o sabah sana gelen hastaları sordu."

"Hastaları mı?" Kulaklarıma inanamıyordum.

"Evet. Muayenehaneye gelen hastaları. Kaç kişi ve kimler oldukları."

"Yani bunu ona söyleyebildiğini mi demek istiyorsun?"

Caroline gerçekten inanılmaz biri.

Coşkuyla, "Neden olmasın?" dedi. "Bu pencereden muayenehaneye gelen yolu pek güzel görebiliyorum. Hem benim hafızam çok güçlüdür, James. Seninkinden çok daha iyidir, sana söyleyeyim."

Mekanik bir ifadeyle, "Eminim öyledir," diye mırıldandım.

Kız kardeşim parmaklarıyla isimleri sayarak devam etti.

"Yaşlı Bayan Bennett vardı ve parmağını yaralayan o çiftçi çocuk, sonra Dolly Grice parmağına batan dikiş iğnesini çıkarttırmaya geldi; bir de yolcu gemisinde çalışan o Amerikalı kamarot. Bakalım, dört etti. Evet, bir de ülserli ihtiyar George Evans. Son olarak da..."

Anlamlı anlamlı sustu.

"Evet?"

Caroline zafer edasıyla sözlerini tamamladı. Bolca "s" harfini en sevdiği şekilde tısladı:

"Miss Russell!"

Arkasına yaslanıp anlamlı anlamlı baktı. Caroline bir insana anlamlı baktığında fark etmemek mümkün değildir.

"Ne demek istediğini anlamıyorum," dedim. Doğru değildi. "Miss Russell neden ağrıyan dizi için bana gelmesin ki?"

"Ağrıyan diziymiş," dedi Caroline. "Saçma! Dizi seninkinden ya da benimkinden çok ağrımıyor. O daha başka bir şeyin peşindeydi."

"Neyin?" diye sordum.

Caroline bilmediğini itiraf etmek zorunda kaldı.

"Ama güven bana, Mösyö Poirot da lafı oraya getiriyordu. O kadında kuşkulu bir şeyler var ve o da biliyor."

"Aynen Bayan Ackroyd'un dün bana söyledikleri," dedim. "Miss Russell'da kuşkulu bir şeyler olduğu."

Caroline, "Ah!" dedi. "Bayan Ackroyd! O da bir diğeri!"

"Bir diğer ne?"

Caroline sözlerini açıklamayı reddetti. Yalnızca birkaç kez başını salladı, örgüsünü topladı ve yukarı çıkıp akşam yemeği için dik yakalı mor ipek bluzunu giyip altın broşunu taktı.

Oturup alevleri seyrederken Caroline'in söylediklerini düşündüm. Poirot gerçekten de Miss Russell'la ilgili bilgi toplamaya mı gelmişti, yoksa Caroline'in şüpheci zihni her şeyi kendi fikirlerine göre mi yorumluyordu?

O sabah Miss Russell'ın tavırlarında kuşku uyandıracak hiçbir şey yoktu. En azından...

Israrla uyuşturucu konusunda konuştuğunu hatırladım. Oradan zehirlere ve zehirlemeye geçmişti. Ama bunda hiçbir şey yoktu. Ackroyd zehirlenmemişti. Yine de, garipti...

Caroline'in buz gibi bir sesle merdivenlerin başından seslendiğini duydum.

"James, yemeğe geç kalacaksın."

Ateşe biraz kömür atıp uslu uslu yukarı çıktım.

Her ne pahasına olursa olsun, evde huzuru bulmak iyiydi.

Bölüm 12

Masanın Etrafında

Pazartesi günü genel bir soruşturma düzenlendi.

Olan biteni ayrıntılarıyla anlatmak istemiyorum. Bu, tekrar tekrar aynı şeylerden söz etmek olurdu. Polisin de isteğiyle, dışarı pek az bilgi verildi. Ben Ackroyd'un ölüm nedeni ve olası zamanı konusunda ifade verdim. Adli tabip, Ralph Paton'ın yokluğuna değindi, ama fazla vurgulamadı.

Daha sonra Poirot ve ben Müfettiş Raglan'la biraz konuştuk. Müfettiş çok ciddiydi.

"İyi görünmüyor, Mösyö Poirot," dedi. "Olayı adil bir şekilde değerlendirmeye çalışıyorum. Ben de buralıyım ve Yüzbaşı Paton'ı Cranchester'da pek çok kez gördüm. Suçlunun o çıkmasını istemiyorum ama neresinden bakarsanız bakın, pis bir iş. Eğer masumsa neden ortaya çıkmıyor? Elimizde ona karşı kanıtlar var, ama bunların bir açıklaması olması da mümkün. O halde neden açıklama yapmıyor?"

Müfettişin sözlerinin gerisinde benim o zaman bildiğimden başka şeyler de varmış. Ralph'in eşkali İngiltere'nin tüm liman ve garlarına gönderilmiş. Her tarafta polis alarma geçirilmiş. Şehirdeki evi ve gittiği diğer tüm yerler gözlem altına alınmış. Böyle bir *kuşatma* altında yakalanmaması olanaksız görünüyormuş. Yanında hiç eşyası ve bilinebildiği kadarıyla hiç parası da yokmuş.

Müfettiş sözlerine, "Onu o akşam istasyonda gören kimseyi bulamadım," diye devam etti. "Buralarda iyi tanınan biri olduğu için, birilerinin onu fark etmiş olması gerekirdi. Liverpool'dan da hiç haber yok."

Poirot, "Sizce Liverpool'a mı gitmiştir?" diye sordu.

"Öyle görünüyor. Liverpool ekspresinin kalkmasından üç dakika önce istasyondan edilen o telefon; bunun bir anlamı olmalı."

"Sizi yanlış yöne sevk etmek için özellikle de yapılmış olabilir tabi. Telefon mesajının anlamı bu da olabilir."

Müfettiş hevesle, "Bu da bir fikir," dedi. "Telefon konuşmasının açıklaması gerçekten bu olabilir mi sizce?"

Poirot ciddi ciddi, "Bilmiyorum, dostum," dedi. "Ama size şunu söyleyeyim: O telefon konuşmasının açıklamasını bulduğumuzda, cinayetin de açıklamasını bulacağımıza inanıyorum."

Ona merakla bakarak, "Daha önce de buna benzer bir şey söylemiştiniz, hatırlıyorum," dedim.

Poirot başıyla onayladı.

Ciddi ciddi, "Hep oraya geliyorum," dedi.

"Bana gayet ilgisiz görünüyor," dedim.

Müfettiş, "Ben öyle düşünmüyorum," dedi. "Ancak itiraf etmeliyim ki, Bay Poirot da biraz fazla takıldı buna. Elimizde daha iyi kanıtlar var. Örneğin, hançerin üstündeki parmak izleri."

Poirot heyecanlandığı zamanlar genelde olduğu gibi, birdenbire çok yabancı bir havaya büründü.

"Sayın müfettiş, hiçbir yere çıkamayan -çıkmayan- *(comment dire?)*(*) ucu olmayan küçük sokaklara dikkat edin."

Müfettiş Raglan bakakaldı, ama ben daha çabuk davrandım.

"Çıkmaz sokak mı demek istiyorsunuz?" dedim.

"Evet, öyle. Hiçbir yere varmayan çıkmaz sokaklar. O parmak izleri de öyle olabilir, sizi hiçbir yere götürmeyebilir."

Polis, "Bu nasıl olabilir düşünemiyorum," dedi. "Sanırım sahte olabileceklerini ima ediyorsunuz. Böyle şeylerin yapıldığını okumuştum ama hiç karşıma çıktığını söyleyemeyeceğim. Sahte ya da gerçek; *bir yere* varmamızı sağlayacaklar mutlaka."

Poirot yalnızca kollarını iki yana açıp omuz silkmekle yetindi.

Müfettiş bize çeşitli büyütülmüş parmak izi fotoğrafları gösterdi ve halkalarla kıvrımlar konusunda teknik ayrıntılara daldı.

Sonunda Poirot'nun kayıtsız tavrına alınıp, "Haydi ama," dedi. "Bu izlerin o gece evde bulunan biri tarafından bırakıldığını kabul etmeniz gerekir."

Poirot başını sallayarak, *"Bien entendu,"*(**) dedi.

"Evdeki herkesin parmak izini aldım. Herkesin ama; büyük hanımdan aşçı yamağına kadar."

Bayan Ackroyd'un büyük hanım olarak anılmaktan memnun olacağını hiç sanmıyordum. Herhalde makyaj malzemelerine hatırı sayılır bir para harcıyor olmalıydı.

(*) Nasıl denirdi.

(**) Anlaşıldı.

Müfettiş üstüne basa basa, "Herkesin," diye tekrarladı.

Kuru bir ifadeyle, "Ben de dahil," dedim.

"Pekâlâ. Hiçbiri uymuyor. Böylece geriye iki seçenek kalıyor. Ralph Paton ya da doktorun sözünü ettiği o gizemli yabancı. O ikisini ele geçirdiğimizde..."

Poirot, "Çok değerli zaman kaybedildi," diye sözünü kesti.

"Sizi anlamıyorum, Bay Poirot."

Poirot, "Evdeki herkesten parmak izi aldığınızı söylüyorsunuz," diye mırıldandı. "Bana gerçeği mi söylüyorsunuz, sayın müfettiş?"

"Tabi."

"Hiç kimseyi atlamadınız mı?"

"Hiç kimseyi atlamadık."

"Ölü ya da diri?"

Müfettiş bir an için onun dua ettiğini sandı. Sonra ağır ağır tepki verdi.

"Yani?..."

"Ölüler, sayın müfettiş."

Müfettişin anlaması bir, iki dakika sürdü.

Poirot sakin sakin, "Hançerin sapındaki parmak izlerinin Bay Ackroyd'un kendisine ait olabileceğini söylüyorum," dedi. "Bunu doğrulamak çok kolay. Cesedi hâlâ gömülmedi."

"Ama neden? Ne anlamı olabilir? İntihar demek istemiyorsunuz herhalde, değil mi Bay Poirot?"

"Ah! Hayır. Bence katil ya eldiven giydi ya da eline bir şey sardı. Darbeyi indirdikten sonra kurbanın elini alıp kabzayı tutturdu."

"Ama neden?"

Poirot yine omuz silkti.

"Karmaşık bir olayı daha da karmaşık hale getirmek için."

Müfettiş, "Pekâlâ, bunu kontrol edeceğim," dedi. "Bu aklınıza nerden geldi?"

"Bana hançeri gösterip parmak izlerine dikkat çekme nezaketini gösterdiğinizde. Ben halkalardan ve kıvrımlardan pek anlamam... bakın, cehaletimi açıkça itiraf ediyorum. Ancak, izlerin konumunun biraz garip olduğu dikkatimi çekti. Ben olsam hançeri öyle tutmazdım. Doğal olarak, sağ el geriye, omzun üstüne götürüldüğünde tam olarak bu şekilde tutmak zor olurdu."

Müfettiş Raglan ufak tefek adama bakakaldı. Poirot büyük bir kayıtsızlık havası içinde ceketinin kolundaki bir toz zerreciğini silkeledi.

Müfettiş, "Pekâlâ," dedi. "Bu da bir fikir. Bunu inceleyeceğim, ama bir şey çıkmazsa hayal kırıklığına uğramayınız."

Nazik ve bilgiç bir sesle konuşmaya çalışıyordu. Poirot, onun uzaklaşmasını seyretti. Sonra gözleri parlayarak bana döndü.

"Bir başka sefere *amour propre*(*) konularında daha dikkatli olmalıyım," dedi. "Şimdi, kendi halimize bırakıldığımıza göre, küçük bir aile toplantısına ne dersiniz, dostum?"

Poirot'nun dediği "küçük aile toplantısı" yarım saat sonra gerçekleşti. Fernly'deki yemek odasında, masanın etrafında oturduk. Poirot korkunç bir yönetim kurulu toplantısının başkanı gibi, masanın başındaydı. Hizmetkârların yokluğunda altı kişiydik: Bayan Ackroyd, Flora, Binbaşı Blunt, genç Raymond, Poirot ve ben.

Herkes toplanınca Poirot kalktı ve hafifçe başını eğerek selam verdi.

(*) Çalışma şevki.

"Bayanlar baylar, sizi bir amaç için çağırdım." Durdu. "Önce, matmazelden özel bir ricada bulunmak istiyorum."

"Benden mi?" dedi Flora.

"Matmazel, siz Yüzbaşı Ralph Paton'la nişanlısınız. Onun sırlarını bilen biri varsa, o da sizsiniz. Sizden eğer onun yerini biliyorsanız, ortaya çıkması için ikna etmenizi bütün içtenliğimle rica ediyorum." Flora bir şey söylemek için başını kaldırdığında, "Bir dakika lütfen," dedi. "Bir şey söylemeden önce iyice düşünün. Matmazel, durumu her geçen gün daha tehlikeli bir hal alıyor. Eğer hemen ortaya çıkarsa, gerçekler ne kadar aleyhinde olursa olsun, açıklama yapmak için fırsatı olabilir. Ama bu sessizlik, bu kaçış; bunun ne anlamı olabilir? Kuşkusuz tek bir şey; suçlu olduğunu bilmesi. Matmazel, eğer onun masum olduğuna gerçekten inanıyorsanız, onu çok geç olmadan ortaya çıkması için ikna edin."

Flora'nın yüzü bembeyaz kesilmişti.

Çok alçak bir sesle, "Çok geç!" dedi.

Poirot eğilip ona baktı.

Yavaşça, "Bakın şimdi, matmazel," dedi. "Bunu sizden Papa Poirot istiyor. Çok şey bilen, görmüş geçirmiş Papa Poirot. Ben sizi tuzağa düşürmek peşinde değilim, matmazel. Bana güvenip Ralph Paton'ın nerde saklandığını söyleyecek misiniz?"

Kız kalkıp ona baktı.

Berrak bir sesle, "Mösyö Poirot," dedi. "Size yemin ederim ki Ralph'in nerde olduğunu bilmiyorum. Ne cinayet gününde, ne de o günden beri onu ne gördüm, ne de bir haber aldım."

Tekrar oturdu. Poirot bir, iki dakika hiç konuşmadan ona baktı, sonra elini sertçe masaya vurdu.

"Bien!"(*) Bu kadar," dedi. Yüz ifadesi sertleşti. "Şimdi bu masanın çevresinde oturan diğer kişilere sesleniyorum. Bayan Ackroyd, Binbaşı Blunt, Dr. Sheppard, Bay Raymond. Hepiniz kayıp adamın ahbabı ve dostusunuz. Ralph'in nerde saklandığını biliyorsanız, söyleyiniz."

Uzun bir sessizlik oldu. Poirot sırayla herkese baktı.

Alçak sesle, "Size yalvarıyorum, konuşun," dedi.

Ama yine sessizlik oldu ve sonunda Bayan Ackroyd sessizliği bozdu.

Sızlanan bir sesle, "Şunu söylemeliyim ki, Ralph'in kaybolması gerçekten de pek garip," dedi. "Böyle bir zamanda ortaya çıkmaması. Sanki bunun gerisinde bir şey varmış gibi görünüyor. Flora, canım, nişanınızın resmen açıklanmamış olmasının çok iyi olduğunu düşünüyorum elimde olmadan."

Flora öfkeyle, "Anne!" diye bağırdı.

Bayan Ackroyd, "Kader," dedi. "Ben kadere fazlasıyla inanırım. Shakespeare'ın o güzel dizelerinde dediği gibi, hayatımızı Tanrı'nın biçimlendirdiğine."

Geoffrey Raymond sorumsuz bir kahkaha atarak, "Kuşkusuz kalın ayak bileklerinden de doğrudan Tanrı'yı sorumlu tutmuyorsunuz herhalde, değil mi?" dedi.

Sanırım amacı ortamı yumuşatmaktı, ama Bayan Ackroyd, onu ayıplayan bir bakış fırlatıp mendilini çıkardı.

"Flora çok büyük bir tatsızlıktan kurtuldu. Sevgili Ralph'in zavallı Roger'ın ölümünde rolü olduğuna bir an bile inanmam. Bunu düşünemem. Ama ben çok iyi niyetliyimdir... çocukluğumdan be-

---

(*) Yeter.

ri öyleydim. Kimse için kötü düşünmem. Tabi insan Ralph'in küçükken birkaç hava baskını yaşadığını unutmamalı. Bunun sonuçları bazen çok ilerde çıkarmış, öyle diyorlar. İnsanlar kendi davranışlarından hiç sorumlu olmaz. Ellerinde olmadan kontrolü yitirirler."

Flora, "Anne, Ralph'in yaptığını düşünmüyorsun, değil mi?" diye bağırdı.

Blunt, "Haydi, Bayan Ackroyd," dedi.

Bayan Ackroyd gözyaşları içerisinde, "Ne düşüneceğimi bilmiyorum," dedi. "Hepsi çok üzücü. Ralph suçlu bulunursa buraya ne olur acaba?"

Raymond iskemlesini sertçe geri itti. Binbaşı Blunt hiç ses çıkarmadan, dalgın dalgın baktı.

Bayan Ackroyd inatla, "Şok geçirmek gibi bir şey," dedi. "Hem Roger, ona pek para da vermiyordu. İyi niyetliydi tabi. Hepinizin bana karşı olduğunuzu görüyorum, ama Ralph'in ortaya çıkmamasının çok garip olduğunu düşünüyorum ve şunu söylemeliyim ki, Flora'nın nişanının resmen açıklanmamış olmasına çok memnunum."

Flora, berrak bir sesle, "Yarın açıklanacak," dedi.

Annesi dehşet içinde, "Flora!" diye bağırdı.

Flora sekretere döndü.

"Lütfen *Morning Post*'a ilan verir misiniz? *The Times*'a da lütfen, Bay Raymond."

Bay Raymond, "Bunun akıllıca bir iş olacağından eminseniz, Miss Ackroyd," dedi.

Flora, Blunt'a döndü.

"Anlıyorsunuz, değil mi?" dedi. "Başka ne yapabilirim ki? Bu durumda Ralph'in arkasında olmalıyım. Bunu anlamıyor musunuz?"

Ona yalvaran bakışlarla baktı, uzun bir duraksamadan sonra Blunt başını salladı.

Bayan Ackroyd tiz bir sesle protesto etmeye girişti. Flora hiç umursamadı. Sonra Raymond konuştu.

"Amacınızı anlıyorum, Miss Ackroyd. Ama biraz acele etmiyor musunuz? Bir iki gün bekleyin."

Flora kesin bir dille, "Yarın," dedi. "Böyle yapmanın yararı yok, anne. Ne olursam olayım, dostlarıma sadakatsiz değilimdir."

Bayan Ackroyd gözyaşları içinde, "Mösyö Poirot," dedi. "Hiçbir şey söyleyemez misiniz?"

Blunt, "Söylenecek bir şey yok," diye araya girdi. "Doğru olanı yapıyor. Ben de ne olursa olsun arkasındayım."

Flora, ona elini uzattı.

"Teşekkür ederim, Binbaşı Blunt," dedi.

Poirot, "Matmazel, yaşlı bir adamın cesaretinizden ve sadakatinizden ötürü sizi kutlamasına izin verir misiniz?" dedi. "Ve eğer size bütün ciddiyetimle sözünü ettiğiniz bu duyuruyu bir, iki gün ertelemenizi istesem beni yanlış anlar mısınız?"

Flora duraksadı.

"Bunu sizin olduğu kadar, Ralph Paton'ın da iyiliği için istiyorum, matmazel. Kaşlarınızı çatıyorsunuz. Bunun nasıl olabileceğini göremiyorsunuz. Ama sizi temin ederim ki öyle. *Pas de blaques.*(*) Soruşturmayı bana bıraktınız, şimdi beni engellememelisiniz."

Flora cevap vermeden bir, iki dakika bekledi.

Sonunda, "Hoşuma gitmiyor," dedi. "Ama dediğinizi yapacağım."

(*) Yalan yok.

Tekrar oturdu.

Poirot hızla, "Ve şimdi bayanlar baylar, sözlerime devam edeceğim," dedi. "Şunu biliniz ki amacım gerçeği bulmaktır. Gerçek kendi başına ne kadar çirkin olursa olsun, onu arayan için her zaman ilginç ve güzeldir. Ben çok yaşlandım, eski gücüm kalmadı artık." Burada açıkça itiraz edilmesini bekledi. "Büyük olasılıkla bu benim araştıracağım son olay olacak. Ancak, Hercule Poirot işini başarısızlıkla bitirmez. Bayanlar baylar, size söylüyorum, *öğreneceğim.* Üstelik, hepinize rağmen öğreneceğim."

Bu son sözcükleri tahrik edercesine yüzümüze çarptı. Sanırım hepimiz biraz irkildik. Bir tek Geoffrey Raymond her zamanki neşesini ve umursamazlığını korudu.

Kaşlarını hafifçe kaldırarak, "Bize rağmen derken ne demek istiyorsunuz?" diye sordu.

"Ah, tam da onu, mösyö. Bu odada bulunan herkes, hepiniz benden bir şey gizliyorsunuz." Hafif itiraz mırıltıları yükselince elini kaldırdı. "Evet, evet, ben ne dediğimi biliyorum. Önemsiz bir şey olabilir, olayla ilgisi bulunmayabilir, ama durum bu. *Her birinizin sakladığı bir şey var.* Haydi ama, haksız mıyım?"

Meydan okuyan ve suçlayan bakışları masada dolandı. Karşısında bütün gözler öne eğildi. Evet, benimkiler de.

Poirot garip bir gülüşle, "Cevabımı aldım," dedi. İskemlesinden kalktı. "Hepinizden rica ediyorum. Bana gerçeği, bütün gerçeği söyleyiniz." Sessizlik oldu. "Kimse konuşmayacak mı?"

Yine aynı kısa gülüşle güldü.

"C'est dommage," dedi ve çıkıp gitti.

(*) Çok kötü.

Bölüm 13

Kaz Tüyünden Kalem

O akşam Poirot'nun ricası üzerine yemekten sonra evine gittim. Caroline gidişimi gözle görülür bir isteksizlikle seyretti. Sanırım benimle birlikte gelmeyi çok isterdi.

Poirot, beni pek sıcak karşıladı. Küçük bir sehpanın üstüne bir şişe İrlanda viskisi (nefret ederim), maden suyu ve kadehler koymuştu. Kendisi kakao pişirmekle meşguldü. Çok sevdiği bir içecek olduğunu sonradan öğrendim.

Kibarca kardeşimi sordu ve çok ilginç bir kadın olduğunu söyledi.

Kuru bir ifadeyle, "Korkarım onun başını döndürmüşsünüz," dedim. "Pazar öğleden sonra ne oldu?"

Güldü ve gözleri parladı.

"Hep işin uzmanını kullanmayı isterim," dedi ama bu sözlerini açıklamadı.

"Bütün dedikoduları öğrenmişsinizdir en azından," dedim. "Doğru ya da yanlış."

Yavaşça ekledi: "Ve bolca da değerli bilgiler," dedi.

"Ne gibi..."

Başını iki yana salladı.

"Bana neden gerçeği söylemediniz?" dedi. "Böyle bir yerde Ralph Paton'ın bütün yaptıkları bilinirdi. Eğer o gün korudan kardeşiniz geçmeseydi, başkası mutlaka geçerdi."

"Öyle sanırım," diye homurdandım. "Ya benim hastalarıma gösterdiğiniz ilgi?"

Yine gözleri parladı.

"Yalnızca birine, doktor. Yalnızca birine."

"Sonuncusu mu?" diye tahmin yürüttüm.

"Miss Russell'ı çok ilginç buluyorum," diye geçiştirdi.

"Siz de kardeşim ve Bayan Ackroyd gibi onda şüpheli bir taraf olduğuna inanıyor musunuz?" diye sordum.

"Eh? Nasıl yani, şüpheli?"

Elimden geldiği kadar açıkladım.

"Böyle diyorlar, öyle mi?"

"Kardeşim dün öğleden sonra size bunu hissettirmedi mi?"

"C'est possible." (*)

"Hem de hiçbir nedeni yokken," dedim.

Poirot, *"Les femmes"* (**) harikadır!" diye bir genelleme yaptı. "Gelişigüzel bir şeyler uydururlar ve mucize eseri haklı çıkarlar. Gerçekten de öyle olduğundan değil. Kadınlar bilinçaltından, farkına bile varmadan binlerce küçük ayrıntıyı görürler. Yine bilinçaltın-

---

(*) Mümkündür.

(**) Kadınlar.

da bu küçük şeyleri toparlar ve sonucuna da önsezi derler. Bense psikoloji konusunda çok yetenekliyimdir. Bunları bilirim."

Göğsünü şişirdi. Öyle komik görünüyordu ki, kahkaha atmamak için kendimi güç tuttum. Sonra kakaosundan ufak bir yudum aldı ve dikkatle bıyığını sildi.

"Keşke olan biten hakkında ne düşündüğünüzü bana da söyleseydiniz," diye atıldım.

Fincanını elinden bıraktı.

"Bunu istiyor musunuz?"

"İstiyorum."

"Siz de ben ne gördüysem onu gördünüz. Düşüncelerimizin aynı olması gerekmez mi?"

Alınmıştım. "Korkarım bana gülüyorsunuz," dedim. "Tabi, benim bu konularda hiçbir deneyimim yok."

Poirot, bana samimiyetle gülümsedi.

"Motorun nasıl çalıştığını öğrenmek isteyen küçük bir çocuk gibisiniz. Olayı aile doktorunun gözünden değil, kimseyi tanımayan ve herkesi aynı derecede kuşkulu birer yabancı olarak kabul eden dedektifin gözüyle görmeye çalışıyorsunuz."

"Çok güzel söylediniz," dedim.

"O halde size küçük bir ders vereyim. İlk iş o akşam olan biteni açıkça öğrenmektir, tabi konuşan kişinin yalan söylüyor olabileceğini de hiç akıldan çıkarmamak gerekir."

Kaşlarımı kaldırdım.

"Biraz kuşku uyandırıcı bir tavır."

"Ama gerekli. Sizi temin ederim ki çok gerekli. Şimdi, önce Dr. Sheppard saat yirmi ellide evden çıkıyor. Bunu nerden biliyorum?"

"Çünkü size ben söyledim."

"Ama doğruyu söylemiyor olabilirsiniz ya da saatiniz yanlış olabilir. Ancak, Parker da sizin saat yirmi ellide evden çıktığınızı söylüyor. O yüzden bu beyanı kabul edip geçiyoruz. Saat yirmi birde parkın kapılarının hemen dışında bir adama rastlıyorsunuz. İşte burda Gizemli Yabancı'nın Hikâyesi olarak adlandırabileceğimiz kısma geliyoruz. Bunun böyle olduğunu nerden biliyorum?"

Yine, "Size ben söyledim," diye başladım, ama Poirot sabırsız bir hareketle sözümü kesti.

"Ah! Ama bu akşam biraz aptallığınız üzerinizde dostum. *Siz* bunun böyle olduğunu biliyorsunuz, ama ben nerden bileceğim? *Eh bien,* ben de size Gizemli Yabancı'nın bir hayal olmadığını, çünkü Miss Gannett'ın hizmetçisinin ona sizden birkaç dakika önce rastladığını söyleyebilirim. Adam, ona da Fernly Park'ın yolunu sormuş. Bu nedenle, onun varlığını da kabul ediyoruz ve hakkında iki şeyden emin olabiliriz: Buraların yabancısıydı ve Fernly'ye gitmekteki amacı her ne idiyse, çok gizli değildi; çünkü iki kez yol sordu."

"Evet," dedim. "Anlıyorum."

"Şimdi, bu adam hakkında daha fazla bilgi edinmeyi kendime iş edindim. Otelde bir içki içtiğini öğrendim ve barmen kız, onun Amerikalı aksanıyla konuştuğunu, Amerika'dan yeni geldiğinden söz ettiğini söyledi. Amerikan aksanını siz de fark etmiş miydiniz?"

Bir, iki dakika düşündükten sonra, "Evet, sanırım öyleydi," dedim. "Ama çok hafifti."

"Précisément."(*) Bir de hatırlarsanız, yazlık evde bulduğum şu var."

(*) Aynen.

Küçük tüyü uzattı. Merakla baktım. Sonra zihnimde bir yerlerde okuduğum bir şey canlandı.

Yüzümü seyretmekte olan Poirot başını salladı.

"Evet, eroin, 'kar'. Uyuşturucu kullananlar böyle taşır ve burunlarına çekerler."

Mekanik bir şekilde, "Diyamorfin hidroklorit," dedim.

"Bu uyuşturucu kullanma yöntemi o tarafta pek yaygındır. Adamın Kanada ya da Amerika'dan geldiğinin bir kanıtı daha, eğer istiyorsak tabi."

Merakla, "İlginizi o yazlık eve ilk çeken neydi?" diye sordum.

"Dostum, müfettiş o patikayı kullanan birinin amacının yalnızca eve kestirmeden gitmek olduğunu kabul ediyordu. Ancak yazlık evi görür görmez aynı patikanın burda buluşmaya gelen biri tarafından da kullanılabileceğini düşündüm. Artık yabancının ne ön, ne de arka kapıdan girmediğine eminim. O halde evden birisi mi çıkıp onunla buluştu? Eğer öyleyse, o küçük yazlık evden daha uygun neresi olabilir? Orayı içerde bir ipucu bulurum umuduyla aradım. İki ipucu buldum: Kumaş parçası ve tüy."

Merakla, "Ya o kumaş parçası?" diye sordum. "O ne oluyor?"

Poirot kaşlarını kaldırdı.

Kuru bir ifadeyle, "Küçük gri hücrelerinizi kullanmıyorsunuz," dedi. "O kolalı kumaş parçasının anlamı çok açık."

"Bana göre değil." Konuyu değiştirdim. "Her neyse," dedim. "Bu adam birisiyle buluşmak için yazlık eve gitti. Kimdi o birisi?"

"Doğru soru," dedi Poirot. "Bayan Ackroyd'la kızının Kanada'dan gelip buraya yerleştiklerini hatırlıyorsunuz, değil mi?"

"Onları gerçeği saklamakla suçlarken söylemek istediğiniz bu muydu?"

"Belki de. Şimdi başka bir noktaya gelelim. Orta hizmetçisinin hikâyesi hakkında ne düşündünüz?"

"Hangi hikâye?"

"Kovulma hikâyesi. Bir hizmetçiyi kovmak yarım saat sürer mi? O önemli belgeler hikâyesi inanılır gibi miydi? Hem unutmayın, yirmi bir otuzla yirmi iki arası kendi odasında olduğunu söylese de, bunu doğrulayacak kimse yok."

"Beni şaşırtıyorsunuz," dedim.

"Benim için gittikçe daha belirginleşiyor. Ama bana kendi fikirlerinizden ve teorilerinizden söz edin."

Cebimden bir kâğıt parçası çıkardım.

Özür dileyerek, "Birkaç önerimi not etmiştim," dedim.

"Ama çok güzel, bir metodunuz var. Dinleyelim bakalım."

Biraz mahcup bir sesle okudum.

"Başlangıç olarak, olaya mantıksal açıdan bakmalıyız..."

Poirot, "Benim garip Hastings de olsa böyle derdi," diye sözümü kesti. "Ama heyhat! Hiçbir zaman öyle yapmadı."

"*Bir*: Bay Ackroyd'un saat yirmi bir on beşte birisiyle konuştuğu duyuldu.

"*İki*: Ayak izlerinden anlaşıldığı gibi, akşamın bir saatinde Ralph Paton pencereden girmiş olmalı.

"*Üç*: Bay Ackroyd o akşam sinirliydi ve bunu ancak tanıdığı birine itiraf edebilirdi.

"*Dört*: Yirmi bir otuzda Bay Ackroyd'un yanında olan kişi para istiyordu. Ralph Paton'ın başının sıkışık olduğunu biliyoruz.

"Bu dört madde gösteriyor ki, yirmi bir otuzda Bay Ackroyd'un yanında olan kişi Ralph Paton'dı. Ancak Bay Ackroyd'un yirmi bir kırk beşte hayatta olduğunu biliyoruz; demek ki onu Ralph Paton öldürmedi. Ralph pencereyi açık bıraktı. Daha sonra katil ordan girdi."

Poirot, "Peki katil kimdi?" diye sordu.

"Amerikalı yabancı. Parker'la anlaşmış olabilir. Hem büyük olasılıkla Bayan Ferrars'a şantaj yapan adam da Parker'dı. Eğer öyleyse, Parker'ın oyunun bittiğini fark edip suç ortağına haber verecek zamanı oldu. O adam da gelip Parker'ın verdiği hançerle cinayeti işledi."

Poirot, "Bu da bir teori," dedi. "Sizde de bir tür hücre olduğu kesin. Ancak, pek çok şeyi hesaba katmadınız."

"Ne..."

"Telefon, geri itilmiş koltuk..."

"Bu ikincisinin gerçekten o kadar önemli olduğunu düşünüyor musunuz?" diye sözünü kestim.

Dostum, "Belki de değildir," dedi. "Kazayla itilmiş olabilir ve Raymond'la Blunt o anki heyecanla farkına varmadan geri itmişlerdir. Bir de kayıp kırk sterlin var."

"Ralph'a Ackroyd vermiştir," dedim. "İlk başta reddedip sonra yeniden düşünmüş olabilir."

"Geriye yine de açıklanmayan bir şey kalıyor."

"Nedir?"

"Blunt yirmi bir otuzda Bay Ackroyd'un yanında olan kişinin Raymond olduğundan neden bu kadar emindi?"

"Onu açıkladı," dedim.

"Sizce öyle mi? Bunun fazla üstünde durmayacağım. Bana şunu söyleyin: Ralph Paton'ın ortadan kaybolma gerekçeleri nelerdir?"

Ağır ağır, "Bu biraz daha zor," dedim. "Bir tıp adamı olarak konuşmam gerekecek. Ralph'in sinirleri iflas etmiş olmalı! Birdenbire, amcasının yanından ayrılmasından birkaç dakika sonra öldürüldüğünü duyduysa -belki biraz da fırtınalı bir görüşme ertesinde- korkup kaçmış olabilir. İnsanların böyle davranması görülmemiş şey değil; çok masum olmalarına rağmen suçlu gibi davranabilirler."

Poirot, "Evet, bu doğru," dedi. "Ama bir şeyi gözden kaçırmamalıyız."

"Ne söyleyeceğinizi biliyorum," dedim. "Amaç. Ralph Paton, amcasının ölümüyle büyük bir mirasa konuyor."

Poirot, "Bu bir tanesi," dedi.

"Bir tanesi mi?"

"*Mais oui.* Üç ayrı nedenle karşı karşıya olduğumuzu görmüyor musunuz? Mavi zarfla içindekini birinin çaldığı apaçık. Bu bir neden. Şantaj! Bayan Ferrars'a şantaj yapan adam Ralph Paton olabilir. Unutmayın ki, Hammond'ın bilebildiği kadarıyla, Ralph Paton son zamanlarda amcasından yardım istememişti. Sanki başka yerden para alıyormuş gibi. Bir de -nasıl diyorsunuz- başının dertte olduğu gerçeği var. Bunun da amcasının kulağına gitmesinden korktu. Son olarak da şimdi sözünü ettiğiniz neden var."

"Aman Tanrım," dedim. Çok şaşırmıştım. "Durum tamamen onun aleyhinde görünüyor."

"Öyle mi?" dedi Poirot. "İşte burda sizinle aynı düşüncede değiliz. Üç neden birden, nerdeyse çok fazla. Ben her şeye rağmen Ralph Paton'ın masum olduğuna inanmaya eğilimliyim."

Bölüm 14

Bayan Ackroyd

Akşam biraz önce anlattığım konuşmadan sonra olaylar bambaşka bir evreye girdi sanki. Her şey birbirinden apayrı iki bölüme ayrılabilir. Birinci bölüm Ackroyd'un cuma akşamı ölümünden ertesi pazartesi akşamına kadar sürdü. Bu, Hercule Poirot'nun da bildiği, olayların gerçekte oluş şeklidir. Ben de bütün bu süre zarfında Poirot'nun yanındaydım. O ne gördüyse ben de gördüm. Zihninden geçenleri okumak için elimden geleni yaptım. Ancak şimdi biliyorum ki, bunda başarılı olamadım. Poirot örneğin, o altın alyans gibi, bütün keşfettiklerini bana gösterse de, bunlardan çıkardığı mantıklı ve yaşamsal sonuçları kendine sakladı. Bu gizliliğin ona has bir özellik olduğunu sonradan anladım. İpuçları veriyor, imalarda bulunuyor, ama daha öteye gitmiyordu.

Söylediğim gibi, pazartesi akşamına dek anlattıklarımı Poirot'nun kendisi de anlatabilirdi. O Sherlock, ben de Watson rolünü oynadım. Ancak pazartesiden sonra yollarımız ayrıldı. Poirot kendi hesabına

uğraşmaya başladı. Neler yaptığı kulağıma geliyordu, zira King's Abbot'ta insan her şeyi duyar. Ancak, bana önceden haber vermiyordu. Zaten benim de kendi işlerim vardı.

Geriye dönüp baktığımda beni en çok etkileyen bu dönemin aşamalı özelliği oldu. Sırrın açıklığa kavuşturulmasında herkesin payı vardı. Olay herkesin bilgi ya da keşif aşamasında kendi küçük parçalarını getirdiği kocaman bir yapboza benziyordu. Ancak, görevleri orada sona eriyordu. O parçaları doğru yerlerine yerleştirme başarısı yalnızca Poirot'ya aitti.

Olanlardan bir kısmı o dönemde ilgisiz ve anlamsız görünmüştü. Örneğin, ayakkabı konusu vardı. Ancak ona daha sonra geleceğiz... Her şeyi zaman sırasına göre ele alacak olursak, Bayan Ackroyd'un çağrısıyla başlamam gerekiyor.

Salı sabahı erkenden bana haber gönderdi. Acil bir çağrıya benzediğinden, hemen gittim. Onu çok *kötü bir durumda* bulmayı bekliyordum.

Hanım yatakta yatıyordu. Durumun gereklerine bu kadarcık olsun önem vermişti. Bana kemikli elini uzattı ve yatağın yanına bir iskemle çekilmesini işaret etti.

"Pekâlâ Bayan Ackroyd," dedim. "Neyiniz var?"

Doktorlardan beklenen o yapmacık sevimlilikle konuşuyordum.

Bayan Ackroyd cılız bir sesle, "Ben bittim," dedi. "Kesinlikle tükendim. Zavallı Roger'ın ölümünün şoku. Böyle şeylerin *anında* hissedilmediğini söylerler. Etkisi sonradan görülürmüş."

Bir doktorun mesleği icabı zaman zaman aklından geçenleri bile söyleyememesi ne yazık.

Ona, "Saçma!" diyebilmek için her şeyi verirdim.

Bunun yerine bir şurup önerdim. Bayan Ackroyd şurubu kabul etti. Oyunun bir hamlesi tamamlanmış gibiydi. Ackroyd'un ölümünün yol açtığı şok yüzünden çağırıldığımı bir an için bile düşünmemiştim. Ancak Bayan Ackroyd herhangi bir konuya doğrudan girebilecek bir kadın değildir. Her zaman dolambaçlı yollardan yaklaşır. Beni niçin çağırttığını çok merak ediyordum.

"Bir de dünkü o sahne..." diye hastam devam etti.

Benim sormamı bekler gibi durdu.

"Hangi sahne?"

"Doktor, bunu nasıl yapabilirsiniz? Unuttunuz mu? O korkunç Fransız ya da Belçikalı veya her neyse. Bize öyle kafa tuttu. Beni çok üzdü. Roger'ın ölümünün üstüne, bir de bu."

"Çok üzgünüm, Bayan Ackroyd," dedim.

"Ne demek istediğini bilmiyorum, bize öyle bağırdı. Hiçbir şeyi saklamayı *aklımın ucundan* bile geçirmeyecek kadar biliyorum görevimi ben. Polise elimden gelen *her* yardımı yaptım."

Bayan Ackroyd durdu ve ben de "Öyle," dedim. Sorunun ne olduğunu anlamaya başlıyordum.

Bayan Ackroyd, "Kimse bana görevimi yerine getirmediğimi söyleyemez," diye devam etti. "Müfettiş Raglan'ın pek memnun olduğundan eminim. Şu zıpçıktı yabancı neden ortalığı karıştırıyor? Hem de çok komik görünüşlü biri, tıpkı revülerdeki komik Fransız tipine benziyor. Flora'nın onu neden işin içine soktuğunu anlayamıyorum. Bana tek kelime bile söylemedi. Gidip kendi başına yaptı. Flora fazla başına buyruk bir kız. Önce gelip bana akıl danışmalıydı."

Bütün bunları ses çıkarmadan dinledim.

"Adam ne düşünüyor? Bunu bilmek istiyorum. Gerçekten benim bir şeyler gizlediğimi mi sanıyor? O... o... dün beni açıkça *suçladı.*"

Omuz silktim.

"Hiç önemi yok Bayan Ackroyd," dedim. "Siz hiçbir şeyi gizlemediğinize göre, söyledikleri sizin için geçerli değil demektir."

Bayan Ackroyd her zamanki gibi konuyu değiştirdi.

"Hizmetkârlar çok can sıkıcı," dedi. "Dedikodu yapıyorlar, kendi aralarında konuşuyorlar. Sonra laf yayılıyor, ama aslında ortada hiçbir şey yok."

"Hizmetkârlar mı konuşuyor?" diye sordum. "Ne hakkında?"

Bayan Ackroyd, bana pek kurnazca bir bakış fırlattı. Ne yapacağımı bilemedim.

"Bilen birisi varsa o da *sizsiniz,* eminim doktor. Siz her an Bay Poirot'nun yanında değil miydiniz?"

"Öyleydim."

"O halde tabi ki bilirsiniz. O kız, Ursula Bourne'du, değil mi? Doğal olarak burdan gidiyor. Çok kinci oluyorlar. Hepsi de aynı. Şimdi, siz orda olduğunuza göre, tam olarak ne dediğini bilirsiniz, doktor. Yanlış bir izlenim edinilmemesini istiyorum. Ne de olsa, insan polise her bir küçük ayrıntıyı anlatmaz, değil mi? Bazen cinayetle uzaktan yakından ilgisi olmayan aile meseleleri vardır. Ama kız intikam peşinde koşuyorsa bir şeyler uydurmuş olabilir."

Bu sözlerin gerisinde gerçek bir endişenin yattığını görecek kadar kurnazdım. Poirot iddialarında haklıydı. Dün masanın çevresinde toplanan altı kişi içinde en azından Bayan Ackroyd'un gizleyecek bir şeyi vardı. Bunun ne olduğunu keşfetmek de bana düşüyordu.

Lafı dolandırmadan, "Sizin yerinizde olsam, her şeyi açıkça söylerdim, Bayan Ackroyd," dedim.

Ufak bir çığlık attı.

"Oh! Doktor, nasıl bu kadar acımasız olabiliyorsunuz. Çok sert... çok sert sözler. Ben her şeyi çok kolay açıklayabilirim."

"O halde neden yapmıyorsunuz?" dedim.

Bayan Ackroyd fistolu bir mendil çıkarıp gözyaşlarına boğuldu.

"Bay Poirot'ya sizin söyleyebileceğinizi düşünmüştüm, doktor. Anlatırsınız diye. Çünkü bir yabancının bizim açımızdan bakması çok zor. Hem nelere katlanmak zorunda kaldığımızı bilmiyorsunuz, kimse bilemez. Uzun, upuzun bir fedakârlık. Hayatım böyle geçti. Ölenlerin arkasından konuşmak istemiyorum ama işte böyle. En küçük bir faturanın bile açıklanması gerekiyordu. Sanki Roger (Bay Hammond'ın dün bana söylediği gibi) bu civarın en zengin adamı değil de, yılda yalnızca birkaç yüz sterlin geliri olan biriymiş gibi."

Bayan Ackroyd durup fistolu mendille gözlerini sildi.

"Evet," diye teşvik ettim. "Faturalardan söz ediyordunuz?"

"O korkunç faturalar. Bazılarını Roger'a göstermekten hiç de hoşlanmıyordum. Bir erkeğin anlamayacağı şeylerdi. Gereksiz sözler edebilirdi. Tabi onlar birikti birikti, bilirsiniz, hiç arkası kesilmedi..."

Bana yalvaran gözlerle baktı. Sanki bu gariplik karşısında onu teselli etmemi ister gibiydi.

Ve ses tonu değişti, suçlayıcı oldu. "Sizi temin ederim, doktor, sinirlerim harap oldu. Geceleri uyuyamıyorum. Kalbimde de çarpıntı başladı. Sonra İskoçyalı bir beyefendiden bir mektup aldım.

Aslında iki mektup geldi. İkisi de İskoç centilmenlerindendi. Biri Bay Bruce MacPherson, diğeri de Colin MacDonald. Büyük tesadüf."

Kuru bir ifadeyle, "Pek değil," dedim. "Genelde İskoç beyefendilerindendir, ama soylarında Musevi kanı olduğunu tahmin ederim."

Bayan Ackroyd, "Yalnızca imza karşılığı on sterlinden on bin sterline kadar veriyorlardı," diye mırıldandı. "Birine yazdım, ama anlaşılan bazı sorunlar vardı."

Durdu.

Hassas konulara geldiğimizi anladım. Sadede gelmekte bu kadar zorlanan birini daha önce hiç tanımamıştım.

"Gördüğünüz gibi," diye mırıldandı. "Her şey beklentilerden ibaret, değil mi? Miras beklentileri. Ve tabi, Roger'ın bana da bir şeyler bırakacağını sanıyordum, bilmiyordum. Vasiyetnamesine bir göz atabilsem -yalnızca meraktan değil tabi- kendi işimi ayarlarım diyordum."

Bana yan yan baktı. Gerçekten de çok hassas bir durumdu. Neyse ki zekice kullanılan sözcükler çıplak gerçeklerin çirkinliğini maskeleyebilir.

Bayan Ackroyd hemen, "Size yalnızca şunu söyleyebilirim, Doktor Sheppard," dedi. "Beni yanlış anlamayacağınıza ve konuyu Mösyö Poirot'ya doğru şekilde yansıtacağınıza güvenebilirim. Cuma akşamüstü..."

Sustu ve çekinerek yutkundu.

"Evet," diye teşvik ettim. "Cuma akşamüstü. Sonra?"

"Herkes dışardaydı ya da ben öyle sanıyordum. Roger'ın çalışma odasına girdim -orda olmak için gerçek nedenlerim vardı- yani, gizli saklı bir yanı yoktu. Masasının üstünde yığılı kâğıtları gö-

rünce de birdenbire aklıma geldi: 'Acaba Roger vasiyetnamesini de masasının çekmecelerinde mi saklıyor?' dedim. Ben çocukluğumdan beri hep içimden geldiği gibi davranmışımdır. Aklıma eseni o anda yaparım. Dikkatsizlik edip anahtarlarını üst çekmecenin kilidinde bırakmıştı."

"Anlıyorum," dedim. "Masayı aradınız. Vasiyetnameyi buldunuz mu?"

Bayan Ackroyd ufak bir çığlık attı ve yeterince diplomatça davranmamış olduğumu anladım.

"Kulağa ne kötü geliyor. Ama aslında hiç de öyle değildi."

Alelacele, "Tabi değildi," dedim. "Bu şekilde konuşmamı bağışlayınız."

"Tabi, erkekler çok garip. Sevgili Roger'ın yerinde olsam, vasiyetnamemin şartlarını açıklamaktan hiç çekinmezdim. Ama erkekler öyle sır tutuyorlar ki. İnsan kendini savunmak için ufak tefek kandırmacalara başvurmak zorunda kalıyor."

"Peki bu küçük kandırmacanın sonunda?" diye sordum.

"İşte ben de onu anlatıyorum. En alttaki çekmeceyi açarken içeri Bourne girdi. Çok garip bir durumdu. Tabii çekmeceyi kapatıp kalktım ve masanın üstünde kalmış tozlara dikkatini çektim. Ama görünüşünü hiç beğenmedim. Tavırları çok saygılı olsa da, gözlerinde pek tatsız bir pırıltı vardı. Nerdeyse küçümsüyor gibiydi, ne demek istediğimi anlıyorsunuz. O kızdan oldum olası pek hoşlanmamışımdır. İyi bir hizmetçi; hep hanımefendi der, kep giyip önlük takmaya itiraz etmez (bu günlerde çoğu itiraz ediyor bunlara) ve Parker yerine kapıya bakması gerektiğinde de hiç çekinmeden 'Evde değil,' diyebilir. Sofraya hizmet ederken de birçok orta hizmetçisi gibi vücudundan garip gurultular duyulmaz. Nerde kalmıştım?"

"Birçok değerli niteliğine rağmen, Bourne'dan oldum olası pek hoşlanmadığınızı söylüyordunuz."

"Hayır. O garip biri. Onda diğerlerinden farklı bir şey var. Fazlasıyla iyi eğitimli, bana göre. Bu günlerde kimler hanımefendi, kimler değil, bilemiyorsunuz."

"Sonra ne oldu?" diye sordum.

"Hiç. Sonunda Roger içeri geldi. Onun yürüyüşe çıktığını sanıyordum. 'Ne oluyor?' diye sordu. Ben de, 'Hiç, yalnızca *Punch* dergisini almaya gelmiştim,' dedim. Alıp çıktım. Bourne geride kaldı. Roger'a bir dakika konuşup konuşamayacaklarını sorduğunu işittim. Doğruca odama gidip uzandım. Çok rahatsız olmuştum."

Bir duraklama oldu.

"Siz Mösyö Poirot'ya açıklarsınız, değil mi? Olan bitenin ne kadar önemsiz olduğunu siz kendiniz görüyorsunuz. Ama o bir şeyler gizlemek konusunda çok sert konuşunca ben hemen bunu düşündüm. Bourne olmayacak bir hikâye anlatmış olabilir, ama siz açıklarsınız, değil mi?"

"Hepsi bu mu?" dedim. "Bana her şeyi anlattınız mı?"

"E... evet," dedi Bayan Ackroyd. Sonra daha kesin bir ifadeyle ekledi: "Oh! Evet."

Ama o bir anlık duraksama dikkatimden kaçmamıştı ve hâlâ söylemediği bir şeyler olduğunu biliyordum. Bir deha pırıltısıyla şu soruyu sordum: "Bayan Ackroyd, gümüş sehpayı açık bırakan siz miydiniz?"

Suçluluktan yüzünün allık ve pudranın bile gizleyemediği bir şekilde pembeleşmesiyle cevabımı almış oldum.

"Nerden bildiniz?" diye fısıldadı.

"Sizdiniz o halde?"

"Evet, ben... şöyle... bir iki parça eski gümüş vardı... çok ilginçti. Bu konuda bir şeyler okumuştum ve Christy's'de çok büyük paraya satılan ufacık bir nesnenin de resmi vardı. Gümüş sehpada durana çok benziyordu. Londra'ya gittiğimde yanımda götürüp değer biçtirmeyi düşünmüştüm. Sonra, eğer gerçekten değerli bir parçaysa, düşünün bir, Roger için ne hoş bir sürpriz olurdu."

Hiçbir şey söylemedim ve Bayan Ackroyd'un hikâyesini olduğu gibi kabul ettim. Ona, istediğini neden bu kadar gizli bir şekilde almak zorunluluğunu hissettiğini bile sormadım.

"Kapağı neden açık bıraktınız?" dedim. "Unuttunuz mu?"

Bayan Ackroyd, "Telaşa kapıldım," dedi. "Dışardan yaklaşan ayak sesleri duydum. Aceleyle odayı terk ettim ve merdivenleri henüz çıkmışken Parker'ın size kapıyı açtığını duydum."

"O Miss Russell olmalı," dedim. Düşünceliydim. Bayan Ackroyd, bana çok ilginç bir gerçeği açıklamıştı. Ackroyd'un gümüşleriyle ilgili planlarının ne derece dürüst olduğunu bilmiyordum, umurumda da değildi. Beni ilgilendiren, Miss Russell'ın salona pencereden girmiş olması gerektiğiydi ve ben onu koşmaktan nefes nefese kaldığını sanıp yanılmıştım. Neredeydi acaba? Yazlık evi ve kumaş parçasını düşündüm.

"Acaba Miss Russell mendillerini kolalıyor mu?" deyiverdim.

Bayan Ackroyd'un şaşkınlığı beni kendime getirdi ve kalktım.

Endişeyle, "Bunu Mösyö Poirot'ya açıklayabilir misiniz?" diye sordu.

Davranışları için daha birçok mazeret dinledikten sonra, sonunda oradan kurtulabildim.

Orta hizmetçisi holdeydi ve paltomu o tuttu. Kendisini ilk kez çok daha yakından gözlemledim. Ağlamış olduğu belliydi.

"Neden cuma günü Bay Ackroyd'un seni çalışma odasına çağırttığını söyledin?" dedim. "Duyduğuma göre, asıl sen onunla konuşmak istemişsin."

Kız bir an gözlerini benden kaçırdı.

Sonra konuştu.

Tereddüt ederek, "Zaten ayrılacaktım," dedi.

Başka bir şey söylemedim. Bana ön kapıyı açtı. Tam çıkarken birdenbire ve alçak sesle sordu: "Özür dilerim, efendim, Yüzbaşı Paton'dan hiç haber var mı?"

Merakla ona bakarak başımı iki yana salladım.

"Geri dönmeli," dedi. "Gerçekten, gerçekten geri dönmeli."

Bana yalvaran gözlerle bakıyordu.

"Nerde olduğunu hiç kimse bilmiyor mu?" diye sordu.

Sertçe, "Sen biliyor musun?" dedim.

Başını salladı.

"Hayır, bilmiyorum. Ben hiçbir şey bilmiyorum. Ama onun dostu olan kim varsa söylesin: Mutlaka geri dönmeli."

Kızın belki bir şeyler daha söyleyeceğini umarak oyalandım. Sonraki sorusu beni şaşırttı: "Sizce cinayet ne zaman işlenmiş? Saat yirmi ikiden hemen önce mi?"

"Öyle düşünülüyor," dedim. "Yirmi bir kırk beş ile yirmi iki arasında."

"Daha önce, değil mi? Yirmi bir kırk beşten önce?"

Kıza dikkatle baktım. Hevesle olumlu bir cevap beklediği açıktı.

"Mümkün değil," dedim. "Bayan Ackroyd yirmi bir kırk beşte amcasını sağ görmüş."

Başını çevirdi ve sanki omuzları çöktü.

Uzaklaşırken kendi kendime, "Hoş kız," dedim. "Çok hoş bir kız."

Caroline evdeydi. Poirot ziyarete gelmişti ve hem pek memnundu, hem de kendini önemli hissediyordu.

"Ona yardımcı oluyorum," diye açıkladı.

Kendimi huzursuz hissettim. Caroline zaten yeterince kötüydü. Bir de dedektiflik içgüdüleri teşvik edilince ne olurdu, kim bilir?

"Sokak sokak dolaşıp Paton'ın kayıp kız arkadaşını mı arayacaksın?" diye sordum.

Caroline, "Onu kendi adıma yapabilirim," dedi. "Hayır, bu Mösyö Poirot'nun benden öğrenmemi istediği özel bir şey."

"Neymiş o?" diye sordum.

Caroline çok büyük bir ciddiyetle, "Ralph Paton'ın ayakkabıları kahverengi miydi, siyah mıydı bilmek istiyor," dedi.

Ona bakakaldım. Ayakkabılar konusunda ne kadar aptallık ettiğimi şimdi görüyorum. Anlamakta tümüyle yetersiz kalmışım.

"Kahverengi ayakkabılardı," dedim. "Ben gördüm."

"Ayakkabı değil, James, botlar. Mösyö Poirot, Ralph'in otelde bulundurduğu botlar kahverengi miydi, siyah mıydı onu bilmek istiyor. Çok şey buna bağlıymış."

İsterseniz bana aptal deyin. Anlamamıştım.

"Peki nasıl öğreneceksin?" diye sordum.

Caroline hiç de zor olmadığını söyledi. Bizim Annie'nin en yakın arkadaşı Clara, Miss Gannett'ın hizmetçisiydi. Clara da otelde-

ki Boots'la görüşüyordu. Her şey çok basitti ve büyük bir sadakatle işbirliği yapıp Clara'ya hemen izin veren Miss Gannett'ın da yardımıyla, konu ekspres hızıyla çözümleniyordu.

Tam öğle yemeğine otururken Caroline sözümona kayıtsızlıkla, "Ralph Paton'ın şu botları," dedi.

"Ne olmuş onlara?"

"Mösyö Poirot büyük olasılıkla kahverengi olduklarını düşünüyordu. Yanılmış. Siyahlar."

Caroline başını birkaç kez salladı. Poirot karşısında puan kazandığını düşündüğü belliydi.

Yanıt vermedim. O sırada Ralph Paton'ın botlarının olayla ne ilgisi olduğunu merak etmekle meşguldüm.

Bölüm 15

Geoffrey Raymond

O gün Poirot'nun taktiğinin başarısının bir başka kanıtını daha görecektim. O meydan okuması, insan karakterini çok iyi bilmesinden doğan bir kurnazlıktı. Korku ve suçluluk duygusu bir arada, Bayan Ackroyd'dan gerçeği öğrenmek için yeterli olmuştu. İlk tepkiyi veren de o oldu.

O gün öğleden sonra hasta ziyaretlerinden döndüğümde, Caroline, Geoffrey Raymond'ın az önce gittiğini söyledi.

Paltomu holde asarken, "Beni görmeye mi gelmiş?" diye sordum.

Caroline dirseğimin dibinde bekliyordu.

"Mösyö Poirot'yu görmek istiyordu," dedi. "Evine uğramış. Mösyö Poirot dışardaymış. Bay Raymond burda olabileceğini ya da senin onun nerde olduğunu bilebileceğini düşünmüş."

"Hiçbir fikrim yok."

Caroline, "Bekletmeye çalıştım, ama yarım saat sonra yine uğrayacağını söyledi ve köye gitti. Çok yazık, çünkü Mösyö Poirot nerdeyse o gittiği anda geldi."

"Buraya mı geldi?"

"Hayır, kendi evine."

"Nerden biliyorsun?"

Caroline kısaca, "Yan taraftaki pencere," dedi.

Bana göre konuşulacak her şeyi söylemiş gibiydik. Ama Caroline öyle düşünmüyordu.

"Sen de gitmeyecek misin?"

"Nereye?"

"Mösyö Poirot'nun evine tabi."

"Sevgili Caroline, neden ki?"

Caroline, "Bay Raymond, onu özellikle görmek istedi," dedi. "Sen de neler olup bittiğini duymak istersin."

Kaşlarımı kaldırdım.

Soğuk bir ifadeyle, "Merak günahlarım arasında yok," dedim. "Komşularımın tam olarak ne yaptıklarını ve neler konuştuklarını bilmeden de rahat rahat yaşayabilirim."

Kardeşim, "Çok saçma, James," dedi. "Sen de benim kadar merak ediyorsun. Sen o kadar dürüst değilsin, hepsi bu. Hep başka türlü görünmeye çalışırsın."

"Gerçekten Caroline," dedim ve muayenehaneme çekildim.

On dakika sonra Caroline kapıyı vurup içeri girdi. Elinde bir kavanoz marmelat vardı.

"Acaba, James, bu muşmula marmeladını Mösyö Poirot'ya götürebilir misin? Ona söz vermiştim. Daha önce hiç ev yapımı muşmula marmeladı tatmamış."

Soğuk bir ifadeyle, "Neden Annie gitmiyor?" diye sordum.

"Onun sökükleri dikmesi gerekiyor. Gönderemem."

Caroline'le bakıştık.

"Pekâlâ," diyerek kalktım. "Ama bu berbat şeyi götürsem de kapıdan bırakacağım. Anlıyor musun?"

Kardeşim kaşlarını kaldırdı.

"Tabi," dedi. "Başka bir şey söyleyen mi oldu?"

Caroline kazanmıştı.

Tam ben ön kapıyı açarken, "Eğer Mösyö Poirot'ya rastlarsan, botları söyleyebilirsin," dedi.

Bu tam çıkarken, çok zekice bir hatırlatmaydı. Botların gizemini anlamayı çok istiyordum. Breton kepli yaşlı hanım kapıyı açtığında kendimi otomatik olarak Mösyö Poirot evde mi diye sorarken buldum.

Poirot büyük bir sevinçle beni karşılamak üzere ayağa fırladı.

"Oturun, dostum," dedi. "Büyük koltuğa? Ya da şu küçüğe mi? Oda fazla sıcak değil, değil mi?"

Bence boğucuydu, ama kendimi tutup bir şey söylemedim. Pencereler kapalıydı ve şöminede harlı bir ateş yanıyordu.

Poirot, "İngilizlerin temiz havaya aşırı düşkünlükleri var," dedi. "Açık hava ait olduğu yerde, dışarda pek güzel. Neden eve sokalım ki? Ama bu tip banal konulardan söz etmeyelim. Bana bir şey getirdiniz, değil mi?"

"İki şey," dedim. "Birincisi bu; kız kardeşimden."

Muşmula marmeladı kavanozunu uzattım.

"Matmazel Caroline çok nazik. Verdiği sözü unutmadı. Ya ikincisi?"

"Bir tür bilgi."

Ve ona, Bayan Ackroyd'la görüşmemden söz ettim. İlgiyle, ama pek heyecanlanmadan dinledi.

Düşünceli bir şekilde, "Akla yakın," dedi. "Kâhya kadının ifadesini doğruladığından bir ölçüde değerli de. Hatırlarsanız, o gümüş sehpanın kapağını açık bulup geçerken kapattığını söylemişti."

"Ya salona çiçeklerin taze olup olmadığını görmek için girdiğini söylemesi?"

"Ah! Onu hiçbir zaman ciddiye almamıştık, değil mi dostum? O varlığını açıklama telaşındaki bir kadının alelacele uydurduğu bir bahaneydi, ki aslında onun varlığını sorgulamak kimsenin aklına gelmezdi. Ben onun huzursuzluğunun gümüş sehpayı kurcalamış olmasından kaynaklandığını sanıyordum ama sanırım artık başka bir neden aramamız gerekecek."

"Öyle," dedim. "Dışarda kiminle buluştu? Ve neden?"

"Biriyle buluşmaya mı çıktığını düşünüyorsunuz?"

"Evet."

Poirot başıyla onayladı.

Düşünceli bir ifadeyle, "Ben de," dedi.

Bir duraksama oldu.

"Aklıma gelmişken," dedim. "Size kız kardeşimden bir mesaj getirdim. Ralph Paton'ın botları siyahmış, kahverengi değil."

Mesajı iletirken onu dikkatle izliyordum ve bir anlık bir rahatsızlık belirtisi gördüğümü sandım. Öyleyse bile, hemen geçti.

"Kahverengi olmadıklarından kesinlikle emin mi?"

"Kesinlikle."

Poirot, "Ah!" diye hayıflandı. "Çok yazık."

Ve oldukça üzgün göründü.

Hiçbir açıklama yapmadan hemen konuyu değiştirdi.

"O cuma sabahı size gelen Kâhya Miss Russell, o görüşmede neler geçtiğini sormak yersiz olur mu? Tıbbi ayrıntıların dışında yani."

"Hiç de değil," dedim. "Konuşmanın profesyonel kısmı bittiğinde birkaç dakika zehirlerden söz ettik. Zehirleri saptamanın güçlüğünden, uyuşturucu kullanımından ve uyuşturucu kullananlardan."

Poirot, "Kokaine özellikle değindiniz mi?" diye sordu.

"Nerden bildiniz?" dedim. Şaşırmıştım.

Ufak tefek adam yanıt olarak kalkıp odanın karşı tarafına yığılmış gazetelerin yanına gitti. Bana 16 Eylül Cuma tarihli *Daily Budget* gazetesini getirip kokain kaçakçılığıyla ilgili bir haberi gösterdi.

Görsel etkiye ağırlık verilerek yazılmış, biraz korkutucu bir haberdi.

"Onun aklına kokaini sokan bu oldu, dostum," dedi.

Ne demek istediğini tam olarak anlamadığımdan daha çok sorgulardım, ama o anda kapı açıldı ve Geoffrey Raymond'un geldiğini haber verdiler.

Raymond her zamanki gibi şıktı ve neşeyle ikimizi de selamladı.

"Nasılsınız, doktor? Mösyö Poirot, bu sabah ikidir geliyorum. Sizi yakalamak istiyordum."

Çekinerek, "Belki de ben gitsem daha iyi olur," dedim.

"Benim için gitmeyin doktor. Hayır, yalnızca şu," diyerek Poirot'nun daveti üzerine oturdu ve sözlerini sürdürdü: "Bir itirafım var."

Poirot kibar bir ilgiyle, *"En verité?"* (*) dedi.

"Oh, aslında hiç önemli değil. Ancak, şu var ki, dün akşamüstünden beri vicdanım sızlıyor. Hepimizi bir şeyler saklamakla suçladınız, Mösyö Poirot. Suçluyum. Gizlediğim bir şey vardı."

"Nedir, Bay Raymond?"

"Dediğim gibi, önemli değil, yalnızca şu: Borçlanmıştım. Çok borçlanmıştım ve o miras tam zamanında yetişti. Beş yüz sterlin beni yeniden ayağa kaldırdı, biraz da arttı."

Onu çok sevimli bir genç haline getiren o tatlı içtenliğiyle ikimize de gülümsedi.

"Nasıl olduğunu bilirsiniz. Size şüpheyle bakan polisler, paraya sıkışık olduğunuzu itiraf etmek istemezsiniz, kötü görüneceğini düşünürsünüz. Ama aptallık ettim aslında, çünkü Blunt'la ben yirmi bir kırk beşten itibaren bilardo odasındaydık, o yüzden çok sağlam bir tanığım var ve korkacak hiçbir şeyim yok. Yine de, siz bir şeyleri saklamak konusunda esip gürleyince vicdanım sızladı ve içimi dökmeyi düşündüm."

Tekrar kalktı ve bize gülümsedi.

Poirot takdir ederek başını salladı. "Siz çok akıllı bir gençsiniz," dedi. "Görüyor musunuz, birinin benden bir şeyleri sakladığını öğrendiğimde onun gerçekten çok kötü bir şey olabileceğini düşünürüm. İyi ettiniz."

Raymond, "Zan altından kurtulduğuma sevindim," diye bir kahkaha attı. "Artık gideyim."

Kapı genç sekreterin arkasından kapanırken, "Demek buymuş," dedim.

(*) Gerçekten mi?

Poirot, "Evet," dedi. "Önemsiz bir şey, ama eğer bilardo odasında olmasaydı... kim bilir? Kuşkusuz birçok cinayet beş yüz sterlinden daha az paralar için işlenmiştir. Her şey bir adamı kaç paranın yoldan çıkartacağına bağlı. Göreceli bir iş, değil mi? Bay Ackroyd'un ölümünün o evdeki pek çok kişinin işine geldiğini hiç düşündünüz mü, dostum? Bayan Ackroyd, Miss Flora, genç Bay Raymond, Kâhya Miss Russell. Aslında bu işten yararlanmayan yalnızca bir kişi var: Binbaşı Blunt."

O ismi öyle garip bir şekilde söyledi ki, şaşırıp başımı kaldırdım.

"Sizi anlamıyorum," dedim.

"Suçladığım kişilerden ikisi bana gerçeği söyledi."

"Binbaşı Blunt'ın da saklayacak bir şeyi var mı sizce?"

Poirot umursamazca, "Ona gelince," dedi. "İngilizlerin yalnızca tek bir şeyi; sevgilerini gizledikleri yolunda bir deyiş vardır, değil mi? Bana kalırsa Binbaşı Blunt gizleme konusunda pek de başarılı değil."

"Bazen acaba bir noktada sonuçlara varmakta fazla mı acele ettik diye düşünüyorum," dedim.

"Nedir o?"

"Bayan Ferrars'a şantaj yapan kişinin Bay Ackroyd'un katili olduğunu varsaydık. Yanılmış olamaz mıyız?"

Poirot heyecanla başını salladı.

"Çok güzel. Gerçekten çok güzel. Bunu düşünüp düşünmeyeceğinizi merak ediyordum. Tabi ki mümkün. Ama şunu unutmamalıyız: Mektup ortadan kayboldu. Yine de, dediğiniz gibi, onu ille de katil almış olmayabilir. Cesedi ilk bulduğunuzda Parker, size fark ettirmeden mektubu almış olabilir."

"Parker mı?"

"Evet, Parker. Hep Parker'a geliyorum. Katil olarak değil; hayır, cinayeti o işlemedi; ama Bayan Ferrars'a dehşet salan o esrarengiz alçak rolüne ondan daha uygun kim var? Bay Ferrars'ın ölüm nedeninin içyüzünü King's Paddock'taki hizmetkârlardan birinden öğrenmiş olabilir. Her neyse, onun bunu öğrenmesi örneğin Blunt gibi bir konuktan çok daha büyük olasılık."

"Parker mektubu almış olabilir," diye kabul ettim. "Ben kaybolduğunu çok daha sonra fark ettim."

"Ne kadar sonra? Blunt'la Raymond odaya girdikten sonra mı, önce mi?"

Ağır ağır, "Hatırlayamıyorum," dedim. "Sanırım önceydi... hayır, daha sonra. Evet, sonra olduğuna hemen hemen eminim."

Poirot düşünceli bir ifadeyle, "Bu, olasılıkları üçe çıkartıyor," dedi. "Ama en muhtemel olanı Parker. Onunla küçük bir deney yapmayı düşünüyorum. Siz nasıl dersiniz, dostum, Fernly'ye kadar bana eşlik eder misiniz?"

Kabul ettim ve hemen yola çıktık. Poirot, Miss Ackroyd'u görmek istedi ve biraz sonra Flora yanımıza geldi.

Poirot, "Matmazel Flora, size küçük bir sır vermek zorundayım," dedi. "Henüz Parker'ın masumiyetine ikna olmadım. Sizin de yardımınızla ufak bir deney yapmak istiyorum. O geceki hareketlerinden bazılarını canlandıracağım. Ancak, ona söyleyecek bir bahane bulmalıyız... ah! Buldum. Küçük holdeki seslerin dışardan, terastan duyulup duyulmayacağını öğrenmek isteyeyim. Şimdi, lütfen Parker'ı çağırır mısınız?"

Çağırdım ve az sonra Parker her zamanki gibi kibar, çıkageldi.

"Siz mi çaldınız, efendim?"

"Evet, Parker. Küçük bir deney yapmayı düşünüyorum. Binbaşı Blunt terasta, çalışma odasının önünde duruyor. Orda duran birinin o gece holde senin ve Miss Ackroyd'un sesini duyup duyamayacağını öğrenmek istiyorum. O küçük sahneyi yeniden oynayalım, lütfen. Belki elindeki tepsi mi, her neyse tekrar alabilirsin?"

Parker kayboldu, biz de çalışma odasının önündeki hole geçtik. Az sonra dış holde bir şıngırtı duyduk ve Parker elinde bir şişe su, bir şişe viski ve iki de kadeh olan tepsisiyle göründü.

Poirot elini kaldırıp, "Bir dakika," diye bağırdı. Pek heyecanlı görünüyordu. "Her şey düzenli olmalı. Aynen yaşandığı gibi. Bu benim küçük bir metodumdur."

Parker, "Yabancı bir âdet, efendim," dedi. "Buna olayın yeniden canlandırılması diyorlar, değil mi?"

Orada durmuş, kibarca Poirot'nun emirlerini beklerken hiç istifini bozmuyordu.

Poirot, "Ah! Parker bir şeyler biliyor," diye bağırdı. "Bu konuları okumuş. Şimdi, çok rica ediyorum, her şeyi çok titizlikle yapalım. Sen dış holden geldin, böyle. Matmazel nerdeydi?"

Flora çalışma odasının kapısının önündeki yerini alıp, "Burda," dedi.

"Öyle, efendim," dedi Parker.

Flora, "Tam kapıyı kapatmıştım," diye devam etti.

Parker, "Evet, küçükhanım," diye, onu doğruladı. "Eliniz şimdi olduğu gibi, daha kapının tokmağındaydı."

Flora eli kapının tokmağında durdu ve Parker elinde tepsi, hole açılan kapıdan içeri bir adım attı.

Kapının hemen içinde durdu. Flora konuştu.

"Oh! Parker. Bay Ackroyd bu gece bir daha rahatsız edilmek istemiyor."

Alçak sesle ekledi: "Oldu mu?"

Parker, "Hatırlayabildiğim kadarıyla evet, Miss Flora," dedi. "Ama sanırım gece yerine akşam sözcüğünü kullanmıştınız." Sonra sanki tiyatroda rol yapıyormuş gibi sesini yükseltti: "Pekâlâ, küçükhanım. Her zamanki gibi kapıları kilitleyeyim mi?"

"Evet, lütfen."

Parker kapıdan çekildi, Flora peşinden gitti ve ana merdivenlerden çıkmaya başladı.

Omzunun üstünden, "Yeterli mi?" diye sordu.

Ufak tefek adam ellerini ovuşturarak, "Harika," dedi. "Bu arada, Parker, o akşam tepside iki kadeh olduğundan emin misin? İkincisi kimin içindi?"

Parker, "Ben hep iki kadeh getiririm, efendim," dedi. "Başka bir şey var mı?"

"Yok. Teşekkür ederim."

Parker her zamanki vakur tavırlarıyla çekildi.

Poirot kaşlarını çatmış, holün ortasında duruyordu. Flora aşağı inip yanımıza geldi.

"Deneyiniz başarılı oldu mu?" diye sordu. "Pek anlamadım biliyorsunuz..."

Poirot, ona hayranlıkla gülümsedi.

"Anlamanız gerekmez," dedi. "Ancak söyleyin bana, o gece Parker'ın tepsisinde gerçekten de iki kadeh mi vardı?"

Flora bir an kaşlarını çattı.

"Gerçekten hatırlayamıyorum," dedi. "Sanırım öyleydi. Deneyinizin amacı bu muydu?"

Poirot, onun elini alıp okşadı.

"Şöyle diyelim," dedi. "İnsanların doğruyu söyleyip söylemeyecekleri hep ilgimi çekmiştir."

"Peki Parker doğruyu söyledi mi?"

Poirot dalgın bir ifadeyle, "Sanırım söyledi," dedi.

Merakla sordum: "Kadehlerle ilgili o sorunun amacı neydi?"

Poirot omuz silkti.

"İnsan bir şeyler söylemek zorunda," dedi. "O soru da bir başkası kadar yeterliydi."

Ona bakakaldım.

Ciddileşti. "Her neyse, dostum," dedi. "Artık bilmek istediğim bir şeyi biliyorum. Burda bırakalım."

Bölüm 16

Mah Jong Oynanan Bir Akşam

O akşam küçük bir Mah Jong(*) partisi düzenledik. King's Abbot'ta bu tür basit eğlenceler pek sevilir. Konuklar akşam yemeğinden sonra galoşlarını ve yağmurluklarını giyip gelirler. Önce kahve, ardından çay ve yanında pastayla sandviçler ikram edilir.

O gece konuklarımız Miss Gannett'la kiliseye yakın oturan Albay Carter'dı. Böyle akşamlarda epeyce dedikodu yapılır ve zaman zaman oyunun akışı ciddi biçimde sekteye uğrar. Eskiden briç oynardık. En kötü haliyle, çok konuşulan briçti. Artık Mah Jong'u çok daha sakin buluyoruz. Sinir içinde, eşinin neden belli bir kartı atmadığı soruları bitti ve hâlâ eleştirilerimizi açıksözlülükle dile getirsek de, o eski hırçınlığımız kalmadı.

Albay Carter sırtını ateşe verip durdu ve, "Çok soğuk bir akşam, değil mi Sheppard?" dedi. Caroline, Miss Gannett'ı kendi oda-

(*) Dört oyuncu ve 144 taşla oynanan Çin kökenli bir oyun.

sına götürmüş, kat kat sarındığı giysilerini çıkartmasına yardım ediyordu. "Bana Afganistan'daki dağ geçitlerini hatırlatıyor."

Kibarca, "Sahi mi?" dedim.

Albay bir fincan kahve alırken, "Çok esrarengiz bir olay şu zavallı Ackroyd'un işi," diye devam etti. "Arkasında çok şey var... ben böyle görüyorum. Laf aramızda, Sheppard, şantajdan söz edildiğini duydum!"

Albay, bana "görmüş geçirmiş bir erkekten bir diğerine" olarak niteleyebileceğim bir bakış fırlattı.

"İşin içinde bir kadın vardır kuşkusuz," dedi. "İnan bana, mutlaka bir kadın vardır."

Caroline ile Miss Gannett tam o noktada bize katıldılar. Miss Gannett kahvesini yudumlarken Caroline Mah Jong kutusunu çıkarıp taşları masaya döktü.

Albay yarı alaycı, "Taşları yıkayalım," dedi. "Eskiden Şanghay Kulübü'nde böyle derdik."

Caroline de, ben de Albay Carter'ın Şanghay Kulübü'ne hayatında hiç gitmediğine inanırız. Dahası, hayatında Hindistan'dan Doğu'ya da geçmemiştir. Büyük Savaş'ta Hindistan'da biftek, erik ve elma reçeli konserveleriyle hokkabazlık yapmış. Ancak albay askerlik iddiasında ısrarlıdır ve King's Abbot'ta bizler insanları kendi küçük kaprislerinde rahat bırakırız.

Caroline, "Başlayalım mı?" diye sordu.

Masanın başına oturduk. Beş dakika kadar tam bir sessizlik oldu. İçimizden kim duvarını en çabuk örecek diye rekabet içindeydik.

Caroline sonunda, "Haydi James," dedi. "Sen Doğu Rüzgârı'sın."

Bir taş attım. Bir, iki el yalnızca "Üç Bambu," "İki Halka," "Pıng" ve çoğunlukla hak etmediği taşlara alelacele atılmak âdetinde olan Miss Gannett'tan "Gang," gibi sözlerle ilerledi.

Miss Gannett, "Bu sabah Flora Ackroyd'u gördüm," dedi. "Pıng -hayır- Gang, hata yapmışım."

"Dört halka," dedi Caroline. "Onu nerde gördünüz?"

Miss Gannett ancak küçük köylerde rastlanan o önemlilik duygusuyla, "O *beni* görmedi," dedi.

Caroline ilgiyle, "Ah!" dedi. "Çang."

Miss Gannett ilgisini geçici olarak oyuna yöneltti ve "Bugünlerde 'Çang' değil, 'Çı' deniyor," dedi.

"Çok saçma," dedi Caroline. "Ben hep *'Çang'* demişimdir."

Albay Carter, "Şanghay Kulübü'nde *'Çang'* derler," dedi.

Miss Gannett mahçup olup sustu.

Caroline birkaç dakika oyuna devam ettikten sonra, "Flora Ackroyd hakkında ne diyordunuz?" diye sordu. "Yanında birisi var mıydı?"

"Hem de nasıl," dedi Miss Gannett.

İki hanım göz göze geldiler ve sanki bir bilgi alışverişinde bulundular.

Caroline ilgiyle, "Sahi mi?" dedi. "Öyle mi? Eh, bu beni hiç şaşırtmadı."

Albay, "Sizin atmanızı bekliyoruz Miss Caroline," dedi. Bazen bütün dikkatini oyuna vermiş, dedikodulara ilgisiz sert erkek pozları takınır. Ancak kimse kanmaz tabi.

Miss Gannett, "Bana sorarsanız," dedi "(O attığınız Bambumuydu, canım? Oh, hayır, şimdi gördüm; halkaymış.) Ne diyordum, bana sorarsanız, Flora'nın şansı çok yaver gitti. Hem de çok."

Albay, "O ne demek Miss Gannett?" diye sordu. "Ben şu Yeşil Ejderha'ya pıng diyorum. Miss Flora'nın şanslı olduğunu nerden çıkardınız? Çok hoş bir kız, onu biliyorum."

Miss Gannett bilinebilecek her şeyi bilen birisi edasıyla, "Ben cinayetler hakkında pek fazla bir şey bilmeyebilirim, ama size şunu söyleyebilirim," dedi. "Her zaman ilk sorulan soru şudur: 'Maktulü hayattayken en son kim gördü?" O kişiye de şüpheyle yaklaşılır. Şimdi, amcasını hayatta son gören Miss Flora'ydı. Onun için çok kötü olabilirdi, hem de çok. Bana göre Ralph Paton da şüpheleri ondan uzaklaştırmak için ortaya çıkmıyor."

"Haydi ama," diye itiraz ettim. "Flora Ackroyd gibi genç bir kızın soğukkanlılıkla amcasını bıçaklayabileceğini söylemiyorsunuz herhalde?"

Miss Gannett, "Bilemiyorum," dedi. "Geçenlerde kütüphaneden Paris'in yeraltı dünyasıyla ilgili bir kitap almıştım ve orda en azılı kadın suçluların bazılarının melek yüzlü genç kızlar olduğunu yazıyor."

Caroline hemen, "Orası Fransa," dedi.

"Öyle," dedi albay. "Şimdi, size çok ilginç bir şey anlatayım. Hindistan'da pazarlarda anlatılan bir hikâye..."

Albayın hikâyesi bitmek tükenmek bilmez bir uzunlukta ve hiç de ilginç değildi. Yıllar önce Hindistan'da olup bitmiş bir olay daha evvelsi gün King's Abbot'ta yaşanan bir olayla kıyaslanamazdı kuşkusuz.

Neyse ki Mah Jong yapıp albayın hikâyesine son verdiren Caroline oldu. Caroline'in biraz gelişigüzel hesaplarını düzeltmemin yol açtığı her zamanki hafif tatsızlığın ardından, yeni bir ele başladık.

Caroline, "Doğu Rüzgârı geçer," dedi. "Ralph Paton hakkında benim başka bir fikrim var. Üç Karakter. Ama şimdilik kendime saklıyorum."

"Öyle mi canım?" dedi Miss Gannett. "Çang yani Pıng demek istiyorum."

Caroline kesin bir tavırla, "Evet," dedi.

Miss Gannett, "Botlar konusu halloldu mu?" diye sordu. "Siyah olmaları yani?"

"Halloldu," dedi Caroline.

Miss Gannett, "Sizce anlamı neydi?" diye sordu.

Caroline dudaklarını büzdü ve her şeyi bilen bir edayla başını iki yana salladı.

Miss Gannett, "Pıng," dedi. "Yok-Gang. Sanırım doktor, Mösyö Poirot'yla birlikte işin içinde olduğuna göre, bütün sırları biliyordur herhalde?"

"Hiç de değil," dedim.

Caroline, "James çok alçakgönüllüdür," dedi. "Ah! Gizli bir Gong."

Albay bir ıslık çaldı. Bir an için dedikodu unutuldu.

"Hem de kendi rüzgârınız," dedi. "Üstelik iki Pıng da Ejderhanız var. Dikkatli olmalıyız. Miss Caroline çok yüksek bir puan alacak."

Bir süre pek konuşmadan oynadık.

Albay Carter, "Şu Mösyö Poirot," dedi. "Gerçekten o kadar büyük bir dedektif mi?"

Caroline ciddi ciddi, "Gelmiş geçmiş en iyisi," dedi. "Fazla reklam olmasın diye buraya gizli gelmiş."

Miss Gannett, "Çang," dedi. "Küçük köyümüz için çok güzel tabi. Bu arada Clara -tanırsınız, benim hizmetçim- Fernly'deki Elsie ile çok yakın arkadaş ve bilin bakalım Elsie, ona ne söylemiş? Oldukça büyük bir para çalınmış ve ona göre -Elsie'ye göre yani- orta hizmetçisi de işin içindeymiş. Kız ay sonunda ayrılıyormuş ve geceleri de çok ağlıyormuş. Bana sorarsanız kız büyük ihtimalle bir çeteyle işbirliği içindedir. Hep garip bir kızdı, buralarda kimseyle arkadaşlık etmezdi. İzin günlerinde kendi başına çıkardı ki, bu da hiç doğal değil. Çok şüpheli. Bir seferinde bizim Kızlar Toplantıları'na davet etmiştim ama reddetti, sonra ona evi ve ailesi hakkında birkaç soru sorduğumda tavrını pek küstah buldum. Görünürde son derece saygılıydı ama hiç utanmadan susturdu beni."

Miss Gannett soluklamak için durdu ve hizmetçi konusuna hiç mi hiç ilgi duymayan albay, Şanghay Kulübü'nde hızlı oynamanın değişmez bir kural olduğunu söyledi.

Hızlı bir el çevirdik.

Caroline, "Şu Miss Russell," dedi. "Cuma sabahı güya James'e muayeneye geldi. Bence zehirlerin nerde olduğunu görmek istiyordu. Beş Karakter."

Miss Gannett, "Çang," dedi. "Ne olağanüstü bir fikir! Haklı olabilir misiniz acaba?"

Albay, "Zehirlerden söz etmişken," dedi. "Eh... ne? Atmadım mı? Oh! Sekiz Bambu."

Miss Gannett, "Mah Jong!" dedi.

Caroline'in canı pek sıkılmıştı.

"Bir Kırmızı Ejderha," diye hayıflandı. "Elime üç çift gelmeliydi."

"Bana durmadan Kırmızı Ejderhalar geliyor," dedim.

Caroline, "Çok tipik, James," dedi. "Sen oyunun ruhunu hiç anlamıyorsun."

Bense epey zekice oynadığımı düşünürüm. Caroline Mah Jong yapsaydı ona büyük para ödemek zorunda kalacaktım. Miss Gannett'ın Mah Jong'u olabilecek en zayıf çeşittendi ve Caroline de buna dikkat çekmekten geri kalmadı.

Doğu Rüzgârı geçti ve sessizlik içinde yeni bir ele başladık.

Caroline, "Size şunu söyleyecektim," dedi.

Miss Gannett, "Evet?" diye teşvik etti, onu.

"Ralph Paton'la ilgili düşüncem yani."

Miss Gannett, teşvik etmeye devam etti: "Evet, canım. Çang!"

Caroline sert bir ifadeyle, "Bu kadar erken Çang yapmak bir zayıflık belirtisidir," dedi. "Büyük bir el beklemeliydiniz."

Miss Gannett, "Biliyorum," dedi. "Ne diyordunuz... Ralph Paton hakkında yani?"

"Evet. Pekâlâ, onun nerde olduğu hakkında kurnazca bir fikrim var."

Hepimiz durup ona bakakaldık.

Albay Carter, "Bu çok ilginç, Miss Caroline," dedi. "Sizin kendi fikriniz, öyle mi?"

"Tam olarak öyle sayılmaz. Size anlatayım. Bizim holdeki o büyük haritayı biliyorsunuz, değil mi?"

Hepimiz evet dedik.

"Geçen gün Mösyö Poirot giderken durup baktı ve bir şeyler söyledi. Ne olduğunu tam olarak hatırlayamıyorum. Cranchester'ın bize yakın tek büyük kasaba olduğu gibi bir şey. Bu da doğru tabi. Ama o gittikten sonra, birdenbire aklıma geldi."

"Ne geldi?"

"Ne demek istediği. Ralph Cranchester'da tabi."

O anda taşlarımı koyduğum tahtayı devirdim. Kız kardeşim hemen sakarlığım yüzünden beni azarladı, ama aklı asıl teorisindeydi.

Albay Carter, "Cranchester mı, Miss Caroline?" dedi. "Cranchester olamaz herhalde. Orası öyle yakın ki."

Caroline sevinçle, "Aynen öyle," diye bağırdı. "Artık burdan trenle gitmediği belli oldu. Cranchester'a kadar yürümüş olmalı. Ve ben hâlâ orda olduğuna inanıyorum. Bu kadar yakında olacağını kimse akıl etmez."

Teoriye karşı birkaç itirazda bulundum, ama Caroline bir şeyi bir kez kafasına yerleştirdi mi, onu oradan silmek imkânsızdır.

Miss Gannett düşünceli bir tavırla, "Sizce Mösyö Poirot da böyle düşünüyor demek," dedi. "Çok garip bir tesadüf, ama bu akşamüstü Cranchester yolunda yürüyüşe çıkmıştım ve kendisini o yönden gelen bir arabada gördüm."

Hep birlikte bakıştık.

Miss Gannett birdenbire, "Aman Tanrım," dedi. "Mah Jong yapmışım, farkında bile değilim."

Kendi yaratıcı düşüncelerine dalmış olan Caroline'in dikkati dağıldı. Miss Gannett'a karışık taşlar ve çok fazla Çang'la dolu bir elde Mah Jong yapmaya değmeyeceğini söyledi. Miss Gannett hiç istifini bozmadan dinledi ve taşlarını topladı.

"Evet, canım, ne demek istediğini anlıyorum," dedi. "Ama bu biraz da ilk başta nasıl bir elle başladığına bağlı, değil mi?"

Caroline, "Uğraşmazsanız asla büyük eller toplayamazsınız," diye ısrar etti.

Miss Gannett, "Eh, hepimiz bildiğimiz gibi oynamalıyız, değil mi?" dedi. "Ne de olsa, şimdiye kadar batmadım."

Caroline epeyce batmıştı ve hiçbir şey söylemedi.

Doğu Rüzgârı geçti ve bir kez daha başladık. Annie çayları getirdi. Caroline'le Miss Gannett bu eğlenceli akşamlarda genelde olduğu gibi, biraz sinirlenmişlerdi.

Miss Gannett ne atacağı konusunda tereddüt ederken Caroline, "Biraz daha çabuk oynayabilir misiniz, canım," dedi. "Çinliler taşları öyle hızlı koyuyorlar ki, sanki kuşlar kanat çırpıyormuş gibi bir ses çıkıyor."

Bir süre Çinliler gibi oynadık.

Albay Carter yumuşak bir sesle, "Bildiklerimize pek fazla katkıda bulunmadınız Sheppard," dedi. "Çok sinsisiniz. Büyük dedektifle etle tırnak gibisiniz ama işlerin gidişatı konusunda en ufak bir ipucu bile vermiyorsunuz."

"James olağanüstü biridir," dedi Caroline. "Bir türlü bilgi veremez."

Bana biraz kızarak baktı.

"Sizi temin ederim ki, hiçbir şey bilmiyorum," dedim. "Poirot bildiklerini kendine saklıyor."

Albay gülerek, "Akıllı adammış," dedi. "Renk vermiyor. Ama bu yabancı dedektifler harika tipler. Her türlü kandırmacaya başvuruyorlar sanırım."

Miss Gannett sakin bir zafer edasıyla, "Pıng," dedi. "Ve Mah Jong."

Durum daha da gerginleşti. Yeni bir duvar örerken Caroline, Miss Gannett'ın peş peşe üçüncü kez Mah Jong yapmasının siniriyle bana döndü.

"Çok can sıkıcısın, James. Orda susup oturuyorsun ve hiçbir şey söylemiyorsun."

"Ama canım, gerçekten söyleyecek hiçbir şeyim yok," diye itiraz ettim. "Yani, senin dediğin türden."

Caroline elindeki taşları sıraya dizerken, "Saçma," dedi. "İlginç bir şeyler *biliyorsundur* mutlaka."

Bir an için cevap vermedim. Çok heyecanlanmıştım ve başım dönüyordu. Kusursuz Kazanma, yani insanın orijinal eliyle Mah Jong'a gitmesi diye bir şeyin var olduğunu duymuştum. O elin bana geleceğini hiçbir zaman umut etmemiştim.

Bastırmaya çalıştığım bir zafer edasıyla elimi masaya açtım.

"Şanghay Kulübü'nde dedikleri gibi," dedim. "Tin-ho -Kusursuz Zafer!"

Albayın gözleri az daha yuvalarından uğrayacaktı.

"Aman Tanrım, ne olağanüstü bir şey," dedi. "Daha önce hiç görmemiştim!"

İşte o zaman Caroline'in imaları ve kendi zaferimin pervasızlığıyla sözlerime devam ettim.

"İlginç konulara gelince, içinde 'R.'den' ve bir de tarih yazan altın bir alyansa ne dersiniz?" dedim.

Sonraki sahneyi anlatmayayım. Bu hazinenin tam olarak nerede bulunduğunu söylemek zorunda kaldım. Tarihi de açıkladım.

Caroline, "13 Mart," dedi. "Altı ay önce. Ah!"

Bir sürü heyecanlı tavsiyelerin ve varsayımların arasından üç teori belirdi:

1. Albay Carter'ınki: Ralph'in Flora'yla gizlice evlenmiş olduğu. Birinci ve en basit çözüm.

2. Miss Gannett'ınki: Roger Ackroyd'un gizlice Bayan Ferrars'la evlenmiş olduğu.

3. Kız kardeşiminki: Roger Ackroyd'un Kâhya Miss Russell'la evlenmiş olduğu.

Daha sonra, yatmaya giderken Caroline dördüncü bir süperteori daha geliştirdi.

Birdenbire, "Sözlerime dikkat et," dedi. "Geoffrey Raymond'la Flora evli değillerse hiç şaşırmam."

"O halde herhalde 'R'den' değil, 'G'den' yazması gerekirdi," dedim.

"Hiç bilemezsin. Bazı kızlar sevgililerine soyadıyla seslenirler. Hem Miss Gannett'ın bu akşam dediklerini duydum; Flora'nın yapıp ettikleri hakkında."

Açıkça söylemek gerekirse, Miss Gannett'ın öyle şeyler söylediğini duymamıştım, ama Caroline'in imalar konusundaki bilgisine saygı gösterdim.

"Ya Hector Blunt?" diye ima ettim. "Birisi varsa..."

"Saçma," dedi Caroline. "Bence kıza hayranlık duyuyor, hatta âşık bile olabilir. Ama inan bana, hiçbir kız etrafta yakışıklı bir sekreter varken gidip babası yaşında bir adama âşık olmaz. Binbaşı Blunt'ı da yedek olarak teşvik edebilir. Kızlar çok fettan olur. Ama sana şunu söyleyebilirim, James Sheppard. Flora Ackroyd, Ralph Paton'a metelik vermiyor, hiçbir zaman da vermedi. Buna inanabilirsin."

Ses çıkarmadan kabullendim.

Bölüm 17
Parker

Ertesi sabah Tin-ho ya da Kusursuz Zafer'in heyecanı içinde biraz fazla konuşmuş olabileceğim aklıma geldi. Gerçi Poirot benden yüzüğü bulduğunu kendime saklamamı istememişti. Öte yandan, Fernly'deyken bu konudan hiç söz etmemişti ve bildiğim kadarıyla onun bulunduğundan haberi olan tek kişi bendim. Kendimi suçlu hissediyordum. Bu gerçek King's Abbott'ta orman yangını gibi yayılıyordu. Her an Poirot'dan sitem işitmeyi bekliyordum.

Bayan Ferrars'la Roger Ackroyd'un cenazeleri saat on birde kalkacaktı. Melankolik ve etkileyici bir törendi. Fernly'deki herkes gelmişti.

Cenaze töreni bittikten sonra Poirot koluma girip eve kadar kendisine eşlik etmemi rica etti. Çok ciddi görünüyordu ve bir gece önceki boşboğazlığımın kulağına gitmiş olmasından korktum. Ancak çok geçmeden düşüncelerinin bambaşka bir şeyle meşgul olduğu ortaya çıktı.

"Görüyor musunuz," dedi. "Harekete geçmeliyiz. Yardımınızla bir tanığı sorgulamayı öneriyorum. Onu sorguya çekecek ve öyle korkutacağız ki, gerçeği mutlaka söyleyecek."

"Hangi tanıktan söz ediyorsunuz?" dedim. Çok şaşırmıştım.

"Parker!" dedi Poirot. "Bu sabah on ikide evime gelmesini istedim. Şu sıra orda bizi bekliyor olmalı."

Yüzüne bir bakış fırlatarak, "Ne düşünüyorsunuz?" diye sordum.

"Şunu biliyorum: Hiç tatmin olmadım."

"Sizce Bayan Ferrars'a o mu şantaj yaptı?"

"Ya o ya da..."

Bir, iki dakika sonra, "Eee?" dedim.

"Dostum, size şunu söyleyeyim: Umarım odur."

Tavrının ciddiliği ve gerisindeki belirsiz bir şey susmama yol açtı.

Eve vardığımızda Parker'ın bizi beklediğini öğrendik. Odaya girerken uşak saygıyla ayağa kalktı.

Poirot tatlı tatlı, "Günaydın Parker," dedi. "Bir dakikanı rica edeyim."

Paltosuyla eldivenlerini çıkardı.

Parker, "Müsaadenizle, efendim," diyerek, ona yardımcı olmak üzere atıldı. Paltoyu katlayıp kapının yanındaki bir iskemlenin üstüne koydu. Poirot, onu takdirle izledi.

Parker kibarca başını eğerek bir koltuğa oturdu.

"Şimdi, sence bu sabah buraya gelmeni neden istedim acaba?"

Parker öksürdü.

"Anladığım kadarıyla bana beyefendiyle ilgili birkaç soru sormak istiyorsunuz efendim," dedi. "Özel sorular."

Poirot gülümseyerek, *"Précisément,"* dedi. "Şantaj konusunda fazla deneyimin oldu mu?"

"Beyefendi!"

Uşak ayağa fırladı.

Poirot sakin sakin, "Heyecanlanma," dedi. "Dürüst, incinmiş adam numarası da yapma. Şantaj hakkında her şeyi biliyorsun, değil mi?"

"Efendim, ben... ben asla... asla..."

Poirot, "Daha önce hiç bu kadar hakarete uğramamıştın," dedi. "O halde, sevgili Parker geçen akşam, şantaj sözcüğünü duyduktan sonra, Bay Ackroyd'un çalışma odasındaki konuşmaları dinlemek için neden öyle can atıyordun?"

"Ben... ben..."

Poirot birdenbire, "En son kimin yanında çalıştın?" diye sordu.

"En son mu?"

"Evet. Bay Ackroyd'un yanına gelmeden önce."

"Binbaşı Ellerby, efendim..."

Poirot sözleri ağzından aldı.

"Evet, Binbaşı Ellerby. Binbaşı Ellerby uyuşturucu bağımlısıydı, değil mi? Sen de onunla dolaşıyordun. Bermuda'dayken bazı sorunlar olmuştu, bir adam öldürülmüştü. Binbaşı Ellerby da kısmen sorumluydu. Olay örtbas edildi. Ama sen biliyordun. Binbaşı Ellerby, sana susman için kaç para ödedi?"

Parker ağzı açık ona bakakalmıştı. Adam dağılmış, yanakları titriyordu.

Poirot tatlı tatlı, "Gördüğün gibi, ufak bir soruşturma yaptım," dedi. "Senin dediğin gibi. O zaman şantaj karşılığı iyi bir para al-

mıştın ve Binbaşı Ellerby ölene dek sana para vermeye devam etti. Şimdi de en son tecrübeni duymak istiyorum."

Parker hâlâ bakıyordu.

"İnkâr etmek faydasız. Hercule Poirot bilir. Binbaşı Ellerby hakkında söylediklerim doğru, değil mi?"

Parker sanki iradesi dışındaymış gibi, bir kez başını salladı. Yüzü bembeyaz kesilmişti.

"Ama Bay Ackroyd'un saçının teline bile zarar vermedim," diye inledi. "Tanrı biliyor, efendim, vermedim. Hep bundan korkuyordum. Size söylüyorum, onu ben öldürmedim."

Sesi neredeyse bir çığlık gibi çıkıyordu.

Poirot, "Sana inanmak istiyorum, dostum," dedi. "Sende o cesaret yok. Ama ben gerçeği öğrenmeliyim."

"Size her şeyi, bilmek istediğiniz her şeyi söyleyeceğim, efendim. O akşam kapıyı dinlemeye çalıştığım doğru. Duyduğum bir, iki sözcük merakımı uyandırmıştı. Bay Ackroyd'un rahatsız edilmek istememesi ve doktorla öyle kapanması da. Tanrı biliyor, polise anlattıklarım gerçeğin ta kendisi. Şantaj sözcüğünü duydum, efendim ve sonra..."

Poirot, "Sana da bir pay çıkabileceğini düşündün, değil mi?" dedi.

"Pekâlâ, evet, efendim, öyle düşündüm. Eğer Bay Ackroyd'a şantaj yapılıyorsa, ben neden payımı almayacaktım?"

Poirot'nun yüzünde pek garip bir ifade belirip geçti. Öne doğru eğildi.

"O geceden önce sana Bay Ackroyd'a şantaj yapıldığını düşündürecek bir neden oldu mu?"

"Hayır, efendim. Benim için büyük bir sürprizdi. Çok düzenli alışkanlıkları olan birisiydi."

"Neler duydun?"

"Pek fazla bir şey duymadım, efendim. Bana karşı bir kin vardı sanki. Tabi kilerdeki görevlerimi de yerine getirmek zorundaydım. Bir, iki kez gizlice çalışma odasına sokulsam da, işe yaramadı. Birincisinde Dr. Sheppard çıkıp az kalsın beni suçüstü yakalayacaktı, bir başka seferinde de Bay Raymond holde yanımdan geçip o tarafa doğru gittiğinden bir yararı olmayacağını gördüm. Sonra elimde tepsiyle gittiğimde de Miss Flora beni uzaklaştırdı."

Poirot sanki dürüstlüğünü sınamak ister gibi, uzun uzun adama baktı. Parker da gözlerini kaçırmadı.

"Umarım bana inanıyorsunuzdur, efendim. En başından beri polisin eskiden Binbaşı Ellerby'la olanları ortaya çıkartıp benden şüphelenmesinden korkuyordum."

Poirot sonunda, *"Eh bien,"* dedi. "Sana inanmaya hazırım. Ancak, senden bir şey isteyeceğim: Bana banka cüzdanını göster. Bir banka cüzdanın vardır herhalde, değil mi?"

"Evet, efendim. Hatta şimdi yanımda."

Hiçbir tereddüt göstermeden cebinden çıkardı. Poirot ince, yeşil kaplı cüzdanı alıp inceledi.

"Ah! Görüyorum ki bu yıl beş yüz sterlin değerinde tahvil almışsın."

"Evet, efendim. Bin sterlinden fazla tasarrufum var. Eh, son patronum Binbaşı Ellerby'la olan bağlantım sayesinde. Bu yıl bazı atlarda da çok başarılı oldum. Hatırlarsanız, efendim, Jubilee koşusunu sürpriz bir at kazanmıştı. Ben de şansıma ona oynamıştım. Yirmi sterlin kazandım."

Poirot cüzdanı geri uzattı.

"Sana iyi günler diliyorum. Bana gerçeği söylediğine inanıyorum. Eğer söylemediysen senin için çok kötü olur, dostum."

Parker gidince Poirot tekrar paltosunu aldı.

"Yine mi çıkıyorsunuz?" diye sordum.

"Evet. Bay Hammond'ı ziyaret edeceğiz."

"Parker'ın hikâyesine inanıyor musunuz?"

"İlk bakışta yeterince inandırıcı. Eğer çok iyi bir oyuncu değilse, Ackroyd'un kendisinin de şantaj kurbanı olduğuna gerçekten inandığı anlaşılıyor. Öyleyse, Bayan Ferrars meselesi hakkında hiçbir şey bilmiyor demektir."

"O halde... kim?..."

"Précisément! Kim? Ama Bay Hammond'ı ziyaretimiz bir amaca hizmet edecek. Ya Parker'ı tümüyle temize çıkartacak ya da..."

"Ya da?"

Poirot, "Bu sabah cümlelerimi yarım bırakma alışkanlığına kapıldım," diye özür diledi. "Beni mazur görün."

Biraz safça, "Bu arada, benim de bir itirafım var," dedim. "Korkarım ağzımdan yüzükle ilgili bir şeyler kaçırdım."

"Hangi yüzük?"

"Balıklı havuzda bulduğunuz o yüzük."

Poirot kocaman gülümseyerek, "Ah! Evet," dedi.

"Umarım çok kızmamışsınızdır? Büyük dikkatsizlik ettim."

"Ama hiç de değil, dostum, hiç de değil. Size hiçbir şey tembih etmemiştim ki. İstediğiniz gibi konuşmakta özgürdünüz. Kız kardeşiniz ilgilendi, değil mi?"

"Hem de nasıl. Sansasyon yarattı. Ortalıkta her çeşit teori uçuşuyor."

"Ah! Öte yandan, öyle basit ki. Olayın açıklaması hemen göze çarpıyor, değil mi?"

Kuru bir ifadeyle, "Öyle mi?" dedim.

Poirot güldü.

"Akıllı adam kendini bağlamaz," dedi. "Öyle, değil mi? Ama işte Bay Hammond'a geldik."

Avukat yazıhanesindeydi ve hiç beklemeden içeri alındık. Kalkıp kuru, titiz tavırlarıyla bizi selamladı.

Poirot hemen konuya girdi.

"Mösyö, sizden bazı bilgiler istiyorum. Yani, eğer bana vermeye lütfederseniz. Anladığım kadarıyla King's Paddock'lu müteveffa Bayan Ferrars'ı da temsil ediyormuşsunuz."

Avukatın gözlerinde bir şaşkınlık pırıltısının belirip kaybolduğunu gördüm. Sonra profesyonel ağırbaşlılığı tekrar bir maske gibi oturdu yüzüne.

"Evet. Bütün işleri bizden geçerdi."

"Pek güzel. Şimdi, bana bir şey söylemeden önce, Dr. Sheppard'ın anlatacağı hikâyeyi dinlemenizi rica ederim. Geçen cuma akşamı Bay Ackroyd'la yaptığınız konuşmayı tekrarlamaya bir itirazınız olmaz herhalde, değil mi dostum?"

"Hiç olmaz," dedim ve hemen o garip akşamı anlatmaya başladım.

Hammond dikkatle dinledi.

Bitirdiğimde, "Hepsi bu kadar," dedim.

Avukat düşünceli bir biçimde, "Şantaj," dedi.

Poirot, "Şaşırdınız mı?" diye sordu.

Avukat kelebek gözlüğünü çıkarıp mendiliyle sildi.

"Hayır," diye cevap verdi. "Şaşırdığımı söyleyemem. Bir süredir böyle bir şeyden kuşkulanıyordum zaten."

Poirot, "Bu da bizi sizden istediğim bilgiye getiriyor," dedi. "Yalnızca siz bize ödenen tutarlar konusunda bilgi verebilirsiniz mösyö."

Hammond bir, iki dakika düşündükten sonra, "Bunu yapmamak için hiçbir neden göremiyorum," dedi. "Bayan Ferrars geçen yıl birtakım tahvillerini sattı ve bunların parası hesabına yatırılıp başka bir yatırımda kullanılmadı. Geliri çok fazla olduğundan ve kocasının ölümünden sonra pek sade bir hayat sürdüğünden, bu paranın bir kısmının özel bir amaçla bir yerlere ödendiği anlaşılıyor. Bir seferinde onu bu konuyla ilgili yoklamak istedim. Bana kocasının yoksul akrabalarından birkaçına bakmak zorunda olduğunu söyledi. Daha fazla üstelemedim tabi. Bugüne dek paranın Ashley Ferrars'da hak iddia eden bir kadına ödendiğini sanıyordum. Bayan Ferrars'ın kendisinin işin içinde olduğu hiç aklımdan geçmedi."

Poirot, "Ya miktar?" diye sordu.

"Hepsi bir arada, sanırım çeşitli ödemelerin tutarı yirmi bin sterlini buluyor."

"Yirmi bin sterlin mi?" diye bağırdım. "Bir yılda!"

Poirot kuru bir ifadeyle, "Bayan Ferrars çok zengin bir kadındı," dedi. "Cinayetin cezası da pek hoş değildir."

Bay Hammond, "Size söyleyebileceğim başka bir şey var mı?" diye sordu.

Poirot ayağa kalktı ve, "Teşekkür ederim, yok," dedi. "Sizi deli ettiğimiz için çok özür dilerim."

"Hiç de değil, hiç de değil."

Dışarı çıktığımızda, "Deli etmek fiili yalnızca akıl hastalıklarında kullanılır," dedim.

Poirot, "Ah!" diye bağırdı. "İngilizcem hiçbir zaman kusursuz olmayacak. Garip bir dil. O halde düzeninizi bozduğumuz için demeliydim, *n'est-cepas?*"(*)

"Düşündüğünüz sözcük rahatsız etmekti."

"Teşekkürler, dostum. Doğru sözcükleri kullanmak konusunda titizsiniz. *Eh bien,* şimdi dostumuz Parker'a ne olacak? Yirmi bin sterlini almış olsaydı uşak olarak çalışmaya devam eder miydi? Hiç sanmıyorum. Tabi parayı başka bir isimle bankaya yatırmış olması da mümkün, ama bize doğruyu söylediğini sanıyorum. Alçağın biri olsa da, ufak bir alçak demektir. Büyük düşünmüyor. Böylece olasılık olarak geriye Bay Raymond ve bir de Binbaşı Blunt kalıyor."

"Herhalde Raymond olamaz," diye itiraz ettim. "Beş yüz sterline bile çok sıkışmış olduğunu biliyoruz."

"Öyle diyor, evet."

"Hector Blunt'a gelince..."

Poirot, "Size sayın Binbaşı Blunt hakkında bir şey söyleyeceğim," diye sözümü kesti. "Sorular sormak benim işim. Soruları bulurum. *Eh bien,* sözünü ettiği şu miras var ya, miktarının yirmi bin sterline yakın olduğunu keşfettim. Bunun hakkında ne düşünüyorsunuz?"

Öyle şaşırmıştım ki, güçlükle konuşabildim.

"İmkânsız," dedim sonunda. "Hector Blunt gibi tanınmış biri."

(*) Değil mi?

Poirot omuz silkti.

"Kim bilir? En azından büyük düşünen bir adam. Onu şantajcı olarak göremediğimi itiraf ederim, ama sizin aklınıza bile getirmediğiniz bir başka olasılık daha var."

"Nedir o?"

"Şömine, dostum. Ackroyd mektubu mavi zarfıyla birlikte, siz ayrıldıktan sonra kendisi imha etmiş olabilir."

Ağır ağır, "Bunu pek sanmıyorum," dedim. "Ama yine de mümkün tabi.. Fikrini değiştirmiş olabilir."

Evime varmıştık ve birdenbire Poirot'yu içeri gelip ne varsa birlikte yemeye davet ettim.

Caroline'in bundan memnun olacağını sanıyordum, ama kadınları memnun etmek pek kolay değil. Anlaşıldığına göre yemekte pirzola vardı. Mutfaktakiler de işkembe ve soğana talim ediyorlardı. Üç kişinin önüne konan iki pirzola da utanç kaynağı olmuştu.

Öte yandan, Caroline'in uzun süre sindiği pek enderdir. Muhteşem bir yalancılık sergileyerek Poirot'ya James alay etse de, çok sıkı bir vejetaryen diyet uyguladığını anlattı. Mücverin (ki eminim hayatta hiç tadına bakmamıştır) nefasetinden bahsetti ve üzerine peynirli beşamel sürülüp kızartılmış ekmeği büyük iştahla, "et" yemenin tehlikesine de sık sık değinerek yedi.

Daha sonra, şöminenin önünde oturmuş konuşurken Caroline doğrudan Poirot'ya saldırıya geçti.

"Henüz Ralph Paton'ı bulamadınız mı?" diye sordu.

"Onu nerde bulacaktım, matmazel?"

Caroline pek anlamlı bir ses tonuyla, "Onu belki de Cranchester'da bulabileceğinizi düşünmüştüm," dedi.

Poirot yalnızca şaşırmış göründü.

"Cranchester'da mı? Ama neden Cranchester?"

Hınzırca bir keyifle açıkladım.

"Geniş özel dedektif kadromuzdan biri dün sizi Cranchester yolunda bir arabada görmüş," dedim.

Poirot'nun şaşkınlığı kayboldu. İçten bir kahkaha attı.

"Ah, şu! Basit bir dişçi ziyareti, *c'est tout.*(*) Dişim ağrıyor. Oraya gidiyorum. Dişim hemen iyileşiyor. Ben de çabucak dönmek istiyorum. Dişçi olmaz diyor. Çekmek daha iyiymiş. Karşı çıkıyorum. Israr ediyor. Dediğini yapıyor! O diş bir daha hiç ağrımayacak."

Caroline patlamış bir balon gibi söndü.

Ralph Paton hakkında konuşmaya başladık.

"Zayıf bir kişilik," dedim. "Ama kötü değil."

Poirot, "Ah!" dedi. "Ama zayıflığın sonu nereye varır?"

"Aynen öyle," dedi Caroline. "James'i alalım. Eğer ona ben bakıyor olmasaydım, o da pek zayıftır."

Canım sıkıldı. "Sevgili Caroline," dedim. "Kişilikleri işin içine katmadan konuşamaz mısın?"

Caroline hiç oralı olmadı. "Zayıfsın James," dedi. "Ben senden sekiz yaş büyüğüm. Oh! Ben hiç aldırmam. Bay Poirot'nun bunu bilmesi..."

Poirot kibar bir selam vererek, "Hiç tahmin edemezdim, matmazel," dedi.

"Senden sekiz yaş büyüğüm. Ve sana bakmayı hep görev bildim. Eğer kötü bir şekilde yetiştirilmiş olsaydın, başını nasıl bir belaya sokardın, Tanrı bilir."

(*) Hepsi bu.

Tavana bakıp duman halkaları üfleyerek, "Belki de maceraperest bir güzelle evlenmiş olurdum," dedim.

Caroline, "Maceraperestmiş!" diye homurdandı. "Maceraperestlerden söz etmişken..."

Cümlesini tamamlamadı.

Merakla, "Ee?" dedim.

"Bir şey yok. Ama yüz altmış kilometre ötede olmayan birini düşünüyorum."

Sonra birdenbire Poirot'ya döndü.

"James, sizin cinayeti evden birinin işlediğini düşündüğünüzde ısrarlı. Bütün söyleyebileceğim şu ki, yanılıyorsunuz."

"Yanılmayı hiç istemem," dedi Poirot. "Nasıl denir, benim *métier* bu değil."

Caroline, Poirot'nun sözlerine hiç aldırmadan devam etti: "James'den ve diğerlerinden gerçeği iyice öğrendim," dedi. "Görebildiğim kadarıyla, evdeki insanlar arasından ancak ikisinin bunu yapmaya fırsatı olmuş olabilir. Ralph Paton'la Flora Ackroyd."

"Sevgili Caroline..."

"Şimdi, James, sözümü kesme. Neden söz ettiğimi biliyorum ben. Parker, onu kapının *dışında* gördü, değil mi? Amcasının, ona iyi geceler dilediğini duymadı. Onu o sırada öldürmüş olabilir."

"Caroline!"

"Onun yaptığını söylemiyorum, James. Yapmış *olabileceğini* söylüyorum. Aslında Flora da bu devirdeki bütün genç kızlar gibi. Büyüklerine saygıları yok ve her şeyi en iyi kendilerinin bildiğini sanıyorlar. Ben onun bir tavuğu bile keseceğine bir an olsun inan-

---

(*) Mesleğim.

mam. Ama işte durum ortada. Bay Raymond'la Binbaşı Blunt'ın tanıkları var. Bayan Ackroyd'un da tanığı var. Anlaşılan Russell denen o kadının bile var, iyi ki de öyle. Geriye kim kalıyor? Yalnızca Ralph ile Flora! Ne derseniz deyin, ben Ralph'in katil olduğuna inanmıyorum. Doğduğundan beri tanıdığımız bir çocuk."

Poirot bir an sustu, sigarasında kıvrım kıvrım yükselen dumanları seyretti. Sonunda konuştuğunda, dalgın sesi garip bir etki bırakıyordu. Her zamanki tavrından çok farklıydı.

"Bir adamı ele alalım, sıradan bir adam. Cinayeti hiç düşünmeyen bir adam. İçinde bir yerlerde bir zaafı var. Henüz hiç meydana çıkmamış. Belki de hiç çıkmayacak ve o halde ölene kadar herkes tarafından sevilip sayılacak. Ancak, diyelim ki bir şey oluyor. Başı derde giriyor, hatta belki o bile değil. Kazayla bir sırrı; birisi için ölüm kalım meselesi olan bir sırrı öğreniyor. İlk dürtüsü de bunu anlatmak, dürüst bir vatandaş olarak görevini yapmak oluyor. Ancak sonra o zaafı baskın çıkıyor. Karşısında büyük miktarda para kazanma fırsatı var. Parayı istiyor -arzuluyor- ve öyle kolay ki. Susmaktan başka hiçbir şey yapması gerekmiyor. Bu daha başlangıç. Para arzusu büyüyor. Daha, daha fazlasını almak istiyor! Ayaklarının dibine serilen altın madeni başını döndürüyor. Açgözlülüğü baskın çıkıyor. Bu açgözlülük içinde de kendini aşıyor. İnsan bir adamı istediği kadar zorlayabilir, ama bir kadın söz konusuysa, fazla üstüne gitmemek gerekir. Zira kadının kalbinde her zaman doğruyu söyleme arzusu vardır. Eşlerini aldatan kaç koca vardır ki, sırlarını mezara da beraber götürmüşlerdir! Kocasını aldatan kaç kadın da bu gerçeği o aynı kocanın yüzüne çarparak hayatını mahvetmiştir! Bunlar çok üstüne gidilen kadınlardır. Pervasız bir anda (kabul, sonradan pişman-

lık duyacaklardır) temkini elden bırakıp gerçeği büyük bir zevkle açıklarlar. Bence bu örnekte de böyle oldu. Baskı çok fazlaydı. İşte o sırada sizin atasözü gündeme geldi: Altın yumurtlayan tavuğu kesmek. Ama iş orda bitmedi. Sözünü ettiğimiz adamın afişe olma tehlikesi belirdi. Üstelik o artık, diyelim ki bir yıl öncesiyle aynı adam değildi. Ahlak anlayışı körelmişti. Çaresizdi. Kaybedeceği bir savaşa girmişti ve afişe olması mahvı demek olacağından, eline geçen her fırsatı kullanacaktı. Böylece... hançer indi!"

Bir an sustu. Sanki odaya büyü yapmış gibiydi. Sözlerinin nasıl bir etki uyandırdığını anlatamam. Bu acımasız analiz, bu inanılmaz tahlil gücü ikimizi de korkutmuştu.

Yavaşça devam etti: "Daha sonra hançer çıkartılınca tekrar normal, nazik kişiliğine döner. Ancak yine gerekirse bir kez daha harekete geçecektir."

Caroline sonunda silkindi.

"Ralph Paton'ı anlatıyorsunuz," dedi. "Haklı olabilirsiniz de, olmayabilirsiniz de; ama adamı dinlemeden mahkûm etmemeniz gerekir."

O sırada telefon yüksek sesle çaldı. Hole gidip almacı kaldırdım.

"Ne?" dedim. "Evet, ben Dr. Sheppard."

Bir kaç dakika dinledim, sonra kısaca cevap verdim. Almacı yerine koyup salona döndüm.

"Poirot," dedim. "Liverpool'da birini yakalamışlar. İsmi Charles Kent'miş ve o gece Fernly'ye gelen yabancı olduğunu sanıyorlarmış. Hemen Liverpool'a gidip onu teşhis etmemi istiyorlar."

Bölüm 18
Charles Kent

Yarım saat sonra Poirot, ben ve Müfettiş Raglan Liverpool trenindeydik. Müfettiş pek heyecanlı gibiydi.

Neşeyle, "Hiçbir şey olmasa bile işin şantaj tarafını açıklığa kavuşturabiliriz," dedi. "Telefondan anladığıma göre, adam çetin cevize benziyor. Uyuşturucu da alıyormuş. İstediğimizi öğrenmek kolay olacaktır. Eğer en ufak bir neden bile varsa, büyük olasılıkla Bay Ackroyd'u öldüren adam bu olabilir. Ancak o halde genç Paton neden ortada görünmüyor. Her şey bir bilmece, aynen böyle. Bu arada, Mösyö Poirot, o parmak izleri konusunda haklıymışsınız. Bay Ackroyd'un kendi izleriymiş. Benim de aklıma gelmişti ama hiç ihtimal vermemiştim."

Kendi kendime gülümsedim. Müfettiş Raglan'ın görüntüyü kurtarmak istediği pek açıktı.

Poirot, "Bu adama gelince," dedi. "Henüz tutuklanmamış, değil mi?"

"Hayır, kuşku üzerine gözaltına alınmış."

"Peki kendisi ne anlatıyor?"

"Pek az," dedi müfettiş sırıtarak, "Anladığıma göre pek temkinli biri. Küfredip duruyormuş ama bir şey söylemiyormuş."

Liverpool'a vardığımızda Poirot'nun pek takdirle karşılandığını görüp şaşırdım. Bizi karşılayan Başmüfettiş Hayes yıllar önce bir vakada Poirot'yla beraber çalışmıştı ve onun gücüne abartılı bir hayranlık duyduğu pek açıktı.

Neşeyle, "Mösyö Poirot da geldiğine göre, artık uzun sürmez," dedi. "Sizin emekliye ayrıldığınızı sanıyordum, mösyö?"

"Öyleydi, sevgili Hayes, öyleydi. Ama emeklilik ne sıkıcı! Günbegün hayatın tekdüzeliğini hayal bile edemezsiniz."

"Herhalde. Demek bizim bulgumuza bakmaya geldiniz? Beyefendi de Dr. Sheppard mı? Sizce onu tanımlayabilecek misiniz efendim?"

"Pek emin değilim," diye duraksadım.

Poirot, "Onu nasıl yakaladınız?" diye sordu.

"Eşkali dağıtılmıştı, biliyorsunuz. Hem basın aracılığıyla, hem de özel yollardan. Pek yararlı olmadığını kabul ederim. Bu adamın Amerikan aksanı var ve o gece King's Abbot civarında olduğunu reddetmiyor. Yalnızca, bunun bizi neden ilgilendirdiğini soruyor. Herhangi bir soruya cevap vermeden önce işimizin bittiğini görecekmiş."

Poirot, "Benim de onu görmeme izin var mı?" diye sordu.

"Çok memnun oluruz, efendim. İstediğinizi yapmaya izniniz var. Scotland Yard'dan Dedektif Japp geçen gün sizi soruyordu. Bu vakayla gayri resmi ilgilendiğinizi duymuş. Yüzbaşı Paton nerde saklanıyor, efendim, bana bunu söyleyebilir misiniz?"

Poirot çok ciddi bir tavırla, "Şu anda bunun pek akıllıca olacağını düşünmüyorum," dedi ve ben de gülümsememek için dudaklarımı ısırdım.

Ufak tefek adam gerçekten de pek ustaydı.

Biraz daha sohbet ettikten sonra, tutukluyla görüşmeye götürüldük.

Genç bir adamdı, yirmi iki, yirmi üç yaşlarında olmalıydı. İnce, uzun boyluydu. Elleri hafifçe titriyordu ve eskiden büyük fiziksel gücü olup da, bir şekilde tükenmiş olduğu izlenimini veriyordu. Saçları koyu, ama gözleri mavi ve güvenilmezdi; pek ender olarak insanın gözlerinin içine bakabiliyordu. Başından beri o gece gördüğüm tiple arasında bir benzerlik bulabilmeyi ummuştum ama bu gerçekten o idiyse, tümüyle yanılmışım. Bana tanıdığım hiç kimseyi, uzaktan yakından çağrıştırmıyordu.

Başmüfettiş, "Şimdi, Kent," dedi. "Ayağa kalk bakalım. Seni görmeye gelen konuklarımız var. Onları tanıyor musun?"

Kent asık suratla bize baktı, ama cevap vermedi. Bakışlarının üçümüzün üzerinde dolanıp bana takıldığını gördüm.

Başmüfettiş, bana döndü: "Pekâlâ, efendim, ne diyorsunuz?"

"Boyu aynı," dedim. "Genel görünüm açısından, söz konusu adam olabilir. Bundan öte bir şey söyleyemem."

Kent, "Bütün bunlar ne anlama geliyor?" diye sordu. "Beni neyle suçluyorsunuz? Haydi, söyleyin! Ne yapmışım ben?"

Başımı salladım.

"Bu o," dedim. "Sesini tanıdım."

"Sesimi tanıdın, öyle mi? Daha önce nerde duyduğunu sanıyorsun ki?"

"Geçen cuma akşamı, Fernly Park'ın kapısının dışında. Bana oranın yolunu sordun."

"Sordum, öyle mi?"

Müfettiş, "Kabul ediyor musun?" dedi.

"Hiçbir şeyi kabul etmiyorum. Beni neyle suçladığınızı öğrenmek istiyorum."

Poirot ilk kez konuştu ve, "Son birkaç gündür hiç gazete okumadın mı?" diye sordu.

Adam gözlerini kıstı.

"Demek bu, öyle mi? Fernly'de yaşlı bir beyefendinin öldürüldüğünü görmüştüm. İşi benim üstüme yıkmak istiyorsunuz demek?"

Poirot yavaşça, "O gece ordaydın," dedi.

"Nerden biliyorsunuz, bayım?"

"Şurdan." Poirot cebinden bir şey çıkartıp uzattı.

Yazlık evde bulduğumuz kaz tüyünden bir kalemdi.

Adam bunu görünce yüz ifadesi değişti. Elini uzatır gibi oldu.

Poirot düşünceli bir ifadeyle, "Kar," dedi. "Hayır, dostum, içi boş. O gece yazlık evde düşürdüğün yerde duruyordu."

Charles Kent ne diyeceğini bilemeden baktı.

"Her şey hakkında bir şeyler biliyor gibisin, seni kibirli yabancı. Belki şunu da hatırlarsın: Gazeteler ihtiyar adamın yirmi bir kırk beş ile yirmi iki arasında öldürüldüğünü söylemiyor muydu?"

"Öyle," dedi Poirot.

"Evet, ama gerçekten öyle mi? Ben de bunu soruyorum."

Poirot, "Bu beyefendi size söyleyebilir," dedi.

Müfettiş Raglan'ı gösterdi. Müfettiş duraksadı, önce Başmüfettiş Hayes'a, sonra Poirot'ya bir bakış fırlattı ve sonunda, sanki

onların onayını almış gibi, konuştu: "Doğru. Saat yirmi bir kırk beş ile yirmi iki arasında."

Kent, "O halde beni burda tutmak için hiçbir gerekçeniz yok," dedi. "Ben yirmi bir yirmi beşte Fernly Park'tan uzaklaşmıştım. Dog and Whistle Barı'nda soruşturabilirsiniz. Cranchester yolunda, Fernly'den üç kilometre kadar uzakta bir bar. Orda ufak bir olay çıkardığımı hatırlıyorum. Saat yirmi bir kırk beş bile değildi. Buna ne diyorsunuz?"

Müfettiş Raglan defterine bir şeyler yazdı.

Kent, "Pekâlâ?" diye sordu.

Müfettiş, "Soruşturulacak," dedi. "Gerçeği söylüyorsan, çekinecek bir şey yok. Hem zaten Fernly Park'ta ne işin vardı?"

"Birisiyle buluşmaya gitmiştim."

"Kiminle?"

"Sizi hiç ilgilendirmez."

Başmüfettiş uyardı: "Sözlerine dikkat etsen iyi olur, ahbap."

"Kibarlığın canı cehenneme. Oraya kendi işim için gittim, hepsi bu. Cinayet işlenmeden önce uzaklaşmışsam, polisleri ancak bu kadarı ilgilendirir."

Poirot, "İsmin Charles Kent mi?" diye sordu. "Nerde doğdun?"

Adam ona baktı, sonra sırıttı.

"Ben safkan İngilizim," dedi.

Poirot düşünceli bir tavırla, "Evet, sanırım," dedi. "Kent'te doğduğunu tahmin ediyorum."

Adam bakakaldı.

"Nedenmiş o? Adım yüzünden mi? Ne ilgisi var? İsmi Kent olan birinin orda doğmuş olması mı gerekir?"

Poirot üstüne basa basa, "Bazı koşullar altında öyle olabilir sanırım," dedi. "Bazı koşullar, anlarsın ya."

Sesi öyle anlamlıydı ki, müfettişlerin ikisi de şaşırdı. Charles Kent'e gelince, o kıpkırmızı kesildi ve bir an için Poirot'nun üstüne atılacağını sandım. Ancak sonra kendini tuttu ve bir kahkaha atıp arkasını döndü.

Poirot tatmin olmuş gibi başını salladı ve kapıdan çıktı. Az sonra müfettişler de yanına gitti.

Raglan, "İfadesini kontrol edeceğiz," dedi. "Yalan söylediğini sanmıyorum, ancak Fernly'de ne yaptığını açıkça söylemesi gerekir. Sanki şantajcımızı bulduk gibi görünüyor. Öte yandan, hikâyesinin doğru olduğunu varsayarsak, cinayetin onunla bir ilgisi olmuş olamaz. Tutuklandığında üstünde on sterlin vardı. Oldukça büyük para. Sanırım kırk sterlin ona gitti. Banknotların numaraları aynı değil, ama tabi ilk iş onları değiştirmiştir. Parayı Bay Ackroyd, ona vermiş olmalı, o da olabildiğince çabuk uzaklaşmıştır. Doğum yerinin Kent olması meselesi neydi? Bu işle ne ilgisi var?"

Poirot yavaşça, "Hiçbir ilgisi yok," dedi. "Küçük bir fikrimdi, hepsi bu. Ben küçük fikirlerimle tanınırım."

Raglan şaşkın bir ifadeyle onu süzerek, "Gerçekten mi?" dedi.

Başmüfettiş bir kahkaha patlattı.

"Müfettiş Japp'ın da pek çok kez böyle söylediğini duymuşumdur. Mösyö Poirot ve onun küçük fikirleri! Bana göre pek hayalci derdi, ama gerisinde hep bir şey vardır."

Poirot gülümseyerek, "Benimle eğleniyorsunuz," dedi. "Ama önemi yok. Bazen de gençler gülmezken yaşlılar en son güler."

Ve bilgece başını sallayarak yürüyüp sokağa çıktı.

Birlikte bir otelde öğle yemeği yedik. Olan biten her şeyin artık önünde apaçık durduğunu şimdi anlıyorum. Kendisini gerçeğe götürecek son ipucunu da bulmuştu.

Ancak, o sırada ben bunun farkında değildim. Genel özgüvenini fazlaca abarttım ve beni şaşırtan şeylerin onu da aynı derecede şaşırtıyor olması gerektiğini varsaydım.

Beni asıl şaşırtan, Charles Kent denen adamın Fernly'de ne yapıyor olabileceğiydi. Tekrar tekrar bu soruyu kendime sordum ve tatmin edici bir cevap bulamadım. Sonunda çekinerek Poirot'ya sordum. Hemen cevap verdi.

"*Mon ami*, ben tahmin yürütmüyorum; biliyorum."

"Sahi mi?" dedim. İnanamıyordum.

"Gerçekten öyle. Şimdi o gece Fernly'ye gitmesinin nedeninin Kent'te doğmuş olması olduğunu söylersem sizin için bir anlam ifade edecektir sanırım?"

Ona bakakaldım.

Kuru bir sesle, "Bana hiçbir anlam ifade etmiyor," dedim.

Poirot acıyarak, "Ah!" dedi. "Neyse, önemi yok. Yine de ufak bir fikrim var."

Bölüm 19

Flora Ackroyd

Ertesi sabah vizitelerimden dönerken Müfettiş Raglan seslendi. Kenara yanaştım ve müfettiş yanıma geldi.

"Günaydın, Dr. Sheppard," dedi. "Sözünü ettiği tanık yeterince sağlammış."

"Charles Kent'inki mi?"

"Charles Kent'inki. Sally Jones, yani Dog and Whistle Barı'ndaki barmen kız, onu çok iyi hatırlıyor. Beş fotoğraf arasından onunkini seçti. Bara girdiğinde yirmi bir kırk beşmiş ve Dog and Whistle Fernly Park'tan en az üç kilometre uzakta. Kız üstünde çok para olduğundan söz ediyor. Cebinden bir avuç banknot çıkardığını görmüş. Ne tip bir adam olduğunu gördüğü için biraz şaşırmış. Ayakkabıları dökülüyormuş. O kırk sterlin gerçekten de oraya gitmiş."

"Adam Fernly ziyaretinden söz etmeyi hâlâ ret mi ediyor?"

"Bir katır kadar inatçı. Bu sabah telsizde Liverpool'dan Hayes'la konuştum."

"Hercule Poirot, adamın o akşam oraya neden gittiğini bildiğini söylüyor," dedim.

Müfettiş heyecanla, "Öyle mi?" diye bağırdı.

Hınzırca, "Evet," dedim. "Kent'te doğmuş olduğu için oraya gittiğini söylüyor."

Kendi rahatsızlığımı ona da geçirmekten belirgin bir zevk aldım.

Raglan birkaç dakika anlamadan baktı. Sonra sinsi yüzüne bir sırıtış yayıldı ve parmaklarıyla alnına vurdu.

"Bunu kaybetmiş," dedi. "Bir süredir düşünüyordum. Zavallı demek bu yüzden işi bırakıp buralara gelmek zorunda kaldı. Herhalde aileden geliyordur. İyice çatlak bir yeğeni varmış."

"Poirot'nun mu?" dedim. Çok şaşırmıştım.

"Evet. Size hiç söz etmedi mi? Anladığıma göre pek uysal filanmış, ama zır deliymiş zavallı."

"Size kim söyledi?"

Müfettiş Raglan yine sırıttı.

"Kardeşiniz, Miss Sheppard. Bana her şeyi anlattı."

Gerçekten, Caroline inanılmaz biri. Herkesin aile sırlarını sonuna kadar öğrenmeden rahat etmez asla. Ne yazık ki, ona bu sırları kendine saklama nezaketini öğretemedim.

Arabanın kapısını açıp, "Atlayın müfettiş," dedim. "Birlikte Belçikalı dostumuzun evine gidelim ve ona en son haberleri verelim."

"Fena olmaz sanırım. Ne de olsa, birazcık çatlak olsa da, o parmak izleri konusunda bana verdiği ipucu çok yararlı oldu. Kent denen adam hakkında garip düşünceleri var ama kim bilir, belki gerisinde bir şey vardır."

Poirot bizi her zamanki güleryüzü ve nezaketiyle karşıladı.

Ona getirdiğimiz bilgileri ara sıra başını sallayarak dinledi.

Müfettiş kasvetli bir ifadeyle, "Tamam görünüyor, değil mi?" diye sordu. "Adam bir yerde birini öldürüp üç kilometre ötede başka bir yerde içiyor olamaz."

"Onu salacak mısınız?"

"Başka ne yapabiliriz ki? Dolandırıcılıktan tutamayız onu. Hiçbir şey kanıtlayamayız."

Müfettiş homurdanarak şömineye bir kibrit attı. Poirot geri alıp o amaçla tasarlanmış bir kabın içine koydu. Hareketleri tamamen mekanikti. Düşüncelerinin bambaşka bir yerde olduğunu görebiliyordum.

Sonunda Poirot, "Sizin yerinizde olsaydım," dedi. "Charles Kent denen adamı henüz serbest bırakmazdım."

"Ne demek istiyorsunuz?"

Raglan, ona bakakaldı.

"Az önce söylediğimi. Onu henüz serbest bırakmazdım."

"Cinayetle bir ilgisi olabileceğini düşünmüyorsunuz, değil mi?"

"Bence herhalde yoktur, ama henüz emin olmak mümkün değil."

"Ama size az önce demedim mi?..."

Poirot itiraz eder gibi elini kaldırdı.

"Mais ovi, mais ovi."(*) Duydum. Sağır değilim, aptal da değilim Tanrı'ya şükür! Ama bakınız, siz konuya yanlış... yanlış... açıdan yaklaşıyorsunuz. Öyle denirdi, değil mi?"

Müfettiş, ona dik dik baktı.

(*) Evet, evet.

"Bunu nerden çıkardınız anlayamıyorum. Bakın, Bay Ackroyd'un yirmi bir kırk beşte hayatta olduğunu biliyoruz. Bunu siz de kabul ediyorsunuz, değil mi?"

Poirot bir an ona baktı, sonra ufak bir gülümsemeyle başını iki yana salladı.

"Ben hiçbir şeyi kanıtlanmadan kabul etmem."

"Bunun için yeterince kanıtımız var. Miss Flora Ackroyd'un ifadesi var."

"Amcasına iyi geceler dilediği mi? Ama ben... ben genç hanımların bana söylediklerine her zaman inanmam... Hayır, çok hoş ve güzel hanımların bile."

"Ama Parker, onu kapıdan çıkarken gördü."

Poirot'nun sesi birden sert bir ifadeyle çınladı. "Hayır. İşte onu görmedi. Geçen gün o küçük deneyle bunu anladım. Hatırlıyorsunuz, değil mi doktor? Parker, onu kapının *dışında* gördü. Eli kapının tokmağındaydı. Odadan çıktığını görmedi."

"Ama... başka nerde olabilirdi ki?"

"Merdivenlerde belki."

"Merdivenlerde mi?"

"Benim ufak fikrim bu... evet."

"Ama o merdivenlerden yalnızca Bay Ackroyd'un yatak odasına çıkılıyor."

"Öyle."

Müfettiş hâlâ boş boş bakıyordu.

"Amcasının yatak odasına çıktığını mı düşünüyorsunuz? Pekâlâ, neden olmasın? Ama neden yalan söylesin ki?"

"Ah! İşte soru bu. Orda ne yaptığına bağlı, öyle değil mi?"

"Yani, para mı? Haydi canım, kırk sterlini alanın Miss Ackroyd olduğunu mu ima ediyorsunuz?"

Poirot, "Ben hiçbir şey ima etmiyorum," dedi. "Ama size şunu hatırlatayım: Anne kız için hayat pek kolay değildi. Faturalar geliyordu ve küçük paralar için sürekli sorun çıkıyordu. Roger Ackroyd para konularında titiz bir adamdı. Kız nispeten ufak bir miktar için çok çaresiz kalmış olabilir. O zaman neler olur bir düşünün. Parayı almış, merdivenden iniyor. Yarı yoldayken aşağıda, holden bardak şıngırtısı duyuyor. Ne olduğundan hiç kuşkusu yok: Parker çalışma odasına geliyor. Her ne pahasına olursa olsun merdivenlerde görülmemeli. Parker bunu hiç unutmayacak ve garipseyecek. Paranın kaybolduğu fark edilirse, Parker, onu o merdivenden inerken gördüğünü anımsayacak. Hemen koşup çalışma odasının kapısına ulaşıyor ve Parker belirdiğinde içerden daha yeni çıktığını göstermek için elini kapı tokmağına atıyor. Aklına ilk geleni söyleyip Roger Ackroyd'un o akşam daha önceden vermiş olduğu emri tekrarlıyor, sonra yukarı, kendi odasına çıkıyor."

Müfettiş üsteledi. "Evet, ama daha sonra gerçeği söylemenin ne kadar önemli olduğunu fark etmiştir herhalde? Bütün olay buna bağlı."

Poirot kuru bir sesle, "Daha sonra," dedi. "Matmazel Flora için işler biraz güçleşiyor. Ona polisin geldiği ve bir hırsızlık olduğu haber veriliyor. Doğal olarak, paranın çalındığının anlaşıldığını düşünüyor. Aklına kendi hikâyesine sadık kalmak geliyor. Amcasının öldüğünü duyduğunda ise paniğe kapılıyor. Bu günlerde genç hanımlar hatırı sayılır bir neden olmadan düşüp bayılmıyorlar, mösyö. *Eh bien!* İşte böyle. Ya hikâyesine sadık kalacak ya da her şeyi itiraf ede-

cek. Genç ve güzel bir kız hırsız olduğunu itiraf etmekten pek hoşlanmaz. Özellikle de saygı görmek istediği kişilerin önünde."

Raglan yumruğunu masaya indirdi.

"İnanamam," dedi. "Hiç, hiç inandırıcı değil. Ve siz; siz bunu başından beri biliyor muydunuz?"

Poirot, "Bu olasılık en başından beri aklımdaydı," diye itiraf etti. "Matmazel Flora'nın bizden bir şeyler gizlediğini hep düşünüyordum. Kendimi tatmin etmek için size sözünü ettiğim o küçük deneyi yaptım. Dr. Sheppard da bana eşlik etti."

Acı acı, "Parker'ı denediğimizi söylemiştiniz," dedim.

Poirot özür diler gibi, "*Mon ami*," dedi. "Size o zaman da dediğim gibi, insan bir şey söylemek zorunda kalıyor."

Müfettiş kalktı.

"Yapacak tek bir şey kalıyor," dedi. "Hemen genç hanımla konuşmalıyız. Benimle Fernly'ye gelirsiniz, değil mi Mösyö Poirot?"

"Tabi. Dr. Sheppard bizi arabasıyla götürür."

Seve seve kabul ettim.

Miss Ackroyd'u sorduğumuzda bilardo odasına alındık. Flora ile Binbaşı Hector Blunt pencerenin içinde oturuyorlardı.

Müfettiş, "Günaydın Miss Ackroyd," dedi. "Sizinle biraz özel konuşabilir miyiz?"

Blunt hemen kalkıp kapıya gitti.

Flora huzursuzca, "Nedir?" diye sordu. "Gitmeyin, Binbaşı Blunt." Müfettişe döndü. "Kalabilir, değil mi?" diye sordu.

Müfettiş kuru bir ifadeyle, "Nasıl isterseniz," dedi. "Görevim gereği size birkaç soru soracağım hanımefendi, ama bunu özel yapmayı tercih ederdim. Sanırım siz de bunu tercih edersiniz."

Flora, ona dikkatle baktı. Yüzünün bembeyaz kesildiğini gördüm. Sonra Blunt'a dönüp konuştu.

"Kalmanızı istiyorum, lütfen. Evet, ciddiyim. Müfettişin, bana söyleyeceği her ne ise, sizin de duymanızı istiyorum."

Raglan omuz silkti.

"Öyle istiyorsanız, yapacak bir şey yok. Şimdi, Miss Ackroyd, Mösyö Poirot, bana bir fikir verdi. Geçen cuma gecesi sizin çalışma odasına girmediğinizi, Bay Ackroyd'u hiç görmeyip iyi geceler de dilemediğinizi, onun yerine Parker'ın holden geldiğini duyduğunuzda amcanızın yatak odasından inen merdivenlerin ortasında olduğunuzu söylüyor."

Flora'nın bakışları Poirot'ya kaydı. Poirot, onu başıyla selamladı.

"Matmazel, geçen gün masanın etrafında otururken benimle açık konuşmanızı rica etmiştim. İnsan bir şeyi Papa Poirot'ya söylemezse, o kendi öğrenir. Öyle oldu, değil mi? Bakın, bunu sizin için kolaylaştırayım. Parayı siz aldınız, değil mi?"

Blunt sertçe, "Para mı?" diye sordu.

En az bir dakika süren bir sessizlik oldu.

Sonra Flora kendini topladı ve konuştu.

"Mösyö Poirot haklı. Parayı ben aldım. Çaldım. Ben bir hırsızım. Evet, adi, bayağı bir küçük hırsız. Artık biliyorsunuz! Ortaya çıktığına sevindim. Şu son birkaç gün kâbus gibiydi!" Birdenbire oturup başını ellerinin arasına aldı. Parmaklarının arasından boğuk bir sesle konuştu. "Buraya geleli beri hayatımın neye benzediğini bilemezsiniz. Bir şeyleri istemek, onlar için entrika yapmak, yalan söylemek, kandırmak, faturaları biriktirmek, ödemeye söz vermek...

oh! Bütün bunları düşündükçe kendimden nefret ediyorum! Ralph'le beni bir araya getiren de bu oldu. İkimiz de zayıftık. Onu anlıyordum ve üzülüyordum, çünkü içimden ben de öyleyim. İkimiz de tek başımıza ayakta duracak kadar güçlü değiliz. Biz zayıf, zavallı, acınası tipleriz."

Blunt'a baktı ve birden ayağını yere vurdu.

"Bana neden öyle bakıyorsunuz, sanki inanamıyormuşsunuz gibi? Hırsız olabilirim, ama en azından samimiyim. Artık yalan söylemiyorum. Sizin istediğiniz gibi genç, masum ve sade bir kız rolü oynamıyorum. Beni bir daha hiç görmek istemeseniz de umurumda değil. Kendimden nefret ediyorum ama şuna inanmalısınız ki, eğer doğruyu söylemek Ralph açısından işleri biraz düzeltseydi, söylerdim. Ama başından beri Ralph için daha iyi olmayacağını gördüm. Bu ona karşı iddiaları daha da güçlendiriyor. Yalanıma sadık kalmakla ona zarar vermiyordum."

Blunt, "Ralph," dedi. "Anlıyorum. Hep Ralph."

Flora umutsuzca, "Anlamıyorsunuz," dedi. "Asla anlamayacaksınız."

Müfettişe döndü.

"Her şeyi itiraf ediyorum: Para için çaresiz kalmıştım. O akşam sofradan kalktıktan sonra amcamı bir daha hiç görmedim. Paraya gelince, istediğinizi yapabilirsiniz. Artık hiçbir şey bundan beter olamaz!"

Birdenbire yine tıkandı, yüzünü elleriyle örtüp koşarak odadan çıktı.

Müfettiş ifadesiz bir sesle, "Pekâlâ, bu kadar," dedi.

Ne yapacağını bilemez gibiydi.

Blunt yaklaştı.

Yavaşça, "Müfettiş Raglan," dedi. "Bay Ackroyd o parayı bana özel bir amaç için vermişti. Miss Ackroyd hiç dokunmadı. Aldım derken, Yüzbaşı Paton'ı koruma amacıyla yalan söylüyor. Gerçek benim dediğim gibi ve tanık sandalyesine oturup yemin etmeye de hazırım."

Sanki zorla eğilip selam verdi, sonra aniden dönüp odadan çıktı.

Poirot hemen peşinden koştu. Holde yakaladı.

"Mösyö bir dakika, rica ederim, lütfen."

"Evet, efendim?"

Blunt'ın sabırsızlığı belliydi. Kaşlarını çatıp Poirot'ya baktı.

Poirot hızlı hızlı, "Şöyle," dedi. "Küçük hayaliniz beni kandırmadı. Hem de hiç. Parayı alan gerçekten Miss Flora'ydı. Yine de, sözleriniz iyi düşünülmüş, beni memnun etti. Orda yaptığınız çok güzel. Hızlı düşünüp hareket eden birisiniz."

Blunt soğuk bir ifadeyle, "Fikrinizi öğrenmeye meraklı değilim, teşekkür ederim," dedi.

Bir kez daha gitmeye davrandı, ama Poirot hiç de alınmamış bir şekilde elini adamın koluna koydu.

"Ah! Ama beni dinlemelisiniz. Daha söyleyeceklerim var. Geçen gün sırlardan söz ediyorduk. Pekâlâ, başından beri neyi sakladığınızı görüyordum. Matmazel Flora, siz onu tüm kalbinizle seviyorsunuz. Onu ilk gördüğünüz günden beri, değil mi? Oh! Bunları söylemekten çekinmeyelim. İngiltere'de neden aşk sanki ayıp bir sırmış gibi davranılır? Siz Matmazel Flora'yı seviyorsunuz. Bu gerçeği de tüm dünyadan saklamak istiyorsunuz. Bu çok güzel, böyle

olmalı. Ancak Hercule Poirot'nun sözünü dinleyin; bunu matmazelin kendisinden gizlemeyin."

Poirot konuşurken Blunt sıkıldığını belli etmişti, ama son sözler ilgisini çekti.

Sertçe, "Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu.

"Onun Yüzbaşı Ralph Paton'ı sevdiğini sanıyorsunuz ama ben, Hercule Poirot, size bunun öyle olmadığını söylüyorum. Matmazel Flora, Yüzbaşı Paton'ı yalnızca amcasını memnun etmek için kabul etti. Bir de, evliliği artık çekilmez hale gelen bu hayattan bir kaçış yolu olarak görüyordu. Onu beğeniyordu ve birbirlerini pek iyi anlıyorlardı. Ama aşk... hayır! Matmazel Flora'nın sevdiği adam yüzbaşı değil."

Blunt, "Siz lafı nereye getiriyorsunuz?" dedi.

Güneş yanığı teninin kızardığını görebiliyordum.

"Siz körsünüz, mösyö. Körsünüz! O küçük hanım pek sadık. Ralph Paton'ın başı dertte, o da sadık kalmayı onur meselesi yapıyor."

Poirot'nun iyi niyetli çabalarına yardımcı olacak birkaç söz söyleme zamanının geldiğini hissettim.

"Kız kardeşim geçen akşam Flora'nın Ralph Paton'a hiçbir zaman metelik vermediğini ve asla da vermeyeceğini söylüyordu," dedim. "Kız kardeşim bu konularda her zaman haklıdır."

Blunt benim iyi niyetli sözlerimi duymazdan geldi. Poirot'ya döndü.

"Sizce gerçekten..." diye söze başladı, sonra sustu.

Duygularını sözcüklere dökmekte zorlanan o erkeklerden biriydi.

Poirot'nun böyle bir kaygısı yoktu.

"Bana inanmıyorsanız ona kendiniz sorun, mösyö. Ama belki de... şu para meselesinden sonra... artık istemezsiniz..."

Blunt öfkeli bir kahkahaya benzer bir ses çıkardı.

"Bunu ona karşı kullanacağımı mı sanıyorsunuz? Roger her zaman para konusunda bir garipti. Kızın başı derde girmiş ve ona söylemeye cesaret edememiş. Zavallı yavrucak. Zavallı, yalnız yavrucak."

Poirot düşünceli düşünceli yan kapıya baktı.

"Matmazel Flora bahçeye çıktı sanırım," diye mırıldandı.

Blunt birdenbire, "Çok aptalmışım," dedi. "Ne garip bir konuşma oldu bu. O Danimarka piyeslerindeki gibi. Ama siz sağlam bir adamsınız, Mösyö Poirot. Teşekkür ederim."

Poirot'nun elini öyle bir sıktı ki, dedektifin yüzü acıyla buruştu. Blunt sonra yan kapıdan bahçeye çıktı.

Poirot yavaşça elini ovuştururken, "Pek de aptal denemez," dedi. "Yalnızca aşkın sersemliği."

Bölüm 20
Miss Russell

Müfettiş Raglan irkildi. Blunt'ın yiğitçe yalanına o da bizim gibi hiç kanmamıştı. Köye dönerken yakınıp durdu.

"Bu her şeyi değiştiriyor. Fark ettiniz mi bilmem, Mösyö Poirot?"

"Sanırım, evet, öyle sanırım," dedi Poirot. "Bakınız, ben bir süredir bunu biliyordum zaten."

Durumu ancak yarım saat önce haber almış bulunan Müfettiş Raglan mutsuz bir şekilde Poirot'ya baktı ve keşiflerine devam etti.

"O tanıklar. Artık hiçbir değeri yok! Kesinlikle değersiz. En baştan başlamalıyız. Yirmi bir otuzdan itibaren herkesin ne yaptığını öğrenmeliyiz. Yirmi bir otuz... başlangıç noktası olarak almamız gereken saat bu. Kent denen o adam hakkında çok haklıydınız, *onu* bir süre daha serbest bırakmayalım. Bir bakalım şimdi... yirmi bir kırk beşte Dog and Whistle'da. Koştuysa bir çeyrekte gitmiş olabilir. Bay Raymond'ın Bay Ackroyd'la konuşurken duyduğu ses onunki

olabilir. Para istemiş ve Bay Ackroyd reddetmiş. Ama bir şey çok açık: Telefon mesajını gönderen o değildi. İstasyon iki kilometre öteki tarafta ve adam saat yirmi iki ona kadar barda kalmış. Lanet olası telefon! Hep ona takılıyoruz."

"Gerçekten de öyle," dedi Poirot. "Çok garip."

"Şu mümkün ki, eğer Yüzbaşı Paton, amcasının odasına tırmanmış ve onu öldürülmüş olarak bulmuşsa, mesajı o göndermiş olabilir. Kendisinin suçlanacağını düşünüp ortadan kaybolmuştur. Bu da mümkün, değil mi?"

"Neden telefon etmiş olsun ki?"

"Belki de ihtiyarın gerçekten ölüp ölmediğinden emin değildi. Doktoru olabildiğince çabuk oraya göndermeyi düşünmüş, ama kendini ele vermek istememiş olabilir. Evet, bu teori nasıl? Pek olanaksız değil bence."

Müfettiş gururla göğsünü kabarttı. Kendinden pek hoşnut olduğu öylesine belliydi ki, biz ne söylersek söyleyelim, gereksiz kaçacaktı.

O sırada bizim eve vardık. Epeydir muayenehanemde bekleyen hastalarımın yanına koştum. Poirot ile müfettiş de birlikte karakola yürüdüler.

Son hastamı da gönderdikten sonra evin arkasında, atölyem dediğim küçük odaya gittim. Burada elde yaptığım radyodan epeyce gurur duyarım. Caroline atölyemden nefret eder. Aletlerimi orada tutarım. Annie'nin süpürge ve faraşıyla girip ortalığı dağıtması da yasaktır. Tam ev halkı tarafından güvenilmez ilan edilen bir çalar saatin içini açmıştım ki kapı açıldı ve Caroline başını içeri uzattı.

"Oh! Burdasın demek, James," diye burun kıvırdı. "Mösyö Poirot, seni görmek istiyor."

Aniden girince boş bulunmuş ve hassas mekanizmayı elimden bırakıvermiştim. Canım sıkıldı. "Eğer beni görmek istiyorsa buraya gelebilir," dedim.

Caroline, "Buraya mı?" dedi.

"Doğru duydun. Buraya."

Caroline homurdandı ve gitti. Birkaç dakika sonra Poirot ile geldi ve yine çekilip kapıyı çarptı.

Poirot ellerini ovuşturarak yaklaştı. "Aha! Dostum, benden öyle kolay kurtulamadınız, değil mi?"

"Müfettişle işiniz bitti mi?" diye sordum.

"Şu an için evet. Ya siz, bütün hastalarınıza baktınız mı?"

"Evet."

Poirot oturdu ve yumurta biçimli kafasını bir yana eğip çok komik bir şakanın tadını çıkartan biri edasıyla bana baktı.

"Yanılıyorsunuz," dedi sonunda. "Hâlâ bir hastanız kaldı."

Şaşkınlıkla, "Siz değilsiniz, değil mi?" diye bağırdım.

"Ah, ben değil, tabi. Benim sağlığım yerinde. Hayır, doğruyu söylemek gerekirse, bu benim küçük bir komplom. Görmek istediğim birisi var ama öte yandan, hanımefendi benim evime gelecek olsa bütün köy merak etmeye başlar, ki bunu da istemiyorum. Ancak size daha önce hasta olarak gelmiş."

"Miss Russell!" dedim.

"Précisément. Onunla konuşmayı çok istiyorum. O yüzden ona ufak bir not gönderip muayenehanenizde randevu verdim. Bana kızmadınız, değil mi?"

"Aksine," dedim. "Yani, görüşmede benim de hazır olmama izin verilirse."

"Ama tabi ki! Burası sizin muayenehaneniz!"

"Elimdeki cımbızı bırakarak, "Biliyor musunuz," dedim. "Bütün bu olay çok ilginç. Her yeni gelişme çiçek dürbününü sallamaya benziyor. Görüntü tümüyle değişiyor. Şimdi, Miss Russell'ı görmeyi neden bu kadar çok istiyorsunuz?"

Poirot kaşlarını kaldırdı.

"Çok belli değil mi?" diye mırıldandı.

"İşte yine başladınız," diye homurdandım. "Size göre her şey ortada. Ama beni bir sisin içinde bırakıyorsunuz."

Poirot yavaşça başını salladı.

"Benimle şaka yapıyorsunuz. Matmazel Flora konusunu alalım. Müfettiş şaşırdı, ama siz şaşırmadınız."

"Onun hırsız olduğu asla aklıma gelmemişti," dedim.

"Belki, hayır. Ancak ben sizi seyrediyordum ve siz Müfettiş Raglan gibi şaşırıp inanmakta güçlük çekmediniz."

Bir, iki dakika düşündüm.

Sonunda, "Belki de haklısınız," dedim. "Başından beri Flora'nın bir şeyler sakladığını düşünüyordum. O yüzden gerçek ortaya çıktığında, bilinçaltımdan bunu bekliyor olmalıyım. Müfettiş Raglan gerçekten de pek üzüldü zavallı."

"Ah! *Pourça ovi!*(*) Zavallı adam bütün düşüncelerini baştan düzenlemeli. Kafasının bu karışıklığından yararlanıp onu bana bir lütufta bulunmaya ikna ettim."

"Neymiş o?"

Poirot cebinden bir not kâğıdı çıkardı. Üstünde bazı sözcükler yazılıydı ve yüksek sesle okudu.

(*) Orası öyle.

"Polis birkaç günden beri Fernly Park'tan Bay Ackroyd'un yeğeni Yüzbaşı Ralph Paton'ı aramaktaydı. Bay Ackroyd geçen cuma günü trajik bir durumda vefat etti. Yüzbaşı Paton Amerika'ya hareket etmek üzereyken Liverpool'da yakalandı."

Kâğıdı yeniden katladı.

"Bu yarın sabah gazetelerde çıkacak, dostum."

Şaşkın, bakakaldım.

"Ama, ama bu doğru değil ki! O Liverpool'da değil!"

Poirot gülümsedi.

"Çok zekisiniz! Hayır, o Liverpool'da yakalanmadı. Müfettiş Raglan basına bu haberi göndermeme izin vermeyi hiç istemedi. Özellikle de ona düşündüklerimi anlatamadığım için. Ancak onu bu haberin yayınlanmasının çok ilginç sonuçlar doğuracağına pek ciddi olarak ikna ettim, o da hiçbir koşul altında sorumluluk almayacağını söyleyerek razı oldu."

Poirot'ya bakakaldım. Yine bana gülümsedi.

Sonunda, "Anlayamıyorum," dedim. "Bundan ne kazanmak istiyorsunuz?"

Poirot ciddi ciddi, "Küçük gri hücrelerinizi kullanmalısınız," dedi.

Kalkıp tezgâha yanaştı.

Çalışmalarımın dağınıklığını seyredip, "Makineleri gerçekten seviyorsunuz," dedi.

Herkesin hobisi kendine. Hemen elyapımı telsizime dikkat çektim. Sempatik bir izleyici bulunca, birkaç icadımı da gösterdim. Ufak tefek şeyler, ama evde işe yarıyor. Poirot, "Siz kesinlikle doktor değil, mucit olmalıymışsınız," dedi. "Ama zilin çaldığını duyuyorum. Hastanız gelmiş olmalı. Muayenehaneye gidelim."

Kâhya kadının yüzündeki eski güzelliğinin izleri daha önce de dikkatimi çekmişti. Bu sabah tekrar etkilendim. Gayet sade, siyah giyimi, uzun boyu, dimdik duruşu ve her zamanki bağımsız havası, iri siyah gözleri ve genelde solgun olan yanaklarındaki hafif pembelikle, gençliğinde herhalde büyüleyici bir güzel olduğunu düşündüm.

Poirot, "Günaydın matmazel," dedi. "Oturur musunuz, lütfen? Dr. Sheppard sizinle yapmayı pek istediğim sohbet için nezaket gösterip muayenehanesini kullanmamıza izin verdi."

Miss Russell her zamanki ağırbaşlı tavrıyla oturdu. İçinde bir huzursuzluk hissediyorsa da, hiç belli etmiyordu.

"İzninizle bunun garip bir yöntem olduğunu söyleyeyim," dedi.

"Miss Russell, size haberlerim var."

"Sahi mi?"

"Charles Kent Liverpool'da tutuklandı."

Kadının yüzünde tek bir kas bile seğirmedi. Yalnızca gözlerini biraz daha açtı ve hafif bir meydan okumayla sordu:

"Neden peki?"

O anda fark ettim. Başından beri beni rahatsız eden bir benzerlik, Charles Kent'in tavırlarındaki meydan okumada bildik bir taraf vardı. İki ses; biri sert ve kaba, diğeri insanın içini titretecek kadar kibar, ama çok garip bir biçimde aynı tınıyı taşıyorlardı. O gece Fernly Park'ın kapısının dışında aklıma gelen kişi Miss Russell'dı.

Keşfimin heyecanıyla Poirot'ya baktım, bana belli belirsiz başını salladı.

Miss Russell'ın sorusuna cevap olarak tipik bir Fransız jestiyle ellerini açıp uzattı.

Yavaşça, "İlginizi çekeceğini sanmıştım, hepsi bu," dedi.

Miss Russell, "Pek fazla ilgilendim diyemem," dedi. "Hem zaten kim bu Charles Kent?"

"Cinayet gecesi Fernly'de olan birisi, matmazel."

"Gerçekten mi?"

"Neyse ki, bir tanığı var. Saat yirmi bir kırk beşte burdan üç kilometre ötedeki bir bardaymış."

Miss Russell, "Şansı varmış," dedi.

"Ama Fernly'de ne aradığını hâlâ bilmiyoruz. Örneğin, kimi görmeye gittiğini."

Kâhya kadın kibarca, "Korkarım size yardımcı olamayacağım," dedi. "*Benim* kulağıma hiçbir şey gelmedi. Eğer hepsi buysa..."

Kalkmak istermiş gibi yaptı. Poirot, onu durdurdu.

Kibarca, "Hepsi bu değil," dedi. "Bu sabah yeni gelişmeler oldu. Anlaşılan Bay Ackroyd yirmi bir kırk beşte değil, daha *önce* öldürülmüş. Dr. Sheppard'ın ayrıldığı yirmi elli ile yirmi bir kırk beş arasında."

Kâhya kadının yüzünün bembeyaz kesildiğini gördüm. Öne eğildi, hafifçe sallanıyordu.

"Ama Miss Ackroyd dedi ki... Miss Ackroyd dedi ki..."

"Miss Ackroyd yalan söylediğini itiraf etti. O akşam çalışma odasına hiç girmemiş."

"O halde..."

"O halde anlaşılan aradığımız adam Charles Kent'miş. Fernly'ye geldi, orda ne yaptığını kimseye söyleyemiyor..."

"Orda ne aradığını ben size söyleyebilirim. Ackroyd'un saçının teline bile dokunmadı o. Çalışma odasına hiç yaklaşmadı bile. O yapmadı, size söylüyorum."

Miss Russell öne doğru eğilmişti. O demir iradesi sonunda yıkılmıştı. Yüzünde korku ve çaresizlik vardı.

"Mösyö Poirot! Mösyö Poirot! Oh, inanın bana."

Poirot kalkıp yanına gitti. Omzunu okşayıp sakinleştirdi.

"Peki, peki, size inanacağım. Sizi konuşturmam gerekti, biliyor musunuz?"

Bir an kadının gözlerinde bir kuşku belirdi.

"Dediğiniz doğru mu?"

"Charles Kent'in şüpheli olduğu mu? Evet, doğru. Onu ancak siz kurtarabilirsiniz. Fernly'ye neden geldiğini söylerseniz."

"Beni görmeye geldi." Alçak, telaşlı bir sesle konuşuyordu. "Onunla buluşmaya gittim..."

"Yazlık evde. Evet, biliyorum."

"Nerden biliyorsunuz?"

"Matmazel, olanları bilmek Hercule Poirot'nun görevidir. O akşam daha erken saatlerde gittiğinizi, yazlık eve oraya ne zaman geleceğinizi belirten bir mesaj bıraktığınızı da biliyorum."

"Evet, bıraktım. Ondan haber almıştım... geleceğini söylüyordu. Eve gelmesine izin veremezdim. Bana verdiği adrese mektup yazıp onunla yazlık evde görüşeceğimi söyledim ve bulabilmesi için de tarif ettim. Sonra orda sabırla beklemeyeceğinden korkup koştum ve yirmi bir onda orda olacağımı belirten bir not bıraktım. Hizmetkârların beni görmelerini istemediğimden, salonun penceresinden çıktım. Geri dönerken Dr. Sheppard'la karşılaştım ve bunu garipseyeceğini düşündüm. Koştuğum için nefes nefeseydim. Doktorun o akşam yemeğe davetli olduğundan haberim yoktu."

Durdu.

Poirot, "Devam edin," dedi. "Yirmi bir onda Kent'le buluşmaya gittiniz. Birbirinize ne söylediniz?"

"Çok zor. Şu var ki..."

Poirot sözünü keserek, "Matmazel," dedi. "Bu konuda bütün gerçeği öğrenmeliyim. Bize anlatacaklarınız bu dört duvarın arasında kalacaktır. Dr. Sheppard da, ben de ketum davranacağız. Bakın, size yardımcı olayım. Bu Charles Kent sizin oğlunuz, öyle değil mi?"

Kadın başıyla onayladı. Yanakları al al olmuştu.

"Kimse hiçbir zaman bilmedi. Çok uzun zaman önce, Kent'teydi. Evli değildim..."

"O yüzden ona soyadı olarak şehrin adını verdiniz. Anlıyorum."

"İşim vardı. Kalacağı yerin parasını ödeyebildim. Ona annesi olduğumu hiç söylemedim. Ama kötü yola saptı, içkiye başladı, sonra uyuşturucuya alıştı. Kanada'ya göndermeyi başardım. Birkaç yıl ondan haber almadım. Sonra, şu veya bu şekilde annesi olduğumu öğrenmiş. Bana mektup yazıp para istedi. Son olarak da tekrar ülkeye döndüğünü duydum. Beni görmeye Fernly'ye geleceğini söyledi. Eve gelmesine izin veremezdim. Beni her zaman pek... pek saygıdeğer biri olarak gördüler. Biri durumu fark edecek olsa, kâhyalık işime son verilirdi. O yüzden ona demin size söylediğim mektubu yazdım."

"Sabah olunca da Dr. Sheppard'ı görmeye geldiniz, değil mi?"

"Evet. Bir şeyler yapılıp yapılamayacağını öğrenmek istedim. Uyuşturucuya başlamadan önce kötü bir çocuk değildi."

"Anlıyorum," dedi Poirot. "Şimdi hikâyeye dönelim. O gece yazlık eve mi geldi?"

"Evet. Ben gittiğimde beni bekliyordu. Çok kaba ve saldırgandı. Elimdeki bütün parayı getirmiştim, ona vermek için. Biraz konuştuk, sonra gitti."

"Saat kaçtı?"

"Yirmi bir yirmi ile yirmi beş geçe olmalı. Eve döndüğümde daha yirmi bir otuz olmamıştı."

"Hangi taraftan gitti?"

"Doğruca geldiği yoldan, bekçi kulübesinin hemen arkasında araba yoluna kavuşan patikadan."

Poirot başını salladı.

"Ya siz, siz ne yaptınız?"

"Ben de eve döndüm. Binbaşı Blunt terasta dolaşıp sigara içiyordu, o yüzden yan kapıdan girmek üzere dolandım. Tam o sırada saat yirmi bir otuzu vurdu."

Poirot yine başını salladı. Minicik not defterine birkaç not aldı.

Düşünceli bir tavırla, "Sanırım hepsi bu kadar," dedi.

"Ben... bütün bunları Müfettiş Raglan'a söylemeli miyim sizce?"

"Gerekebilir. Ama acele etmeyelim. Yavaş yavaş, bir düzen ve metot içinde ilerleyelim. Charles Kent henüz resmen cinayetle suçlanmadı. Gelişmeler sizin hikâyenizi gereksiz kılabilir."

Miss Russell ayağa kalktı.

"Çok teşekkür ederim, Mösyö Poirot," dedi. "Çok naziksiniz. Bana inanıyorsunuz, değil mi? Charles'ın bu feci cinayetle hiçbir ilgisi yok!"

"O akşam yirmi bir otuzda kütüphanede Bay Ackroyd'la konuşan adamın sizin oğlunuz olamayacağına hiç kuşku yok gibi görünüyor. Cesaret, matmazel. Her şey yoluna girecek."

Miss Russell çıktı. Poirot'yla baş başa kaldık.

"Demek böyle," dedim. "Her seferinde Ralph Paton'a geliyoruz. Charles Kent'in görmeye geldiği kişinin Miss Russell olduğunu nasıl anladınız? Aralarındaki benzerliği mi fark ettiniz?"

"Yabancıyla yüz yüze gelmeden çok önce onunla aradaki bağlantıyı kurmuştum. O kaz tüyünü bulur bulmaz. Tüy uyuşturucuyu gösteriyordu ve Miss Russell'ın sizi ziyaretinde anlattıklarını hatırladım. Sonra sabah gazetesinde kokainle ilgili haberi gördüm. Her şey apaçıktı. O sabah birinden; uyuşturucu bağımlısı birinden haber almış, gazetedeki yazıyı okumuş ve çekinerek size bazı sorular sormaya gelmişti. Söz konusu haber kokainle ilgili olduğundan, kokainden söz etti. Sonra, siz fazla ilgilenmiş görününce, alelacele konuyu değiştirip dedektif hikâyelerine ve anlaşılamayan zehirlere geçti. Bir oğlu veya kardeşi ya da istenmeyen başka bir erkek akrabası olduğundan kuşkulandım. Ah! Ama artık gitmeliyim. Yemek saati geldi.

"Kalın ve bizimle birlikte yiyin," dedim.

Poirot başını iki yana salladı. Gözleri hafifçe parladı.

"Bugün de olmaz. Matmazel Caroline'i iki gün üst üste sebze diyeti yapmaya zorlamak istemem."

Hercule Poirot'nun gözünden pek bir şey kaçmadığını fark ettim.

Bölüm 21
Gazetedeki Haber

Caroline tabi Miss Russell'ın muayenehanenin kapısına gelişini gözden kaçırmamıştı. Bunu ben de beklediğim için, hanımın dizinin nasıl ağrıdığı konusunda ayrıntılı bir hikâye hazırlamıştım. Ancak Caroline sorgulama havasında değildi. Ona göre, o Miss Russell'ın gerçekten niçin geldiğini biliyor; asıl ben bilmiyordum.

"Seni kandırıyorlar, James," dedi. "Seni utanmazca kandırıyorlar. Hiç kuşkum yok. Sözümü kesme. Bence sen onun bile bunu yaptığının farkında değilsin. Erkekler öyle saf oluyorlar ki. Senin Mösyö Poirot'yla çok yakın olduğunu biliyor ve bir şeyler öğrenmek istiyor. Ne düşünüyorum, biliyor musun, James?"

"Hayal bile edemiyorum. Öyle olağandışı şeyler düşünüyorsun ki."

"Alay etme. Bence Miss Russell, Bay Ackroyd'un ölümü konusunda itiraf ettiğinden çok daha fazlasını biliyor."

Caroline zafer kazanmış bir edayla arkasına yaslandı.

Dalgın dalgın, "Sence öyle mi?" dedim.

"Bugün çok durgunsun, James. Pek kayıtsızsın. Karaciğerinden olmalı."

Daha sonra konuşmamız tamamiyle kişisel konulara yöneldi.

Poirot'nun planladığı haber ertesi sabah gazetede çıktı. Ben amacının ne olduğunu bilmiyordum, ama Caroline'in üzerinde muazzam bir etkisi oldu.

Hiç de doğru olmayan bir şekilde, başından beri böyle söylediğini iddia ederek başladı. Kaşlarımı kaldırdım, ama münakaşaya girmedim. Ancak Caroline'in de vicdanı sızlamış olmalı ki, devam etti: "Tam olarak Liverpool dememiş olabilirim, ama Amerika'ya gitmeye çalışacağını biliyordum. Crippen de öyle yaptı."

"Pek başarılı olamadı," diye hatırlattım.

"Zavallı çocuk. Demek onu yakalamışlar. Düşünüyorum da, James, asılmasına engel olmak senin görevin."

"Ne yapmamı bekliyorsun?"

"Sen bir doktorsun, değil mi? Onu çocukluğundan beri tanıyorsun. Zihinsel ehliyeti yoktur de. Belli ki, izlenecek yol bu olmalı. Daha geçen gün Broadmoor hapishanesindekilerin keyiflerinin pek yerinde olduğunu okumuştum. Yüksek sınıflara özgü bir kulüp gibiymiş."

Ancak Caroline'in sözleri bana bir şeyi hatırlattı.

"Poirot'nun geri zekâlı bir yeğeni olduğunu bilmiyordum," dedim.

"Bilmiyor muydun? Oh, bana her şeyi anlattı. Zavallı çocuk. Aile için büyük üzüntüymüş. Şimdiye kadar evde bakmışlar, ama o hale gelmiş ki, artık bir kuruma yatırılması gerekecekmiş."

Sinirlenmiştim. "Herhalde artık Poirot'nun ailesi konusunda bilinecek her şeyi biliyorsundur," dedim.

Caroline hiç istifini bozmadı. "Oldukça," dedi. "İnsanların dertlerini birilerine açabilmeleri büyük rahatlık."

"Eğer bunu kendiliklerinden yapmaya bırakılsalar öyle olabilir," dedim. "Kendilerinden zorla bilgi alınması ise bambaşka bir şey."

Caroline yalnızca bana halinden memnun bir şekilde dini uğrunda can vermeye giden bir Hıristiyan azizi gibi baktı.

"Öylesine içine kapanıksın ki James," dedi. "Açıkça konuşmaktan da, herhangi bir bilgi vermekten de nefret ediyorsun ve herkesin de tıpkı senin gibi olması gerektiğini düşünüyorsun. Ben hiçbir zaman kimseden zorla bilgi almam. Örneğin, eğer Mösyö Poirot bu akşamüstü söylediği gibi gelirse, bu sabah erkenden evine gelenin kim olduğunu katiyen sormayacağım."

"Bu sabah erkenden mi?" diye sordum.

"Çok erkendi," dedi Caroline. "Daha sütçü gelmeden. Tesadüfen pencereden bakıyordum. Panjurlar açıktı. Bir erkekti. Kapalı bir arabayla geldi ve kendisi de sarınıp sarmalanmıştı. Yüzünü göremedim. Ama kendi fikrimi söyleyeyim, haklı olduğumu göreceksin."

"Nedir fikrin?"

Caroline gizemli bir şekilde sesini alçalttı.

"İçişleri Bakanlığı'ndan bir müfettiş," diye fısıldadı.

Şaşkınlık içinde, "İçişleri Bakanlığı'ndan bir müfettiş," diye tekrarladım. "Sevgili Caroline!"

"Sözlerimi unutma, James, haklı olduğumu göreceksin. Russell denen o kadın o sabah senin zehirlerinin peşindeydi. Roger Ackroyd o gece yemeğine konan bir zehirle zehirlenmiş olabilir pekâlâ."

Yüksek sesle güldüm.

"Saçma," diye bağırdım. "O ensesinden bıçaklandı. Bunu sen de benim kadar iyi biliyorsun."

"Öldükten sonra, James," dedi Caroline. "Yanlış ipucu bırakmak için."

"Ama canım, ben cesedi inceledim ve ne söylediğimi biliyorum," dedim. "O yara ölümden sonra açılmamıştı. Ölümün nedeniydi o, bundan emin ol."

Caroline yalnızca her şeyi bilir görünmekle yetindi. Bu da canımı sıktı ve devam ettim.

"Belki de bana tıp diplomam olup olmadığını söylersin, Caroline?"

"Tıp diploman var tabi James. En azından, olduğunu biliyorum. Ama hayal gücün hiç yok."

Kuru bir ifadeyle, "Sana üç porsiyon vermişler, bana hiç kalmamış," dedim.

O akşamüstü Poirot geldikten sonra Caroline'in manevralarını seyretmek eğlenceliydi. Kız kardeşim açıkça sormadan akla gelebilecek her şekilde o gizemli konuk konusuna değindi. Poirot'nun gözlerindeki pırıltıdan, amacını sezdiğini görebiliyordum. Son derece kayıtsız kaldı ve girişimlerini öyle başarılı bir şekilde engelledi ki, kardeşim de ne yapması gerektiğini bilemedi.

Sanırım bu küçük oyun Poirot'nun hoşuna gitmişti. Sonra kalkıp yürüyüşe çıkmayı önerdi.

"Biraz kilo vermem gerek," diye açıklama yaptı. "Benimle gelir misiniz, doktor? Belki daha sonra da Miss Caroline bize çay ikram eder."

"Memnuniyetle," dedi Caroline. "Sizin... şey... konuğunuz da gelmez mi?"

Poirot, "Çok naziksiniz," dedi. "Ama hayır, arkadaşım dinleniyor. Yakında tanışacaksınız."

Caroline yiğitçe son bir çabayla, "Birisi bana oldukça eski bir dostunuz olduğunu söyledi," dedi.

Poirot, "Öyle mi?" diye mırıldandı. "Neyse, çıkalım."

Adımlarımız bizi Fernly tarafına götürdü. Böyle olabileceğini önceden de tahmin etmiştim. Poirot'nun metotlarını anlamaya başlıyordum. İlgisiz küçük olayların hepsinin bütünle bir ilgisi vardı.

Sonunda, "Size bir görev vereceğim, dostum," dedi. "Bu gece, benim evimde. Küçük bir konferans düzenlemeyi istiyorum. Katılırsınız, değil mi?"

"Tabi," dedim.

"Güzel. Evdekilerin de gelmesini istiyorum. Yani, Bayan Ackroyd, Matmazel Flora, Binbaşı Blunt, Bay Raymond. Sizden elçim olmanızı rica ediyorum. Bu küçük buluşma saat yirmi birde olacak. Onlara söylersiniz, değil mi?"

"Memnuniyetle. Ama neden kendiniz söylemiyorsunuz?"

"Çünkü o zaman soru sormaya başlarlar. Neden? Ne için? Ne düşündüğümü öğrenmek isterler. Ve bildiğiniz gibi, dostum, ufak fikirlerimi zamanı gelmeden önce açıklamayı hiç sevmiyorum."

Hafifçe gülümsedim.

"Size bahsettiğim dostum Hastings eskiden benim için istiridye adam, derdi. Ama haksızdı. Gerçeklerden hiçbirini kendime saklamam. Ama herkesin yorumu kendine."

"Bunu ne zaman yapmamı istiyorsunuz?"

"Şimdi, lütfen. Eve yaklaştık."

"Siz gelmiyor musunuz?"

"Hayır, ben bahçede dolaşacağım. On beş dakika sonra kapının önünde katılırım size."

Başımla onayladım ve görevimi yapmaya gittim. Evde aileden yalnızca Bayan Ackroyd vardı ve çayını erken saatte yudumluyordu. Beni çok nazik karşıladı.

"Mösyö Poirot'yla konuyu açıklığa kavuşturduğunuz için size minnettarım doktor," diye mırıldandı. "Flora'yı duydunuz tabi?"

Açık vermedim. "Nedir tam olarak?"

"Şu yeni nişanı. Flora ile Hector Blunt. Tabi Ralph kadar iyi bir kısmet değil, ama ne de olsa, önce mutluluk gelir. Zavallı Flora'nın kendinden büyük bir erkeğe ihtiyacı var, sağlam ve güvenilir birine. Hector da bu bakımdan gerçekten pek üstün biri. Bu sabah gazetede Ralph'in tutuklandığını okudunuz mu?"

"Evet," dedim. "Okudum."

"Korkunç." Bayan Ackroyd gözlerini kapatıp ürperdi. "Geoffrey Raymond çok kötü oldu. Liverpool'u aradı. Ama ordaki polis merkezinden hiçbir bilgi vermemişler. Aslında Ralph'i tutuklamadıklarını söylemişler. Bay Raymond bir hata olduğunda ısrarlı -nasıl derler- gazetelerin uydurmasıymış. Hizmetkârların önünde konuşulmasını yasakladım. Çok büyük bir utanç. Ya Flora onunla evlenmiş olsaydı?"

Bayan Ackroyd acı içinde gözlerini kapadı. Poirot'nun davetini ne zaman iletebileceğimi merak etmeye başladım.

Daha ben ağzımı açamadan, Bayan Ackroyd yine başlamıştı.

"Dün de buraya gelmiştiniz, değil mi, o korkunç Müfettiş Raglan'la birlikte? Çok kaba biri. Flora'yı korkutup Roger'ın oda-

sından para aldığını söyletmiş. Aslında konu öyle basitti ki. Sevgili çocuk ödünç birkaç sterlin almak istemiş, kesin emir verdiği için amcasını rahatsız etmeye de çekinmiş. Ancak, parasını nerde tuttuğunu bildiğinden, gidip ihtiyacı olduğu kadarını almış."

"Flora konuyu böyle mi anlattı?" diye sordum.

"Sevgili doktor, bu günlerde kızlar nasıl, bilirsiniz. Çok kolay kanıyorlar. Siz tabi, hipnoz vesaire hakkında her şeyi bilirsiniz. Müfettiş, ona bağırıyor, tekrar tekrar 'çalmak' sözcüğünü kullanıyor, sonunda zavallı çocuk tutuluyor... yoksa komplekse girmek miydi? Bu iki terimi hep karıştırırım ve gerçekten parayı kendisinin çaldığına inanmaya başlıyor. Nasıl olduğunu hemen gördüm. Ancak bir bakıma bu yanlış anlamaya da teşekkür etmeliyim, anlaşılan o ikisinin bir araya gelmelerine vesile oldu. Hector ile Flora'nın yani. Sizi temin ederim, geçmişte Flora için pek kaygılandım: Bir zamanlar onunla genç Raymond arasında bir yakınlaşma olacağını bile sanmıştım. Düşünün bir!" Bayan Ackroyd'un sesi dehşet içinde yükseldi. "Özel bir sekreter, kendine ait hiç parası yok."

"Sizin için büyük bir darbe olurdu," dedim. "Şimdi, Bayan Ackroyd, size Mösyö Hercule Poirot'dan bir mesaj getirdim."

"Bana mı?"

Bayan Ackroyd epeyce telaşlı göründü.

Onu sakinleştirmek üzere atıldım ve Poirot'nun ne istediğini açıkladım.

Bayan Ackroyd biraz çekinerek, "Tabi," dedi. "Sanırım Mösyö Poirot öyle diyorsa, gelmemiz gerekir. Ama konu ne? Önceden bilmek isterim."

Benim de söylediğimden fazlasını bilmediğim konusunda kendisini temin ettim.

Bayan Ackroyd sonunda istemeye istemeye, "Pekâlâ," dedi. "Ben diğerlerine de söylerim, saat yirmi birde orda oluruz."

Bunun üzerine izin istedim ve önceden anlaştığımız buluşma yerinde Poirot'ya katıldım.

"Korkarım bir çeyrek saatten fazla sürdü," dedim. "Ancak hanımefendi konuşmaya bir başladı mı, araya girmek bile pek zor."

Poirot, "Önemli değil," dedi. "Ben de iyi vakit geçirdim. Bu park harika bir yer."

Eve doğru yola koyulduk. Vardığımızda, sanırım bizi beklemekte olan Caroline kapıyı bizzat açınca şaşırdık.

Parmağını dudaklarına götürdü. Yüzü heyecan ve gururla parlıyordu.

"Ursula Bourne," dedi. "Fernly'deki orta hizmetçisi. Buraya geldi! Onu yemek odasına aldım. Çok kötü durumda zavallıcık. Elimden geleni yaptım. Ona bir fincan sıcak çay verdim. Birini bu halde görmek gerçekten de insanın yüreğini sızlatıyor."

Poirot, "Yemek odasında mı?" diye sordu.

"Bu taraftan," dedim ve kapıyı ardına kadar açtım.

Ursula Bourne masanın başında oturuyordu. Kollarını önüne uzatmış, başını gömdüğü yerden o an kaldırmıştı. Gözleri ağlamaktan kızarmıştı.

"Ursula Bourne," diye mırıldandım.

Ancak Poirot ellerini uzatıp yanımdan geçti.

"Hayır," dedi. "Bu pek doğru değil sanırım. Ursula Bourne değil, Ursula Paton, öyle değil mi, yavrum? Bayan Ralph Paton."

Bölüm 22

Ursula'nın Hikâyesi

Kız birkaç dakika hiçbir şey söylemeden Poirot'ya baktı. Sonra tümüyle kendini kaybetti, başını bir kez salladı ve hıçkırıklara boğuldu.

Caroline, beni itip yanımdan geçti ve kolunu kıza dolayıp omzunu okşadı.

"Dur, dur canım," diye sakinleştirdi, onu. "Her şey yoluna girecek. Göreceksin bak, her şey yoluna girecek."

Meraklı oluşu ve skandal hevesi bir yana, Caroline oldukça iyi bir kadındır. O an için kızın sıkıntısı karşısında Poirot'nun söylediklerinin ilginçliği bile silinmişti.

Ursula az sonra doğrulup gözlerini sildi.

"Çok zayıf ve aptalım," dedi.

Poirot nazikçe, "Hayır yavrum," dedi. "Bu haftanın sıkıntılarını hepimiz biliyoruz."

"Korkunç olmalı," dedim.

Ursula, "Bir de bildiğinizi fark etmek," dedi. "Nerden bildiniz? Size Ralph mi söyledi?"

Poirot başını iki yana salladı.

Kız, "Bu gece beni size neyin getirdiğini biliyorsunuz," diye devam etti. "Bu..."

Buruşmuş bir gazete parçasını uzattı. Poirot'nun yayınlattığı haberi gördüm.

"Ralph'in tutuklandığını yazıyor. Demek her şey boşuna. Artık numara yapmama gerek yok."

Poirot mahcup görünme nezaketini göstererek, "Gazete haberleri her zaman doğru değildir, matmazel," dedi. "Yine de, sanırım her şeyi açıklayacaksınız. Biz gerçeği bilmek istiyoruz."

Kız duraksadı ve ona kuşkuyla baktı.

Poirot yavaşça, "Bana güvenmiyorsunuz," dedi. "Yine de, buraya beni bulmak için geldiniz, değil mi? Neden?"

Kız çok alçak bir sesle, "Çünkü Ralph'in yaptığına inanmıyorum," dedi. "Ve sizin çok zeki olduğunuzu, gerçeği ortaya çıkartacağınızı düşünüyorum. Üstelik..."

"Evet."

"Bence çok iyisiniz."

Poirot birkaç kez başını salladı.

"Bu çok güzel... evet, çok güzel. Dinleyin, şu kocanızın masum olduğuna ben de inanıyorum gerçekten, ama işler iyi gitmiyor. Eğer onu kurtaracaksam, bilinmesi gereken her şeyi bilmeliyim. Gelişmeler onun daha da aleyhine dönecekse bile."

Ursula, "Ne iyi anlıyorsunuz," dedi.

"O halde bana tüm hikâyeyi anlatacaksınız, değil mi? En başından."

Caroline rahatça bir koltuğa yerleşerek, *"Beni* göndermeyeceksiniz umarım," dedi. "Şunu bilmek istiyorum: Bu çocuk neden orta hizmetçisi numarası yapıyordu?"

"Numara mı?" diye sordum.

"Öyle dedim. Neden yaptın, yavrum? Bir iddia yüzünden mi?"

Ursula kuru bir ifadeyle, "Geçinmek için," dedi.

Biraz teşvik edilince de, burada kendi sözlerimle aktaracağım hikâyeyi anlatmaya başladı.

Anlaşıldığına göre, Ursula Bourne yedi çocuklu bir ailenin kızıydı. İrlandalı, yoksul düşmüş bir aileydi. Babalarının ölümünden sonra kızların çoğu hayatlarını kazanmak üzere dağıldılar. Ursula'nın en büyük ablası Yüzbaşı Folliott'la evliydi. O pazar gördüğüm oydu ve mahcubiyetinin nedeni de şimdi anlaşılıyordu. Kendi hayatını kazanmaya kararlı olan ve mürebbiyelik fikrine pek sıcak bakmayan Ursula -eğitimsiz bir kıza açık tek meslek buydu- orta hizmetçiliğini tercih etmişti. Kendi kendini "hanım hizmetkâr" olarak nitelendirmeye de burun kıvırmıştı. Gerçek bir hizmetçi olacak, referansını da ablası verecekti. Fernly'de bazı yorumlara yol açan kayıtsızlığına rağmen işinde çok başarılı; eli çabuk, becerikli ve titizdi.

"İşimi sevdim," diye açıkladı. "Kendime de çok zamanım kalıyordu."

Sonra Ralph Paton'la tanıştı ve sonu gizli evliliğe varan bir aşk ilişkisi gelişti. Kendi iradesine karşı, Ralph, onu buna ikna etmişti. Üvey babasının beş kuruşu olmayan bir kızla evlenmesine

izin vermeyeceğini söylüyordu. Gizlice evlenip haberi ona ileride, olumlu bir zamanda vermek daha iyi olacaktı.

Böylece olay gerçekleşmiş ve Ursula Bourne Ursula Paton olmuştu. Ralph borçlarını ödeyeceğini, bir iş bulacağını ve sonra, üvey babasından bağımsız olarak onu geçindirecek bir konuma geldiğinde de haberi vereceklerini söylemişti.

Ancak Ralph Paton gibileri için yeni bir sayfa açmak teoride uygulamada olduğundan daha kolaydı.

Üvey babasını evliliğinden hâlâ haberdar değilken borçlarını ödemeye ve yeniden ayağa kalkmasına yardım etmeye ikna edebileceğini umuyordu. Ancak Ralph'in borçlarının miktarı Roger Ackroyd'u yalnızca öfkelendirmekle kalmış ve herhangi bir şey yapmayı reddetmişti. Birkaç ay geçtikten sonra Ralph bir kez daha Fernly'ye çağırılmıştı. Roger Ackroyd lafı uzatmadı. Ralph'le Flora'nın evlenmelerini arzu ediyordu ve konuyu genç adama açtı.

İşte Ralph Paton'ın zayıf kişiliği burada kendini gösterdi. Her zamanki gibi en kolay, en ivedi çözüme sarıldı. Anlayabildiğim kadarıyla ne Ralph, ne de Flora birbirlerini sevdiklerini iddia etmiyorlardı. Bu her iki taraf için de bir iş anlaşmasıydı. Roger Ackroyd arzusunu belirtmiş, onlar da razı olmuştu. Flora özgürlük, para ve ufkunun genişlemesi fırsatına sarılmıştı; Ralph ise tabi bambaşka bir senaryo içindeydi. Ancak, finansal açıdan çok zor durumdaydı. Bu fırsatı kaçırmadı. Borçları ödenecekti. Temiz bir sayfayla baştan başlayabilirdi. Geleceği planlamak onun doğasında yoktu, ama anladığım kadarıyla Flora'yla nişanının makul bir süre geçtikten sonra bozulacağını tahmin ediyordu. Hem Flora, hem de o bunun şimdilik sır olarak saklanmasını uygun görüyorlardı. Ralph durumu Ursula'dan

da gizlemeye çalışıyordu. Kızın güçlü ve kararlı karakterinin, ikiyüzlülüğe olan tepkisinin böyle bir manevraya izin vermeyeceğini içgüdüsel olarak biliyordu.

Sonra Roger Ackroyd'un her zamanki pervasızlığıyla nişanı açıklamaya karar verdiği gün geldi. Bu niyetinden Ralph'e hiç söz etmedi. Yalnızca Flora'ya bahsetti ve o da tüm kayıtsızlığıyla hiçbir itirazda bulunmadı. Haber Ursula'yı bomba gibi etkiledi. Ralph onun çağrısı üzerine alelacele köye geldi. Koruda buluştular, konuşmalarının bir kısmına kız kardeşim de kulak misafiri oldu. Ralph bir süre daha sessiz kalması için ona yalvarırken, Ursula artık gizli saklı iş yapmamaya kararlıydı. Hiç gecikmeden Bay Ackroyd'a gerçeği söyleyecekti. Karıkoca öfkeli bir şekilde ayrıldılar.

Ursula amacından hiç şaşmadan hemen o gün öğleden sonra Bay Ackroyd'la görüşmek istedi ve ona gerçeği açıkladı. Görüşme pek fırtınalı geçti. Eğer Roger Ackroyd kendi dertlerine dalmış olmasaydı, daha da fırtınalı geçebilirdi. Ancak yine de yeterince kötüydü. Ackroyd aldatılmayı kolay hazmedecek türden bir adam değildi. Öfkesi özellikle Ralph'e yönelikti, ama Ursula da payını aldı. Onu çok zengin bir adamın evlat edindiği oğlunu bilinçli olarak "tuzağa düşürmeye" çalışan bir kız olarak görüyordu. İki taraf da affedilmez sözler sarf etti.

O akşam Ursula, Ralph'le küçük yazlık evde buluştu. Oraya gitmek için yan kapıdan gizlice çıktı. İki taraf da karşılıklı birbirlerine sitem ettiler. Ralph, Ursula'yı zamansız açıklamalarıyla geleceğini onarılmaz biçimde mahvetmekle suçlarken, Ursula da Ralph'in ikiyüzlülüğünü eleştirdi.

Sonunda ayrıldılar. Yarım saat geçmişti ki, Roger Ackroyd'un cesedi bulundu. Ursula o geceden sonra Ralph'i ne gördü, ne de bir haber aldı.

Hikâyeyi dinlerken ne kadar suçlayıcı gerçeklerle karşı karşıya bulunduğumuzu anladım. Ackroyd hayatta olsa vasiyetnamesini mutlaka değiştirirdi; ilk işinin bu olacağını bilecek kadar iyi tanıyordum onu. Ölümü, Ursula ve Ralph Paton için tam zamanında olmuştu. Kızın dilini tutup rolünü bu kadar iyi oynamış olmasına şaşmamak gerekiyordu.

Düşüncelerime ara verdim. Poirot bir şeyler söylüyordu ve ses tonunun ciddiyetinden, onun da bu durumun farkında olduğunu anlıyordum.

"Matmazel, size bir soru soracağım ve buna dürüstçe cevap vermelisiniz. Her şey buna bağlı olabilir. Yazlık evde Yüzbaşı Ralph Paton'dan kaçta ayrıldınız? Biraz düşünün ve kesin cevap verin."

Kız acı acı güldü.

"Bunu tekrar tekrar kafamdan geçirmedim mi sanıyorsunuz? Onunla buluşmaya gittiğimde yirmi bir otuzdu. Binbaşı Blunt terasta bir aşağı bir yukarı yürüyordu, ben de ona görünmemek için çalıların arkasından dolandım. Yazlık eve vardığımda yirmi bir otuz üç olmalı. Ralph beni bekliyordu. Onunla on dakika kaldım. Daha uzun değil, çünkü eve döndüğümde yirmi bir kırk beşti."

Geçen günkü sorusundaki ısrarını şimdi anlıyordum. Ackroyd'un yirmi bir kırk beşten önce öldürüldüğünün kanıtlanabilmesini diliyordu.

Poirot'nun bir sonraki sorusunda bu düşüncenin yansımalarını gördüm.

"Yazlık evden ilk kim çıktı?"

"Ben çıktım."

"Ralph Paton'ı yazlık evde mi bıraktınız?"

"Evet... ama sizce... yani?"

"Matmazel, benim ne düşündüğümün hiçbir önemi yok. Eve dönünce ne yaptınız?"

"Odama çıktım."

"Ve kaça kadar orda kaldınız?"

"Yaklaşık yirmi ikiye kadar."

"Bunu kanıtlayabilecek kimse var mı?"

"Kanıtlamak mı? Odamda olduğumu mu yani? Oh! Ne düşünebileceklerini anlıyorum, sanacaklar ki..."

Gözlerinde beliren dehşeti gördüm.

Poirot cümlesini onun yerine tamamladı.

"Pencereden girip koltuğunda oturan Bay Ackroyd'u bıçaklayanın *siz* olduğunuzu mu? Evet, aynen öyle düşünebilirler."

Caroline öfkeyle, "Ancak bir budala bunu düşünebilir," dedi.

Ursula'nın omzunu okşadı.

Kız ellerini yüzüne kapattı.

"Korkunç," diye mırıldanıyordu. "Korkunç."

Caroline, onu dostça sarstı.

"Üzülme, canım," dedi. "Mösyö Poirot gerçekten böyle düşünmüyor. Senin şu kocana gelince, doğruyu söylemek gerekirse onu pek beğenmiyorum. Kaçıp seni bir başına bıraktı."

Ama Ursula hızla başını salladı.

"Hayır," diye bağırdı. "Hiç de öyle olmadı. Ralph kendi başına kaçıp gitmezdi. Şimdi anlıyorum. Üvey babasının öldürüldüğünü duyduysa, o da benim yapmış olduğumu düşünebilir."

Caroline, "Öyle bir şey düşünmez," dedi.

"O gece ona çok acımasızca davrandım. Çok sert ve kırgındım. Ne söylemeye çalıştığını dinlemedim bile, samimiyetini umursamadım. Orda durup ona kendi düşündüklerimi söyledim. Aklıma gelen en duygusuz, en acımasız sözleri sıraladım. Onu incitmek için elimden geleni yaptım."

Caroline, "Ona bir zararı olmaz," dedi. "Bir erkeğe neler söylediğin konusunda hiç kaygılanmamalısın. Öyle kibirlidirler ki, iyi bir şey değilse ciddi olduğuna hiç inanmazlar."

Ursula sinirli sinirli ellerini ovuşturmayı sürdürdü.

"Cinayetten sonra o ortaya çıkmayınca çok rahatsız oldum. Bir an düşündüm ama yapamayacağını biliyordum, yapamazdı... Ama keşke ortaya çıkıp da bu işle hiçbir ilgisinin olmadığını açıkça söyleseydi. Dr. Sheppard'ı sevdiğini biliyordum, belki de doktorun onun nerde saklandığından haberi vardır diye düşünmüştüm."

Bana döndü.

"Bu yüzden o gün size onları söyledim. Belki, nerde olduğunu biliyorsanız, mesajı ona ileteceğinizi düşündüm."

"Ben mi?" dedim.

Caroline sertçe, "James, onun yerini nerden bilsin?" diye sordu.

Ursula, "Pek olası değildi, kabul ediyorum," dedi. "Ama Ralph Dr. Sheppard'dan sık sık söz ederdi ve onu King's Abbott'taki en iyi dostu saydığını da biliyordum."

"Sevgili yavrum, şu anda Ralph Paton'ın nerde olduğu hakkında hiçbir fikrim yok," dedim.

Poirot, "Bu doğru," dedi.

"Ama..." Ursula şaşkın bir halde gazete kupürünü uzattı.

Poirot hafif mahcup, "Ah! Şu," dedi. "Bir *bagatelle*,(*) matmazel. *Rieu du tout*.(**) Ralph Paton'ın tutuklanmış olduğuna bir an için bile inanmıyorum."

Kız ağır ağır, "Ama o halde..." dedi.

Poirot çabucak devam etti. "Bilmek istediğim bir şey var: Yüzbaşı Paton o akşam bot mu, ayakkabı mı giyiyordu?"

Ursula başını iki yana salladı.

"Hatırlamıyorum."

"Çok yazık! Ama nerden bileceksiniz? Şimdi, madam." Ona gülümsedi, başını bir yana eğip parmağını sallayarak, "Soru sormak yok," dedi. "Kendi kendinize de işkence etmeyin. Cesur olun ve Hercule Poirot'ya güvenin."

(*) Şaka.

(**) Hiçbir şey değil.

Bölüm 23

Poirot'nun Küçük Toplantısı

Caroline ayağa kalkarak, "Şimdi bu çocuk yukarı çıkıp uzanacak," dedi. "Üzülme, canım. Mösyö Poirot, senin için elinden geleni yapacak, buna inan."

Ursula duraksayarak, "Fernly'ye dönmeliyim," dedi.

Ama Caroline, onun itirazlarını kesin bir el hareketiyle susturdu.

"Saçma. Şu anda benim ellerimdesin. En azından şimdilik burda kalacaksın, değil mi Mösyö Poirot?"

Ufak tefek Belçikalı da, "En iyisi bu," dedi. "Bu akşam matmazelin de -pardon, madamın da- küçük toplantımıza katılmasını isteyeceğim. Saat yirmi birde benim evimde. Orda olması kesinlikle gerekli."

Caroline başıyla onayladı ve Ursula'yla birlikte odadan çıktı. Kapı arkalarından kapandı. Poirot tekrar bir koltuğa yığıldı.

"Buraya kadar iyi," dedi. "İşler belirginleşiyor."

Kasvetli bir şekilde, "Ralph Paton'ın durumu gittikçe daha kötü görünüyor," dedim.

Poirot başıyla onayladı.

"Evet, öyle. Ama öyle tahmin ediyorduk, değil mi?"

Bu sözlere hafifçe şaşırıp yüzüne baktım. Koltukta arkasına yaslanmış, gözleri yarı kapalı, parmaklarının uçlarını bitiştirmişti. Birdenbire iç çekip başını salladı.

"Ne oldu?" diye sordum.

"Bazen arkadaşım Hastings'i çok arıyorum, büyük bir özlem çöküyor içime. Size bahsettiğim dostum, şimdi Arjantin'e yerleşti. Ne zaman elimde büyük bir olay olsa, hep yanımda olmuştur. Bana yardım da etmiştir, evet, çoğu zaman yardımı dokunmuştur. Bilmeden gerçeği bulmak gibi bir özelliği vardı; hatta kendi bile farkında olmazdı. Zaman zaman özellikle aptalca bir şey söylerdi ve bir de bakardınız, o aptalca sözler bana gerçeği gösterirdi! Bir de, ilginç olayların yazılı kayıtlarını tutma alışkanlığı vardı."

Hafif mahcup bir şekilde öksürdüm.

"İş oraya gelince," dedim ve sustum.

Poirot koltuğunda dimdik oturdu. Gözleri parlıyordu.

"Ama evet? Ne diyecektiniz?"

"Aslında Yüzbaşı Hastings'in anlatımlarından bazılarını okumuştum ve neden ben de denemeyeyim, dedim. Yapmamak yazık olurdu -benzersiz bir fırsattı bu- herhalde bu türden bir olayla tek karşılaşmam olacaktır bu."

Gittikçe heyecanlandığımı ve anlaşılmaz hale geldiğimi fark ederek, yukarıki konuşmamı tamamladım.

Poirot koltuğundan fırladı. Bir an için Fransız usulü beni kucaklayacağını sandım, ama neyse ki kendini tuttu.

"Ama bu harika, başından beri olayla ilgili izlenimlerinizi mi yazdınız?"

Başımla onayladım.

"Epatant!"(*) diye bağırdı Poirot. "Göreyim onları. Hemen, şimdi."

Böyle ani bir isteğe hazırlıklı değildim. Bazı ayrıntıları hatırlamak için beynimi zorladım.

"Umarım alınmazsınız," diye kekeledim. "Zaman zaman biraz *kişisel* yorumlarım oldu."

"Oh! Çok iyi anlıyorum; bana komik, hatta ara sıra gülünç biri mi dediniz? Hiç önemi yok. Hastings de her zaman nazik değildi. Ben böyle ufak şeylere aldırmam."

Hâlâ biraz kuşkuyla masamın çekmecelerini karıştırdım ve dağınık bir tomar kâğıt çıkarıp uzattım. Gelecekte yayınlanması olasılığını da düşünerek eseri bölümlere ayırmış, önceki gece de Miss Russell'ın ziyaretiyle güncellemiştim. Bu nedenle Poirot'nun elinde yirmi bölüm vardı.

Onu notlarla baş başa bıraktım.

Biraz uzaktaki bir hastaya gitmek zorundaydım ve geri geldiğimde saat yirmiyi geçiyordu. Bir tepsi içinde sıcak bir tabak yemek ve Poirot'yla kardeşimin on dokuz otuzda yemeği birlikte yemiş oldukları haberiyle karşılandım. Poirot daha sonra notlarımı okumak üzere atölyeme çekilmişti.

(*) Müthiş.

Kardeşim, "Umarım benim hakkımda neler yazdığına dikkat etmişsindir, James," dedi.

Ağzım açık kaldı. Hiç de dikkat etmemiştim.

Caroline ifademi doğru okuyarak, "Pek önemi olduğundan değil," dedi. "Mösyö Poirot ne düşüneceğini bilir. Beni senden çok daha iyi anlıyor."

Atölyeye gittim. Poirot pencerenin önünde oturuyordu. Notlar derli toplu bir şekilde yanındaki iskemleye konmuştu. Konuşurken elini kâğıtların üstüne koydu.

"Eh bien," dedi. "Sizi tebrik ederim. Alçakgönüllülüğünüz için!"

"Oh!" dedim. Şaşırmıştım.

"Ve ketumluğunuz için," diye ekledi.

Yine, "Oh!" dedim.

Dostum, "Hastings böyle yazmazdı," dedi. "Her sayfada 'Ben' sözcüğü birçok kez geçerdi. O ne düşünmüş, o ne yapmış. Ama siz; siz kişiliğinizi geri planda tutmuşsunuz; ancak birkaç kez öne çıkıyor. Ev yaşamından sahnelerde diyelim."

Gözlerinin pırıltısı karşısında hafifçe kızardım.

Endişeyle, "Gerçekten ne düşünüyorsunuz?" diye sordum.

"Samimi fikrimi mi soruyorsunuz?"

"Evet."

Poirot şakacı tavrını bir yana bıraktı.

Kibarca, "Çok titiz ve doğru bir anlatım," dedi. "Bütün gerçekleri sadakatle ve titizlikle kaydetmişsiniz... kendi payınız konusunda ise pek çekingen davranmışsınız."

"Size yardımcı oldu mu?"

"Evet. Bana oldukça yardımı olduğunu söylemeliyim. Haydi gelin, bize gidelim; küçük gösterim için sahneyi hazırlamalıyız."

Caroline holdeydi. Sanırım davet edilmeyi bekliyordu. Poirot durumu nezaketle idare etti.

"Sizin de olmanızı çok isterdim, matmazel," diye hayıflandı. "Ancak bu aşamada pek akıllıca olmazdı. Bakınız, bu akşam geleceklerin hepsi birer zanlı. Bay Ackroyd'u öldüren kişiyi onların arasında bulacağım."

Hayretle, "Buna gerçekten inanıyor musunuz?" diye sordum.

Poirot kuru bir ifadeyle, "Sizin inanmadığınızı görüyorum," dedi. "Bu güzel. Eve birlikte gideceğiz. Matmazel Caroline, inanın bana, size hizmet etmek için elimden gelen her şeyi yaparım. İyi akşamlar."

Caroline'i bırakıp çıktık. Yürüyüşe çıkartılması reddedilmiş bir köpek gibi durmuş, arkamızdan bakıyordu.

Poirot'nun evinin salonu hazırlanmıştı. Masanın üstünde çeşitli meyve suları ve bardaklar vardı. Bir tabak da bisküvi. Yan odadan birkaç iskemle getirilmişti.

Poirot oradan oraya koşturup ortalığı düzenledi. Oradan bir koltuk çekti, burada bir lambanın yerini değiştirdi, ara sıra durup yerdeki kilimlerden birini düzeltti. Özellikle aydınlanma konusunda çok titizlendi. Lambalar odada iskemlelerin toplandığı tarafı iyice aydınlatırken, herhalde kendisinin oturacağı öteki tarafı loş bırakacak şekilde yerleştirildi.

Ursula'yla onu seyrettik. Sonunda bir zil duyuldu.

"Geldiler," dedi Poirot. "Güzel, her şey hazır."

Kapı açıldı ve Fernly'den gelenler içeri doluştu. Poirot öne çıkıp Bayan Ackroyd'la Flora'yı karşıladı.

"Gelmeniz büyük nezaket," dedi. "Ve Binbaşı Blunt, Bay Raymond."

Sekreter her zamanki gibi neşeliydi.

Gülerek, "Amaç ne?" diye sordu. "Bilimsel bir makine mi? Bileklerimize kayış takıp suçlu kalp atışlarını mı kaydedeceksiniz? Böyle bir icat var, değil mi?"

Poirot, "Ben de okudum, evet," dedi. "Ama ben eski kafalı biriyim. Eski yöntemleri kullanırım. Yalnızca küçük gri hücrelerle çalışırım. Şimdi başlayalım... ama önce sizlere bir duyurum var."

Ursula'nın elini tutup kızı öne doğru çekti.

"Bu hanım Bayan Ralph Paton. Geçen mart ayında Yüzbaşı Paton'la evlendi."

Bayan Ackroyd küçük bir çığlık attı.

"Ralph! Evlenmiş! Oh! Ama bu çok saçma. Nasıl olabilir?"

Ursula'ya sanki daha önce hiç görmemiş gibi baktı.

"Bourne'le mi evlenmiş?" dedi. "Gerçekten, Mösyö Poirot, size inanmıyorum."

Ursula kızardı ve bir şey söyleyecek oldu, ama Flora, onu susturdu.

Hemen kızın yanına gidip koluna girdi.

"Bizim şaşırmamıza aldırmamalısın," dedi. "Hiçbir fikrimiz yoktu. Sen ve Ralph sırrınızı iyi sakladınız. Ben... çok sevindim."

Ursula alçak sesle, "Çok naziksiniz Miss Ackroyd," dedi. "Üstelik, ne kadar kızsanız da haklısınız. Ralph çok kötü davrandı. Özellikle de size karşı."

Flora, onun kolunu okşayarak, "O konuda hiç kaygılanma," dedi. "Ralph köşeye sıkışmıştı ve tek çıkış yolunu seçti. Ben de onun yerinde olsam aynı şeyi yapardım. Ama bana sırrını açıklayabilirdi. Onu yüzüstü bırakmazdım."

Poirot hafifçe masaya vurup gırtlağını temizledi.

Flora, "Yönetim Kurulu başlıyor," dedi. "Mösyö Poirot susmamız gerektiğini düşünüyor. Ama bana bir şey söyle. Ralph nerde? Sen biliyor olmalısın."

Ursula neredeyse sızlanarak, "Ama bilmiyorum," dedi. "Bilmiyorum işte."

Raymond, "Liverpool'da gözaltında, değil mi?" diye sordu. "Gazetede öyle yazıyordu."

Poirot kısaca, "Liverpool'da değil," dedi.

"Aslında nerde olduğunu kimse bilmiyor," dedim.

Raymond, "Hercule Poirot hariç, değil mi?" dedi.

Poirot, genç adamın şakasına ciddi bir tavırla cevap verdi.

"Ben her şeyi bilirim. Bunu unutmayınız."

Geoffrey Raymond kaşlarını kaldırdı.

"Her şeyi mi?" Raymond ıslık çaldı. "Vay! Ne büyük bir iddia!"

"Yani Ralph Paton'ın nerde saklandığını gerçekten tahmin edebileceğinizi mi söylüyorsunuz?" İnanamıyordum.

"Siz tahmin diyorsunuz. Ben bilmek diyorum, dostum."

"Cranchester'da mı?" diye şansımı denedim.

Poirot ciddi ciddi, "Hayır," dedi. "Cranchester'da değil."

Başka bir şey söylemedi, ama bir hareketiyle herkes yerini aldı. O sırada kapı bir kez daha açıldı ve iki kişi daha gelip kapıya yakın bir yerde oturdular. Parker'la kâhya kadındı.

"Tamamız," dedi Poirot. "Herkes burda."

Sesinde bir memnuniyet vardı. Odanın karşısında toplanmış yüzlerde huzursuzluğa benzer bir ifadenin belirdiğini gördüm. Sanki bütün bunların bir tuzak olduğu izlenimi vardı.

Poirot iddialı bir ifadeyle bir listeden okudu.

"Bayan Ackroyd, Miss Flora Ackroyd, Binbaşı Blunt, Bay Geoffrey Raymond, Bayan Ralph Paton, John Parker, Elizabeth Russell."

Kâğıdı masaya bıraktı.

Raymond, "Bütün bunların anlamı nedir?" diye söze başladı.

Poirot, "Az önce okuduğum liste şüpheliler listesidir," dedi. "Her birinizin Bay Ackroyd'u öldürmeye fırsatınız oldu."

Bayan Ackroyd bir çığlık atıp ayağa fırladı. Boğazı titriyordu.

"Bu hiç hoşuma gitmedi," diye sızlandı. "Hoşlanmadım. Eve gitmek istiyorum."

Poirot çok ciddi bir ifadeyle, "Söyleyeceklerimi dinlemeden eve gidemezsiniz, madam," dedi.

Bir an durdu, sonra gırtlağını temizledi.

"En baştan başlayacağım. Miss Ackroyd, benden olayı incelememi rica ettiğinde, Doktor Sheppard'la birlikte Fernly Park'a gittim. Onunla terasta dolaştım ve bana pencerenin önündeki ayak izlerini gösterdiler. Müfettiş Raglan sonra beni araba yoluna bağlanan patikaya götürdü. Gözüme küçük yazlık ev ilişti ve içersini iyice aradım. İki şey buldum: Bir parça kolalı kumaş ve boş bir kaz tüyünden kalem. Kumaş parçası bana hemen bir hizmetçi önlüğünü çağrıştırdı. Müfettiş Raglan evdeki insanların listesini gösterince, hizmetçilerden birinin; orta hizmetçisi Ursula Bourne'in gerçek anlam-

da bir tanığı olmadığını hemen gördüm. Kendi ifadesine göre, saat yirmi otuzla yirmi iki arasında odasındaymış. Ama ya onun yerine yazlık evde idiyse? Öyleyse, oraya birisiyle buluşmaya gitmiş olmalıydı. Şimdi, Dr. Sheppard'dan o gece eve gerçekten de dışardan birinin; yani kapının hemen önünde rastladığı yabancının geldiğini biliyoruz. İlk bakışta yabancı yazlık eve Ursula Bourne'le görüşmeye gitmiş ve sorunumuz çözülmüş gibi duruyordu. Kaz tüyü nedeniyle, adamın yazlık eve gitmiş olduğu da kesin. Bu bana hemen bir uyuşturucu bağımlısını çağrıştırdı. Atlantik'in karşı kıyısında, bu ülkeden daha yaygın olan 'kar' çekme alışkanlığını edinmiş biri olmalıydı. Dr. Sheppard'ın karşılaştığı adam da Amerikalı aksanıyla konuşuyordu ve varsayımımıza uyuyordu.

"Ama bir noktaya takıldım. *Saatler uymuyordu.* Ursula Bourne tabi yazlık eve yirmi bir otuzdan önce gitmemiş olabilirdi, adamsa saat yirmi biri biraz geçe oraya varmış olmalıydı. Tabi adamın yarım saat orda beklediğini kabul edebilirdim. Buna karşı tek varsayım da, o gece yazlık evde iki ayrı buluşmanın gerçekleşmiş olmasıydı. *Eh bien,* o seçeneğe yönelir yönelmez önemli birkaç gerçeği buldum. Kâhya Miss Russell o sabah Dr. Sheppard'ı ziyaret etmiş ve uyuşturucu bağımlılarının tedavileri konusuna büyük ilgi göstermişti. Bunu kaz tüyüyle beraber ele alınca, söz konusu adamın Fernly'ye Ursula Bourne ile değil, kâhyayla buluşmak için gelmiş olduğunu düşündüm. O halde Ursula Bourne kiminle buluşmaya gitmişti? Uzun süre merakta kalmadım. Önce bir yüzük buldum; bir alyanstı bu. İçinde 'R'den' yazıyordu ve bir tarih vardı. Sonra Ralph Paton'ın yirmi bir yirmi beşte yazlık eve giden patikada görülmüş olduğunu duydum. Aynı gün öğleden sonra, köyün yakınlarındaki

bir koruda geçen bir konuşmadan da haberim oldu. Ralph ile bilinmeyen bir kız arasındaki bir konuşmaydı bu. Böylece, gerçekleri derli toplu ve düzenli bir şekilde bir araya getirmiş oldum. Gizli bir evlilik, koruda hararetli tartışma ve o gece yazlık evde buluşmak üzere sözleşme.

"Bu bana bir şeyi gösterdi: Hem Ralph Paton'ın, hem de Ursula Bourne'in (ya da Paton'ın) Bay Ackroyd'un ortadan kalkmasını istemek için çok güçlü nedenleri vardı. Aynı zamanda başka bir nokta daha çok açıktı: Yirmi bir otuzda çalışma odasında Bay Ackroyd'un yanındaki kişi Ralph Paton olamazdı.

"Böylece işlenen suçun çok ilginç bir başka yönüne daha geliyoruz. Yirmi bir otuzda odada Bay Ackroyd'un yanındaki kimdi? Karısıyla yazlık evde bulunan Ralph Paton değildi. Ordan ayrılmış olan Charles Kent de değildi. Kimdi o halde? En zekice, en cüretkâr sorumu sordum: *Yanında kimse var mıydı?"*

Poirot öne doğru eğildi ve son sözcükleri bir zafer edasıyla söyleyip, gol atmış biri havasında geri çekildi.

Ancak Raymond hiç etkilenmemiş görünüyordu ve itiraz edecek oldu.

"Beni yalancı gibi mi göstermeye çalışıyorsunuz bilmiyorum, Mösyö Poirot, ama bu durum yalnızca benim ifademe dayanmıyor. Belki kullanılan sözcükler benim. Unutmayınız ki Binbaşı Blunt da Bay Ackroyd'un birisiyle konuştuğunu duymuş. Dışarda, terastaymış, ama sesleri açıkça işitmiş."

Poirot başıyla onayladı.

Yavaşça, "Unutmadım," dedi. "Ancak Binbaşı Blunt, Bay Ackroyd'un konuştuğu kişinin *siz* olduğunuzu sanıyordu."

Raymond bir an için ne diyeceğini bilemedi. Sonra kendini topladı.

"Blunt yanıldığını biliyor," dedi.

"Öyle," dedi, diğer adam.

Poirot, yine de öyle düşünmesi için bir neden olmuş olmalı," diye düşündü. "Oh! Hayır," diye itiraz edercesine elini kaldırdı. "Göstereceğiniz nedeni biliyorum, ama yeterli değil. Başka yerde aramalıyız. Şöyle söyleyeyim. En başından beri bir şey beni çok etkiledi: Bay Raymond'ın duyduğu sözcükler. Kimsenin o konuda yorum yapmaması, o sözcüklerde garip bir şey görmemesi inanılır gibi değil benim için."

Bir an durdu, sonra yavaşça tekrarladı:

"*... son zamanlarda cüzdanıma o kadar talep oldu ki, korkarım bu isteğinizi karşılamam olanaksız.* Burda sizlere garip gelen bir şey yok mu?"

Raymond, "Sanmıyorum," dedi. "Bana çoğu zaman aynen bu sözleri kullandığı mektuplar yazdırmıştır."

"Aynen," diye bağırdı Poirot. "Ben de bunu duymak istiyordum. Onun gibi bir adam birisiyle *konuşurken* böyle bir cümle kurar mıydı? Bunların gerçek bir konuşmanın parçası olması olanaksız. Şimdi, eğer bir mektup yazdırıyor idiyse..."

Raymond ağır ağır, "Yani sizce bir mektubu yüksek sesle mi okuyordu?" dedi. "Öyle bile olsa, birisine okuyor olmalı."

"Ama niçin? Odada bir başkasının daha bulunduğuna dair hiçbir belirti yok. Unutmayın, Bay Ackroyd'unkinden başka hiçbir ses duyulmadı."

"Herhalde insan o tip mektupları yüksek sesle kendi kendine okumaz, yani deliriyor olmadıkça."

Poirot yavaşça, "Hepiniz bir şeyi unutuyorsunuz," dedi. "Önceki çarşamba günü eve gelen yabancıyı."

Hepsi birden ona bakakaldılar.

Poirot teşvik edercesine başını sallayarak, "Ama evet," dedi. "Çarşamba günü. Genç adamın kendisi önemli değildi. Ancak, temsil ettiği şirket çok ilgimi çekti."

Raymond, "Diktafon Şirketi," diye yutkundu. "Şimdi anlıyorum. Bir diktafon. Düşündüğünüz bu mu?"

Poirot başıyla onayladı.

"Unutmayınız, Bay Ackroyd bir diktafona yatırım yapacağını söylemişti. Ben merak edip söz konusu şirketi araştırdım. Bana Bay Ackroyd'un temsilcilerinden gerçekten de bir diktafon *aldığını* söylediler. Konuyu sizden neden gizlediğini bilmiyorum."

Raymond, "Bana sürpriz yapmak istemiş olmalı," diye mırıldandı. "İnsanlara sürpriz yapmaktan çocukça bir keyif alırdı. Bir, iki gün saklamayı düşünmüş olmalı. Herhalde yeni bir oyuncak gibi oynuyordu onunla. Evet, her şey uyuyor. Çok haklısınız... kimse normal bir konuşmada o sözleri kullanmaz."

Poirot, "Aynı zamanda Binbaşı Blunt'ın neden sizin de çalışma odasında olduğunuzu sandığını da açıklıyor," dedi. "Böylesi cümleler bir mektup yazdırıldığını çağrıştırdı ve bilinçaltından sizin onun yanında olduğunuz sonucuna varmış olmalı. Bilinciyse oldukça farklı bir şeyle; gözucuyla gördüğü beyaz bir figürle meşguldü. Miss Ackroyd olduğunu sanmıştı. Aslında tabi, yazlık eve giden Ursula Bourne'in önlüğüydü gördüğü."

Raymond ilk şaşkınlığını üzerinden atmıştı.

"Yine de, bu keşfiniz ne kadar parlak olursa olsun (eminim ben asla düşünemezdim), işin özünde bir değişiklik yaratmıyor. Bay

Ackroyd yirmi bir otuzda yaşıyordu, çünkü diktafona konuşuyordu. Charles Kent denen adam da o sırada çıkıp gitmişti anlaşılan. Ralph Paton'a gelince?..."

Duraksadı ve Ursula'ya bir bakış fırlattı.

"Ralph'le yirmi bir kırk beşten hemen önce ayrıldık. Evin yanına bile yaklaşmadığından eminim. Hiç niyeti yoktu. Dünyada en son istediği şey üvey babasıyla yüz yüze gelmekti. Çok mahcup olacaktı."

Raymond, "Anlattıklarından bir an bile kuşku duyuyor değilim," dedi. "Ben Yüzbaşı Paton'ın masum olduğundan hep emindim. Ancak, insan mahkemeyi ve orda sorulacak soruları düşünmeli. O çok talihsiz bir durumda, eğer ortaya çıkarsa..."

Poirot sözünü kesti.

"Siz bunu mu öneriyorsunuz? Ortaya çıkmasını mı?"

"Kesinlikle. Nerde olduğunu biliyorsanız..."

"Bildiğime inanmadığınızı görüyorum. Halbuki size az önce her şeyi bildiğimi söylemiştim. Telefon konuşması, pencerenin önündeki ayak izleri, Ralph Paton'ın saklandığı yer..."

Blunt sertçe, "Nerde o?" dedi.

Poirot gülümsedi. "Uzakta değil."

"Cranchester'da mı?" diye sordum.

Poirot, bana döndü.

"Bana hep bunu soruyorsunuz. Cranchester sizde bir *idée fixe*(*) oldu. Hayır, Cranchester'da değil. O *burda!*"

Dramatik bir şekilde işaret parmağını uzattı. Herkes başını çevirdi.

Ralph Paton kapıda duruyordu.

(*) Saplantı.

Bölüm 24

Ralph Paton'ın Hikâyesi

Benim için çok rahatsız bir andı. Sonra olanları pek anlamadım, ama hayret çığlıkları duyuldu! Kendimi olan biteni anlayabilecek kadar toparladığımda, Ralph Paton, karısının yanında durmuş, elini tutmuş, odanın karşısından bana gülümsüyordu.

Poirot da gülümsüyor ve bir yandan da parmağını bana doğru sallıyordu.

"Size en az otuz altı kez Hercule Poirot'dan bir şeyler saklamanın yararı olmadığını söylemedim mi?" diye sordu. "Yoksa o öğrenir, demedim mi?"

Diğerlerine döndü.

"Hatırlarsanız, altımız bir gün masanın başında ufak bir seans yapmıştık. Ben hazır bulunan diğer beş kişiyi benden bir şeyler gizlemekle suçlamıştım. Dördü sırlarını açıkladılar. Dr. Sheppard açıklamadı. Ama başından beri kuşkularım vardı. Dr. Sheppard o gece otele Ralph'i bulmaya gitti. Onu orda bulamadı, ama ya eve döner-

ken sokakta rastladıysa, dedim kendi kendime? Dr. Sheppard, Yüzbaşı Paton'ın arkadaşıydı ve doğruca suç mahallinden geliyordu. Durumun çok ters göründüğünü biliyor olmalıydı. Belki de herkesin bildiğinden fazlasını biliyordu..."

"Öyle," dedim pişmanlıkla. "Sanırım artık açıklayabilirim. O akşamüstü Ralph'i görmeye gittim. Önce bana açılmayı reddetti, ama sonra evliliğini ve başının nasıl dertte olduğunu anlattı. Cinayet ortaya çıkartılır çıkartılmaz, gerçekler bilinir bilinmez kuşkuların Ralph üzerine odaklanacağını fark ettim. Ondan değilse bile, sevdiği kızdan kuşkulanılacaktı. O gece gerçekleri açıkça önüne koydum. Belki de karısını suçlayabilecek bir ifade vermek zorunda kalabilme olasılığı onun her ne pahasına olursa olsun..."

Duraksadım, boşluğu Ralph doldurdu.

"Kaçma kararı vermemi sağladı," dedi. "Ursula eve gitmek üzere yanımdan ayrılmıştı. Üvey babamla tekrar görüşmek istemiş olabileceğini düşündüm. Babam o gün ona pek kaba davranmıştı. Belki ona yine bağışlanamaz biçimde hakaret etmiş olabilirdi ve Ursula da ne yaptığını bilmeden..."

Sustu. Ursula elini onun elinden çekti ve bir adım geriledi.

"Bunu düşündün demek, Ralph! Gerçekten benim yapmış olabileceğimi mi düşündün?"

Poirot kuru bir ifadeyle, "Dr. Sheppard'ın kabahatine dönelim," dedi. "Dr. Sheppard, ona yardım etmek için elinden geleni yapmayı kabul etti. Yüzbaşı Paton'ı polisten saklamayı başardı."

Raymond, "Nerde?" diye sordu. "Kendi evinde mi?"

"Ah, hayır," dedi Poirot. "Siz de kendinize benim sorduğum soruyu sormalısınız. Eğer doktor, genç adamı saklıyorsa, nereyi se-

çerdi? Mutlaka yakında, el altında bir yer olmalıydı. Aklıma Cranchester geliyor. Bir otelde mi? Hayır. Kiralık evde mi? Kesinlikle hayır. Nerde o zaman? Ah! Buldum. Bir bakımevinde. Akıl hastaları için. Teorimi test ettim. Akıl hastası bir yeğenim olduğunu uydurdum. Matmazel Sheppard'a uygun bakımevlerini sordum. Bana Cranchester yakınlarında, kardeşinin hasta yolladığı iki evin ismini verdi. Soruşturdum. Evet, birinde o cumartesi sabahı doktorun bizzat getirmiş olduğu bir hasta vardı. O hasta başka bir isimle bilinse de, Yüzbaşı Paton olduğunu belirlemekte hiç güçlük çekmedim. Birtakım zorunlu formalitelerin ardından, onu ordan çıkarmama izin verildi. Dün sabah erken saatlerde evime geldi."

Üzgün üzgün baktım.

"Caroline'in İçişleri Bakanlığı'ndan gelen müfettişi," diye mırıldandım. "Hiç tahmin etmemiştim!"

Poirot, "Şimdi notlarınızdaki ketumluğa neden dikkat çektiğimi anlıyorsunuz, değil mi?" diye mırıldandı. "Olaylar anlatıldığı kadarıyla doğruydu, ama pek fazla bir şey anlatılmıyordu, değil mi dostum?"

Karşı çıkamayacak kadar şaşırmıştım.

Ralph, "Dr. Sheppard çok iyi bir dosttu," dedi. "Bana arka çıktı. En iyisi olduğunu sandığı şeyi yaptı. Şimdi Mösyö Poirot'nun anlattıklarından görüyorum ki, aslında en iyisi bu değilmiş. Ortaya çıkıp olanlarla yüzleşmeliydim. Bakımevinde gazete okuyamıyorduk. Olan bitenlerden hiç haberim yoktu."

Poirot kuru bir ifadeyle, "Dr. Sheppard pek ağzı sıkı davrandı," dedi. "Ama ben, ben bütün küçük sırları keşfederim. Bu benim işim."

Raymond sabırsızlıkla, "Şimdi o gece olanlar hakkında senin anlatacaklarını dinleyebiliriz," dedi.

Ralph, "Her şeyi zaten biliyorsunuz," dedi. "Anlatacağım pek az şey kaldı. Yazlık evden yirmi bir kırk beş civarında çıktım ve patikalarda dolanıp ne yapacağıma, nasıl bir yol izleyeceğime karar vermeye çalıştım. İtiraf edeyim ki hiç tanığım yok, ama çalışma odasının yakınına bile gitmediğime, üvey babamı ölü ya da diri görmediğime sizi temin ederim. Bütün dünya ne düşünürse düşünsün, sizlerin bana inanmanızı istiyorum."

Raymond, "Tanık yok," diye mırıldandı. "Bu kötü. Sana inanıyorum tabi, ama hoş değil."

Poirot neşeli bir sesle, "İşleri basitleştiriyor ama," dedi. "Hem de çok."

Hepimiz ona baktık.

"Ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Hayır mı? Yalnızca şunu: Gerçek suçlu Yüzbaşı Paton'ı kurtarmak için itiraf etmeli."

Gülümseyerek her birimizin yüzüne baktı.

"Ama evet, söylediğimde ciddiyim. Bakınız, Müfettiş Raglan'ı buraya davet etmedim. Bunun bir nedeni vardı. Ona bütün bildiklerimi anlatmak istemedim, en azından bu gece."

Öne doğru eğildi, birdenbire sesi ve sanki tüm kişiliği değişti. Birdenbire tehlikeli biri oldu.

"Sizinle konuşan ben; ben Bay Ackroyd'un katilinin şu anda bu odada olduğunu biliyorum. *Gerçek yarın Müfettiş Raglan'a bildirilecek.* Anlıyor musunuz?"

Gergin bir sessizlik oldu. Tam bu sırada yaşlı hizmetçi tepsi içinde bir telgrafla içeri girdi. Poirot yırtıp açtı.

Birdenbire Blunt'ın sesi yankılandı.

"Katil aramızda mı dediniz? Biliyorsunuz demek. Kim?"

Poirot telgrafı okumuştu. Avucunda buruşturdu.

"Şimdi biliyorum."

Buruşturduğu kâğıdı gösterdi.

"Amerika'ya doğru yol alan bir gemiden gelen bir telgraf."

Yoğun bir sessizlik oldu. Poirot ayağa kalkıp eğilerek selam verdi.

"Bayanlar baylar, bu toplantı sona ermiştir. Unutmayınız; *gerçek, sabah olunca Müfettiş Raglan'a bildirilecek.*"

Bölüm 25
Bütün Gerçek

Poirot hafif bir el hareketiyle diğerlerinden geride kalmamı belirtti. Söz dinledim ve şöminenin başına gidip düşünceli bir halde büyük kütükleri botumun ucuyla ittirmeye başladım.

Şaşırmıştım. İlk defa Poirot'nun ne demek istediğini anlayamıyordum. Bir an için az önce tanık olduğum sahnenin muazzam bir hava olduğunu; kendini ilginç ve önemli göstermek için "komedi oynadığını" düşündüm. Ancak, buna rağmen, işin gerisindeki gerçeğe inanmak zorundaydım. Söylediklerinde gerçek bir tehdit; tartışılmaz bir içtenlik vardı. Ama yine de tümüyle yanlış yolda olduğuna inanıyordum.

Kapı son çıkanların da ardından kapanınca, şöminenin başına geldi.

Yavaşça, "Evet dostum," dedi. "Peki siz ne düşünüyorsunuz?"

Açıkça, "Ne düşüneceğimi bilemiyorum," dedim. "Amaç neydi? Neden suçluya bu ikazda bulunmak yerine doğruca Müfettiş Raglan'a gitmediniz?"

Poirot oturdu ve minicik Rus sigaralarıyla dolu tabakasını çıkardı. Birkaç dakika sessizlik içinde sigarasını tüttürdü. Sonra:

"Küçük gri hücrelerinizi kullanın," dedi. "Davranışlarımın gerisinde hep bir neden vardır."

Bir an duraksadım, sonra ağır ağır konuştum.

"Aklıma ilk gelen, suçlunun kim olduğunu kendinizin de bilmediğiniz, ama bu gece burda olan insanlar arasında bulunduğundan emin olduğunuz. Bu nedenle, sözleriniz bilinmeyen katilden itiraf koparma amacını mı taşıyordu?"

Poirot beğeniyle başını salladı.

"Akıllıca bir fikir, ama gerçek bu değil."

"Belki onu bildiğinize inandırarak açığa çıkmaya zorlayabilirsiniz. Mutlaka itiraf ettirerek de değil. Bay Ackroyd'u susturduğu gibi, yarın sabah harekete geçemeden sizi de susturmaya çalışabilir."

"Kendimin yem olduğu bir tuzak! *Merci, mon ami,*(*) ama o kadar cesur değilim."

"O halde sizi anlayamıyorum. Katili uyararak kaçması riskini göze aldınız. Bu kesin, değil mi?"

Poirot başını iki yana salladı.

Ciddi ciddi, "Kaçamaz," dedi. "Yalnızca tek bir çıkış yolu var; o da özgürlüğe gitmiyor."

"Cinayeti bu gece burda olanlardan birinin işlediğine gerçekten inanıyor musunuz?" diye sordum.

"Evet, dostum."

"Hangisi?"

(*) Teşekkürler, dostum.

Birkaç dakika sessizlik oldu. Sonra Poirot sigarasının izmaritini şömineye atıp alçak, düşünceli bir sesle konuşmaya başladı.

"Sizi kendi geçtiğim yollardan götüreyim. Adım adım bana eşlik edin ve bütün gerçeklerin nasıl tartışılmaz bir şekilde o kişiyi gösterdiğini görün. Şimdi, başlangıç olarak, iki gerçek ve saatlerde ufak bir uyumsuzluk dikkatimi çekti. Birinci gerçek, telefon konuşmasıydı. Ralph Paton gerçekten katil ise, o telefon anlamsız ve çok saçmaydı. Bu nedenle, kendi kendime Ralph Paton katil değil, dedim.

"Telefonu bu evden birinin etmiş olamayacağını düşünüyor, ama yine de suçluyu o akşam evde bulunanlar arasında aramak gerektiğine inanıyordum. Bu nedenle, o telefonu bir suç ortağının etmiş olabileceği sonucuna vardım. Bu fikirden de pek hoşnut değildim, ama bir dakikalığına bırakalım.

"Sonra telefonun *amacını* inceledim. Bu çok zordu. Yalnızca sonucunu değerlendirerek anlayabilirdim. Bu da, cinayetin büyük olasılıkla ertesi sabah yerine o akşam ortaya çıkartılmış olmasıydı. Buna katılıyor musunuz?"

"E... evet," dedim. "Evet. Dediğiniz gibi, Bay Ackroyd rahatsız edilmemek için emir verdiğinden, o gece çalışma odasına kimse yaklaşmazdı."

"Pek güzel. İlerliyoruz, değil mi? Ama olaylar hâlâ belirsizdi. Suçun ertesi sabah yerine o gece ortaya çıkmasının avantajı neydi? Aklıma tek gelen, katilin cinayetin belli bir saatte ortaya çıkacağını bilerek kapı kırıldığında ya da hemen sonra orda bulunmayı garantiye almasıydı. Şimdi de ikinci gerçeğe geliyoruz: Duvardan uzaklaştırılmış koltuğa. Müfettiş Raglan, onu önemsiz diye niteledi. Bense aksine, onu her zaman çok önemli buldum.

"Notlarınızda çalışma odasının güzel bir planını çizmişsiniz. Şu an yanınızda olsaydı, koltuk Parker tarafından gösterilen konuma çekildiğinde doğruca kapıyla pencerenin ortasında durduğunu görecektiniz."

Hemen, "Pencere!" dedim.

"Siz de benim gibi düşündünüz. Ben de önce koltuğun pencereyle ilgili bir şeyin kapıdan görülmemesi için çekildiğini düşünmüştüm. Ama çok geçmeden bu varsayımı bıraktım, çünkü koltuğun arkalığı yüksek olsa da, pencereyi pek az örtüyordu. Yalnızca pervazla yer arasındaki kısım arkada kalıyordu. Hayır, *mon ami,* ama pencerenin hemen önünde, üstünde kitap ve dergiler olan bir sehpanın durduğunu unutmayalım. Şimdi, koltuk çekilince o sehpa gözden tamamen gizleniyordu. İşte o anda gerçeği belli belirsiz sezmeye başladım.

"Ya o sehpanın üstünde görülmesi istenmeyen bir şey var idiyse? Katilin oraya koyduğu bir şey? Henüz onun ne olabileceğini bilmiyordum. Ama bazı çok ilginç gerçeklerin farkındaydım. Örneğin, bu katilin suçu işlediği sırada yanında götüremediği bir şeydi. Bir yandan da, öyle önemliydi ki, cinayet ortaya çıkar çıkmaz ordan uzaklaştırılması gerekiyordu. Böylece telefon edildi ve katilin ceset keşfedildiğinde orda bulunma fırsatı doğdu.

"Şimdi, polis gelmeden olay yerine dört kişi girdi. Siz, Parker, Binbaşı Blunt ve Bay Raymond. Parker'ı hemen sildim, çünkü suç saat kaçta işlenmiş olursa olsun, orda bulunması garanti olan tek kişi oydu. Koltuğun öne çekildiğini bana söyleyen de kendisiydi. O halde Parker temize çıkmıştı. (Cinayetten yani. Bayan Ferrars'a şantaj yaptığının mümkün olduğunu hâlâ düşünüyordum.) Öte yandan Ray-

mond ile Blunt zan altındaydı, çünkü cinayet sabah erken saatlerde ortaya çıkmış olsaydı, sehpanın üzerindeki nesneyi kimse görmeden almaları mümkün olmayabilirdi.

"Şimdi, o nesne neydi? Bu akşam kulak misafiri olunan o konuşmayla ilgili yorumlarını duydunuz, değl mi? Diktafon Şirketi'nden bir temsilcinin uğradığını duyar duymaz, diktafon fikri kafama yerleşti. Daha yarım saat önce bu odada ne dedim? Hepsi de bana katıldılar, ama çok önemli bir gerçek gözlerinden kaçtı. Eğer o gece Bay Ackroyd tarafından bir diktafon kullanıldıysa, sonra neden bulunmadı?"

"Bunu hiç düşünmemiştim," dedim.

"Bay Ackroyd'a bir diktafon verildiğini biliyoruz. Ancak, kendisinden kalan eşya arasında diktafon yoktu. Demek ki, o akşam sehpanın üzerinden bir şey alındıysa, o neden diktafon olmasın? Ancak bazı sorunlar var. Herkesin dikkati tabi öldürülen adama odaklanmıştı. Sanırım herhangi biri odadaki diğerlerinin dikkatini çekmeden sehpaya gidebilirdi. Ama diktafon büyük bir nesnedir, kolayca cebe atılamaz. Onu koyabilecek bir tür kap olmalıydı.

"Nereye vardığımı görebiliyor musunuz? Katilin kimliği belirmeye başlıyor. O anda olay yerine gelen, ama cinayet ertesi sabah keşfedilecek olsa orda bulunamayacak biri. Elinde diktafonun içine sığabileceği bir şey taşıyan biri..."

Sözünü kestim.

"Ama diktafonu neden alsın? Amaç ne?"

"Siz de Bay Raymond gibisiniz. Saat yirmi bir otuzda duyulan sesin Bay Ackroyd'un diktafona konuşan sesi olduğunu varsayıyor-

sunuz. Ancak bir an için şu yararlı buluşu bir düşünün. Makineye konuşuyorsunuz, değil mi? Sonraki bir zamanda da sekreter makineyi açıyor, aynı ses tekrar duyuluyor."

"Yani?..." Yutkundum.

Poirot başını salladı.

"Evet, öyle demek istedim. *Saat yirmi bir otuzda Bay Ackroyd çoktan ölmüştü.* Konuşan adamın kendisi değil, diktafondu."

"Ve onu katil çalıştırdı. O halde o dakikada odada olmalı."

"Muhtemelen. Ama mekanik bir aygıtın kullanılmış olması olasılığını da gözardı edemeyiz. Zaman kilidi gibi, hatta basit bir çalar saat mekanizması gibi bir şey. Ancak o durumda katilin hayali portresine iki nitelik daha eklememiz gerekir: Bay Ackroyd'un diktafon satın aldığını bilen ve gerekli mekanik beceriye sahip birisi olmalı."

"Böylece kendi kafamda bu kadar ilerlemişken, pencerenin dibindeki ayak izlerine geliyoruz. Burda önümde iki sonuç vardı: (1) İzler gerçekten Ralph Paton tarafından bırakılmış olabilirdi. O gece Fernly'ye gelmişti ve çalışma odasının penceresinden tırmanıp amcasını orda ölmüş görebilirdi. Bu bir hipotez. (2) Ayak izlerinin ayakkabılarında aynı kabaralardan olan birisi tarafından bırakılmış olması olasılığı. Ancak, ev halkı kauçuk tabanlı ayakkabılar giyiyordu ve dışardan gelen birinin Ralph Paton'la aynı ayakkabıları giymesi tesadüfüne inanmayı da reddettim. Dog and Whistle Barı'nda çalışan kızdan öğrendiğimize göre, Charles Kent 'ayağından dökülen' bir çift çizme giyiyordu. (3) O ayak izleri bilinçli olarak suçu Ralph Paton'ın üstüne atmak isteyen birisi tarafından bırakılmıştı.

Bu son sonucu sınamak için bazı gerçekleri bilmek gerekiyordu. Polis otelden Ralph'in ayakkabılarından bir çiftini almıştı. Ne Ralph, ne de başkası onları o akşam giymiş olamazdı, çünkü aşağıda, boyanıyorlardı. Polisin teorisine göre, Ralph aynı ayakkabıdan başka bir çift giyiyordu. Ben de iki çift ayakkabısı olduğunu öğrendim. Şimdi, benim kuramımın doğrulanması için, katilin o akşam Ralph'in ayakkabılarını giymiş olması gerekiyordu. Bu da, Ralph'in aynı ayakkabıdan üçüncü bir çift giymesi demekti. Birbirinin eşi üç çift ayakkabı getirdiğini düşünmüyordum, üçüncü çiftin bot olma olasılığı daha fazlaydı. Kız kardeşinizden bu doğrultuda soruşturma yapmasını rica ettim ve itiraf ederim, bunu sorma nedenlerimi gizlemek için de renk meselesini vurguladım.

"Onun soruşturmasının sonuçlarını biliyorsunuz. Ralph Paton'ın gerçekten botları vardı. Dün sabah evime geldiğinde kendisine sorduğum ilk soru, o ölümcül gecede ayağına ne giydiğiydi. Hemen bot giydiğini söyledi, hatta botları hâlâ ayağındaydı, çünkü giyecek başka bir şeyi yoktu.

"Böylece katilin tanımında bir adım daha ilerlemiş oluyoruz: O gün Ralph Paton'ın ayakkabılarını otelden almaya fırsatı olan bir kişi."

Durdu, sonra sesini hafifçe yükselterek devam etti:

"Bir nokta daha var. Katil gümüş sehpadan o hançeri yürütmeye de fırsatı olan bir kişi olmalı. Bunu evdeki herhangi birinin de yapabileceğini söyleyebilirsiniz, ama Flora Ackroyd'un sehpayı incelerken hançerin orda olmadığı konusunda kesin konuştuğunu hatırlatmak isterim."

Yine durdu.

"Şimdi, her şey açıkken bir düşünelim. O gün daha önceden otele gitmiş, Ackroyd'u bir diktafon aldığını bilecek kadar yakından tanıyan, mekanik becerilere sahip, Miss Flora gelmeden sehpadan hançeri alma fırsatı olan, yanında diktafonu saklayacak kadar büyük bir kap taşıyan -örneğin siyah bir çanta- ve cinayet keşfedilip de Parker, polise telefon ederken çalışma odasında birkaç dakika yalnız kalan bir kişi. Kısaca, *Dr. Sheppard!*"

Bölüm 26

Ve Yalnızca Gerçek

Bir buçuk dakika kadar bir ölüm sessizliği oldu.

Sonra güldüm.

"Siz delisiniz," dedim.

Poirot sakin sakin, "Hayır," dedi. "Ben deli değilim. Dikkatimi size ilk çeken saatlerdeki uyumsuzluk oldu. Hemen en başında."

"Saatlerdeki uyumsuzluk mu?" diye sordum. Şaşırmıştım.

"Ama öyle. Siz kendiniz de dahil, bekçi kulübesinden büyük eve yürümenin beş dakika alacağını herkes kabul etmişti. Terasa giden kestirmeye sapılırsa daha da kısa sürüyordu. Ancak siz hem kendi ifadenize, hem de Parker'ın söylediğine göre evden yirmi elli de çıktınız. Buna rağmen, kapılardan çıktığınızda saat yirmi birdi. Serin bir geceydi, insanın oyalanacağı bir hava yoktu; o halde beş dakikalık yolu gitmeniz neden on dakika sürmüştü? En başından beri çalışma odasının penceresinin sürgülendiği konusunda yalnızca sizin ifadenize dayandığımızın farkındaydım. Ackroyd, size bu-

nu yapıp yapmadığınızı sormuştu, kendisi kalkıp kontrol etmemişti. O halde ya pencere hiç sürgülenmediyse? O on dakika içinde evin dışından dolanıp ayakkabılarınızı değiştirmeye, Ackroyd'u öldürmeye ve saat yirmi birde kapıya varmaya vaktiniz olabilir miydi? Bu teoriye aklım yatmadı, çünkü o gece Ackroyd gibi endişeli bir adam pencereden tırmandığınızı büyük olasılıkla duyardı ve bir mücadele olurdu. Ancak ya Ackroyd'u gitmeden önce, koltuğunun başında dururken öldürdüyseniz? Sonra ön kapıdan çıkarsınız, yazlık eve koşarsınız ve gece yanınızda getirdiğiniz çantadan Ralph Paton'ın ayakkabılarını alır, giyer, çamurdan yürüyüp geçer, pencerenin önünde ayak izleri bırakır, içeri tırmanır, çalışma odasının kapısını içerden kilitler, tekrar yazlık eve koşar, yeniden kendi ayakkabılarınızı giyer ve bahçe kapısına koşturursunuz. (Geçen gün siz Bayan Ackroyd'un yanındayken ben bunları yaptım, tam on dakika tuttu.) Sonra eve ve tanığınızın yanına dönersiniz. Zira diktafonu yirmi bir otuza ayarlamışsınızdır."

Kendi kulaklarıma bile yabancı ve yapmacık gelen bir sesle, "Sevgili Poirot," dedim. "Bu olaya çok uzun süredir aklınızı takmışsınız. Ackroyd'u öldürmekle benim elime ne geçer ki?"

"Güvenlik. Bayan Ferrars'a şantaj yapan sizdiniz. Bay Ferrars'ı neyin öldürdüğünü kendisine bakan doktordan daha iyi kim bilebilirdi ki? O ilk gün bahçede benimle konuştuğunuzda, bir yıldan kısa bir süre önce aldığınız bir mirastan söz etmiştiniz. Ben herhangi bir mirastan iz bulamadım. Bayan Ferrars'ın yirmi bin sterlinini açıklamanın bir yolunu bulmanız gerekiyordu. O paranın size pek hayrı dokunmadı. Çoğunu spekülasyon yaparak kaybettiniz... sonra fazla sıkıştırınca Bayan Ferrars hiç ummadığınız bir çıkış yolunu seçti. Ackroyd gerçeği öğrense size hiç acımazdı. İşiniz biterdi."

"Ya telefon konuşması?" dedim. Renk vermemeye çalışıyordum. "Onun da mantıklı bir açıklamasını bulmuşsunuzdur herhalde?"

"İtiraf edeyim ki, King's Abbot istasyonundan gerçekten arandığınızı öğrenince, beni en çok uğraştıran da bu oldu. İlk başta bu hikâyeyi uydurduğunuzu düşünüyordum. Çok zekice bir numaraydı. Fernly'ye gelmek, cesedi bulmak ve tanığınızın geçerli olmasını sağlayacak diktafonu almak için bir bahaneniz olmalıydı. O ilk gün kız kardeşinizi ziyarete gelip de cuma sabahı hangi hastalarınıza baktığınızı sorduğumda işin nasıl olduğu konusunda belli belirsiz bir fikir edindim. O zamanlar Miss Russell hiç aklımda yoktu. Ziyareti şanslı bir tesadüf oldu, zira sizin düşüncelerinizi sorularımın gerçek amacından uzaklaştırdı. Aradığımı buldum. O sabahki hastalarınızın arasında bir Amerikan yolcu gemisinin kamarotu da vardı. O akşam trenle Liverpool'a gidecekti, ondan daha uygun birisi bulunabilir miydi? Sonra da denize açılacak, ayak altından çekilecekti. *Orion* gemisinin cumartesi demir aldığını öğrendim ve kamarotun adını da alıp kendisine telgrafla bir soru sordum. Az önce aldığımı gördüğünüz telgraf onun cevabıydı."

Mesajı bana uzattı. Şöyleydi:

> 'Çok doğru. Dr. Sheppard bir hastasının evine not bırakmamı söyledi. Kendisini istasyondan arayıp cevabı iletecektim. Cevap, "Yanıt yok." idi.'

"Zekice bir fikirdi," dedi Poirot. "Telefon konuşması gerçekti. Kardeşiniz konuştuğunuzu gördü. Ancak, konuşulanlar konusunda yalnızca tek bir kişinin ifadesi vardı: Sizinki!"

Esnedim.

"Bütün bunlar çok ilginç," dedim. "Ancak pratik politikalarla yarışamaz."

"Öyle mi sizce? Söylediğimi unutmayın... yarın sabah Müfettiş Raglan gerçeği öğrenecek. Ancak, kız kardeşinizin hatırı için, size başka bir çıkış yolu tanıyorum. Örneğin, aşırı dozda uyku ilacı olabilir. Beni anlıyor musunuz? Tabi Yüzbaşı Ralph Paton temize çıkartılmalı, bunu söylemeye bile gerek yok. Şu çok ilginç notlarınızı bitirmenizi, ama önceki ketumluğunuzu bir yana bırakmanızı öneririm."

"Ne çok öneride bulunuyorsunuz," dedim. "Söyleyeceklerinizin bittiğinden emin misiniz?"

"Şimdi hatırlattığınıza göre, bir şey daha var: Beni de Bay Ackroyd'u susturduğunuz gibi susturmaya çalışmanız hiç de akıllıca olmaz. O tür işler Hercule Poirot'ya karşı sökmez, anlıyor musunuz?"

Hafifçe gülümsedim. "Sevgili Poirot," dedim. "Her ne olursam olayım, budala değilim."

Ayağa kalktım.

Hafifçe esneyerek, "Pekâlâ," dedim. "Eve gitmeliyim. Çok ilginç ve öğretici bir akşam için size teşekkür ederim."

Poirot da kalktı ve ben çıkarken her zamanki kibarlığıyla eğilerek selam verdi.

Bölüm 27
Özür

Sabahın beşi. Çok yorgunum ama işimi bitirdim. Yazmaktan kolum ağrıyor.

Eserime garip bir son. Günün birinde Poirot'nun başarısızlıklarından birinin tarihçesi olarak yayınlanmasını düşünmüştüm! Ne garip, işler nasıl gelişti.

En başından; Ralph Paton'la Bayan Ferrars'ı baş başa konuştuklarını gördüğümden beri bir felaket olacağı duygusu içimde vardı. O zaman kadının Ralph'e içini döktüğünü sanmıştım, ama yanılmışım. O gece Ackroyd'la çalışma odasına girdiğimde bile, bana gerçeği söyleyene dek öyle sanıyordum.

Zavallı Ackroyd. Ona bir şans verdiğime memnunum. Mektubu çok geç olmadan okuması için ısrar ettim. Ya da doğrusunu söyleyeyim, bilinçaltımdan onun gibi bir kalın kafalı karşısında, tek şansımın mektubu ona okutmamak olduğunu fark etmedim mi? O

geceki endişeli hali psikolojik açıdan ilginçti. Tehlikenin yakın olduğunu biliyordu. Yine de, hiçbir zaman benden şüphelenmedi.

Hançeri sonradan düşündüm. Çok kullanışlı bir silah getirmiştim, ama gümüş sehpada duran hançeri görünce, izi bana kadar sürülemeyecek bir silahı kullanmanın çok daha iyi olacağını fark ettim.

Sanırım en başından beri onu öldürmekti niyetim. Bayan Ferrars'ın öldüğünü duyar duymaz, ölmeden önce her şeyi ona anlatmış olduğuna inandım. Onunla buluştuğumda ve öyle sinirli görünce belki de gerçeği bildiğini, ama bir türlü inanamadığını, bana reddetme şansını vereceğini düşündüm.

Böylece eve gidip önlem aldım. Sorun yalnızca Ralph'le ilgili bir şeyse, hiçbir şey olmayacaktı. Diktafonu iki gün önce ayarlamam için bana vermişti. Ufak bir sorunu vardı, ben de onu geri göndermek yerine bir bakmama izin vermesi için ikna ettim. İstediğimi yaptım ve o akşam çantama koyup götürdüm.

Yazar olarak kendimi beğeniyorum. Örneğin, şu satırlarda ne sorun olabilir?...

"Mektuplar yirmi kırkta getirildi. Yanından ayrıldığımda yirmi elliydi ve mektup hâlâ okunmamıştı. Elim kapı tokmağında tereddüt ettim ve eksik bıraktığım bir şey olup olmadığını görmek için dönüp baktım."

Bakınız, hepsi doğru. Ya ilk cümleden sonra bir dizi yıldız koysaydım! O zaman birisi çıkıp da o beş, on dakikada neler olduğunu merak etmez miydi?

Kapıda durup odaya bakındığımda oldukça memnundum. Hiçbir şey eksik bırakılmamıştı. Diktafon pencerenin önündeki sehpa-

da, yirmi bir otuzda çalışmak üzere kurulmuş (o küçük aygıtın mekanizması pek zekiceydi-çalar saat ilkesine dayanıyordu) ve koltuk onun kapıdan görülmesini engelleyecek biçimde öne çekilmişti.

Kapının hemen dışında Parker'a rastlamamın benim için bir şok olduğunu itiraf etmeliyim. O gerçeği de sadık bir şekilde kaydettim.

Daha sonra, ceset bulunup Parker'ı polise telefon etmeye gönderdiğimde, sözcükleri ne hesaplı kullanmışım: "*Yapılması gereken pek az şeyi de yaptım!*" Gerçekten pek azdı; yalnızca diktafonu çantama tıkıp koltuğu yerine, duvarın önüne ittim. Parker'ın o koltuğu fark edeceğini hiç düşünmemiştim. Mantıken cesedi görünce dehşete kapılıp başka hiçbir şey düşünemez olmalıydı. Ancak, eğitimli hizmetkâr kompleksini hesaba katmamıştım.

Keşke Flora'nın yirmi bir kırk beşte amcasını sağ gördüğünü söyleyeceğini önceden bilseydim. Bu beni anlatamayacağım kadar şaşırttı. Aslında, en başından beri beni çok şaşırtan pek çok şey oldu. Sanki herkesin bir rolü vardı.

Başından beri en çok Caroline'den çekindim. Onun tahmin edebileceğini düşündüm. O gün benim "zaafımdan" bahsetmesi ne garipti.

O gerçeği asla bilmeyecek. Poirot'nun da dediği gibi, tek bir çıkış var...

Ona güvenebilirim. O ve Müfettiş Raglan kendi aralarında hallederler. Caroline'in bilmesini istemem. O beni çok sever ve pek mağrurdur... Ölümüm onu çok üzecek, ama üzüntüler atlatılır...

Yazmayı bitirdiğimde bütün bu metni zarfa koyup Poirot'ya göndereceğim.

Peki sonra ne olacak? Veronal mi? Bir tür ilahi adalet olur. Gerçi Bayan Ferrars'ın ölümünün sorumluluğunu üstlenmiyorum. Bu, onun kendi yaptıklarının doğrudan sonucuydu. Ona hiç acımıyorum.

Kendime de hiç acımıyorum.

O halde veronal olsun.

Ama keşke Hercule Poirot hiç emekli olmasa ve kabak yetiştirmeye buraya gelmeseydi.

